

Ба 97101

Н. Ватацы

Беларуская савецкая драматургія

9
(БІБЛІЯГРАФІЯ)

Мінск—1967

КНИЖНАЯ ПАЛАТА БССР

Ватацы Н. Б.

В 21 Беларуская савецкая драматургія. Бібліяграфія. Мінск, Кніжная палата БССР, 1967.

276 с. (Дзярж. б-ка БССР імя У. І. Леніна. Адз. беларус. літаратуры і бібліяграфіі). 4.330 экз. 83 к. У перапл.

Даведнік знаёміць чытача з драматургічнымі творамі беларускіх савецкіх пісьменнікаў, напісанымі ў 1917—1965 гг., і з ацэнкаю іх у друку. Анатацыі раскрываюць тэму кожнай п'есы і даюць звесткі аб тым, у якіх тэатрах Савецкага Саюза яна ставілася. У бібліяграфію ўключаны 552 драматычныя творы, напісаныя 147 аўтарамі. Асобны раздзел кнігі складае бібліяграфія агульных крытычных работ па пытаннях беларускай драматургіі. Дапаможныя паказальнікі: імяны і назваў п'ес.

016 : 8Бел2

Ба 97101

ДЗЯРЖАЎНАЯ БІБЛІЯТЭКА БССР ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

Адзел беларускай літаратуры і бібліяграфіі

Н. Б. ВАТАЦЫ

БЕЛАРУСКАЯ САВЕЦКАЯ ДРАМАТУРГІЯ

Бібліяграфія

Бел. аддзела
1994 г.

Мінск—1966
Кніжная палата БССР

1623

В 21

С16 : 8 Бел 2

Грамадскі рэдактар — кандыдат філалагічных навук
А. К. САННІКАЎ

ПРАДМОВА

1623
Беларуская савецкая драматургія, выхаваная на лепшых традыцыях рускай, беларускай, украінскай і польскай літаратур, прайшла складаны і не зусім роўны, але плённы шлях развіцця. У сучасны момант Беларусь мае ўжо цэлую кагорту прафесійных драматургаў. Драматычная секцыя Саюза пісьменнікаў БССР налічвае на сёння 32 аўтары, якія стала працуюць у жанры драматургіі.

Адной з асноўных адзнак жыццяздольнасці драматургічнага твору з'яўляецца яго поспех на сцэне тэатра. За перадваенныя і пасляваенныя гады беларуская драматургія выйшла за межы сваёй рэспублікі. Некаторыя творы беларускіх драматургаў шырока вядомы савецкаму глядачу. Камедыю Кандрата Крапівы «Хто смяецца апошнім» паставілі 120 тэатраў Савецкага Саюза, ішла яна і за мяжой. Спектаклі па п'есе «Пяюць жаваранкі» стварылі 48 тэатраў. Вялікім поспехам карыстаюцца п'есы Андрэя Макаёнка. Яго камедыі паставілі шмат якіх тэатры Савецкага Саюза («Выбачайце, калі ласка!» — 122 і «Лявоніху на арбіце» — 64 тэатры). Сорок пяць тэатраў СССР ставілі гераічную драму Аркадзя Маўзона «Канстанцін Заслонаў», 34 тэатры — яго п'есу «У ціхім завулку». Ішлі таксама далёка за межамі рэспублікі пасляваенныя п'есы «Алазанская даліна» і «Брэсцкая крэпасць» К. Губарэвіча, «Гэта было ў Мінску» А. Кучара, «Родная маці» М. Алтухова і інш.

Драматургічныя творы беларускіх аўтараў выдаваліся асобнымі выданнямі і ўваходзяць у зборы твораў некаторых аўтараў, але многія з іх раскіданы па шмат-

лікіх перыядычных выданнях або агульных альманахах і зборніках. Некаторыя п'есы, нават з такіх, што адыгралі немалую ролю ў станаўленні беларускай савецкай драматургіі і тэатра, зусім не друкаваліся (напрыклад п'есы «На Купалле» М. Чарота, «Сержант Дроб» Э. Самуйлёнка і інш.).

Развіццё беларускай драматургіі ўсё больш прыцягвае ўвагу даследчыкаў. За апошні час выдадзены цікавыя даследаванні А. Семяновіча, Я. Усікава, М. Яроша, А. Саннікава, А. Сабалеўскага і інш.¹

Гэты даведнік — першая спроба скласці бібліяграфію беларускай савецкай драматургіі. Укладальнік даведніка мае на мэце азнаёміць чытача з драматургічнымі творами беларускіх савецкіх аўтараў, напісанымі ў 1917—1965 гг., і з ацэнкаю іх у друку.

Творы савецкіх пісьменнікаў, якія пачалі пісаць яшчэ да рэвалюцыі, паказаны за ўвесь час (напрыклад некаторыя творы Я. Купалы, Я. Коласа, Ц. Гартнага, З. Бядулі, Е. Міровіча, К. Буйлы, У. Галубка, Л. Родзевіча і інш.).

У бібліяграфію ўключаны творы ўсіх драматургаў БССР незалежна ад таго, на якой мове яны напісаны.

Даведнік складаецца з двух раздзелаў. Першы раздзел знаёміць чытачоў з творами кожнага драматурга і з ацэнкаю іх у друку. У другім раздзеле сабрана агульная крытычная літаратура па пытаннях беларускай драматургіі.

У бібліяграфію ўключаны 552 драматургічныя творы, напісаныя 147 аўтарамі.

П'есы называюцца ў даведніку ў алфавіце іх аўтараў і назваў твораў.

¹ Семяновіч А. Беларуская драматургія. (Дакастрычніцкі перыяд). Мінск, Выд-ва АН БССР, 1961. 242 с.

Усікаў Я. Беларуская камедыя. (Ля вытокаў жанру). Мінск, «Вышэйш. школа», 1964. 199 с.

Усікаў Я. Драматургія Кандрата Крапівы. Нарысы аб становішчы героі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953. 168 с.

Ярош М. Г. Драматургія Янкі Купалы. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. 147 с.

Саннікаў А. К. Сатырычныя характары беларускіх камедый. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1961. 167 с.

Сабалеўскі А. В. Ад п'есы да спектакля. Мінск, «Навука і тэхніка», 1965. 110 с.

Пры апісанні кожнай п'есы ў бібліяграфіі дадзены наступныя звесткі:

1. Назва і жанр п'есы;
2. Тэма;
3. Колькасць дзеючых асоб;
4. Асноўныя звесткі аб тым, якімі прафесійнымі тэатрамі пастаўлена п'еса;
5. Спіс публікацый п'есы (ў арыгінале і ў перакладах на іншыя мовы);
6. Спіс рэцэнзій і водзываў на п'есу.

Мы не мелі магчымасці паказаць у гэтым бібліяграфічным даведніку ўсе пастаноўкі беларускай драматургіі ў тэатрах Савецкага Саюза і за мяжой, бо для збору такіх звестак патрэбна спецыяльнае даследаванне. Тут адзначаны толькі спектаклі найбольш буйных прафесійных тэатраў, звесткі аб якіх трапілі ва ўсесаюзны, рэспубліканскі і часткова ў абласны друк, матэрыялы якога рэгіструюцца выданнямі дзяржаўнай бібліяграфіі. Рэцэнзіі на асобныя пастаноўкі ці звесткі аб спектаклях, змешчаныя ў раённым друку, у бібліяграфіі не ўлічаны.

У даведніку незарэгістраваны п'есы, якія друкаваліся толькі ў газетах і не змяшчаліся пасля ні ў часопісах, ні ў кнігах, а таксама не ставіліся прафесійнымі тэатрамі, і на якія не публікаваліся рэцэнзіі. Аднак у бібліяграфію ўключаны драматычныя творы, якія не публікаваліся зусім, але ставіліся ў тэатрах і разглядаліся літаратурнай і тэатральнай крытыкай («На Купалле» М. Чарота, «Сержант Дроб» Э. Самуйлёнка, «Чалавек вырашае» Д. Курдзіна, «Бітва ў космасе» М. Гамолкі і інш.).

З прычыны таго, што ў Дзяржаўнай бібліятэцы не стае (пасля вайны) многіх газет, некаторыя апісанні крытычных матэрыялаў зроблены па бібліяграфічных крыніцах. Гэтым тлумачыцца некаторы разнабой у апісанні крыніц публікацый.¹

У канцы бібліяграфічнага даведніка змешчаны два дапаможныя паказальнікі: імяны і назваў п'ес. У імянным паказальніку называюцца аўтары п'ес, іх пераклад-

¹ Пры апісанні газет, прагледжаных укладальнікам, паказана дата выхаду нумару, пры выкарыстанні старых бібліяграфічных крыніц — парадкавы № газеты.

чыкі, рэцэнзенты, а таксама асобы, якім прысвечаны асобныя драматургічныя творы. У наступным дапаможным паказальніку пералічаны назвы ўсіх змешчаных у даведніку п'ес у алфавітным парадку з указаннем аўтара твора і змен, якія ўносіліся аўтарам або тэатрам у назву твора. Пасля дапаможных паказальнікаў змешчаны спіс скарачэнняў.

Бібліяграфія не прэтэндуе на паўнату, але ў ёй сабраны вялікі фактычны матэрыял, які можа памагчы практычным работнікам.

Бібліяграфічны даведнік разлічаны на літаратуразнаўцаў, работнікаў тэатраў, выкладчыкаў роднай літаратуры, студэнтаў філалагічных факультэтаў і тэатральна-мастацкага інстытута, а таксама на шырокае кола бібліятэкараў.

ТВОРЫ БЕЛАРУСКІХ ДРАМАТУРГАЎ

1. Александровіч А. Напор. Драматычная паэма.

У творы паказана старанная праца рабочых дрэваапрацоўчага завода. Яны стараюцца даць тысячу стандартных дамоў для рабочых Данбаса. Дзея адбываецца ў адным з раённых гарадоў БССР у 1931 г.

Дз. асоб.: м. — 14; ж. — 4; маса.

Паст.: БДТ-2, 1932.

Публікацыі

Часоп. «Маладняк», 1931, № 11, с. 5—82, № 12, с. 3—26.

Кн.: Александровіч А. Напор. Драматычная паэма. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1933. 164 с.

У кн.: Александровіч А. Выбранае. 1921—1956. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958, с. 256—342.

У кн.: Александровіч А. Збор твораў. У 2 тт. Т. 2. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 99—211.

Крытыка

Кучар А. Пра п'есу Андрэя Александровіча «Напор». Газ. «Літаратура і мастацтва», 1932, № 1; часоп. «Маладняк», 1932, № 2—3, с. 109—122. — *Куніцкі С.* П'еса «Напор» А. Александровіча ў БДТ-2. Часоп. «Мастацтва і рэвалюцыя», 1932, № 2, с. 16—19. — *Карпацкі Я. І. Кушнер Я.* «Напор» А. Александровіча ў БДТ-2. Газ. «Палеская праўда» (Гомель), 1932, № 31. — *Паваротны З.* На подступах да пралетарскага тэатра. [«Напор» А. Александровіча у БДТ-2]. Газ. «Чырвоная змена», 1932, № 35. — *Паваротны З.* П'еса пра бадзёрасць. [«Напор» у БДТ-2]. Газ. «Звязда», 1932, № 37. — *Літвінай Л.* [Рэц. на п'есу А. Александровіча «Напор»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1933, № 11. — *Ліхадзіеўскі С. і Мікуліч Б.* «Напор» у БДТ-2. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1932, № 15. — *Бандарына З.* Некалькі заўваг пра творчы метады БДТ-2 і пастаноўку «Напор». Газ. «Літаратура і мастацтва», 1932, № 16. — *Краснеўскі Р.* «Напор» Александровіча ў БДТ-2. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1932, № 16. — *Галубіцкая Р.* Ці правільна разважае Краснеўскі [пра пастаноўку п'есы А. Александровіча «Напор»]? Газ. «Літаратура і мастацтва», 1932, № 20. — *Піагучовіч М.* П'еса «Напор» Александровіча. У кн.: *Драматыргаў*. Першы дыскусійны зборнік Аўтаномнай секцыі драматургаў Аргкамітэта ССП БССР і Ін-та літаратуры і мастацтва. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1934, с. 52—56.

Куніцкі С. П'еса радасці і перамог. Там жа, с. 157—166. — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959, (Пра п'есу і спектакль «Напор» гл. с. 193—194). — *Нефед В.* Становленне беларускага савецкага тэатра. 1917—1941. Мінск, «Навука і тэхніка», 1965. (О спектакле Второго беларускага гос. тэатра «Напор» см. на с. 213—214).

2. Александровіч А. Паўстанцы. Паэма-інсцэніроўка, 1924, ліпень.

3 жыцця працоўных былой Заходняй Беларусі.

Дз. асоб: м.—9; ж.—5.

Публікацыі

Часоп. «Маладняк», 1925, № 7, с. 58—69.

Кн.: Александровіч А. Паўстанцы. Паэма-інсцэніроўка. (Настроі сялян Заходняй Беларусі). Мінск, Белдзяржвыд, 1925. 19 с.

Алтухоў М. А. Адплата. Гл. пад назв. «Родная маці» (№ 19).

3. Алтухоў М.¹ Амерыканскі госць. Камедыя ў 1 дз.

Дзея адбываецца ў калгасе ў канцы 50-х гг.

Дз. асоб: м.—7; ж.—1.

Публікацыі

У кн.: Алтухов Н. Американинский гость. — Рылько А. Сколько веревочку ни вить. Комедия в 1 д. [Пер. с белорус.: Е. Весенин]. М., «Искусство», 1959. (Репертуар худож. самодеятельности. 21. Одноактные пьесы), с. 1—14.

4. Алтухоў М. Безвыходнае становішча. Аднаактовая камедыя.

Дзея адбываецца ў канторы новабудоўлі.

Дз. асоб: м.—4; ж.—4.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Маладосць», 1961, № 5, с. 3—19.

4а. Алтухоў М. Без п'едэстала. П'еса.

Аб давер'і да чалавека. Герой п'есы — настаўніца, сумленны і высокамаральны чалавек. З-за таго, што ў яе не захавалася дакументаў аб выкананні задання, даручанага ёй у час Айчыннай

¹ Акрамя паказаных тут, у газетах друкаваліся наступныя аднаактовыя п'есы М. Алтухова: «Небяспечная спадарожніца» («Літаратура і мастацтва», 1958, 17 верас.), «Госць з таго свету» («Чырвоная змена», 1959, 5 ліп.), «Перапынак» («Літаратура і мастацтва», 1959, 21 кастр.

вайны камандзірам партызанскага атрада, яе абвінавачваюць у сувязі з нямецкімі фашыстамі.

Дз. асоб: м.—3; ж.—3.

Публікацыі

Газ. «Літаратура і мастацтва», 1962, 25 верас. (Фрагмент з п'есы пад назв. «Песня без слоў»).

Кн.: Алтухов Н. Без пьедестала, Пьеса. Авториз. пер. с белорус. Е. Весенина. М., ВУОАП, 1962. 74 с. (Отпеч. множ. апаратом).

Крытыка

Герцовіч Я. Не верце п'есе М. Алтухова [«Без п'едэстала»]. Письмо у рэд. Газ. «Звязда», 1962, 4 кастр.

5. Алтухоў М. і Гарулёў М. Выбух. Драма ў 3 дз., 6 карц.

Пра барацьбу савецкіх людзей супраць фашысцкіх акупантаў у час Вялікай Айчыннай вайны.

Дз. асоб: м.—10; ж.—4; маса.

Паст.: Магілёўскім т-рам, 1958; нар. т-рамі г. Іванава, Мінскага аўтазавада, г. Брэста, Брагінскага і Целяханскага РДК і інш.

Публікацыі

Часоп. «Маладосць», 1958, № 11, с. 15—45. (Аўтары: Гарулёў М. і Алтухоў М.)

Кн.: Алтухоў М. і Гарулёў М. Выбух. Драма ў 3 дз., 6 карц. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959. 80 с.

Крытыка

Кудрайцаў В. Спектакль аб мужнасці. Газ. «Магілёўская праўда», 1958, 12 студз. — Тарасаў Я. «Выбух». [Рэц. на спектакль]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1958, 18 студз. — Грахоўскі С. Спектакль пра гераічную моладзь. Газ. «Чырвоная змена», 1958, 30 студз. — Чанін В. «Взрыв». [Рэц. на спектакль]. Газ. «Знамя юности», 1958, 18 фебр. — Луцкі А. Добры пачатак. [Пра поспехі і няўдачы спектакля «Выбух»]. Газ. «Звязда», 1958, 14 сак. — Глушкова Р. і Волкава Л. Старонка гісторыі. [Спектакль «Выбух»]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1958, 1 ліп. — Гарай А. Яны любяць мастацтва. [Да пастаноўкі п'есы «Выбух» Целяханскім драмгуртком]. Газ. «Зара» (Брэст), 1961, 5 крас.

6. Алтухоў М. Выпраўленаму верыць. Інтэрмедыя стаўца дзвума выканаўцамі.

Дзея адбываецца ў ЗАГСе.

Публікацыі

Газ. «Чырвоная змена», 1958, 16 лют.

У кн.: Алтухоў М. Аднаактовыя камедыі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960, с. 49—53.

7. Алтухоў М. Дарэмны перапалох. П'еса ў 1 акце.

Дзея адбываецца ў калгасе.

Дз. асоб: м.—3; ж.—1.

Публікацыі

У кн.: Алтухоў М. Аднаактовыя камедыі. Мінск, Дзяржвыд БССР 1960, с. 44—48.

8. Алтухоў М. Два капітаны. Сцэнка.

3 жыцця вучняў 5—6 класаў.

Дзея адбываецца ў ДOME піянераў.

Дз. асоб: м.—2; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1959, № 2, с. 17—19.

У кн.: Для школьнай сцэны. Аднаактовая п'еса.

Мінск, Дзяржвыд БССР, Рэд. дзіцяч. і юнацк. літ., 1959, с. 89—95.

У кн.: Вершы, аднаактовыя п'есы. Зборнік для школьнай самадзейнасці. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1961, с. 91—97.

У кн.: Алтухоў М. Квяцісты паркаль. Аднаактовыя п'есы. Мінск, «Беларусь», 1964, с. 14—22. (У рэпертуар школьнай самадзейнасці).

У кн.: На школьнай сцэне. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Выд-ва «Народная асвета», 1965, с. 121—130.

В кн.: Мы актеры. П'есы для школьнай худож. самадзейнасці. М., Детгиз, 1961, с. 3—9. (В пер. с белорус. Н. Шевелева).

У кн.: Алтухоў М. Квяцісты паркаль. Аднаактовыя п'есы. [Пер. Ч. Кіндул]. Рыга, «Ліесма», 1965. 38 с. (Адкрываем заслоны). — На латыш. мове.

9. Алтухоў М. Д'яблавy капыты. Камедыя ў 1 акце.

Аўтар высмейвае рэлігійныя забабоны.

Дз. асоб: м.—2; ж.—3.

Публікацыі

Газ. «Чырвоная змена», 1960, 16 сак.

У кн.: Алтухоў М. Аднаактовыя камедыі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960, с. 31—43.

10. Алтухоў М. Завочнік. Сцэнічны жарт.

3 жыцця калгаснай моладзі.

Дз. асоб: м.—2; ж.—3.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Маладасць», 1960, № 7, с. 11—15.

11. Алтухоў М. і Бур'ян Б. Зорка Венера. Драма ў 10 карц. з пралогам.

Эпізоды з розных перыядаў жыцця паэта М. Багдановіча.

Дз. асоб: м.—10; ж.—2; маса.

Публікацыі

Часоп. «Маладасць», 1961, № 11, с. 15—58.

12. Алтухоў М. і Віхроў П. Зямляк. П'еса ў 1 дз.

Пра старшыню сельпо, знятага з работы за машэнства.

Дз. асоб: м.—2; ж.—1.

Публікацыі

Газ. «Чырвоная змена», 1958, 4 чэрв.

У кн.: Сцэнка для сцэны. Аднаактовыя п'есы.

Мінск, 1958. (Б-ка «Вожыка» № 4 (10), с. 11—18.

Газ. «Магілёўская праўда», 1964, 19 студз.

13. Алтухоў М. Калі ўсё не так. Камедыя ў 1 акце.

Лірычны жарт з жыцця савецкай моладзі.

Дз. асоб: м.—2; ж.—3.

Публікацыі

Часоп. «Работніца і сялянка», 1958, № 8, с. 18—19.

14. Алтухоў М. Квяцісты паркаль. Камедыя ў 1 акце.

Пра жыццё школьнікаў у час канікул. Дзея адбываецца ў прыгранічным калгасе.

Дз. асоб: м.—1; ж.—4.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1960, № 8, с. 18—19.

У кн.: Алтухоў М. Квяцісты паркаль. Аднаактовыя п'есы.

Мінск, «Беларусь», 1964. (У рэпертуар школьнай самадзейнасці), с. 5—14.

В альм.: Современная драматургия. Кн: 20. М., «Искусство», 1961, с. 363—399. (В пер. В. Баскиной).

Часоп. «Піонерія», 1964, № 6, с. 14—15 (у пер. М. Рубашова на укр. мову).

Кн.: Алтухоў М. Квяцісты паркаль. Аднаактовыя п'есы. [Пер. Ч. Кіндул]. Рыга, «Ліесма», 1965. 38 с. (Адкрываем заслону).— На латыш. мове.

15. Алтухоў М. Лясун. Камедыя для тэатра лялек у 2 дз.

Паст.: Т-рам лялек БССР; Смаленскім т-рам лялек; Львоўскім т-рам лялек; Чалябінскім т-рам лялек.

Публікацыі

Кн.: Алтухов Н. Леший. Комедия для театра кукол в 2 д. Авториз. пер. В. Баскиной. М., ВУОАП, 1961. 36 с. — Отпеч. множит. аппаратом.

16. Алтухоў М. На ўскраіне сяла. Вадэвіль у 1 акце.

Дзея адбываецца ў калгасе.

Дз. асоб: м.—4; ж.—3; маса.

П'еса ўдастоена другой прэміі на Рэспубліканскім конкурсе.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1959, № 2, с. 24—26.

У кн.: Алтухоў М. Аднаактовыя камедыі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960, с. 3—19.

17. Алтухоў М. Пралескі. П'еса ў 1 акце.

Аб пачуцці дружбы ў дзяцей.

Дз. асоб: м.—1; ж.—2.

Публікацыі

У кн.: Алтухоў М. Квяцісты паркаль. Аднаактовыя п'есы. Мінск, «Беларусь», 1964. (У рэпертуар школьнай самадзейнасці), с. 23—31.

У кн.: Алтухоў М. Квяцісты паркаль. Аднаактовыя п'есы. [Пер. Ч. Кіндул]. Рыга, «Ліесма», 1965. 38 с. (Адкрываем засло-ну). — На латыш. мове.

18. Алтухоў М. Радзімая пляма. П'еса ў 1 акце.

П'еса накіравана супроць рэлігійных забабонаў. Дзея адбы-ваецца ў рабочым інтэрнаце.

Дз. асоб: ж.—4.

Публікацыі

Часоп: «Работніца і сялянка», 1962, № 7, с. 19—21.

19. Алтухоў М. Родная маці. [«Адплата»]. Драма.

Цэнтральны герой п'есы — маладая дзяўчына, удзельніца партызанскага руху. У цяжкі ваенны час яна карміла і выхоўвала дзіця, якое маладушна кінула родная маці.

Паст.: Т-рам Я. Коласа; Харкаўскім рус. драм. т-рам імя А. С. Пушкіна, 1958; Кішынёўскім Рус. дзярж. драм. т-рам Малдаў-скай ССР імя А. П. Чэхава (г. Кішынеў), 1963; Даўгавіцкім дзярж. муз.-драм. т-рам, 1959; Крымскім рус. драм. т-рам імя М. Горкага (Сімферопаль), 1965; Калымійскім муз.-драм. т-рам імя Я. Галана; Драгабычскім муз.-драм. т-рам; Цалінаградскім краёв. драм. т-рам; Шахцінскім драм. т-рам імя Н. Пагодзіна; нар. т-рамі.

Публікацыі

Газ. «Чырвоная змена», 1955, 15 верас. (Урывак з п'есы пад назв. «Адплата»).

Крытыка

Губарэвіч К. Першая п'еса. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1955, 24 верас. — Паўлава В. «Родная маці». Газ. «Віцебскі рабочы», 1956, 11 лістап. — П'еса жэлезнадарожніка на сцэне абласнага театра. Газ. «Гудок», 1956, 25 ноября. — Модэль М. Віцебская прэм'ера. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1956, 8 снеж. — Мартов Л. Несправядліва забыты жанр. [Рец. на п'есу «Родная маці» в свя-зи с гастроліямі Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Калінінградская правда», 1957, 16 июля. — Плетнев А. Особенности жанра. Газ. «Красное зна-мя» (Харьков), 1958, 12 окт. — Гинзбург Е. О чистых сердцем... («Родная маці» Н. Алтухова в постановке Харьковского драмати-ческого театра им. А. С. Пушкина). Газ. «Львовская правда», 1958, 28 июня. — Еремеев Е. «Родная маці». Газ. «Ленинское знамя» (Шахты), 1959, 22 дек. (Под рубрикой «Театр»). — Колас Г. На сцэне чыгуначнікаў. [Спектакль «Родная маці»]. Газ. «Магілёўская праўда», 1960, 1 чэрв. — На сцэне РДК — «Родная маці». Газ. «За савецкую Радзіму» (Узда), 1960, 12 лістап. — Міхайлаў М. Культур-а старога спектакля. [Да 300-га спектакля «Родная маці»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 17 лют. — Харькевич В. Два спек-такля о современниках. Газ. «Социалистическая Осетия» (Орджони-кидзе), 1961, 28 июля. — Новіч М. Першы спектакль. [«Родная ма-

ці». Да гастролей Кішынёўскага т-ра]. Газ. «Вінніцка правда», 1963, 6 сак. (На укр. мове). — *Мазур Л.* «Родная маты». Газ. «Придунайская правда» (Измаил), 1964, 23 мая. (Под рубрикой «Гастроли театра Молдавской ССР»). — *Потапенко Г.* Вітаем сяброў! Газ. «Ленінскім шляхам» (Белая Цэркаў), 1964, 18 жніўня. (На укр. мове). — *Пономарев Г.* Материнское счастье. Газ. «Запорожская правда» (Ужгород), 1965, 19 июня. (Газета выд. на рус., укр. і венгерск. мовах).

20. Алтухоў М. Сінія сняжынкi. Драматычная казка ў 2 дз., 6 карц.

Дз. асоб: м.—7; ж.—2.

Публікацыі

Кн.: Алтухов Н. Синие снежинки. Драматическая сказка в 2 д., 6 карт. Авториз. пер. с белорус. В. Баскиной. М., Отдел распространения ВУОАП, 1965. 49 л. (Отпеч. множит. аппаратом).

21. Алтухоў М. Сярэбраная табакерка. П'еса-казка ў 6 карц. па матывах аднаймен. аповесці З. Бядулі. Для тэатра лялек.

Дз. асоб: 9 і многа эпізадычных персанажаў.

Паст: Т-рам лялек БССР, 1962; Рэсп. т-рам юн. глядача, 1964; Уфімскім т-рам лялек, 1963; т-рам-студый «Юность» г. Новасібірска, 1964; Пермскім т-рам лялек.

Публікацыі

Кн.: Алтухов Н. Серебряная табакерка. Пьеса-сказка в 6 карт. по мотивам повести З. Бядули для театра кукол. Авториз. пер. В. Баскиной. Репертуар Гос. т-ра кукол БССР. М., ВУОАП, 1962. 42 л. Отпеч. множит. аппаратом.

Крытыка

Чанін В. Мацней за смерць. [Спектакль т-ра лялек БССР «Сярэбраная табакерка»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1962, 30 студз. — *Колас Г.* Ноты фальшу ў песні шчырай. [П'еса М. Алтухова «Сярэбраная табакерка» ў Рэсп. т-ры юн. глядача]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1964, 24 лістап. — *Колас Г.* Дзевяць сезонаў — дванаццаць прэм'ер. [П'есы «Сярэбраная табакерка» М. Алтухова і «Марат Казей» В. Зуба ў Рэсп. т-ры юн. глядача]. Часоп. «Беларусь», 1965, № 3, с. 19. — *Танина.* Акерам — семнаццаць. [«Серебряная табакерка» в Новосибирском т-ре-студии «Юность»]. Газ. «Вечерний Новосибирск», 1965, 15 апр. — *Соколова Н.* Режиссеру... семнаццаць лет. Газ. «Молодость Сибири», 1965, 16 апр. — *Головина В.* «Серебряная табакерка» и её автор. [В связи с фестивалем белорусского искусства в Сибири]. Газ. «Вечерний Новосибирск», 1966, 24 марта.

22. Алтухоў М. Трэці лішні. Камедыя ў 4 дз., 8 карц.

Пра справы і думы савецкіх юнакоў і дзяўчат — вучняў старэйшых класаў сярэдняй школы.

Дз. асоб: м.—5; ж.—4.

Публікацыі

В альман.: Советская драматургия. М., «Искусство», 1959, кн. 14, с. 219—274. (Авториз. пер. с белорус. В. Баскиной).

Крытыка

Войтик Г. Скажи мне, кто твои друзья... [О пьесах В. Зуба «Сердиться не надо» и Н. Алтухова «Третий лишний»]. Журн. «Неман», 1960, № 4, с. 127—129.

23. **Алтухоў М.** Хораша ў Заброддзі. Вадэвіль ў 1 дз. Лірычны абразок з жыцця калгаснай моладзі.

Дз. асоб: м.—4; ж.—2.

Публікацыі

Газ. «Чырвоная змена», 1956, 11 верас.

У кн.: Алтухоў М. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960, с. 54—67.

24. **Алтухоў М.** Цвёрды арэшак. Сучасная казка ў 7 карц. з інтэрмедыямі.

П'еса-казка аб чалавечай чысціні і дружбе з рэпертуару школьнай самадзейнасці.

Дз. асоб: 7.

Паст.: Т-рам лялек БССР, 1964; Т-рам лялек г. Йошкар-Ола.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Малодосць», 1963, № 4, с. 2—20.

Кн.: Алтухоў М. Цвёрды арэшак. Сучасная казка ў 7 карц. з інтэрмедыямі. [Мінск], «Беларусь», [1966]. 33 с. [(У рэпертуар школьнай самадзейнасці.)

Кн.: Алтухов Н. Твердый орешек. Современная сказка в 7 карт. с интермедиями. Авториз. пер. с белорус. В. Баскиной. М., ВУОАП, 1963. 30 л. — Отпеч. множит. аппаратом.

Крытыка

Захарова С. Драўляны чалавек ажывае... [Спектакль «Цвёрды арэшак» у Т-ры лялек БССР]. Газ. «Чырвоная змена», 1964, 1 крас.

25. **Алтухоў М.** Чыстыя рукі. Аднаактовая камедыя. З жыцця студэнтаў і калгаснікаў.

Дз. асоб: м.—4; ж.—4.

Публікацыі

Газ. «Чырвоная змена», 1957, 5 кастр.

У кн.: Алтухоў М. Аднаактовыя камедыі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960, с. 20—30.

26. **Алтухоў М.** Як я быў доктарам. Сцэнка. [Напісана па матывах аднайменнага апавядання А. Васілевіч].

Дз. асоб: м.—1; ж.—2.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1959, № 5, с. 22—23.

Літаратура пра драматургію М. Алтухова

Анераудс Я. Задумы і работы сарака драматургаў. [Пра Усе-саюз. семінар драматургаў у Дубултах. Таксама пра творчасць М. Алтухова і В. Зуба]. Газ. «Літаратура ун Максла» («Літаратура і мастацтва»), 1959, 6 чэрв. — На латыш. мове.

Маўзон А. Пра гэта варта сур'ёзна пагаварыць. [Пра кн. М. Алтухова «Аднаактовыя камедыі»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1960, 5 лістап.

Сабалеўскі А. Драматургія малая — непаладкі вялікія. [Пра аднаактовыя п'есы А. Махначы, Э. Валасевіча, М. Алтухова, П. Шаблінскага, М. Пянкрата і інш.]. У кн.: Сабалеўскі А. Рампай асветленае. Тэатральна-крытыч. артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962, с. 173—206.

27. Альшэўская Ф. Каля лісяй нары. П'еса ў 1 акце.

Герой п'есы пільнуе лісу і ловіць замест яе дыверсантку. Напісана ў канцы 30-х гг.

Дз. асоб: м.—1; ж.—1.

Публікацыі

Кн.: Альшэўская Ф. Каля лісяй нары. [П'еса]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1940. 12 с.

Крытыка

Атрошчанка А. Каштоўная п'еса. Газ. «Вольная праца», 1941, 19 студз.

28. Альшэўская Ф. На чым баку. Аднаактовая п'еса.

Эпізод з жыцця сям'і рамеснікаў-яўрэяў у час белапольскай акупацыі 1920 г.

Дз. асоб: м.—11; ж.—4.

Публікацыі

Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1935, № 7, с. 98—115.

Кн.: Альшэўская Ф. На чым баку. [П'еса]. Мінск, 1940. 34 с.

29. Анушкін Я. Сакрэт перамогі. Драм. эцюд.

Аб маральным адзінстве савецкага народа ў час Вялікай Айчыннай вайны. Дзея адбываецца на фронце ў лістападзе 1941 г.

Дз. асоб: м.—3.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... У дапамогу мастацкай самадзейнасці. Бясplatны дадатак да часоп. «Маладосць», 1965, № 5, с. 2—8.

30. Астрэйка А. і Кобец Р. Катавасія брата Гервасія. Аднаактовая камедыя.

Аб машэнніцкай дзейнасці сектантаў.

Дз. асоб: м.—3; ж.—3.

П'еса атрымала на ўсесаюз. семінары драматургаў высокую ацэнку і рэкамендавана ў рэпертуар мастацкай самадзейнасці.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1962, № 8, с. 76—83.

31. Аўруцкі Г. і Есакоў А. Цяжкае становішча. Камедыя ў 1 дз.

Камічны эпізод з дзейнасці дырэктара жывёлагадоўчага саўгаса. Дзея адбываецца ў 1944 г., калі ў саўгасе, акрамя дырэктара, працавалі адны жанчыны.

Дз. асоб: м.—1; ж.—3.

Публікацыі

У кн.: П'есы для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Зборнік склаў А. Есакоў. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1945, с. 108—118.

32. Багушэвіч Ю. і Зуб В. Сябры. П'еса ў 3 дз.

Беларускага хлопчыка, які жыве ў Карэі, выкрадае шпіён. Карэйскія сябры дапамагаюць бацьку хлопчыка затрымаць шпіёна і вызваліць сына.

Дз. асоб: м.—10; ж.—2.

Паст.: Рэсп. т-рам юн. глядача, 1958.

Публікацыі

Газ. «Літаратура і мастацтва», 1958, 15 кастр. (Урывак з п'есы).

Кн.: Богушевіч Ю. і Зуб В. Друзья. [П'еса в 3 д.]. Мінск, Госиздат БССР, 1960. 78 с.

Крытыка

Высоцкі Ф. Мастацтва і дыдактыка. [П'еса Ю. Багушэвіча і В. Зуба «Сябры» у Рэсп. т-ры юн. глядача]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1958, 3 снеж. — **Пятровіч С.** «Сябры». [П'еса Ю. Багушэвіча і В. Зуба на сцэне Рэсп. т-ра юн. глядача]. Газ. «Мінская праўда», 1958, 13 снеж.

33. Базыленка Г. Чырвоная касынка. П'еса ў 4 дз.

Уплыў камсамола на выхаванне беларускай сялянскай моладзі 20-х гадоў.

Дз. асоб: м.—6; ж.—5.

Публікацыі

У альман.: Світанне. Віцебск, 1927, № 1(2), с. 73—95.

34. Барашко И. Гуси-лебеди. («Добро всегда побеждает»). П'еса в 2 д. по мотивам нар. сказки. Для кукольных театров.

Публікацыі

Кн.: Барашко И. Гуси-лебеди. («Добро всегда побеждает»). П'еса в 2 д. по мотивам нар. сказки. Для кукольных театров. Пер. с рус. А. Шияна. [Киев], 1962. 24 л. (М-во культуры УССР. Глав. упр. театров и муз. учреждений). — Отпеч. множит. аппаратом. (На укр. яз.)

35. **Барашка І.** Дзень ураджаю. Схема пастаноўкі ў 3 абразках.

З жыцця беларускай вёскі 20-х гадоў.

Дз. асоб: м.—6; ж.—1; маса.

Публікацыі

Часоп. «Малады арты», 1925, № 11, с. 12—13.

Барашко І. Добро всегда побеждает. См. под загл. «Гуси-лебеди».

36. **Барашка І.** Раманы Зора. П'еса.

Аб новай долі цыган у СССР. Дата напісання: ліпень 1931—сакавік 1932. Мінск.

Дз. асоб: м.—11; ж.—5.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь калгасная», 1932, № 4, с. 7—47.

37. **Бачыла А.** Вернасць. Драматычная паэма.

У аснову твора пакладзены падзеі гераічнай абароны Брэсцкай крэпасці.

Дз. асоб: м.—10; ж.—4.

Публікацыі

У кн.: Бачыла, А. Юнацтва. Вершы і паэмы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959, с. 94—168.

38. **Бачыла А.** Калючая ружа. Лірычная камедыя.

Пра любоў і дружбу студэнцкай моладзі. Напісана ў 1959—1960 г.

Дз. асоб: м.—6; ж.—5.

Кампазітар Ю. Семяняка напісаў па матывах камедыі оперу ў трох дзеях «Калючая ружа» (лібрэта А. Бачылы).

Паст.: Беларус. т-рам оперы і балета, 1960; Кіргізскім дзярж. т-рам оперы і балета (г. Фрунзе), 1963.

Публікацыі

Кн.: Бачыла А. Калючая ружа. Вершы, песні і лірычная камедыя. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962, с. 53—132.

Крытыка

Журайлёў Д. Яркія фарбы «Калючай ружы». [Опера Ю. Семянякі ў Беларус. дзярж. т-ры оперы і балета]. Газ. «Звязда», 1960, 3 лістап. — *Цікоцкі Я.* На опернай сцэне — сучаснікі. [Опера Ю. Семянякі «Калючая ружа» ў Беларус. т-ры оперы і балета]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1960, 2 снежня. — *Нісневич І.* Посвящается молодёжи. Премьера «Калючая роза» в Белорус. гос. театре оперы и балета. Газ. «Советская Белоруссия», 1960, 8 дек. — *Загородний Г.* Первооткрыватели («Калючая роза» на сцене Белорус. театра оперы и балета). Газ. «Знамя юности», 1960, 8 дек. — *Болотин И.* «Калючая роза» [в постановке Белорус. гос. т-ра оперы и балета]. Газ. «Известия», 1961, 11 февр. — *Ладыгина А.* «Калючая роза» на белорусской сцене. Журн. «Советская музыка», 1961, № 2, с. 90—94. — *Нісневич І.* Новы оперны спектакль [«Калючая ружа» на сцене Беларус. т-ра оперы і балета]. Часоп. «Маладосць», 1961, № 3, с. 124—

126. — Френкель Г. «Колочая роза» і колочыя пытанні. [Опера Ю. Семянякі ў Кіргіз. т-ре оперы і балета]. Газ. «Сов. Кіргізія», 1962, 9 окт. — Смольскі Б. С. Беларускі музыкальны тэатр. Мінск, изд-во «Навука і тэхніка», 1963. (Об опере «Колочая роза» см. на с. 194—197. Алтухоў М. Маладыя іграюць маладых... [Опера Ю. Семянякі «Калочая ружа» ў пастаноўцы опернага калектыва Дома культуры Маскоўскага ун-та імя Ламаносава]. Газ. «Чырв. змена», 1965, 12 мая. — Журавлев Д. Композиторы Советской Белоруссии. Краткий биограф. справочник. Минск, Изд-во «Беларусь», 1966. (Об опере Ю. Семянякі «Колочая роза» см. на с. 145).

39. Блісцінаў М.¹ Агні Палесся. П'еса ў 3 дз.

Падзеі грамадзянскай вайны, эпізод контррэвалюцыйнага паўстання пад кіраўніцтвам Стракапытава ў Гомелі ў сакавіку 1919 г. Дз. асоб.: м.—25; ж.—5.

За п'есу «Агні Палесся» аўтару прысуджана прэмія на Першым Усебеларускім конкурсе на лепшую п'есу, адбыўшыся ў 1930 г.

Паст.: Т-рам Горацкай с.-г. акадэміі.

Публікацыі

Кн.: Блісцінаў М. Агні Палесся. П'еса ў 3 дз. Мінск, Белдзяржвыд, 1931. 71 с. (Тэатральная б-ка).

Часоп. «Чырвоная Беларусь», 1931, № 15, с. 13—14. (Урываў пад назв. «Золь»).

Крытыка

Галубок Э. Аб маладзёжнай драматургіі БССР. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1934, № 10.

40. Блісцінаў М. Кастрычнік. Інцэніроўка.

Інцэніроўка да гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі для піянераў.

Публікацыі

У кн.: Блісцінаў М. Ленінцы. [Інцэніроўкі]. Мінск, Дзяржвыд БССР, Юндзетсектар, 1932, (Дзіцячы т-р), с. 11—19.

41. Блісцінаў М. Ленінцы. Інцэніроўка да дня смерці У. І. Леніна. Для піянераў.

Публікацыі

У кн.: Блісцінаў М. Ленінцы. [Інцэніроўкі]. Мінск, Дзяржвыд БССР, Юндзетсектар, 1932, (Дзіцячы т-р), с. 3—10.

42. Блісцінаў М. Мох. П'еса ў 2 дз., 5 карт.

Тэма п'есы — барацьба за суцэльную пісьменнасць вёскі. Дзеючыя асобы — калгаснікі і іх дзеці, піянеры пачатку 30-х гадоў.

Дз. асоб.: м.—4; ж.—9; маса.

Публікацыі

Кн.: Блісцінаў М. Мох. П'еса ў 2 дз., 5 карт. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1932. 27 с.

¹ П'еса аўтара пра партызанскі рух у Грэцыі «Пад зорамі Балканскімі» не друкавалася. Рукапіс захоўваецца ў Т-ры Я. Купалы.

43. **Блісцінаў М.** Трактар. Дзіцячая п'еса ў 2 абразках.

3 жыцця піянераў у беларускай вёсцы канца 20-х — пачатку 30-х гадоў.

Дз. асоб: м.—5; ж.—2; маса.

Публікацыі

Кн.: Блісцінаў М. Трактар. Дзіцячая п'еса ў 2 абразках. Мінск, Белдзяржвыд, 1931. 27 с. (Тэатральная б-ка).

44. **Бондараў П. і Тарасевіч Г.** За двума зайцамі. П'еса-жарт у 1 дз.

3 жыцця калгаснікаў.

Дз. асоб: м.—2; ж.—2.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1955, № 3, с. 20—24.

45. **Буюўскі А. і Грайвер І.** На шляхах. П'еса ў 7 карц. з жыцця працоўнай школы.

Дз. асоб: м.—10; ж.—5.

Аўтары п'есы «На шляхах» — камсамольцы, якія толькі што скончылі школу. П'еса адлюстроўвае школьны і камсамольскі быт канца 20-х гадоў.

Публікацыі

Кн.: Буюўскі А. і Грайвер І. На шляхах. П'еса ў 7 карц. Прадмова Сяргея Данілава. Мінск, Белдзяржвыд, 1931. 79 с. (Тэатральная б-ка).

Крытыка

Данілаў С. Змест п'есы. У кн.: Буюўскі А. і Грайвер І. На шляхах. П'еса ў 7 карц. з жыцця працоўнай школы. Мінск, Белдзяржвыд, 1931, с. 4—8.

46. **Буйла К.**¹ Кветка папараці. Фантастычны абразок у 1 дз.

Алегарычны абразок. Дзея адбываецца ў ноч на Купалле.

Дз. асоб: м.—1; ж.—4.

Публікацыі

Часоп. «Лучынка», [1914], кн. 6, с. 25—28.

У кн.: Буйла К. Курганная кветка. Вільня, 1914, с. 53—61.

47. **Буйла К.** Сягонняшнія і даўнейшыя. Драма вершам у 3 дз.

Дз. асоб: м.—4; ж.—1.

Аб прабуджэнні моладзі да новага жыцця. Аўтар малюе паніча, які бачыць несправядлівасць сацыяльнай няроўнасці, але не звязаны з народам, не здольны змагацца за свае ідэалы. П'еса напісана ў 1914 г.

¹ У газ. «Рунь», 1920, № 9—10 надрукаваны таксама абразок у 1 дз. з цыклу «Крывавы год».

Публікацыі

У кн.: Буйла К. Курганная кветка. Вільня, 1914, с. 63—85.

Крытыка

Сачун. Пустое. [Спектакль 5 жніўня 1921 г. у БДТ. П'еса К. Буйлы «Сягонняшнія і даўнейшыя» і дэкламацыя. Уражанні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1921, № 173. (Т-р і мастацтва).

Семяновіч А. А. Беларуская драматургія. (Дакастрычніцкі перыяд). Мінск, Выд-ва АН БССР, 1961. (Пра п'есу «Сягонняшнія і даўнейшыя» гл. на с. 225).

Бур'ян Б. і Алтухоў М. Зорка Венера. Драма ў 10 карц. з пралогам. Гл. на аўтараў: Алтухоў М. і Бур'ян Б. (№ 11).

48. **Бэн І.** «Нажыўся». Драма ў 2 дз., 3 абразах. Дзея адбываецца на вёсцы ў першыя гады пасля рэвалюцыі. Дз. асоб: м.—4; ж.—3; маса.

Публікацыі

Кн.: Бэн І. «Нажыўся». Драма ў 2 дз., 3 абразах. Мінск, Белдзяржвыд, 1927, 28 с. (Сялянскі т-р).

49. **Бэн І.** У Мінуды час. Народная трагедыя ў 4 дз.

Дзея адбываецца на Беларусі ў час прыгону.

Дз. асоб: м.—13, ж.—13; маса.

Паст.: БДТ-2, 1926 (Прэм'ерай «У мінулы час» быў 21 лістап. 1926 г. адкрыты тэатр).

Крытыка

Жылуновіч З. Новы ўклад у беларускую культуру. [«У мінулы час» І. Бэна і «Сон у летнюю ноч» В. Шэкспіра ў БДТ-2]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1926, № 271.—Р-н Ц. О постановках 2-го Белгос-тэатра в Витебске. [«У мінулы час» І. Бэна и др.]. Газ. «Звезда», 1926, № 291.—Лілін Ул. «У мінулы час» (Беларускі другі дзяржаўны т-р). Газ. «Звезда», 1927, 12 лістап.

Нефед В. Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (О пьесе «У мінулы час» см. на с. 139—140).

50. **Бэн І.** Цудадзеі. Камедыя ў 4 дз.

П'еса на антырэлігійную тэму.

Дз. асоб: м.—5; ж.—3; маса.

Публікацыі

Кн.: Бэн І. Цудадзеі. Камедыя ў 4 дз. І. Бэна. Пер. з рус. мовы, апрац. для сцэны сялян. т-ра А. Ляжневіча. Мінск, Галоўпаліт-асвета БССР, 1927. 46 с. (Сялянскі т-р).

Бываеўскі Н. З-пад ярма прыгону. Гл. пад назв. «Панскі гайдук» (№ 51).

51. **Бываеўскі Н.** [Дыла Я., Кулеша Т.]¹ Панскі гайдук. Гістарычная хроніка ў 5 дз.

¹ Гл. таксама на прозвішча аўтара: Дыла Я. (№ 195).

Дзея адбываецца на Случчыне, каля мястэчка Вызны, у час на-
родных паўстанняў канца XVI стагоддзя.

Дз. асоб: м — 18; ж. — 9; маса.

Паст: БДТ, 1924.

Публікацыі

Кн.: Бываеўскі Н. Панскі гайдук. Гіст. хроніка ў 5 дз.
Мінск, Белдзяржвыд, 1926. 122 с.

Крытыка

У Беларускам дзяржаўным тэатры. «З-пад ярма прыгону». [П'еса
Н. Бываеўскага. Падрыхтоўка да пастаноўкі]. Газ. «Савецкая Бе-
ларусь», 1924, № 86. (Па Мінску). — [БДТ. Падрыхтоўка да паста-
ноўкі п'ес «Панскі гайдук» Н. Бываеўскага і інш.]. Часоп. «Полымя»,
1924, № 3, (11), с. 175. (Хроніка). — *Авиц Г.* Белорусский театр. (От-
крытие сезона. [17/X-1924 «Панскі гайдук» Н. Бываевского]). Газ,
«Звезда», 1924, № 244. — Гістарычная драма Н. Бываеўскага «Пан-
скі гайдук». [Спектакль БДТ]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1924,
№ 243. — *Чар-Бэн.* «Панскі гайдук». [БДТ-1 у Віцебску. Уражанні].
Газ. «Заря Запада», 1927, № 244.

Пятровіч Е. А. Народны артыст БССР Е. А. Міровіч. Мінск,
Дзяржвыд БССР, 1963. (Пра пастаноўку п'есы «Панскі гайдук» гл.
на с. 47—48.)

Бываеўскі Н. Юнак з Крошына. Драматычныя
сцэны. Гл. на сапраўднае імя аўтара: **Дыля Я.** (№ 195).

52. Быкоўскі П. В.¹ Начны бой. (Баявы эпізод часоў
грамадзянскай вайны па твору Прута).

Публікацыі

Кн.: Быкоўскі П. В. Начны бой. (Сцэнічна апрацаваны і прыста-
саваны да пастаноўкі ў клубах баявы эпізод часоў грамадзянскай
вайны па твору Прута). Орша, выд. газ. «Мінскі прызыў», 1935.
31 с.

53. Бяганская Я. Як Антось у паход збіраўся. Адна-
актовая п'еса.

Эпізод з жыцця вучняў 5 класа.

Дз. асоб: м.—2; ж.—2.

Публікацыі

У кн.: Для школьнай эстрады. [Зборнік склаў Г. Шы-
ловіч]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 109—113.
Часоп. «Бярозка», 1965, № 8, с. 14—15.

54. Бядуля З. Салавей. п'еса ў 3 дз., 7 карц.

П'еса напісана па матывах аднаймен. аповесці пісьменніка.

Паст.: БДТ-1, 1937; Т-рам Я. Купалы, 1956. (У пастаноўцы
1956 г. ў тэксце аўтара былі ўнесены рэжысёрам Л. Рахленкам дапаў-
ненні і змяненні).

¹ У газ. «Гродзенская праўда», 1954, 10 крас. апублікавана так-
сама камедыя П. Быкоўскага у 2 дз. «Рэальны» маштаб».

У 1956 г. ў Брэсцкім т-ры імя ЛКСМБ ставілася інсцэніроўка Я. Рамановіча па аповесці і п'есе З. Бядулі «Салавей» пад назв. «Салаўі пяюць на волі».

Па матывах «Салаўя» З. Бядулі кампазітарам М. Крошнерам створаны аднайменны першы беларускі балет (лібрэта Ю. Слонімскага), які быў пастаўлены рознымі варыянтамі (у 1939 і 1940 гг.) Беларускай т-рам оперы і балета.

Публікацыі

Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1937, № 1, с. 73—127.

Кн.: Бядуля З. Соловей. П'еса в 4 д. Пер. с белорус. Д. Кальма и И. Осипова. М., «Искусство», 1938. 114 с.— Тоже.

М.—Л., «Искусство», 1940. 124 с.

В кн.: Бядуля З. Избранное. Пер. с белорус. Б. Яковлева.

М., Гослитиздат, 1953, с. 395—466; Тоже. М., Гослитиздаг, 1957, с. 403—492.

Крытыка

Вольскі В. «Салавей». [Спектакль БДТ-1]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1937, № 68.— *Кавалёў П.* «Салавей». [Да пастаноўкі ў БДТ-1]. Газ. «Звязда», 1937, № 277.— *Модэль М.* Юбілейныя спектаклі. [«У пушчах Палесся» Я. Коласа, «Партызаны» К. Крапівы, «Салавей» З. Бядулі і інш.]. Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1938, № 5, с. 175—192.— *Модэль М.* Гістарычная тэма ў беларускай драматургіі. [Клімковіч М. «Кацярына Жарнасек»; Бядуля З. «Салавей»]. Газ. «Чырвоная змена», 1939, 26 крас.

Грыгор'ева А. «Салавей». [Спектакль Т-ра Я. Купалы]. Газ. «Мінская праўда», 1956, 18 лістап.— *Арлоў Д.* Аповесць і спектакль. [П'еса «Салавей» З. Бядулі ў пастаноўцы Т-ра Я. Купалы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1956, 24 лістап.— *Бутакоў А.* «Салавей» вярнуўся на сцэну [Т-ра Я. Купалы]. Газ. «Звязда», 1956, 25 лістап.— *Есакоў А.* Натхнёная рамантыка. Спектакль «Салавей» у Т-ры Я. Купалы. Газ. «Чырвоная змена», 1956, 1 снеж.— *Колас Г.* Другое юноство. «Соловей» З. Бядулі в Т-ре Я. Купалы. Газ. «Знамя юности», 1956, 28 дек.— *Есакоў А.* Беларуская народная драма. [«Салавей» З. Бядулі ў Т-ры Я. Купалы. Гастролі ў Вільнюсе]. Газ. «Ком'юнімі ціеса» («Камсамольская праўда», выдаецца на рус. і літоўск. мове).— *Ліабітэ А.* Беларускі «Салавей» у Вільнюсе. Газ. «Літаратура ір менас» («Літаратура і мастацтва»), 1957, 1 чэрв. (На літоўск. мове).— *Бутаков А.* Искусство жизненной правды. Театр им. Я. Купалы в 20—30-ых годах. Минск, Госиздат БССР, 1957. (О спектакле «Соловей» в БДТ-1 см. на с. 196—201).— *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аб спектаклі «Салавей» у БДТ-1 гл. с. 244—246).— *Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аб пастаноўцы спектакля «Салавей» Беларус. Т-рам Я. Купалы ў 1956 г. гл. на с. 246—248).

Лукас Д. «Салавей» [Да ўзнаўлення аднаймен. балета ў Беларус. дзярж. Т-ры оперы і балета]. Газ. «Звязда», 1950, 27 снеж.— *Смолюскі Б.* «Соловей». [К постановке на сцене Белорус. гос. т-ра оперы и балета]. Газ. «Советская Белоруссия», 1950, 10 дек.

55. Бядуля З. Смерць пастушка. Вяскowy абразок у 2 актах.

У п'есе паказана жыццё сялянскай беднаты ў дакастрычніцкі час — лёс васьмігадовага хлопчыка, якога бацькі вымушаны былі аддаць за пастушка да вясковага кулака.

Дз. асоб: м.— 2; ж.— 1; маса.

Публікацыі

Часоп. «Лучынка». Літ.-наук. месячнік. [Мінск, 1914], кн. 2, с. 23—28.

У кн.: Бядуля З. Избранное. Пер. с белорус. Б. Яковлева. М., Гослитиздат, 1957, с. 495—502.

Крытыка

У кн.: *Семяновіч А. А.* Беларуская драматургія. (Дакастрычніцкі перыяд). Мінск, Выд-ва АН БССР, 1961, с. 228—229.

Бяздольны А. З дымам-пажарам. Драма ў 3 дз. Гл. па прозвішчу аўтара: **Ляжневіч А.** (№ 303).

56. Бярозка М.¹ Рашаючы крок. Аднаактовая камедыя.

З жыцця сучаснай савецкай моладзі. Аўтар узнімае пытанне аб разуменні любові і дружбы.

Дз. асоб: м.— 2; ж.— 1.

Публікацыі

Часоп. «Маладосць», 1958, № 6, с. 61—68.

Бярэзінскі М. і Махнач А. Дзе чорт умяшаецца. П'еса ў 1 дз. Гл. на аўт.: **Махнач А. і Бярэзінскі М.** (№ 341).

57. Валасевіч Э.² Бывайце здаровы! Аднаактовая камедыя.

Аб адрыве сельскагаспадарчай навукі ад штодзённых патрэб сельскай гаспадаркі. Эпізод з жыцця сям'і прафесара сельскагаспадарчага навукова-даследчага ін-та.

Дз. асоб: м.— 8; ж.— 6.

П'еса атрымала на Усесаюзным семінары драматургаў высокую ацэнку і рэкамендавана ў рэпертуар мастацкай самадзейнасці.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1962, № 8, с. 84—97.

У кн.: Нішто сабе жарты. Зборнік аднаактовых камедый для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962 (Рэсп. дом нар. творчасці), с. 79—118.

¹ У газеце «Чырвоная змена», 1956, 1 крас. М. Бярозка разам з С. Сплашным апублікаваў урывак з п'есы «Лёс таварыша» пад назв. «Аднойчы вечарам».

² Аднаактовая камедыя Э. Валасевіча «Колькі вярочцы ні віцца...» надрукавана ў газ. «Калгасная праўда», 1961, 25 мая.

58. Валасевіч Э. З носам. Сатырычная сцэнка.

П'еса накіравана супроць мяшчанства і тунейства. Дзея адбываецца ў нашы дні.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1955, № 7, с. 21—22.

У кн.: Валасевіч Э. Свет клінам не сышоўся. Аднаактовыя камедыі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958, с. 3—16.

У кн.: Валасевіч Э. З хворай галавы на здаровую. Аднаактовыя камедыі і скетчы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 30—41.

59. Валасевіч Э. З хворай галавы на здаровую. Аднаактовая камедыя.

Дзея адбываецца ў калгасе.

Дз. асоб: м.— 5; ж.— 3.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1958, №12, с. 134—144.

У кн.: Валасевіч Э. З хворай галавы на здаровую. Аднаактовая камедыя і скетчы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 3—23.

60. Валасевіч Э. Кулінарыя жыцця. Скетч.

Сцэнка з жыцця курортнікаў.

Дз. асобы: м.— 1; ж.— 1.

Публікацыі

У кн.: Валасевіч Э. З хворай галавы на здаровую. Аднаактовыя камедыі і скетчы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 24—29.

61. Валасевіч Э. Па закліку сэрца. Драматычны эцюд.

З жыцця маладых рабочых-будаўнікоў.

Дз. асоб: м.— 2; ж.— 3.

Публікацыі

Часоп. «Малодосць», 1959, № 4, с. 51—54.

62. Валасевіч Э. Свет клінам не сышоўся. Скетч.

Гумарыстычная сцэнка. Дзеючыя асобы — свінарка калгаса і бухгалтар райфінаддзела.

Дз. асоб: м.— 1; ж.— 1.

Публікацыі

Часоп. «Работніца і сялянка», 1955, № 9, с. 12—13.

У кн.: Валасевіч Э. Свет клінам не сышоўся. Аднаактовыя камедыі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958 [на вокл. 1957], с. 17—27.

У кн.: Валасевіч Э. З хворай галавы на здаровую. Аднаактовыя камедыі і скетчы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 42—51.

63. Валасевіч Э. Суд. Камедыя ў 1 дз.

П'еса на антырэлігійную тэму.

Дз. асоб: м.— 2; ж.— 3.

Публікацыі

У кн.: Антырэлігійныя камедыі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. (Б-ка агітатара), с. 99—112.

У кн.: Валасевіч Э. З хворай галавы на здаровую. Аднаактовыя камедыі і скетчы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 52—62.

64. Васілёнак Я. Адзінота. Драма ў 1 дз.

Аб эгаістычным, лёгкадумным чалавеку, ад якога адварнуліся людзі. Дзея адбываецца ў 50-х гадах.

Дз. асоб: м.—3; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1954, № 12, с. 62—68.

65. Васілёнак Я. Каралеўскі гамбіт. Драма ў 4 актах.

П'еса з жыцця сям'і чыгуначнікаў. Аўтар малюе трагедыю чалавека-эгаіста, які адарваўся ад калектыву, кінуў сям'ю і адзінока не здолеў дамагчыся таго, да чаго імкнуўся.

У п'есе выкарыстаны эпизоды з п'есы «Адзінота».

Дз. асоб: м.—5; ж.—4.

Паст.: Сыктыўкарскім рус. гар. т-рам; адным з эстонскіх т-раў; нар. т-рам на Аршанскім ільнокамбінаце.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1957, № 2, с. 73—109.

Кн.: Васілёнак Я. Каралеўскі гамбіт. Драма ў 4 актах.

Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959. 99 с.

Кн.: Василенок Е. Королевский гамбит. Драма в 4 актах. [Авторыз. пер. с белорус. А. Белова]. Л.—М., «Искусство», 1960. 96 с.—То же. М., ВУОАП, 1961. 90 л. (Отпеч. множит. аппаратом).

Крытыка

Скібнёўскі А. Палемічныя заметкі [пра п'есы К. Губарэвіча «На крутым павароце», А. Маўзона «У ціхім завулку» і Я. Васілёнака «Каралеўскі гамбіт»]. Часоп. «Полымя», 1957, № 7, с. 177—187.

66. Васілёнак Я. Яго бацька. Аднаактовая п'еса.

Пра сям'ю, выхаванне і права на бацькоўства. З жыцця беларускіх чыгуначнікаў.

Дз.: асоб; м.—3; ж.—1.

Публікацыі

У кн.: Аднаактовыя п'есы. Для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956 (Рэсп. дом нар. творчасці Беларусі. Насустрач VI сусветнаму фестывалю моладзі і студэнтаў), с. 69—88.

67. Васілеўскі П. Год дзевяцьсот семнаццаты... («Год здзяйснення»). П'еса ў 4 дз., 7 карц.

П'еса расказвае пра падзеі 1917 года на Беларусі, пра падрыхтоўку і першыя дні рэвалюцыі. У аснову п'есы пакладзены эпизоды дзейнасці М. В. Фрунзе, які працаваў у той час у Мінску пад прозвішчам Міхайлаў.

Дз. асоб: м.—17; ж.—4; маса.

П'еса адзначана заахвочвальнай прэміяй на конкурсе на лепшую п'есу, прысвечаным 40-й гадавіне Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Паст.: Гродзенскім т-рам, 1957.

Публікацыі

Часоп. «Маладосць», 1957, № 11, с. 5—54.

Газ. «Чырвоная змена», 1957, 30 кастр. (Урывак пад назв. «Год здзяйснення»).

Крытыка

Асокіна Е. «Год здзяйснення». [П'еса П. Васілеўскага на сцэне Гродзен. т-ра]. Газ. «Зара» (Брэст), 1957, 24 лістап.—Саннікаў К. «Год здзяйснення». [Пра спектакль Гродзенскага т-ра]. Газ. «Звязда», 1957, 28 лістап.—Жукава Л. «Год здзяйснення». [У пастаноўцы Гродзенскага т-ра]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1957, 7 снеж.—Вишкарёв Б. «Год свершэння» [на сцэне Гродненскага т-ра]. Газ. «Советская Белоруссия», 1958, 3 янв.

Васілеўскі П. Год здзяйснення. П'еса ў 4 дз., 7 карц. Гл. пад назв. «Год дзевяцьсот семнаццаты» (№ 67).

68. **Васілеўскі П.** Дзіўны дом. Драма.

Аўтар закранае праблемы маралі савецкіх людзей. Падзеі адбываюцца ва ўласным доме адстаўнога генерала, з якім жывуць яго маладая жонка і дарослыя дзеці. Дзеці, кожны па-свойму, шукаюць свайго шляху ў жыцці, спрабуюць разабрацца ў мінулым, каб свядома жыць у сучасным.

Паст.: Брэцкім т-рам ЛКСМБ, 1962, паказана т-рам на гастролях у Мінску.

Крытыка

Тарасаў Я. Два спектаклі [Брэцкага т-ра імя ЛКСМБ «Жыццё і злачыства Антона Шэлестава» па п'есе Г. Медынскага і В. Токарава і «Дзіўны дом» па п'есе П. Васілеўскага]. Газ. «Магілёўская праўда», 1962, 22 чэрв.—Няфёд У. Дом на абочыне. [«Дзіўны дом» на сцэне Брэцкага т-ра імя ЛКСМБ. Да гастролёў у Мінску]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1962, 20 ліп.—Сурскі А. Сезон адкрыт новай п'есай. [Спектакль Брэцкага т-ра імя ЛКСМБ «Дзіўны дом»]. Газ. «Зара», (г. Брэст), 1962, 31 кастр.—Віцок В. Почырк з націскам. [Рэц. на пастаноўкі Брэцкага т-ра імя ЛКСМБ, у тым ліку па п'есе «Дзіўны дом» П. Васілеўскага]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1963, 5 сак.—Шней-Красіков. В кривом зеркале. О пьесе П. Василевского «Странный дом». Газ. «Во славу Родины», 1963, 24 марта.

69. **Васілеўскі П.** Любоў, Надзея, Вера... Драма ў 3 дз.

У п'есе паказана будаўніцтва калійнага камбіната. Героі п'есы—рабочыя, інжынеры і тэхнікі новабудоўлі з іх грамадскімі і асабістымі інтарэсамі.

Дз. асоб: м.—10, ж.—6; маса.

Паст.: Бабруйскім т-рам, 1960; Т-рам Я. Купалы, 1961.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1961, № 6, с. 60—99.

Кн.: Васілеўскі П. Любоў, Надзея, Вера... Драма ў 3 дз.
Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962, с. 90.

Газ. «Літаратура і мастацтва» 1960, 4 лістап. (Урывак з першай дзеі).

Кн.: Васілеўскі П. Любоў, Надзея, Вера.. Драма ў 3 дз. Аўтарыз. пер. з беларус. В. Нагорнага. Кіеў, 1964. 91 с. (М-ва культуры УССР. Галоўн. упр. тэатраў і музеяў). На укр. мове. Надрук. множ. апаратам.

Крытыка

Бязозка М. Сустрэча з сучаснікамі. [Аб спектаклі Бабруйскага т-ра «Любоў, Надзея, Вера»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1960, 13 снеж.—*Семяновіч А.* П'еса выклікае роздум. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 11 ліп.—*Поляков С.* В плену частных конфликтов. [О спектакле Т-ра Я. Купалы по п'есе П. Василевского «Любовь, Надежда, Вера...»]. Газ. «Знамя юности», 1961, 5 окт.—*Колос Г.* Разговор с человеком. [Рец. на ряд постановок, в том числе «Любовь, Надежда, Вера...» в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Советская Белоруссия», 1961, 28 ноября.—*Бойка У.* Ці адбылася «душэўная і сур'ёзная размова?» [П'еса П. Васілеўскага «Любоў, Надзея, Вера...» ў Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 28 лістап.—*Рамановіч Я.* На сцэне нашы сучаснікі. [Пра п'есы І. Шамякіна «Выгнанне блудніцы», П. Васілеўскага «Любоў, Надзея, Вера...», І. Козела «Канчане — суседзі мае»]. Часоп. «Беларусь», 1961, № 12, с. 24—25.—*Сабалеўскі А.* Ад замыслу да спектакля. Тэатр выбірае п'есу. [Аб п'есах А. Макаёнка «Лявоніха на арбіце» і П. Васілеўскага «Любоў, Надзея, Вера...»]. Часоп. «Польмя», 1962, № 8, с. 166—176.— Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «Любоў, Надзея, Вера...» гл. на с. 177—178).

70. Васілеўскі П. Чалавек вярнуўся. Драма ў 4 дз.

Аўтар расказвае пра чалавека, які быў завербаваны замежнай шпіёнскай арганізацыяй, але вярнуўся да сумленнага жыцця. Дзея адбываецца ў нашы дні ў адным з гарадоў рэспублікі.

Дз. асоб: м.—7; ж.—3.

Паст.: Бабруйскім перасоўным т-рам, 1959.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Малодось», 1960, № 10, с. 3—44.

Крытыка

Грыгор'ева А. «Чалавек вярнуўся». (П'еса П. Васілеўскага ў Бабруйскім т-ры. Да гастролей у Мінску). Газ. «Мінская праўда», 1959, 27 лістап.—*Колас Г.* Родина зовет. [П'еса П. Василевского «Человек вернулся» в Бобруйском т-ре]. Газ. «Сов. Белоруссия», 1959, 2 дек.—*Шайня А.* П'еса і яе увасабленне. «Чалавек вярнуўся» [П. Васілеўскага] у Бабруйскім т-ры. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 16 снеж.

Літаратура пра драматургію
П. Васілеўскага

Ярош М. Праўда канфлікта — у праўдзе жыцця. [Пра сучасную беларускую драматургію. Сярод іншых аўтар разглядае драматычныя творы П. Васілеўскага]. У кн.: Літаратура нашых дзён. Зборнік артыкулаў і рэцэнзій. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 23—45.

Сабалеўскі А. Асветленае рампай. Тэатральна-крытычныя артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962.

Гл. раздзел «Рэвалюцыяй узняты». [Тэма Кастрычніка ў беларускай драматургіі і тэатры. Разглядаюцца творы: драматычная паэма П. Глебкі «Святло з Усходу»; драмы «Галоўная стаўка» К. Губарэвіча, «У бітве вялікай» А. Маўзона, «Год здзяйснення» П. Васілеўскага) на с. 24—34.

71. Вір Я. Панскае права. П'еса ў 1 дз.

Дзея адбываецца ў сярэдзіне 20-х гадоў у заходнебеларускай вёсцы.

Дз. асоб: м.—10; ж. 4; маса.

Публікацыі

Часоп. «Аршанскі маладняк», 1928, № 7, с. 43—55.

Вірня Л. [Чавускі М.] Дзе тонка, там і рвецца. Камедыя у 1 дз. Гл. пад назв.: «Тонкая сітуацыя» (№ 76).

72. Вірня Л.¹ Ордэр. Трагікамедыйны эцюд.

Сатыра на дзейнасць начальніка-бюракрата.

Дз. асоб: м.—1; ж.—2.

Публікацыі

Часоп.: «Беларусь», 1956, № 1, с. 28—29.

73. Вірня Л. Партрэт. (Інтэрмедыя).

Аўтар выкрывае сучаснага дон-жуана, які пакідае ў няшчасці не адну створаную ім сям'ю.

Дз. асоб: м.—1; ж.—2.

Публікацыі

Часоп. «Работніца і сялянка», 1956, № 1, с. 14—15.

74. Вірня Л. Ружовы канверт. Скетч.

Гумарыстычная сцэнка рэўнасці ў сям'і.

Дз. асоб: м.—2; ж.—1.

¹ П'есы Л. Вірні гл. таксама пад сапраўдным прозвішчам: Чавускі М. (№№ 511—520). П'есы аўтара друкаваліся таксама ў наступных газетах: «Чырвоная змена», 1957, 30 крас. («Акцыі»), «Советская Белоруссия», 1957, 1 янв. («В ночь под Новый год»), «Літаратура і мастацтва», 1960, 26 ліп. («Кума кумцы па сакрэту»).

Публікацыі

Часоп. «Работніца і сялянка», 1959, № 7, с. 12—14.

75. Вірня Л. і Зуб В. Сустрэча. П'еса-памфлет у 1 дз.

Дзея адбываецца ў Амерыцы ў пачатку 50-х гадоў Аўтары паказваюць амерыканскага афіцэра, які вярнуўся паранены з карэйскага фронту і ўключыўся ў барацьбу супроць амерыканскай агрэсіі ў Карэі.

Дз. асоб. м.—3; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1952, № 11, с. 26—29.

76. Вірня Л. Тонкая сітуацыя. («Дзе тонка, там і рвецца»). Камедыя ў 1 дз.

Сатыра аўтара накіравана супроць несумленых людзей, прыстасаванцаў, падхалімаў. Дзея адбываецца ў калектыве маслапрама.

Дз. асоб. м.—2; ж.—2.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1953, с. 25—28.

У кн.: Чавускі М. Крытычны момант. Гумар і сатыра. [Апавяданні і п'ескі]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1954, с. 66—91. (Пад сапраўдным прозвішчам аўтара: М. Чавускі; пад назв.: «Дзе тонка, там і рвецца»).

77. Вірня Л. Хто ж паклёпнік? Камедыя ў 2 карц.

Герой п'есы — адказны работнік, які пралез на кіруючую пасаду без ведаў і спецыяльнасці, абапіраючыся на падхалімаў і паклёпнікаў.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1959, № 12, с. 19—23.

78. Вірня Л. Чырвоны мак. Трагікамедыя ў 3 карц.

Барацьба простых амерыканцаў за мір. Дзея адбываецца ў сярдзіне 50-х гадоў у адным з правінцыяльных амерыканскіх гарадоў штата Мічыган.

Дз. асоб. м.—8; ж.—2; маса.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1954, № 11, с. 50—63.

Вітка В. [Крысько Ц.]. На вялікай дарозе. П'еса ў 3 актах, 6 карц. Гл. пад назв. «Прамень будучыні» (№ 80).

79. Вітка В. Палёт чмяля. Камедыя ў 1 дз.

Сцэнка прыёмнага экзамена ў музычную школу.

Дз. асоб. м.—3; ж.—2.

Паст.: Мінскай студыяй тэлебачання.

Публікацыі

Газ. «Літаратура і мастацтва», 1956, 11 жніўня.

У кн.: Вітка В. Паверка. Вершы, паэмы, казкі, п'есы, апавяданні. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 268—281.

80. Вітка В. Прамень будучыні [«На вялікай дарозе»]. П'еса ў 3 актах, 6 карц.

П'еса прысвечана пасляваеннаму аднаўленню калгаса.

Дз. асоб: м.—8; ж.—5.

На конкурсе да 30-годдзя Вялікага Кастрычніка п'еса атрымала рэспубліканскую прэмію.

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1947, № 12, с. 3—28.

Кн.: Вітка В. Прамень будучыні. П'еса ў 3 актах, 6 карц.

Мінск, Дзяржвыд БССР, 1948. 64 с.

В кн.: Беларуская драматургія. Состав. П. Кобзаревский. Т. 2. Л.—М., «Искусство», 1949, с. 311—355. (В пер. А. Островского).

Крытыка

Есакоў А. Актуальная п'еса. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1948, 31 студз.—Крапіва К. Беларуская савецкая драматургія за 1947 год. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1948, 6 сак.; у кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 т. Т. 2. Мінск, 1956, с. 475—469.—Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «Прамень будучыні» гл. на с. 90).

81. Вітка В. Шчасце паэта [«Янка Купала»]. Драматычная паэма ў 4 актах, 10 карц.

У аснову п'есы пакладзены старонкі з біяграфіі Янкі Купалы.

Дз. асоб: м.—19; ж.—4; маса.

Паст.: Т-рам Я. Купалы, 1952.

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1950, № 6, с. 3—53. (Пад назв. «Янка Купала». Драма ў 8 карц. з пралогам і эпілогам).

Кн.: Вітка В. Шчасце паэта. Драматычная паэма ў 4 актах, 10 карцінах. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951. 116 с.

У кн.: Вітка В. Вернасць... [Лірыка. Жартоўныя вершы. Казкі. П'есы]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953, с. 92—187.

У кн.: Вітка В. Паверка. Вершы, паэмы, казкі, апавяданні.

Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 201—267.

Часоп. «Советская Отчизна», 1953, № 5, с. 4—39. (В пер. А. Миронова).

Кн.: Вітка В. Шчасце паэта. Драматычная паэма ў 4 дз., 10 карц. Пер. з беларус. Ю. Назарэнкі. [Кіеў]. «Мистецтво», 1953, 107 с. (На укр. мове).

Крытыка

Романович Е. «Счастье поэта» [в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Советская Белоруссия», 1952, 14 дек.—Стэльмах У. Спектакль пра народнага песняра. Газ. «Калгасная праўда», 1953, 16 студз.—Арлоў Д. «Шчасце паэта», спектакль Беларус. дзярж. драм. тэатра імя Я. Купалы. Газ. «Звезда», 1953, 21 сак.—Няфёд У. Беларускі тэатр. На-

рыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу «Шчасце паэта» гл. на с. 358—360).— *Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1956). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд., спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «Шчасце паэта» і аднаймен. спектакля Т-ра Я. Купалы гл. на с. 136—138).

Вітка В. Янка Купала. Драм. паэма ў 4 актах, 10 карц. Гл. пад назв. «Шчасце паэта» (№ 81).

Віхраў П. і Алтухоў М. Зямляк. П'еса ў 1 дз. Гл. на аўтараў: **Алтухоў М. і Віхроў П.** (№ 12).

82. Вольны А. Калі дзяк гаворыць праўду. Агіт-жарт. П'еска на антырэлігійную тэму. Дзеючыя асобы — вясковыя камсольцы пачатку 20-х гадоў і дзяк.

Дз. асоб: м.—5.

Публікацыі

Часоп. «Маладняк», 1924, № 5, с. 55—62; «Маладняк Калініншчыны», 1925, № 2, с. 24—33.

83. Вольны А. Міколка. (Інсцэніроўка).

Аб удзеле хлопчыка Міколкі ў барацьбе супроць белапалякаў.

Дз. асоб: м.—9.

Публікацыі

У кн.: Камсамольскі вечар. Падсобны матэрыял да 6-й гадавіны ЛКСМБ. Мінск, 1924 (ЦК ЛКСМБ. Дадатак да газ. «Малады артыст»), с. 9—16.

84. Вольны А. У агранома. Агіт-жарт.

3 жыцця беларускай вёскі пачатку 20-х гадоў.

Дз. асоб: м.—4.

Публікацыі

У кн.: Камсамольскі вечар. Падсобны матэрыял да дня ўраджая. Мінск, 1924 (ЦК ЛКСМБ. Дадатак да газ. «Малады артыст», № 3), с. 36—42.

Газ. «Камуністычны шлях» (Орша), 1926, № 72.

85. Вольскі А. і Макаль П. За лясамі дрымучымі. Драматычная паэма-казка ў 3 дз., 6 карц.

Твор напісаны на матывах беларускага фальклору. У ім расказваецца аб спрадвечнай барацьбе народа за сваю свабоду і шчасце.

Дз. асоб: м.—14; ж.—4; маса.

Паст.: Беларус. т-рам юн. глядача, 1958.

Публікацыі

Часоп.: «Малодосць», 1959, № 3, с. 38—100.

Крытыка

Пятровіч С. Паэтычная казка на сцэне [Т-ра юн. глядача]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 17 студз.—*Алтухоў М.* Паэтычны

спектакль. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 20 студз.—*Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «За лясамі дрымучымі» і аднаймен. спектакля гл. на с. 243—245).

86. Вольскі А. Рагатка. П'еса ў 2 дз. для лялек.

Пра беражлівыя адносіны дзяцей да шпакоў.

Дз. асоб: 12.

Публікацыі

Часоп.: «Бярозка», 1964, № 4, с. 20—22.

87. Вольскі В. Дзед і жораў. П'еса-казка ў 2 дз., 7 карц. для тэатра лялек.

Па матывах беларус. фальклору.

Дз. асоб: 7.

Паст.: Беларус. дзярж. т-рам лялек у Гомелі, 1939; Польскім дзярж. т-рам лялек БССР у г. Навагрудку, 1941, Беларус. дзярж. т-рам лялек у Мінску, 1945, 1951, 1955; Украінскім рэсп. т-рам лялек у Кіеве, 1953; абл. т-рамі Палтавы, Вінніцы і Адэсы, 1954.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1940, № 1, с. 95—108.

Кн.: Вольскі В. Дзед і жораў. П'еса-казка ў 2 дз. (7 карц.) для т-ра лялек. Па матывах беларус. фальклору. Мінск, Дзяржвыд БССР, Рэд. дзіцяч. і юнацк. літ., 1946. 24 с.

У кн.: Вольскі В. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962, с. 81—104.

У кн.: Ад казкі да казкі. Зборнік для чытання ў I—IV класах. [Склаў І. І. Розанаў]. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1964, с. 208—232.

У кн.: Вольскі В. П'есы. Пер. с беларус. А. Прокофьева. М., «Искусство», 1954, с. 79—100.

У кн.: От сказки к сказке. Сборник для чтения в I—IV классах. [Составил И. И. Розанов]. Минск, «Народная асвета», 1965, с. 214—238.

Крытыка

Волкаў Г. Спектакль тэатра лялек. (Дзед і жораў) і «Зайказнайка». Газ. «Літаратура і мастацтва», 1952, 2 жніўня.

88. Вольскі В. Машэка. Драма ў 4 дз.

У аснову сюжэта п'есы пакладзена беларускае народнае паданне пра Машэку. Машэка паказаны ў п'есе кіраўніком сялянска-утапічнай абшчыны, якая паўстала супроць князя.

Дз. асоб: м.—8; ж.—2; маса.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1954.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1964, № 2—3, с. 34—80.

У кн.: Вольскі В. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962, с. 181—249.

У кн.: Вольскі В. П'есы. Пер. с беларус. А. Прокофьева. М., «Искусство», 1954, с. 167—221.

Крытыка

Вольскі В. Мая работа над п'есай «Машэка». Газ. «Літаратура і мастацтва», 1945, 10 мая. — *Крапіва К.* П'есы і вобразы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1946, 10 студз.; тое ж, у кн.: *Крапіва К.* Збор твораў. У 3 тт. Т. 2. Мінск, 1956, с. 449—456 (Пра п'есу «Машэка» гл. на с. 454). — *Бястужай А.* Старонкі мінулага. «Машэка» В. Вольскага на сцэне Тэатра імя Я. Коласа. Газ. «Звязда», 1954, 13 жніўня. — *Няфёд У.* П'еса і спектакль. [П'еса В. Вольскага «Машэка» у Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1954, 27 лістап. — *Сабалеўскі А.* Легенда і яе ўвасабленне. [Спектакль «Машэка»]. Газ. «Чырвоная змена», 1955, 17 жніўня. — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу «Машэка» гл. на с. 360). — *Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «Машэка» і аднаймен. спектакля Т-ра Я. Коласа гл. на с. 238—239).

89. Вольскі В. Несцерка. Камедыя ў 3 дз.

П'еса прысвечана вясёламу і дагадліваму народнаму герою Несцерку, персанажу беларускіх сатырычных казак, які заўсёды дапамагаў бедным. У п'есе выкарыстана многа фальклорных матэрыялаў — казак, ігрышч, глумлівых інтэрмедый, п'есак батлейкі і інш.

Дз. асоб: м.—10; ж.—2; маса.

Вясною 1941 г. аўтару прысуджана за п'есу Першая прэмія на Усеаюзным конкурсе на лепшы драматычны твор.

Паст.: БДТ-2, 1941; Маскоўскім муз.-драм. т-рам, 1944; Палескім драм. т-рам, 1947; Польскім нар. муз. т-рам у Варшаве, 1947; Польскім вялікім т-рам у гор. Чэнстахове. Ставіцца п'еса і самадзейнымі тэатрамі. У 1955 г. створан кінафільм «Несцерка».

Публікацыі

У кн.: [Беларусь]. Альманах 2. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1945, с. 90—134.

Кн.: Вольскі В. Несцерка. Камедыя ў 3 дз. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1946. 64 с.

У кн.: Вольскі В. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962, с. 105—180.

Кн.: Вольскі В. Несцерка. Комедия в 4 д., 8 карт. По мотивам белорус. фольклора. Пер. с белорус. А. Куперштока. [Предисл. А. Якимовича]. М., «Искусство», 1945. 131 с. (Драматургия народов СССР).

В кн.: Белорусская драматургия. Состав. П. Кобзаревский. Т. 2. Л.—М., «Искусство», 1949, с. 77—195. (В пер. Вл. Владимиров).

В кн.: Вольскі В. П'есы. Пер. с белорус. А. Прокофьева. М., «Искусство», 1954, с. 101—166.

Кн. Вольскі В. Несцерка. (Па матывах беларускага фальклору). Камедыя ў 3 дз., 7 карт. Аўтарыз. пер. з беларус. Г. Вігурскай. Кіеў, «Мистецтво», 1955. 96 с. (На укр. мове).

Крытыка

Вольскі В. Слова аўтара [пра п'есу «Несцерка»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1941, 24 мая.

Нефед В. «Нестерка». Новая пьеса В. Вольскаго. Газ. «Советская Белоруссия», 1941, 18 февр.—*Кавалёў П.* «Несцерка». [Пастаноўка БДТ-2]. Газ. «Звязда», 1941, 23 мая.—*Кедров Л.* Народный спектакль [«Несцерка»]. Газ. «Советская Белоруссия», 1941, 24 мая.—*Есакоў А.* Народнае камедыйнае відавощча. (Да прэм'еры «Несцеркі»). Газ. «Літаратура і мастацтва», 1941, 24 мая.—*Гершэнзон С.* П'еса, заваяваўшая поспех. [Да прэм'еры «Несцеркі» ў БДТ-2]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1941, 24 мая.—*Богатырэв С.* «Нестерка» [в постановке БДТ-2]. Газ. «Ленинское знамя» (Петрозаводск), 1941, 5 июня.—*Горев Г.* «Нестерка» [в БГТ-2]. Газ. «Приуральская правда» (Уральск), 1941, 11 сент.—*Дорский И.* «Нестерка» во втором белорусском театре. Журн. «Беларусь», 1944, № 6, с. 51—53.—*Есакоў А.* «Несцерка». Часоп. «Беларусь», 1945, № 9, с. 59; «Віцебскі рабочы», 1946, 1 лют.—*Модель М.* Крупнейшие мастера сценического искусства [в спектаклях «Нестерка» и др.]. Газ. «Советская Белоруссия», 1946, 2 февр.—*Модель М.* Три спектакля [«Нестерка» и др.]. Гастроли Театра им. Я. Коласа в Минске. Газ. «Советская Белоруссия», 1947, 1 июня.—*Рубіс Л.* «Несцерка». [Спектакль Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Савецкая Радзіма» (Бабруйск), 1949, 18 чэрв.—*Афанасьев Р.* «Нестерка» [в Т-ре Я. Коласа]. Газ. «Труд», 1955, 15 февр.; то же, в кн.: Декада белорусского искусства и литературы в Москве. 1955. [Минск], Госиздат БССР, [1956], с. 182—184.—*Жаров М.* «Нестерка» [в Т-ре Я. Коласа]. Газ. «Советская культура», 1955, 17 февр.; то же, в кн.: Декада белорусского искусства и литературы в Москве. 1955. [Минск], Госиздат БССР, [1956], с. 178—180.—*Чирков Б.* «Нестерка» в Москве [в постановке Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Советская Белоруссия», 1955, 17 февр.; то же, в кн.: Декада белорусского искусства и литературы в Москве. 1955. [Минск], Госиздат БССР, [1956], с. 180—182.—*Фадеев А.* [Письмо В. Вольскому от 19 февр. 1955 г. по поводу пьесы «Нестерка»]. В кн.: Фадеев А. За тридцать лет. Изд. 2-е. М., «Советский писатель», 1959, с. 804.—*Зубков К.* «Нестерка» [в Т-ре Я. Коласа]. Газ. «Правда», 1955, 19 февр.; то же, в кн.: Декада белорусского искусства и литературы в Москве. 1955. [Минск], Госиздат БССР, [1956], с. 175—177.—*Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аналіз спектакля «Несцерка» у БДТ-2 гл. на с. 277—282).—*Дорскі І.* Права на біяграфію. [«Несцерка» ў пастаноўцы Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 26 мая.—*Ляшэнка В.* Дзякуй, браты-беларусы! Пра спектакль «Несцерка» Беларус. драм. Т-ра імя Я. Коласа. Газ. «Зоря» (Днепрапятроўск), 1963, 6 чэрв. (на укр. мове); тое ж, «Літаратура і мастацтва», 1963, 19 ліп.—*Ганчароў У. і Главацкі Л.* Шчаслівых дарог табе, Несцерка! [Спектакль «Несцерка» ў Т-ры Я. Коласа. Газ. «Віцебскі рабочы», 1963, 28 верас.—*Ган Я.* С позиций народности. [Пьесы беларускіх драматургов П. Данилова «Лявониха» и В. Вольскаго «Нестерка» и др. в Т-ре Я. Коласа. К гастролям в Киеве]. Газ. «Правда Украины», 1964, 27 авг.—*Мацкевіч А.* Радасная сустрэча з Несцеркам. [Аб спектаклі Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Вільна Украіна» (Львоў) 1965, 5 чэрв.—*Соболевский А.* Два вечера с Нестеркой. [О сценической биографии спектакля «Нестерка» в Т-ре Я. Коласа]. Газ. «Советская Белоруссия», 1966, 24 февр.—*Пятровіч С. А.* На-

родныя тэатры Беларусі. [Мінск, Выд-ва «Навука і тэхніка», 1966]. (Пра спектакль Ашмянскага нар. тэатра «Несцерка» гл. на с. 130—132.

Рэцэнзіі на кінафільм «Несцерка»

Александров Е. «Несцерка». Газ. «Коммуна» (Воронеж), 1955, 14 авг. — *Яковлев И.* «Несцерка». Газ. «Коммунист». (Саратов), 1955, 17 авг. — *Петрова Н.* «Несцерка». Газ. «Молодой ленинец» (Сталинград), 1955, 17 авг. — *Иванов С.* «Несцерка». Газ. «Советское Закарпатье» (Ужгород), 1955, 20 авг. — *Макарова В.* Народная комедия на экране. Газ. «Советская Башкирия» (Уфа), 1955, 21 авг. — *Подольский Б.* «Несцерка». Газ. «Красное знамя» (Харьков), 1955, 25 авг. — *Парек А.* «Несцерка». Газ. «Советская Эстония», 1955, 28 авг. — *Якубовский Э.* Фильм о простом народе. Газ. «Омская правда», 1955, 2 сент. — *Нагорны В.* «Несцерка». Газ. «Рядянська культура» (Кіеў), 1955, 4 верас. (На укр. мове). — *Барабаш Ю.* Несцерка — любімец народу. Газ. «Вечерній Кіів», 1955, 6 верас. (На укр. мове). — *Измайлов Ф.* «Несцерка». Газ. «Сталинский путь» (Молодечно), 1955, 14 сент. — *Вишкаррой Б.* Новая кінакамедія. Газ. «Звезда», 1955, 16 верас. — *Данілаў П.* «Несцерка». Газ. «Літаратура і мастацтва», 1955, 17 верас. — *Асіпенка А.* А дзе ж Несцерка? Газ. «Чырвоная змена», 1955, 18 верас. — *Шавня А.* «Несцерка». Газ. «Знамя юности», 1955, 18 сент. — *Няфёд У.* «Несцерка». Газ. «Мінская праўда», 1955, 20 верас. — *Алябин В.* «Несцерка». Газ. «Советская Сибирь» (Новосібірск), 1955, 20 сент. — *Орлов Д.* «Несцерка». Газ. «Советская Белоруссия», 1955, 23 сент. — *Филатов Б.* «Несцерка». Газ. «Днепропетровская правда», 1955, 11 ноября. — Несцерка. [Кадры из одноим. кинофильма]. Владивосток, Краев. совет ДСО «Динамо», 1956. 2 открытых письма. — Фото.

90. Вольскі В. Цудоўная дудка. П'еса-казка ў 3 актах, 7 карц.

П'еса напісана па матывах народных казак. Герой яе — мужны, разумны і сумленны малады пастух Янка змагаецца супроць караля і паноў.

Дз. асоб: м. — 20; ж. — 3; маса.

Паст.: Дзяржаўным цэнтр. т-рам юн. глядача (Масква), 1939; Беларускім дзярж. т-рам юн. глядача, 1939; Беларус. дзярж. т-рам лялек, 1956; Азербайджанскім т-рам юн. глядача імя А. С. Пушкіна (г. Баку), 1940; Саратаўскім т-рам юн. глядача, 1941; Куйбышаўскім т-рам юн. глядача (г. Уфа), 1941; Мангольскім дзярж. акад., муз.-драм. т-рам (г. Улан-Батар), 1941; Балгарскім нар. тэатрам (г. Сафія).

Публікацыі

Часоп. «Полымя рэвалюцыі», 1939, №, с. 70—116.

Кн.: Вольскі В. Цудоўная дудка. П'еса-казка ў 3 актах, 7 карц. Мінск, Дзяржвыд пры СНК БССР, Рэд. дзіцяч. літ., 1940. 78 с. — Тое ж, Мінск, Дзяржвыд БССР, 1945. 56 с.

У кн.: Вольскі В. Цудоўная дудка. — Несцерка. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951, с. 4—90.

У кн.: Вольскі В. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962, с. 11—80.

Кн.: Вольскі В. Чудесная дудка. Сказка в 3 д. М., «Искусство», 1940, с. 19—78.

В кн.: Советская драматургия. Репертуар т-ра юн. зрителя. Т. I. М.—Л., «Искусство», 1950, с. 157—205. (В пер. А. Я. Бруштейн).

В кн.: Вольскі В. П'есы. Пер. с белорус. А. Прокофьева. М., «Искусство», 1954, с. 19—78.

Крытыка

Мишын Ф. П'есы для дзяцей. («Цудоўная дудка» В. Вольскага і «Пачэсны рэйс» Хв. Шынклера). Газ. «Чырвоная змена», 1939, 26 мая. — *Сегеди А.* «Чудесная дудка». [Прем'ера в Беларус. т-ре юн. зрителя]. Газ. «Сталинская молодежь», 1939, 14 окт. — *Чорны К.* «Цудоўная дудка» ў Беларус. т-ры юн. глядача. (Заўвагі глядача). Газ. «Літаратура і мастацтва», 1939, 23 кастр. — *Львов Б.* «Чудесная дудка» [в Беларус. т-ре юн. зрителя]. Газ. «Советская Белоруссия», 1940, 8 янв. — *Фалькович Б.* «Чудесная дудка». [П'еса В. Вольскага в Беларус. т-ре юн. зрителя]. Газ. «Комсомольская правда», 1940, 20 ноября.

Няфёд У. Беларускі театр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аб спектаклі т-ра юн. глядача «Цудоўная дудка» гл. на с. 248—250). — *Нефед В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (О спектакле Беларус. т-ра юн. зрителя «Чудесная дудка» см. на с. 318—319).

Артыкулы пра драматургію В. Вольскага

Жидович И. П'есы-сказки В. Вольскага. Газ. «Сталинская молодежь», 1955, 3 ноября.

Берков П. Н. Виталий Вольскі и его драматические сказки. В кн.: Вольскі В. П'есы. М., «Искусство», 1954, с. 3—17.

Зомерфельд Я. Драматургія Віталія Вольскага. У кн.: Вольскі В. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962, с. 3—10.

91. Вярыга І. Не ўдалося. Аднаактовая п'еса.

Эпізод з жыцця вучняў сёмага класа.

Дз. асоб: м. — 4; ж. — 1.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1959, № 4, с. 16—18.

92. Вярыга І. Хвароба Грышы Карыткі. Аднаактовая п'еса.

Аўтар малое жыццё вясковых школьнікаў.

Дз. асоб: м. — 2; ж. — 2.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1956, № 2, с. 16—19.

Галубок У. Акрываўлены падатак. Драма ў 1 акце.
Гл. пад назв. «Белы вянок» (№ 95).

93. Галубок У.¹⁾ Апошняя спатканне. Драма ў 4 актах.
П'еса напісана па матывах аднаймен. апавядання аўтара.
Героі п'есы — маладыя сялянскія рэвалюцыянеры, змагары супроць царскай тыраніі.

Дз. асоб: м.—17; ж.—5.

Паст.: Першым т-рам беларус. драмы і камедыі; Беларус. сав. т-рам (1918); БДТ, 1921; Т-рам У. Галубка, пачатак 20-х гг.

Публікацыі

Кн.: Галубок У. Апошняя спатканне. Драма ў 4 актах.
Вільна, Выд-ва Мінск. нар. кам-ту асветы, 1919. 43 с.

Крытыка

М. Г. Уладыслаў Галубок. Часоп. «Беларускае жыццё», 1919. № 20, с. 7—8. — Спектаклі II Беларускай трупы ў клубе «Караленкі» на Ляхаўцы [у Мінску. «Апошняя спатканне» (2 лістап. 1923 г.) і «Фанатык» (3 лістап.) У. Галубка]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1923. № 273. (Т-р і мастацтва).

94. Галубок У. Белая зброя. П'еса ў 4 дз.

У п'есе паказваецца шкодніцтва на заводзе сельскагаспадарчых машын у пачатку 30-х гадоў.

Дз. асоб: м.—22; ж.—3.

Публікацыі

Кн.: Галубок У. Белая зброя. (П'еса ў 4 дз.) Мінск, Дзяржвыд БССР, 1933. 64 с.

95. Галубок У. Белы вянок. (Акрываўлены падатак).
Драма ў 1 акце.

3 жыцця беднай сялянскай сям'і ў Заходняй Беларусі.

Дз. асоб: м.—2; ж.—3.

Публікацыі

Кн.: Галубок У. Белы вянок. Драма ў 1 акце. 3 жыцця Заходняй Беларусі. Мінск, Белдзяржвыд, 1929. 19 с. (Тэатральная б-ка).

¹ У. Галубок напісаў звыш 40 п'ес. У бібліяграфіі паказаны толькі тыя, што друкаваліся або былі пастаўлены прафесійнымі тэатрамі і выклікалі водгукі ў друку. Акрамя паказаных тут, У. Галубок напісаў наступныя п'есы: «Бунт душы», «Былое», «Груганы», «Дарагія госці», «Дзіця вуліцы», «Доля мужака», «Жаніхі» («Марцовыя кавалеры»), «За мураванай сцяной», «Забыўся падперазацца», «Завяўшыя кветкі», «Залатая рыбка», «Залаты бог», «Іскра былога кахання», «Князь Карчагін», «Культурная цёшча», «Ліхадзеі», («Бабы-ліхадзейкі»), «Людзі», «Мужычае шчасце», «На курорце», «Падкідыш», «Патэнтаваны кум», «Праменьчык шчасця», «Разбітая надзея», «Рвачы», «Рыкашэт», «Сям'я Баравых», «Тры Анны», «Цярністы шлях», «Чырвоныя праменні».

Галубок У. Блуд. Гістарычная драма канца XVII ст. у 5 дз. з пралогам. Гл. пад назв. «Пан Сурынта» (№ 103).

96. **Галубок У.** Бязвінная кроў. Драма ў 3 актах.

Аб рэвалюцыйных падзеях у час Лютаўскай рэвалюцыі на тэрыторыі Беларусі.

Дз. асоб: м.—3; ж.—2; маса.

Паст.: БДТ, 1920—1923.

Публікацыі

У кн.: Выпісы з беларускай літаратуры. Новы і найноўшы кругабегі. Мінск, «Савецкая Беларусь», (Народны камісарыяг асветы БССР), 1923, с. 253—264 (1-шы акт п'есы).

Галубок У. Васіль Хмель. Драма ў 5 актах. Гл. пад назв. «Фанатык» (№ 108).

97. **Галубок У.** Ветрагоны. («Хціўцы»; «Дваяжонцы»). Камедыя ў 4 актах для клубных пастановак.

Аўтар выкрывае абывацельскія, мяшчанскія погляды на жыццё, якім супроцьстаўляе новую савецкую мараль. Дзея адбываецца ў беларускай вёсцы пачатку 20-х гг.

Дз. асоб: м.—7; ж.—4.

Паст.: Т-рам У. Галубка.

Публікацыі

Кн.: Галубок У. Ветрагоны. Камедыя ў 4 актах для клубных пастановак. Мінск, Белдзяржвыд, 1930. 72 с. (Тэатральная б-ка).

98. **Галубок У.** Ганка. [«Ні тая, ні другая»]. Драма ў 5 актах.

Дзея адбываецца ў панскім маёнтку пасля рэвалюцыі 1905 года.

Дз. асоб: м.—8; ж.—5.

Паст.: БДТ, 1921; Т-рам У. Галубка, пачатак 20-х гг.

Публікацыі

Кн.: Галубок У. Ганка. Драма ў 5 актах. Мінск, Белдзяржвыд, 1929. 54 с. (Тэатральная б-ка).

Крытыка

Парнасец. А ўсё-такі рухае. [Спектакль БДТ 6 жніўня 1921 г. па п'есе У. Галубка «Ганка». Уражанні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1921, № 175 (Тэатр і мастацтва). — З. «Ганка». [Спектакль БДТ. 9 кастр. 1921 г. у Мінску. Уражанні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1921, № 226 (Тэатр і мастацтва). — Т. Гастролі II Беларускай дзяржгрупы. [У Мсціжы і Бягомлі. 7 спектакляў; «Пан Сурынта» і «Ганка» У. Галубка і інш. Падзяка ад батракоў]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1925, № 184.

Няфёд У. Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу «Ганка» гл. на с. 135—136). — *Нефед В.* Становленне беларускага савецкага тэатра. 1917—1941. Мінск, «Навука і техника», 1965. (О п'есе і спектакле «Ганка» см. на с. 184—185).

Галубок У. Дваяжонцы. Камедыя ў 4 актах для клубных пастановак. Гл. пад назв. «Ветрагоны» (№ 97).

99. **Галубок У.** Душагубы. [«Чорная душа»]. Меладрама ў 4 дз.

П'еса аб маральным вобліку маладога чалавека.

Паст.: Т-рам У. Галубка, 1921.

Крытыка

Нефед В. Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (О п'есе В. Голубка «Душагубы» см. на с. 125—126).

Галубок У. Залёты дзяка. Камедыя. Гл. № 105 пад назв. «Пісаравы і мяніны».

Паст.: БДТ, 1921.

Крытыка

Сачун. «Залёты дзяка», камедыя У. Галубка. [Спектакль БДТ 22 мая 1921 г. Уражанні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1921, № 114. (Т-р і мастацтва).

101. **Галубок У.** Краб. Драма ў 5 актах.

У п'есе паказаны карціны змагання працоўных Заходняй Беларусі за вызваленне з-пад улады польскіх паноў.

Дз. асоб: м.—13; ж.—4.

Паст: Т-рам У. Галубка, пачатак 30-х гг.

Крытыка

Няфед У. Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу «Краб» гл. на с. 168). — *Нефед В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (О п'есе «Краб» см. на с. 186—187).

102. **Галубок У.** Ліпавічок. П'еса.

П'еса пра дзеду і бабу, якія не маюць дзяцей і гаруюць аб гэтым. Напісана па матывах народных казак, песняў і гульняў.

Дз. асоб: м.—5; ж.—5.

Публікацыі

У кн.: Беларускае мастацтва. Вып. 3. Мінск, 1962. (Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН БССР), с. 213—217.

Крытыка

Саннікаў А. Невядомая аднаактовая п'еса У. Галубка. У кн.: Беларускае мастацтва. Вып. 3. Мінск, 1962. (Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН БССР), с. 213—217.

Галубок У. Ні тая, ні другая. Драма ў 5 актах. Гл. пад назв. «Ганка» (№ 98).

103. **Галубок У.** Пан Сурынта. («Блуд»). Гістарычная драма канца XVII ст. у 5 дз. з пралогам.

Гістарычная меладрама. Аўтар малое ў п'есе казацкія паўстанні канца XVII ст., паказвае маральнае падзенне панюў.

Дз. асоб: м.—12; ж.—7.

Паст: Т-рам У. Галубка, сярэдзіна 20-х гг.

П у б л і к а ц ы і

Кн.: Галубок У. Пан Сурынта. Гістарычная драма канца XVII в. у 5 дз. з пралогам. Мінск, Белдзяржвыд, 1930. 75 с. (Тэатральная б-ка).

К р ы т ы к а

Т. Гастролі II Беларускай дзяржаўнай трупы. [У Мсціжны і Бягомлі. 7 спектакляў: «Пан Сурынта» і «Ганка». У. Галубка і інш.]. «Савецкая Беларусь», 1925, № 184. — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу «Пан Сурынта» гл. на с. 135). — *Нефед В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (О пьесе «Пан Сурынта» и одним. спектакле см. на с. 126—127).

104. **Галубок У.** Пінская мадонна. Камедыя ў 3 дз.

Аўтар высмейвае ў п'есе царкоўнікаў-шарлатанаў і панюў, якія іх падтрымліваюць, а таксама тых, хто слепа верыць у «цуды». Дзея адбываецца ў былой Заходняй Беларусі.

К р ы т ы к а

Тох. «Пінская мадонна». [Тэатральная рэцэнзія на спектакль У. Галубка, паказаны летам 1928 г. на Полаччыне]. Газ. «Чырвоная Полаччына», 1928, № 35. — *Васс.* «Пінская мадонна». [У Т-ры У. Галубка]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1928, № 90.

Няфёд У. Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу «Пінская мадонна» гл. на с. 166—167). — *Нефед В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1966. (О пьесе «Пинская мадонна» см. на с. 185—186.).

105. **Галубок У.** Пісаравы імяніны. [«Залёты дзяка», «Хвароба ў добрым здароў'і»]. Камедыя ў 1 акце.

Аўтар высмейвае ў п'есе «цвет» воласці — пісара, дзяка, валаснога старшыню і іншых сляпых выканаўцаў законаў самадзяржаўя.

Дз. асоб: м.—13; ж.—4.

Паст.: Першым т-рам драмы і камедыі; БДТ, 1921; Т-рам У. Галубка, сярэдзіна 20-х гг.

П у б л і к а ц ы і

Кн.: Галубок У. Пісаравы імяніны. Камедыя ў 1 акце. Мінск, Выд-ва ЦБ «Маладняка», 1927. 32 с.

К р ы т ы к а

Сачун. «Залёты дзяка», камедыя У. Галубка. [Спектакль БДТ, 22 мая 1921 г. Уражанні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1921, № 114 (Т-р і мастацтва).

106. Галубок У. Плытагоны. Драма ў 5 дз.

П'еса на тэму класавай няроўнасці ў дарэвалюцыйны час. Аўтар малюе цяжкае жыццё плятагонаў.

Паст.: Т-рам У. Галубка, 1927.

Рукапіс захоўваецца ў ЦДАКР.

Крытыка

Няфёд У. Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра драму «Плытагоны» гл. на с. 167—168). — *Нефед В.* Становление белорусского советского театра. Минск, «Наука и техника», 1965. (О драме «Плытагоны» см. на с. 182—184).

107. Галубок У. Суд. Камедыя ў 1 акце.

Сатыра на валасны суд. Аўтар паказвае цяжкае паднявольнае жыццё і бяспраўнае становішча беларускіх сялян у дарэвалюцыйны час.

Дз. асоб: м.—7; ж.—1.

Паст.: БДТ, 1920—1923; Т-рам У. Галубка, сярэдзіна 20-х гг.

Публікацыі

Кн.: Галубок У. Суд. Камедыя ў 1 акце. Мінск, Дзярж-выд Бел., 1925. 40 с. — Тое ж. Вільня, Беларус. выдавецк. т-ва, [1927]. 32 с.

Крытыка

Юдзевіч М. «Суд». Газ. «Літаратура і мастацтва», 1935, № 53. *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу «Суд» гл. на с. 136). — *Саннікаў А. К.* Сатырычны характары беларускіх камедый. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1961. (Пра п'есу У. Галубка «Суд» гл. на с. 91—92). — *Нефед В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (О пьесе «Суд» см. на с. 115).

108. Галубок У. Фанатык. (Першы варыянт: «Васіль Хмель»). Драма ў 5 актах.

Паст.: II Беларус. трупай, 1923.

Крытыка

Спектаклі II Беларускай трупы ў клубе Караленкі на Ляхаўцы [«Апошнія спатканне» і «Фанатык» У. Галубка]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1923, № 272. (Т-р і мастацтва).

Галубок У. Хвароба ў добрым здароўі. Гл. № 105 пад назв. «Пісаравы і мяніны».

Галубок У. Хціўцы. Камедыя ў 4 актах для клубных пастановак. Гл. пад назв. «Ветрагоны» (№ 97).

Галубок У. Чорная душа. Меладрама. Гл. пад назв. «Душагубы» (№ 99).

Літаратура пра творчасць У. Галубка

Атрошчанка А. Тэатр Галубка. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1957, 7 снеж.

Есакоў А. Вандроўны тэатр Ул. Галубка. Часоп. «Маладосць», 1958, № 5, с. 131.

Звонак А. Самаадданае служэнне народу. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1958, 25 і 29 студз.

Няфёд У. Выдатны майстар сцэны. Часоп. «Беларусь», 1962, № 5, с. 26—27.

Звонак А. Такім мы яго памятаем. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1962, 3 ліп.

Семяновіч А. Ля вытокаў беларускай савецкай драматургіі. [Пра п'есы Галубка перыяду грамадзянскай вайны]. «Маладняк», 1964, № 7, с. 171—177.

109. Гамолка М. Бітва ў космасе.

Навукова-фантастычная п'еса. Аўтар паказвае вялікую бітву за космас, у якой сутыкаюцца два светы, дзве сістэмы: свет сацыялізма і свет імперыялізму.

Паст.: Беларус. рэсп. т-рам юн. глядача, 1963.

Крытыка

Казоўская Ф. Разведка космасу і ...жанру. [П'еса М. Гамолкі «Бітва ў космасе» у Беларус. рэсп. т-ры юн. глядача]. «Настаўніцкая газета», 1963, 5 мая. — *Пятровіч С.* Старт у касмічную тэматыку. Газ. «Мінская праўда», 1963, 29 мая. — *Салаўёў В.* Касмічнае ў жыцці і на сцэне. Газ. «Чырвоная змена», 1963, 1 чэрв. — *Тарасевіч Г.* «Бітва ў космасе». Газ. «Звязда», 1963, 28 ліп. — *Мухіна З.* Крылы нельга звязаць. [П'еса М. Гамолкі «Бітва ў космасе» ў Беларус. рэсп. т-ры юн. глядача. Да гастролей у Гомелі]. Газ. «Гомельская праўда», 1963, 20 верас.

110. Гарбацэвіч В. Вяселле.

П'еса пабудавана на паказе беларускіх народных звычаяў, звязаных з жаніцьбаю.

Паст.: БДТ, 1921.

Рукапіс п'есы захоўваецца ў ЦДАКР.

Крытыка

Г. М. «Вяселле» [В. Гарбацэвіча у БДТ. 10 мая 1922 г. Уражанні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1922, № 101 (Т-р і мастацтва). — *А. А.* Спектаклі ў летнім тэатры [«Беларуская зорка» ў Мінску. 24 чэрв. 1922 г. П'еса «Вяселле» В. Гарбацэвіча. Уражанні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1922, № 136 (Т-р і мастацтва).

Пятровіч С. Народны артыст БССР Е. А. Міровіч. Мінск, Выда АН БССР, 1963. (Пра п'есу «Вяселле» гл. на с. 46—47). — *Нефед В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Мінск, 1965. (О пьесе «Свадьба» см. на с. 79—80).

111. Гарбацэвіч В. Пад вішнёвымі садкамі. П'еса ў 5 актах.

Бытавая п'еса з вясковага жыцця.

Дз. асоб: м.—12; ж.—10.

Публікацыі

У кн.: Дня проўскія ўсплёскі. Літаратурны зборнік Магілёўскага філіяла «Маладняк». Магілёў, 1927, с. 37—65.

112. Гарбацэвіч В. Песні нашых дзён. П'еса ў 3 дз.

Аўтар малюе падзеі калектывізацыі беларускай вёскі.

Дз. асоб: м.—10; ж.—2.

Публікацыі

Кн.: Гарбацэвіч В. Песні нашых дзён. П'еса ў 3 дз.

Мінск, Белдзяржвыд, 1930. 52 с. (Тэатральная б-ка).

113. Гарбацэвіч В. Чырвоныя кветкі Беларусі. Драма ў 4 дз.

У п'есе паказана барацьба падпольнай камсамольскай арганізацыі ў Дукорах супраць белапольскіх акупантаў. У аснову сюжэта п'есы пакладзены факт расстрэлу белапалякамі дукорскіх партызан (вясной 1920 г.)

Дз. асоб: м.—15; ж.—5; маса.

Паст.: БДТ, 1923; самадзейнымі калектывамі і нар. т-рамі.

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1923, № 5—6, с. 59—87.

Кн.: Гарбацэвіч В. Чырвоныя кветкі Беларусі. [Драма ў 4 дз.].

Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959, 55 с.

Крытыка

[Беларускі дзяржаўны тэатр. Падрыхтоўка да пастаноўкі п'ес:... «Чырвоныя кветкі Беларусі» В. Гарбацэвіча і інш.] Часоп. «Польмя», 1923, № 7—8 (чэрв. — лістап.), с. 135 (Хроніка беларус. культуры. Т-р і мастацтва). — [БДТ. Падрыхтоўка да пастаноўкі п'ес:... «Чырвоныя кветкі Беларусі» В. Гарбацэвіча і інш.] Часоп. «Польмя», 1924, № 3 (II), с. 175. (Хроніка беларус. культуры. Т-р і мастацтва).

Сабалеўскі А. Перачытваючы п'есу... Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 29 ліп. — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу «Чырвоныя кветкі Беларусі» і аднаймен. спектакль гл. на с. 128—129). — *Перкін Н. С.* Шляхі развіцця беларускай савецкай літаратуры 20—30 гг. Праблемы рэалізму. Мінск, АН БССР, 1960. (Аналіз п'есы «Чырвоныя кветкі Беларусі» гл. на с. 351—352). — *Пятровіч С. А.* Народныя тэатры Беларусі. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Пра спектакль Краснапольскага нар. т-ра «Чырвоныя кветкі Беларусі», гл. на с. 132—133).

114. Гаротны А. Два жаніхі. Жарт у 1 дз.

Бытавы абразок. Дзея адбываецца ў беларускім горадзе, у мяшчанскай сям'і, у пачатку 20-х гг.

Дз. асоб: м.—2; ж.—2.

Публікацыі

У кн.: Гаротны А. Лекары і лекі. Два жаніхі. П'еса ў 1 дз. для вясковага т-ра. Мінск, Белдзяржвыд, 1925, с. 27—45.

115. **Гаротны А.** Лекары і лекі. П'еса ў 1 дз. для вясковага т-ра.

Камедыя з жыцця беларускай вёскі пачатку 20-х гадоў. Старыя забабоны і рысы новага ў побыце сялян.

Дз. асоб: м.—3; ж.—2.

Публікацыі

У кн.: Гаротны А. Лекары і лекі. Два жаніхі. П'есы ў 1 дз. для вясковага т-ра. Мінск, Дзяржвыд Бел., 1925, с. 3—25.

Кн.: Гаротны А. Лекары і лекі. Камедыя ў 1 дз. П'еса для вясковага т-ра. Вільня, 1927. (Надрук. лацін. шрыфтам).

116. **Гаротны А.** Перамена. П'еса ў 2 актах.

Дзея адбываецца ў беларускай вёсцы ў час белапольскай акупацыі.

Дз. асоб: м.—5; ж.—2.

Публікацыі

Кн.: Гаротны А. Перамена. П'еса ў 2 актах. Мінск, Белдзяржвыд, 1926. 28 с.

117. **Гартны Ц.** Дзве сілы. Драматычная сцэна з жыцця прамысловага цэнтра.

Адна з першых беларускіх п'ес, прысвечаных жыццю рабочага класа. Аўтар паказвае жыццё калектыва металургічнага завода сярдзіны 20-х гадоў.

Дз. асоб: м.—12; ж.—9; маса.

Публікацыі

У кн.: Гартны Ц. Прысады. Апавяданні [і п'есы]. Мінск, Белдзяржвыд, 1927, с. 235—273.—Тое ж. Выд. 2-е. Мінск, Белдзяржвыд, 1928, с. 247—286.

Крытыка

Замоцін І. Драматычныя творы Цішкі Гартнага. Часоп. «Полымя», 1928, № 9, с. 151—167. (Аналіз п'есы «Дзве сілы» гл. на с. 166—167). Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. I. 1917—1941. Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Ацэнку п'есы «Дзве сілы» гл. на с. 275—276).

118. **Гартны Ц.** На стыку. П'еса ў 5 дз. з сучаснага местачковага жыцця.

Галоўны герой п'есы — перадавы савецкі чалавек, старшыня райвыканкома. Яму і іншым сумленным савецкім людзям супроцьстаўлены абыяцелі і мяшчане, прыхільнікі старога жыцця. Дзея адбываецца ў сярдзіне 20-х гадоў «...у малым мястэчку Авоссе, 25 вёрст ад павятовага гораду, летнюю парою, у канцы ліпеня» (Ц. Гартны).

Дз. асоб: м.—7; ж.—3; маса.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1926, № 3, с. 3—38.

У кн.: Гартны Ц. Прысады. Апавяданні [і п'есы]. Мінск, Белдзяржвыд, 1927, с. 188—234.—Тое ж. Выд. 2-е. Мінск, Белдзяржвыд, 1928, с. 199—246.

Крытыка

Замоцін І. Драматычныя творы Цішкі Гартнага. Часоп. «Полымя», 1928, № 9, с. 151—167. (Аналіз п'есы «На стыку» гл. на с. 163—166).

Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. I. 1917—1941. Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Ацэнку п'есы «На стыку» гл. на с. 68—69 і 275—276).

119. Гартны Ц. Сацыялістка. Драма ў 5 дз.

Сямейная драма. Падзеі п'есы з'яўляюцца вынікам класавага расслаення перадрэвалюцыйнай беларускай вёскі.

Дз. асоб: м.—8; ж.—9; маса.

Паст.: БДТ, 1923.

Публікацыі

У кн.: Сцэнічныя творы. Мінск, Беларус. кааперац. выд. т-ва «Савецкая Беларусь», 1924, кн. 2, с. 3—65.

Крытыка

Замоцін І. Драматычныя творы Цішкі Гартнага. Часоп. «Полымя», 1928, № 9, с. 151—167. (Аналіз п'есы «Сацыялістка» гл. на с. 158—163).

Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. I. 1917—1941. Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Ацэнку п'есы «Сацыялістка» гл. на с. 275—276).

120. Гартны Ц. Хвалі жыцця. Драма ў 3 дзеях і 21 з'яве.

У драме паказана класовае расслаенне вёскі напярэдадні рэвалюцыі 1905 года. Дзея адбываецца ў глухой вёсцы Вярэі, у летнюю пару.

Дз. асоб: м.—6; ж.—2.

Публікацыі

У кн.: За жывыя. Першы збор твораў беларускіх песняроў і пісьменнікаў, вышаўшых з сям'і працоўнага народу. М., выд. Беларус. нац. камісарыяту, 1918, с. 1—40.

Крытыка

Замоцін І. Драматычныя творы Цішкі Гартнага. Часоп. «Полымя», 1928, № 9, с. 151—157. (Аналіз п'есы «Хвалі жыцця» гл. на с. 154—158).

Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. I. 1917—1941. Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Ацэнку п'есы «На хвалі жыцця» гл. на с. 68, 275—276).

Літаратура пра драматургію
Ц. Гартнага

Замоцін І. Драматычныя творы Цішкі Гартнага. Часоп. «Полымя» 1928, № 9, с. 151—167.

121. Горулёв Н. Второе знакомство. Драма в 3 д.

О доверии к человеку, к товарищу по совместным жизненным

путям. Автор критикует трусов и перестраховщиков, которые, не разобравшись, готовы опорочить честного человека.

Д. лиц: м.—4; ж.—7.

Пост.: Могилевским т-ром, 1960.

Публікацыі

Журн. «Советская Отчизна», 1959, № 3, с. 63—97.

Кн.: Горулев Н. А. Второе знакомство. Драма в 3 д.

Минск, Госиздат БССР, 1961. 77 с.

Газ. «Магілёўская праўда», 1960, 20, 22 сак. (у пер. на беларус. мову).

Крытыка

Тарасаў Я. Прыемнае знаёмства. [П'еса М. Гарулёва «Другое знаёмства» на сцэне Магіл. т-ра]. Газ. «Магілёўская праўда», 1960, 15 крас.

Гарулёў М. і Алтухоў М. Выбух. Драма ў 3 дз.
Гл. на аўтараў: Алтухоў М. і Гарулёў М. (№ 5).

122. **Гарулёў М.** Калі любіш. [«Прызвание»]. Драма ў 3 дз.

П'еса пра дружбу і любоў, пра пошукі моладдзю сапраўднага прызначэння ў жыцці. Дзея адбываецца ў нашы дні ў абласной бальніцы і ў сям'і ўрачоў.

Дз. асоб: м.—3; ж.—3.

Паст.: Магілёўскім т-рам, 1962 (у час летніх гастролей спектакль быў паказаны больш 40 разоў на Украіне пад назв. «Прызвание», а таксама ў Вялікіх Луках і ў Курску.); Пярнускім т-рам імя Лідзіі Кайдула (Эстон. ССР), 1963.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1962, № 7, с. 14—49.

Кн.: Горулев Н. Если любишь. Драма в 3 д. Репертуар Могил. обл. драм. т-ра. М., ВУОАП, 1963. 75 л.—Отпеч. множит. аппаратом.

Кн.: Горулев Н. Если любишь. Драма в 3 д. Минск, Госиздат БССР, 1963. 80 с. с илл.

Кн.: Горулев Н. Если любишь. Драма в 3 д. Репертуар Могил. обл. т-ра. М., 1964. 76 с.—Отпеч. множит. аппаратом.

Крытыка

Хорьков П. О любви и призвании. [П'еса Н. Горулева «Если любишь» («Призвание») в Могилевском т-ре]. Газ. «Советская Белоруссия», 1963, 23 янв.—Рамановіч Я. Свежы струмень. [П'еса М. Гарулёва «Прызвание» ў Магілёўскім т-ры]. Газ. «Звязда», 1963, 20 лют.

Горулев Н. Линия жизни. См. под загл. «Моя дочь» (№ 123).

123. **Горулев Н.** Моя дочь. («Линия жизни»).

О месте человека в жизни, взаимоотношениях в семье и коллективе, о любви. Действие происходит в наши дни в семье потомственного рабочего.

Дз. асоб: м.—4; ж.—3.

Паст.: Гомельскім т-рам, 1965; Гродненскім т-рам (пад назв. «Линия жизни»).

Публікацыі

Кн.: Горулев Н. Моя дочь. Пьеса в 3 д., 5 карт. [Минск, «Беларусь», 1966] 96 с.

Крытыка

Васілеўскі П. Сто шостая старонка пра каханне. [П'есы М. Гарулёва «Мая дачка» і Э. Радзінскага «Сто чатыры старонкі пра каханне» ў Гомельскім т-ры]. Газ. «Чырвоная змена», 1965, 26 мая.—*Минц В.* Кондаковы. [П'еса Н. Горулева «Моя дочь» в Гомельском т-ре]. Газ. «Советская Белоруссия», 1965, 27 мая.—*Тарасаў Я.* «Мая дачка» [у Гомельскім т-ры. Да гастролей у Магілёве]. Газ. «Магілёўская праўда», 1965, 25 жніўня.—*Гутковіч А.* Дзесці побач з гістарычным. «Мая дачка» М. Гарулёва ў Гомельскім драм. т-ры. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1965, 29 чэрв.—*Рошчын У.* Дачка, каханне і надзеі. [П'еса М. Гарулёва «Мая дачка»]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1965, 30 ліп.

Гарулёў М. Прыванне. Драма ў 3 актах. Гл. пад назв. «Калі любіш». (№ 122).

124. **Гарэцкі М.** Антон. (Абразы жыцця).

П'еса, напісаная 22 лютага 1914 г., прысвечана праблеме адлюстравання жыцця ў мастацкай літаратуры. Аўтар малое эпізоды з жыцця беларускай вёскі 1912—1913 гг.

Дз. асоб: м.—33; ж.—18.

Публікацыі

Газ. «Гоман» (Вільня), 1918, 11, 15, 18 студз.; 8, 12 лют.; 15, 22, 29 сак.; 3, 5, 9, 12, 19, 23, 26, 30 крас.; 3, 5 мая.

Кн.: Гарэцкі М. Антон. (Абразы жыцця). Вільня, друк. «Швітурыс», 1919. 130 с.

125. **Гарэцкі М.** Атрута. Кароткі жалобны абразок у 1 акце.

Бытавы абразок пра гора, якое прыносіць у дом п'янка.

Дз. асоб: м.—4; ж.—3.

Публікацыі

Кн.: Гарэцкі М. Атрута. Кароткі жалобны абразок у 1 акце. Вільня, Беларус. выдавецк. т-ва, 1927. 16 с.

Гарэцкі М. Вучыцель Мутэрка. Драматычны абразок. Гл. пад назв. «Мутэрка» (№ 128).

126. **Гарэцкі М.** Гапон і Любачка. (Сцэнкі з натуры).

Бытавы эпізод з жыцця сельскіх настаўнікаў і сям'і папа. Дзея адбываецца ў дарэвалюцыйнай беларускай вёсцы.

Дз. асоб: м.—2; ж.—2.

Публікацыі
Часоп. «Узвышша», 1920, № 5, с. 51—62.

127. Гарэцкі М. Жартаўлівы Пісарэвіч. Сцэнка і размова.

Эпізод з жыцця ўцекачоў з Беларусі ў час першай сусветнай вайны і ў час вайны грамадзянскай.

Дз. асоб.: м.—8; ж.—5; маса.

Публікацыі
Часоп. «Полымя», 1925, № 8, с. 32—51.

Кн.: Гарэцкі М. Жартаўлівы Пісарэвіч. Сцэнка і размова. Мінск, Белдзяржвыд, 1928. 30 с.

128. Гарэцкі М. Мутэрка. («Вучыцель Мутэрка»).
Драматычны абразок.

З местачковага жыцця. Дзея адбываецца на Беларусі ў 1919—1920 гг. у час польскай акупацыі, у доме заможнай местачковай домаўласніцы.

Дз. асоб: м.—1; ж.—2.

Публікацыі
Часоп. «Вольны сцяг», 1920, № 2, с. 5—9. (Пад назв. «Вучыцель Мутэрка»).

Кн.: Гарэцкі М. Мутэрка. Вільна, 1921. 20 с. (Адбітак з газ. «Наша думка»).

129. Гарэцкі М. Не адной веры. П'еса.

Сцэна з жыцця маладых рабочых, нядаўніх сялян, якія знаходзяцца пад уплывам рэлігійных забабонаў. Дзея адбываецца на Беларусі ў дарэвалюцыйны час.

Дз. асоб: м.—2; ж.—2.

Публікацыі
Часоп. «Маладняк», 1928, № 6, с. 3—9.

130. Гарэцкі М. Чырвоныя ружы. (Чатыры абразкі мінулага жыцця).

Эпізод з рэвалюцыйных падзей на Беларусі (1917 г.).

Дз. асоб.: м.—12; ж.—2; маса.

Публікацыі
Часоп. «Полымя», 1926, № 1, с. 51—72.

131. Гатальская Л. Анюта. (Сцэнка).

Дзея адбываецца ў калгасе.

Дз. асоб: м.—2; ж.—1.

Публікацыі
У кн.: На сонечных сцежках. Творчасць маладых.
Кн. 3. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953, с. 131—138.

132. **Гатальская Л.** Шчасце пераступае парог. П'еса ў 6 карц.

Пра здрадніцкую дзейнасць ксяндза. Дзея адбываецца на вёсцы у 1946 г. у былой Заходняй Беларусі.

Публікацыі

У кн.: На сонечных сцежках. Творчасць маладых. Кн. 3. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953, с. 84—130.

133. **Глазырын В.¹⁾** Огонь. (Отрывок из пьесы).

О буднях Красной Армии.

Д. лиц: м.—4; масса.

Публікацыі

В кн.: Бойцы. Альманах I. Минск, Изд-во Белорус. воен. округа, 1935, с. 66—71. (Отрывки из пьесы. Акт I, карт. 2).

134. **Глазырын В.** Фронт. Драма в 4 актах и 17 карт.

Центральный герой пьесы — энергичный, преданный своему делу начальник одного уральского политотдела МТС, бывший комиссар полка. Его интересы сталкиваются с вредительской деятельностью председателя Краевого колхозного центра, бывшего офицера контрразведки армии Колчака.

Д. лиц: м. — 20; ж.—6; масса.

Публікацыі

Часоп. «Полюмя рэвалюцыі», 1934, № 4, с. 71—87. (Урыўкі з п'есы. Акт I, карц. 2, 3, 4; акт 2, карц. 8; акт 3, карц. 12, 13. У пер. з рус. мовы).

В кн.: А т а к а. Альманах I. Минск, Госиздат БССР, 1934, с. 185—196. (Отрывки под загл. «Фронт... и параллельные пересекаются...» Акт I, карт. 4; акт 2, карт. 8).

В кн.: А т а к а. Альманах 4. Минск, Госиздат БССР, 1935, с. 152—162. (Отрывки. Акт I, карт. 4; акт 2, карт. 8).

Кн.: Глазырын В. Фронт. Драма ў 4 актах і 17 карц. Пер. з рус. П. Глебка. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1935. 112 с.

135. **Глебка П.¹⁾** Над Бярозай-ракой. Драматычная паэма ў 4 актах і 9 мал.

Дзея адбываецца на Барысаўшчыне ў восень 1919 г., у час вайны з беларускай Польшчай. Сярод дзеючых асоб — Серго Арджанікідзе.

Дз. асоб: м.—21; ж.—6; маса.

Паст.: БДТ-2, 1940, паказана на гастролях у Петравадзку.

Публікацыі

Часоп. «Полюмя рэвалюцыі», 1940, № 7, с. 3—129.

У кн.: Глебка П. Збор твораў. У 2 тт. Т. 2. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958, с. 326—498.

¹⁾ У газеце «Літаратура і мастацтва» друкаваліся яшчэ ўрыўкі з п'ес «Юры Рэзлер» (1936, № 5) і «Бура» (1937, № 43).

²⁾ У газ. «Літаратура і мастацтва», 1955, 24 верас. апублікаваны таксама ўрывак з няскончанай п'есы аўтара «Ранняя жамчужына».

У кн.: Глебка П. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 492—659.

У кн.: Глебка П. Пад небам бацькаўшчыны. Выбр. творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1947, с. 354—535.

У кн.: Белорусская драматургия. Сост. П. Кобзаревский. Т. I. Л.—М., «Искусство», 1949, с. 193—350. (Пер. А. Прокофьева и Н. Брауна). Урыўкі з п'есы на рус. мове: газ. «Советская Белоруссия», 1939, 18 февр. (пер. И. Гуревич); 11 июля (пер. И. Гуревич и А. Купершток); «Сталинская молодежь», 1940, 18 февр. (пер. А. Шаропова).

Крытыка

Геннадзев М. «Над Березой-рекой». [Постановка БДТ-2. К декаде белорус. искусства в Москве]. Газ. «Советская Белоруссия», 1940, 6 мая. *Кучар А.* Рамантыка і штодзённасць. [«Над Бярозай-ракой» П. Глебкі ў БДТ-2]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1940, 11 мая. — *Атрошчанка А.* Над Бярозай-ракой. (Прэм'ера ў БДТ-2). Газ. «Вольная праца» (Беласток) 1940, 12 мая. — *Швейдаль С.* Над Березой-рекой. [Спектакль БДТ-2]. Газ. «Сталинская молодежь», 1940, 2 июня. — *Сегедзі А.* Шляхі і сцэжкі. [Спектакль «Над Бярозай-ракой»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1940, 24 жніўня. — *Сяргейчык Т. Н.* Некалькі думак аб спектаклі «Над Бярозай-ракой». Газ. «Віцебскі рабочы», 1940, 28 жніўня. — *Магарас Г.* «Над Бярозай-ракой». (Новы спектакль БДТ-2). Газ. «Віцебскі рабочы», 1940, 28 жніўня. — *Семенов Б.* «Над Березой-рекой». [К гастролям БГТ-2 в Петрозаводске]. Газ. «Молодой большевик» (Петрозаводск), 1941, 18 июня.

Барсток М. Пятро Глебка. Паэтычная творчасць. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1952. (Гл. раздзел «Драматычная паэма «Над Бярозай-ракой» на с. 93—130). — *Кучар А.* Пятро Глебка. [Артыкул]. У кн.: Кучар А. Літаратурна-крытычныя артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 286—327. (Аналіз драм. паэмы «Над Бярозай-ракой» гл. на с. 312—322, 324—327). — Нарысы па гісторыі беларускай літаратуры. Дапаможнік для студэнтаў ВДУ. Мінск, Вучпедвыд, БССР, 1956. (Аналіз паэмы «Над Бярозай-ракой» гл. на с. 552—558). — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу «Над Бярозай-ракой» і спектакль БДТ-2 гл. на с. 224—225). — *Грынчык Я.* Пятро Глебка. У кн.: Беларуская літаратура. Даследаванні. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963, с. 79—118. (Аналіз драм. паэмы «Над Бярозай-ракой» гл. на с. 103—107). — *Нефед В.* Становленне беларускага савецкага тэатра. 1917—1941. Мінск, «Навука і тэхніка», 1965. (О п'есе «Над Березой-рекой» і адным спектаклем БДТ-2 см. на с. 287—289). — Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Аналіз драм. паэмы «Над Бярозай-ракой» гл. на с. 273—277).

136. **Глебка П.** Святло з Усходу. [Вершаваная] драма ў 9 малюнках.

П'еса прысвечана барацьбе бальшавікоў на чале з А. Ф. Мясніковым за перамогу Савецкай улады на Беларусі. Дзея адбываец-

ца паміж красавіком і лістападам 1917 г. у Петраградзе, Мінску і на Заходнім фронце. Сярод дзеючых асоб — У. І. Ленін.

Дз. асоб: м.—19; ж.—8; маса.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1957.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1957, № 11, с. 3—90.

У кн.: Глебка П. Збор твораў. У 2 тт. Т. 2. Мінск, Дзяржвыд БССР, с. 185—325.

Крытыка

Рамановіч Я. «Святло з Усходу» ў Беларус. драм. тэатры імя Я. Коласа. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1957, 4 снеж. — *Няфёд У.* Спектакль пра герояў рэвалюцыі. Газ. «Звязда», 1957, 1 снеж. — *Васільева М.* «Святло з Усходу». [Рэц. на спектакль]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1957, 10 снеж. — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу П. Глебкі «Святло з Усходу» гл. на с. 355—356). — *Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «Святло з Усходу» і аданаймен. спектакля Т-ра Я. Коласа гл. на с. 264—267).

137. **Горцаў М. і Паслядовіч М.** Кветка Цянь-Шаня. П'еса ў 4 дз., 7 карц.

З жыцця пасляваеннай калгаснай вёскі.

Дз. асоб: м.—15; ж.—8; маса.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1949, № 6, с. 18—56.

Крытыка

Климкович М. Недоработанная п'еса. Газ. «Советская Белоруссия», 1949, 18 сент. — Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «Кветка Цянь-Шаня» гл. на с. 90).

138. **Горцев Н.** Перед восходом солнца. Историческая пьеса-хроника.

События Октябрьской революции в Белоруссии. Среди действующих лиц — М. В. Фрунзе, А. Ф. Мясников и С. М. Буденный.

Д. лиц: м.—23; ж.—6; масса.

Публікацыі

Журн. «Советская Отчизна», 1957, № 6, с. 74—115.

139. **Грамыка М.** ¹⁾ Вино бушует. Камедыя ў 4 дз. з сучаснага жыцця.

Пра справы студэнтаў і выкладчыкаў Беларускага дзяржаўнага

¹⁾ П'еса аўтара «Змітрок з Высокай Буды» надрукавана ў газ. «Вольная Беларусь» (Мінск), 1918, №№ 33—35. Акрамя паказаных тут, М. Грамыка напісаў яшчэ п'есы «Воўк» (рукапіс знаходзіцца ў ЦДАКР) і «Скарына — сын з Полацка» (пастаўлена БДТ-І ў 1926 г., рукапіс пакуль што не знойдзены).

універсітэта. Дзея адбываецца ў канцы 20-х гг.

Дз. асоб: м.—12; ж.—8.

Публікацыі

Часоп: «Польмя», 1929, № 7, с. 45—85.

140. Грамыка М. Каля тэрасы. Драма ў 4 дз. з часоў 1917 года.

Аўтар паказвае распад інтэлігенцыі і буржуазнага сямейнага ўкладу і, побач з гэтым, абуджэнне свядомасці сялянства, выкліканае рэвалюцыйнымі падзеямі. Дзея адбываецца ў панскім маёнтку ў перыяд ад Лютаўскай да Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Дз. асоб: м.—13; ж.—5; маса.

Паст.: БДТ-2, 1927.

Публікацыі

Кн.: Грамыка М. Каля тэрасы. Драма ў 4 дз. з часоў 1917 года. Мінск, Белдзяржвыд, 1929, 60 с.

Крытыка

В-ский В. «Каля тэрасы» [в постановке БГТ-2]. Газ. «Рабочий», 1927, № 106. — *Тайбе М.* Круціцца, а што далей? («Каля тэрасы» М. Грамыкі ў БДТ-2). Газ. «Чырвоная змена», 1927, № 136. — *Вакол «Тэрасы»* [Пра спектакль БДТ-2, 12 подпісаў]. Газ. «Чырвоная змена», 1927, № 138. — *Новая пастаноўка БДТ-2 «Каля тэрасы»*. Газ. «Звязда», 1927, № 265. — *Глыбоцкі Т.* Тэатральны маладняк. («Каля тэрасы» М. Грамыкі. БДТ-2). Газ. «Савецкая Беларусь», 1927, № 277. — *Л. Каля тэрасы, ці на тэрасе?* (Прэм'ера БДТ-2 «Каля тэрасы»). Газ. «Звязда», 1927, № 278. — *Ліст у рэдакцыю* [па пытанні крытыкі п'есы «Каля тэрасы». Подпісалі М. Зарэцкі, А. Дудар, А. Александровіч, А. Вольны і інш.]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1927, № 278. — *Табайнік Б.* Ліст у рэдакцыю [па пытанню крытыкі спектаклю «Каля тэрасы»]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1927, № 281. — *А. В.* Пра тэатральную крытыку. [«Каля тэрасы» і інш.] Газ. «Савецкая Беларусь», 1927, № 283. — *Саннікаў К.* «Каля тэрасы». Да пастаноўкі ў БДТ-2. Газ. «Полеская правда» (Гомель), 1928, № 276. — *Ивин И.* «Каля тэрасы». [Да пастаноўкі ў БДТ-2]. Газ. «Полеская правда», 1928, № 281. — *Что говорит зритель о «Каля тэрасы»*. Газ. «Полеская правда», 1928, № 281. — *Л-ны Юр.* Пра пастаноўку БДТ-2 «Каля тэрасы». Газ. «Магілёўскі сялянін», 1929, № 27. — *А. Ц.* О постановке «Каля тэрасы». Газ. «Віцебскі пралетары», 1930, № 21. — *Вольскі В.* «Каля тэрасы». [Да пастаноўкі ў БДТ-2]. Газ. «Віцебскі пралетары», 1930, № 48.

Нефед В. Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (О пьесе «Каля тэрасы» и одноим. спектакле БГТ-2 см. на с. 166—167).

141. Грамыка М. Над Нёманам. Драма ў 6 дз., 12 аб'яваў.

Аўтар малюе рэвалюцыйныя выступленні працоўных Заходняй Беларусі супроць прадстаўнікоў польскай улады. Дзея адбываецца ў сярэдзіне 20-х гадоў.

Паст.: БДТ-1, 1927.

Драма «Над Нёманам» не друкавалася. Машынапісны рукапіс яе захоўваецца у Т-ры Я. Купалы.

Крытыка

Л. Ул. «Над Нёманам» (Першы беларус. дзярж. тэатр). Газ. «Савецкая Беларусь», 1927, № 81. — Чар-Бэн. «Над Нёманам». [Гастролі БДТ-1 у Віцебску. Уражанні]. Газ. «Заря Запада» (Віцебск), 1927, № 247.

Нефед В. Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (О пьесе «Над Нёманам» и одноим. спектакле БГТ-1 см. на с. 162—163).

142. **Грамыка М.** У купальскую ноч. (Сцэнічны абразок паводле верша Я. Купалы «Купальская ноч»).

Публікацыі

Часоп. «Зоркі», 1921, № 4, с. 25—30.

Грымот М. Блуднікі. Драма ў 3 дз. Гл. на сапраўднае прозвішча аўтара: **Родзевіч Л.** (№ 437)

143. **Губарэвіч К.** А куды ж нам падзецца. Сатырычная камедыя ў 2 ч., 4 карц.

Эпізод з жыцця адказных работнікаў аднаго гарадскога пасёлка Беларусі, які да ўзбуйнення раёнаў быў раённым цэнтрам.

Дз. асоб: м.—5; ж.—4.

Публікацыі

У кн.: Губарэвіч К. П'есы. [Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963], с. 325—395.

144. **Губарэвіч К. і Дорскі І.** Алазанская даліна. Лірычная камедыя ў 3 актах.

Тэма п'есы — дружба народаў СССР. Дзея адбываецца на Палессі ў адным з калгасаў пасля вызвалення ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Дз. асоб: м.—6; ж.—4.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1949; Пінскім т-рам, 1950; Пінскім нар. т-рам, 1960; Харкаўскім драм. т-рам; Адэскім укр. вандроўн. драм. т-рам імя Ленінскага камсамола, 1950; Адэскім укр. абл. драм. т-рам імя Кастрычніцкай рэвалюцыі, 1954; Харкаўскім укр. вандроўн. драм. т-рам імя М. Крапіўніцкага, 1954.

Публікацыі

Кн.: Губарэвіч К. і Дорскі І. Алазанская даліна. Лірычная камедыя ў 3 актах. [Рэжысёр. каментарыі Д. Арлова]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951. 70 с. (Дом нар. творчасці).

У кн.: Губарэвіч К. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1954, с. 171—238.

Крытыка

Дастанка М. і Рубіс Л. «Алазанская даліна» [У Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Савецкая Радзіма» (Бабруйск), 1949, 2 жніўня. — **Хазанскі В. і Пашкевіч Н.** «Алазанская даліна». Лірычная камедыя на сцэне Бе-

ларус. дзярж. драм. тэатра імя Я. Коласа. Газ. Віцебскі рабочы», 1949, 2 кастр. — Няфёд У. «Алазанская даліна» [у Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Звязда», 1949, 28 кастр. — Клімковіч М. Жыццярэдасны спектакль [«Алазанская даліна» у Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1950, 15 ліп. — Ільюк М. «Алазанская даліна» [у Пінскім абл. т-ры]. Газ. «Палеская праўда» (Пінск), 1950, 18 лістап. — Пашкевіч Н. Тры п'есы. [К. Губарэвіча «Брэсцкая крэпасць», «Простая дзяўчына» і «Алазанская даліна»]. Часоп. «Польмя», 1955, № 1, с. 150—155. — Колас Г. Радостный, доброжелательный смех. Спектакль «Алазанская долина» в театре им. Я. Коласа. Газ. «Сталинская молодежь», 1955, 26 янв. — Колос Г. В краю белорусской Алазани. [Пьеса К. Губаревича и И. Дорского «Алазанская долина» в Пинском нар. т-ре]. Газ. «Советская культура», 1960, 16 авг. — У беларускай Алазанскай даліне. [Да пастаноўкі ў Пінскім нар. т-ры п'есы К. Губарэвіча і І. Дорскага «Алазанская даліна»]. Газ. «Камуніст», 1960, 21 жніўня (на груз. мове). — Няфёд У. Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу «Алазанская даліна» і аднаймен. спектакль Т-ра Я. Коласа гл. на с. 105—112).

145. **Губарэвіч К.** Брэсцкая крэпасць. [«Цытадэль славы»]. Гераічная драма ў 4 актах, 9 карц. [У першым варыянце ў 3 актах, 8 карц.].

Аб гераічных абаронцах Брэсцкай крэпасці. Дзея адбываецца ў першыя дні Вялікай Айчыннай вайны.

Дз. асоб. м.—14; ж.—3; маса [у першым варыянце: м.—11; ж.—3; маса].

Паст.: Т-рам Я. Купалы, 1950 (пад назв. «Цытадэль славы»); Брэсцкім т-рам імя ЛКСМБ, 1953 (пад назв. «Брэсцкая крэпасць»); Рускім драм. т-рам БССР, 1955 (пад назв. «Брэсцкая крэпасць»). У 1955 г. т-р паказаў п'есу на Дэкадзе беларус. мастацтва ў Маскве); Бабруйскім нар. т-рам, 1961 (пад назв. «Брэсцкая крэпасць»); Чувашскім т-рам юнага глядача, 1953 (пад назв. «Цытадэль славы»); Валынскім укр. абл. драм. т-рам імя Т. Г. Шаўчэнкі (Луцк), 1955 (пад назв. «Цытадэль славы»); Сыктывкарскім аб'яднаным драм. т-рам, 1953 (пад назв. «Цытадэль славы»).

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1952, № 1, с. 64—91. (Першы варыянт пад назв. «Цытадэль славы»).

У кн.: Губарэвіч К. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1954, с. 3—88. Тое ж. [Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963], с. 5—84.

Крытыка

Няфёд У. Спектакль аб славе савецкіх воінаў. [Спектакль «Цытадэль славы» ў Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Звязда», 1950, 13 кастр. — Рузаў Р. Старонка гераічнага летапісу. Прэм'ера спектакля «Цытадэль славы» ў Т-ры Я. Купалы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1950, 14 кастр. — Пиотуховская Р. Спектакль о мужестве и доблести [«Цитадель славы» К. Губаревича на сцене Т-ра Я. Купалы]. Газ. «Сталинская молодежь», 1950, 20 окт. — Бутаков А. Спектакль о бессмертных героях. [Премьера спектакля «Цитадель славы» в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Советская Белоруссия», 1950, 1 ноября. — «Брэсц-

кая крэпасць». Новая пастаноўка Брэскага т-ра імя ЛКСМБ. [Артыкулы і заметкі]. Газ. «Зара», 1953, 22 сак.— *Рамановіч Я.* Душэўная прыгажосць савецкіх людзей. [Да пастаноўкі п'есы К. Губарэвіча «Брэсцкая крэпасць» ў Брэсцкім т-ры імя ЛКСМБ]. Газ. «Звязда», 1953, 16 крас.— *Борисенко А.* Герои Брестской крепости [в Брестском т-ре им. ЛКСМБ]. Газ. «Советская Белоруссия», 1953, 15 мая.— *Ханютин Ю.* Оптимизм трагедии. [«Брестская крепость» в театре ЛКСМБ]. «Литературная газета», 1954, 3 апр.— *Орлов Д.* Спектакль о мужестве. [«Брестская крепость» в Т-ре им. ЛКСМБ]. Газ. «Советская Белоруссия», 1954, 10 июля.— *Пашкевич Н.* «Брэсцкая крэпасць» [у пастаноўцы тэатра імя ЛКСМБ]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1954, 10 ліп.— *Мартынай Б.* Патристичны спектакль... [«Брэсцкая крэпасць» у пастаноўцы Рус. т-ра БССР]. Газ. «Звязда», 1955, 18 студз.— *Пименов В.* «Брестская крепость» [в Рус. т-ре БССР]. Газ. «Известия», 1955, 17 февр.— *Попов В.* Героические защитники Брестской крепости. [«Брестская крепость» в Рус. т-ре БССР]. Газ. «Красная звезда», 1955, 17 февр.— *Гребнев А.* Во имя жизни. [«Брестская крепость» в Рус. т-ре БССР]. Газ. «Советская культура», 1955, 18 февр.— *Водопьянов М.* Волнующие страницы героической борьбы. [«Брестская крепость» в постановке Рус. т-ра БССР]. Заметки из зрительного зала. Газ. «Советская Белоруссия», 1955, 19 февр.— *Несаў Г.* Цытадэль воінскай славы. «Брэсцкая крэпасць» К. Губарэвіча ў Дзярж. рус. драм. тэатры БССР імя М. Горкага. Газ. «Мінская праўда», 1955, 8 крас.— *Вишкарев Б.* Две пьесы о героях Бреста [«Брестская крепость» К. Губаревича и «Крепость над Бугом» С. Смирнова]. Журн. «Советская Отчизна», 1955, № 6, с. 125—131.— *Вартанян С. и Шапиро Д.* «Брестская крепость» [К гастроллям Рус. т-ра БССР]. Газ. «Советская молодежь» (Рига, изд. на рус. и латыш. яз.), 1955, 30 июня.— *Смильгис Э.* Патристический спектакль. [«Брестская крепость» в Рус. т-ре БССР. К гастроллям в Риге]. Газ. «Советская Латвия», 1955, 24 июля.— *Дзениціс Г.* Сустрэча з героямі Вялікай Айчыннай вайны. [«Брэсцкая крэпасць» у Рус. т-ры БССР]. Газ. «Падом'ю Яунатне» («Савецкая моладзь»), 1955, 2 жніўня (На латыш. мове).— *Мача Л.* Пра герояў, якіх мы заўсёды павінны памятаць. «Брэсцкая крэпасць» ў Дзярж. рус. драм. тэатры БССР. Газ. «Цыня» («Барацьба»), 1955, 3 жніўня. (На латыш. мове).— *Скульскі Г.* Спектакль о бессмертном мужестве. [«Брестская крепость» в Рус. т-ре БССР. К гастроллям в Таллине]. Газ. «Советская Эстония», 1955, 25 авг.— *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аналіз п'есы «Цытадэль славы» і аднаймен. спектакля Т-ра Я. Купалы гл. на с. 317—320).— *Кречетова Р.* Верность дому. «Брестская крепость» на сцене Кремлевского т-ра. Газ. «Советская культура», 1960, 27 сент.— *Гурыч С.* Творчыя ўдачы самадзейных артыстаў [Бабр. нар. т-ра ў спектаклі «Брэсцкая крэпасць» і драм. калектыву аршанскіх чыгуначнікаў у спектаклі «Канстанцін Заслонаў»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 24 студз.— *Волчецкий Л.* Пятсот встреч. [Пятисотый спектакль «Брестская крепость» в Брестском т-ре им. ЛКСМБ]. Журн. «Неман», 1961, № 3, с. 131—139.— *Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш. сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «Цытадэль

славы» і аднаймен. спектакля Т-ра Я. Купалы гл. на с. 47—50).— *Дзем'янчук Г.* Цанюю жыцця. [Аб спектаклі «Брэсцкая крэпасць» у Брэсцкім т-ры імя ЛКСМБ]. Газ. «Чырвоны прапор» (Роўна), 1965, 7 ліп. (На укр. мове).— *Пятровіч С. А.* Народныя тэатры Беларусі. [Мінск, «Навука і тэхніка», 1966]. (Аб «Брэсцкай крэпасці» К. Губарэвіча на самалзейнай сцэне гл. на с. 135—138).— *Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2.* 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Апэнку п'есы «Брэсцкая крэпасць» гл. на с. 87—88).

146. Губарэвіч К. Галоўная стаўка. Гісторыка-рэвалюцыйная драма ў 4 актах, 11 карц. з пралогам.

1916—1917 гады. Бражэнне і рэвалюцыйныя настроі ў царскай арміі. Лютаўская і Кастрычніцкая рэвалюцыі. Дзея адбываецца ў Магілёве.

Дз. асоб: м.—31; ж.—4; маса.

Паст.: Рус. т-рам БССР, 1957; Магілёўскім т-рам, 1957.

П'еса «Галоўная стаўка» адзначана прэміяй на Усесаюзным конкурсе да 40-годдзя Кастрычніка. Спектакль Рус. т-ра БССР «Галоўная стаўка» ўзнагароджаны на фестывалі драм. тэатраў (1957) дыпломам другой ступені.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1957, № 9, с. 94—132.

Кн.: Губарэвіч К. Галоўная стаўка. Гісторыка-рэвалюцыйная драма ў 4 актах, 11 карц. з пралогам. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958. 80 с. (Для калектываў мастацкай самадзейнасці).

У кн.: Губарэвіч К. П'есы. [Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963], с. 85—180.

Кн.: Губарэвіч К. Главная ставка. Историко-революционная драма в 4 д., 11 карт. с прологом. Пер. с белорус. автора. М., Отд. распространения драм. произведений ВУОАП, 1957. 75 л. (Отпеч. множит. аппаратом).

В альм.: Современная драматургия. Кн. 3. М., «Искусство», 1957, с. 3—58. (Пер. с белорус. автора).

Крытыка

Арлоў Д. Вобразы змагароў за Уладу Саветаў. Спектакль «Галоўная стаўка» па п'есе К. Губарэвіча ў Дзярж. рус. драм. тэатры імя М. Горкага і ў Магілёўскім абл. драм. тэатры. Газ. «Звязда», 1957, 20 лістап.—*Модэль М.* На дзвюх сцэнах. «Галоўная стаўка» ў Рус. тэатры БССР і ў Магілёўскім абл. тэатры. Газ. «Чырвоная змена», 1957, 4 снеж.—*Ёсакоў А.* «Галоўная стаўка» [на сцэне Рус. т-ра БССР]. Газ. «Мінская праўда», 1957, 25 снеж.—*Колас Г.* Галоўная стаўка. [Аднаймен. тэлевізійны спектакль па п'есе К. Губарэвіча. Беларус. студыя тэлебачання]. Газ. «Звязда», 1964, 14 лістап.

147. Губарэвіч К. Далёкая песня. Драматычная апавесць у 2 ч.

Пра жыццё беларусаў-эмігрантаў, якія жылі ў Аргенціне і праз многа год прыехалі на Радзіму. Дзея адбываецца ў пяцідзесятых гады.

Дз. асоб: м.—10; ж.—3.

П'еса ішла па беларус. тэлебачанні (1962) і па цэнтральным у пастаноўцы беларус. тэлебачання.

П у б л і к а ц ы і

У кн.: Губарэвіч К. П'есы. [Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963], с. 257—323.

К р ы т ы к а

Васкрасенскі Д. Адрасавана да сэрца гледача. П'еса «Далёкая песня» К. Губарэвіча на экране тэлевізара. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1962, 1 чэрв.

148. Губарэвіч К. На крутым павароце. Камедыя ў 3 актах, 5 карц.

Тэма «крутога павароту» ў калгасным будаўніцтве. П'еса напісана ў 1954 г.

Дз. асоб: м.—7; ж.—8; маса.

Паст.: Т-рам Я. Купалы, 1956; Т-рам Я. Коласа, 1956; Чарнігаўскім укр. абл. муз.-драм. т-рам, 1955.

П у б л і к а ц ы і

Часоп. «Польмя», 1956, № 2, с. 43—72.

Кн.: Губарэвіч К. На крутым павароце. Камедыя ў 3 дз., 5 карц. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957. 75 с.

У кн.: Губарэвіч К. П'есы. [Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963], с. 181—256.

Кн.: Губарэвіч К. На крутом повороте. Пьеса в 3 актах, 6 карт. Лит. ред. и пер. В. Пименова. М., Отд. распространения драм. произведений ВУОАП, 1956. 74 с. 75 экз. (Отпеч. множит. аппаратом).

К р ы т ы к а

Хазееў І. Наперакор жыццёвай праўдзе. (Да пастаноўкі п'есы К. Губарэвіча «На крутым павароце» ў Т-ры імя Я. Коласа). Газ. «Віцебскі рабочы, 1956, 31 сак.—*Таран Ю.* Два спектакля. «Крепость над Бугом» [С. Смирнова] и «На крутом повороте» [К. Губаревича] в Театре им. Я. Коласа. Газ. «Советская Белоруссия», 1956, 9 мая.—*Няфёд У.* «На крутым павароце» [на сцэне Т-ра Я. Купалы]. Газ. «Мінская праўда», 1956, 30 мая.—*Соболевский А.* Не страшась крутых поворотов. [«На крутым павароце» ў пастаноўцы Т-ра Я. Купалы]. Газ. «Знамя юности», 1956, 31 мая.—*Шаблінскі П.* Недостатки нужной пьесы [«На крутым павароце»]. Журн. «Советская отчизна», 1956, № 5, с. 137—139.—*Хадзееў К.* П'еса і спектакль «На крутым павароце» К. Губарэвіча ў Тэатры імя Я. Купалы. Газ. «Чырвоная змена», 1956, 5 чэрв.—*Романовіч Е.* Спектакль о простых людзях. [«На крутым павароце» у Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Советская Белоруссия», 1956, 17 июня.— На крутом повороте. Журн. «Дружба народов», 1957, № 1, с. 218—219.—*Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра спектакль «На крутым павароце» у Т-ры Я. Купалы гл. на с. 345—346).— Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «На крутым павароце» гл. на с. 167).

149. **Губарэвіч К.** Простая дзяўчына. Лірычная камедыя ў 4 актах.

Пра жыццё і справы маладых рабочых — нядаўніх калгаснікаў. Дзея адбываецца ў пачатку 50-х гадоў.

Дз. асоб: м.—10; ж.—8.

Паст.: Т-рам Я. Купалы, 1953.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1953, № 12, с. 3—33.

У кн.: Губарэвіч К. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1954, с. 89—170.

Крытыка

Романовіч Е. Простая девушка. Новый спектакль Белорус. гос. драм. т-ра им. Я. Купалы. Газ. «Сов. Белоруссия», 1953, 3 окт. — *Вишкарев Б.* Спектакль о простой советской девушке. Газ. «Сталинская молодежь», 1953, 22 окт.

Губарэвіч К. Цытадэль славы. Гл. пад назв.: «Брэсцкая крэпасць» (№ 145).

150. **Губарэвіч К. і Дорскі І.** Цэнтральны ход. Драма.

У п'есе паказана дзейнасць Канстанціна Заслонава ў партызанскім атрадзе.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1948.

Публікацыі

Газ. «Віцебскі рабочы», 1948, 14 крас. (Урывак з п'есы).

Газ. «Літаратура і мастацтва», 1948, 10 ліп. (Урывак з п'есы).

Крытыка

Міцкевіч Н. «Цэнтральны ход». [Да пастаноўкі ў Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1948, 13 сак.—*Няфёд У.* Патрыятычны спектакль. Газ. «Віцебскі рабочы», 1948, 4 крас.—*Бялевіч А. і Бурдзель А.* Раскрыць вобраз станоўчага героя. (Заўвагі аб прэм'еры спектакля «Цэнтральны ход» у Т-ры Я. Коласа). Газ. «Літаратура і мастацтва», 1948, 10 крас.—*Крыўлін Г.* Моладзь вітае спектакль. Газ. «Віцебскі рабочы», 1948, 14 крас.—*Мурзіч М.* Незабыўны вобраз [Канстанціна Заслонава ў п'есе «Цэнтральны ход»]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1948, 14 крас.—*Мінчонак Е.* Хвалюючая тэма сучаснасці. [Пра спектакль «Цэнтральны ход»]. Газ. «Віцебскі рабочы» 1948, 14 крас.—*Амбразевіч М.* Жыццёва праўдзівы спектакль. Газ. «Віцебскі рабочы», 1948, 14 крас.—*Няфёд У.* «Цэнтральны ход». (Спектакль у Тэатры імя Я. Коласа). Газ. «Звязда», 1948, 30 крас.—*Бушко Т.* «Цэнтральны ход». [Спектакль Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1948, 10 ліп.—*Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу «Цэнтральны ход» і аднаймен. спектакль Т-ра Я. Коласа гл. на с. 310—312).—*Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «Цэнтральны ход» і аднаймен. спектакля Т-ра Я. Коласа гл. на с. 35—39).

Літаратура пра драматургію
К. Губарэвіча

Юрэвіч У. П'есы аб нашых сучасніках. [Рэц. на кн.: Губарэвіч К. П'есы. Мінск, 1954]. Часоп. «Беларусь», 1954, № 11, с. 30.

Пашкевіч Н. Тры п'есы [К. Губарэвіча «Брэсцкая крэпасць», «Простая дзяўчына» і «Алазанская даліна»]. Часоп. «Полымя», 1955, № 1, с. 150—155.

Усікаў Я. Героіка і пафас. [Рэц. на кн.: Губарэвіч К. П'есы. Мінск, 1963]. Газ. «Магілёўская праўда», 1964, 10 мая.

Усікаў Я. Сталасць драматурга. [Рэц. на кн.: Губарэвіч К. П'есы. Мінск, 1963]. Часоп. «Полымя», 1964, № 6, с. 183—186.

Сабалеўскі А. Гады, падзеі, людзі. [Рэц. на кн.: Губарэвіч К. П'есы. Мінск, 1963]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1964, 7 жніўня.

151. Гузарэвіч Б. Кансіліум. Вадэвіль у 1 дз.

Аўтар высмейвае абывацеляў, якія не ўмеюць выхоўваць дзяцей.

Дз. асоб: м.—5; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Полымя рэвалюцыі», 1938, № 7—8, с. 128—136.

Крытыка

Есакоў А. Новыя п'есы для самадзейнасці. [М. Паслядовіча «Гарачае сэрца» і Б. Гузарэвіча «Кансіліум», «Не спяшайся, доктар, — спаткнешся»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1938, № 53.—*Модэль М.* Новыя творы. Газ. «Чырвоная змена», 1938, № 216.

152. Гузарэвіч Б. Не спяшайся, доктар, — спаткнешся. Вадэвіль у 2 дз.

Аўтар высмейвае ўрача, які сумяшчае некалькі пасадаў.

Дз. асоб: м.—6; ж.—5.

Публікацыі

Часоп. «Полымя рэвалюцыі», 1938, № 7—8, с. 137—150.

Крытыка

Есакоў А. Новыя п'есы для самадзейнасці. [М. Паслядовіча «Гарачае сэрца» і Б. Гузарэвіча «Кансіліум», «Не спяшайся, доктар, — спаткнешся»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1938, № 53.—*Модэль М.* Новыя творы. Газ. «Чырвоная змена», 1938, № 216.

153. Гузарэвіч Б. Памылка. Вадэвіль у 1 дз.

Дзея адбываецца ў чакальні радзільнага дому.

Дз. асоб: м.—5; ж.—3.

Публікацыі

Часоп. «Полымя рэвалюцыі», 1938, № 10, с. 123—129.

154. Гурскі І. Бальшавіцкая вясна. Агітп'еса ў 1 дз., 5 абразях.

Пра класавую барацьбу на вёсцы. Дзея адбываецца зімой 1930 г.

Дз. асоб: м.— 7; ж.— 4; маса.

Публікацыі

Кн.: Гурскі І. Бальшавіцкая вясна. Агітп'еса ў 1 дз., 5 абразях. Мінск, Белдзяржвыд, 1930. 36 с. (Тэатральная б-ка).

У кн.: Гурскі І. Драматычныя творы. (1928—1934). Мінск, Дзяржвыд Бел., 1936, с. 207—228.

Кн.: Гурскі І. Вясна. П'еса в 3 карт. Пер. с беларус. В. Глазырина. М.—Мінск, Всесоюз. Дом нар. творчства ім. Н. К. Крупской, Беларус. отд-ние, 1937, 26 с.

155. **Гурскі І.** Валодзя Вярбіцкі. П'еса ў 3 дз.

П'еса аб выхаванні моладзі.

Паст.: Беларус. расп. т-рам юн. глядача, 1941; Ленінградскім т-рам юн. глядача, 1941.

П'еса поўнаасцю не публікавалася, рукапіс яе згублен у час Вялікай Айчыннай вайны.

Публікацыі

Газ. «Літаратура і мастацтва», 1937, № 58—59 (урывак з п'есы).

Гурскі І. Вясна. П'еса ў 3 карц. Гл. пад назв. «Бальшавіцкая вясна» (№ 154).

156. **Гурскі І.** Дрыгва. П'еса ў 3 дз., 4 абразях.

З жыцця беларускай вёскі. Дзея адбываецца ў 1927—1928 гг.

Дз. асоб: м.— 9; ж.— 4; маса.

П'еса ставілася самадзейнымі калектывамі.

Публікацыі

Кн.: Гурскі І. Дрыгва. П'еса ў 3 дз., 4 абразях. Мінск, Белдзяржвыд, 1928, с. 301—368.

157. **Гурскі І.** Качагары. П'еса ў 4 дз.

У п'есе паказана барацьба працоўных Беларусі за індустрыялізацыю краіны, супроць якой выступалі нацыяналісты. Дзея адбываецца на электрастанцыі прыгранічнага горада ў 1929 г.

Дз. асоб: м.— 32; ж.— 8; маса.

Паст.: БДТ-2, 1931.

Публікацыі

Часоп. «Маладняк», 1930, № 1, с. 31—60; № 2, с. 31—61; № 3, с. 65—83.

Кн.: Гурскі І. Качагары. П'еса ў 4 дз. Мінск, Дзяржвыд Бел., 1932. 74 с.

У кн.: Гурскі І. Драматычныя творы. (1928—1934). Мінск, Дзяржвыд Бел., 1936, с. 3—74.

У кн.: Гурскі І. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951, с. 417—480.

Крытыка

З. Д. Рабочий зритель принимает участие в постановке пьесы И. Гурского «Кочегары» в БГТ-2. Газ. «Рабочий», 1931, № 60.—

Вольскі В. К постановке пьесы «Кочегары» в БГТ-2. Рабочий зритель помогает театру. Газ. «Рабочий», 1931, № 77.— З. Д. «Кочегары». [Спектакль БДТ-2]. Газ. «Рабочий», 1931, № 106.— Будзінскі С. і інш. «Качагары». [Да пастаноўкі ў БДТ-2]. Газ. «Звязда», 1931, № 127.— Поташ М., Сярбента В. і Югай М. Заметкі глядачоў. [Аб пастаноўцы «Качагары»]. Газ. «Звязда», 1931, № 127.— Аб БДТ-2, аб «Качагарах». Газ. «Палеская праўда» (Гомель), 1931, № 252.— Сокал В. «Качагары» [Да пастаноўкі ў БДТ-2]. Газ. «Камунар Магілёўшчыны», 1932, № 65.

158. Гурскі І. Клад. П'еса ў 1 дз.

Пра становішча беларускага народа пад белапольскай акупацыяй і пра вызваленне Заходняй Беларусі Чырвонай Арміяй у 1939 г.

Дз. асоб: м.— 5; ж.— 1; маса.

П'еса прэміравана ў 1939—1940 гг. на Усебеларускім конкурсе на лепшую дзіцячую песню і п'есу, ставілася самадзейнымі калектывамі.

Публікацыі

Газ. «Чырвоная змена», 1940, 12 мая.

У кн.: П'есы. [Зборнік]. Для гурткоў дзіцячай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1941, с. 69—93.

159. Гурскі І. Маці. Драма ў 3 актах і 10 карц.

Рэвалюцыйныя падзеі ў арміі і на вёсцы ў лютым і кастрычніку 1917 г. і ў час грамадзянскай вайны. Дзея адбываецца на тэрыторыі Беларусі.

Дз. асоб: м.— 15; ж.— 6.

Публікацыі

Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1934, № 3, с. 3—38.

У кн.: Гурскі І. Драматычныя творы. (1928—1934). Мінск, Дзяржвыд Бел., 1936, с. 141—206.

Крытыка

Модэль М. На шляху творчага росту. [Пра п'есу І. Гурскага «Маці». Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1934, № 3, с. 165—168; тое самае у кн.: «Драматургія». Першы дыскусійны зборнік Аўтаномнай секцыі драматургаў ССПБ і Ін-та літ. і мастацтва. Мінск, 1934, с. 167—171.— Рамановіч А. Пра п'есу Гурскага «Маці». Дыскусія на 2 пленуме. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1934, № 24.

160. Гурскі І. На варце. П'еса ў 1 дз.

Эпізод з жыцця пагранічнікаў і калгаснікаў прыгранічнага калгаса. Дзея адбываецца ў 1938 годзе.

Дз. асоб: м.— 4; ж.— 3.

П'еса ставілася самадзейнымі калектывамі.

Публікацыі

Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1938, № 6, с. 36—48.

Кн.: Гурскі І. На варце. П'еса ў 1 дз. Пер. з беларус. мовы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1938. 16 с. (На яўр. мове).

161. Гурскі І. На крэсах усходніх. Радыёп'еса ў 6 карц.

Пра партызанскую барацьбу беларускага народа супроць белапольскіх акупантаў. Дзея адбываецца ў 1920 годзе.

Дз. асоб: м.—14; ж.—2; маса.

Публікацыі

Часоп. «Напагатове», 1932, № 3, с. 76—97.

Кн.: Гурскі І. На крэсах усходніх. П'еса ў 1 дз., 6 звеннях.

Мінск, Дзяржвыд Бел., 1933. 44 с.

У кн.: Гурскі І. Драматычныя творы (1928—1934). Мінск, Дзяржвыд Бел., 1936, с. 229—256.

Крытыка

Ром Л. П'еса Гурскага «На крэсах усходніх». Газ. «Літаратура і мастацтва», 1934, № 10.

162. Гурскі І. Наваселле. П'еса ў 1 дз.

З калгаснага жыцця. Дзея адбываецца ў другой палове 40-х гадоў.

Дз. асоб: м.—4; ж.—3; маса.

П'еса ставілася самадзейнымі тэатральнымі калектывамі.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1947, № 5, с. 17—20.

163. Гурскі І. Новы горад. П'еса ў 4 кругах.

Будаўніцтва электрастанцыі, новага савецкага горада. Аўтар паказвае перавыхаванне людзей у працэсе гэтага будаўніцтва. Дзея адбываецца ў канцы 20-х гадоў.

Дз. асоб: м.—21; ж.—6; маса.

Паст.: Беларус. дзярж. т-рам рабочай моладзі, 1931; Беларус. дзярж. калгасным т-рам; Дзярж. польскім т-рам УССР.

Публікацыі

Часоп. «Маладняк», 1932, № 2—3, с. 3—32; № 4, с. 29—44.—

Часоп. «Чырвоная Беларусь», 1932, № 13 (урывак).

Кн.: Гурскі І. Новы горад. П'еса ў 4 кругах. Мінск, Дзяржвыд Бел., 1933. 65 с.

У кн.: Гурскі І. Драматычныя творы. (1928—1934). Мінск, 1936 (Школьная серыя), с. 75—140.

У кн.: Гурскі І. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951, с. 482—532.

Крытыка

Ляпіч Р. «Новы горад» ў Белдзяржт-раме. Часоп. «Мастацтва і рэвалюцыя», 1932, № 3—4, с. 30—32.

164. Гурскі І. Новым шляхам. П'еса ў 3 дз.

З жыцця беларускай вёскі сярэдзіны 20-х гг. Дзеючыя асобы — багаты селянін, беднякі, камсамольская моладзь. П'еса напісана ў канцы 1927 г.

Дз. асоб: м.— 8; ж.— 3.

П'еса ставілася самадзейнымі тэатральнымі калектывамі.

Публікацыі

Кн.: Гурскі І. Новым шляхам. П'еса ў 3 дз. Мінск, Белдзяржвыд, 1928. 54 с. (Сялянскі т-р).

У кн.: Гурскі І. Драматычныя творы. (1928—1934). Мінск, Дзяржвыд Бел., 1936, с. 257—300.

165. Гурскі І. Патрыёты. П'еса ў 3 дз., 9 карц.

Пра беларускіх пагранічнікаў і калгаснікаў. Дзея адбываецца на заходняй граніцы ў 1937 годзе.

Дз. асоб: м.— 14; ж.— 7; маса.

П'еса ставілася самадзейнымі тэатральнымі калектывамі.

Публікацыі

Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1939, № 8, с. 90—141.

У кн.: Гурскі І. Выбраныя творы. Мінск. Дзяржвыд БССР, 1951, с. 534—600.

166. Гурскі І. Свае людзі. Камедыя ў 3 актах.

У п'есе паказана пабудова міжкалгаснай электрастанцыі ў час узбудавання калгасаў. Дзея адбываецца ў 1949—1950 гг.

Першапачатковы варыянт п'есы напісаны ў 1945 г.¹ Пазней аўтар прыстасаваў яго да пазнейшага часу.

Дз. асоб: м.— 6; ж.— 3; маса.

Паст.: Пінскім т-рам, 1950.

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1950, № 7, с. 24—57.

У кн.: Гурскі І. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951, с. 602—658.

Крытыка

Краніва К. П'есы і вобразы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1946, 10 студз.; Тое самае ў кн.: Краніва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 2. Мінск, 1956, с. 449—456. (Пра першы варыянт п'есы «Свае людзі» гл. на с. 454—456).— *Герцовіч Я.* Выбраныя творы Ільі Гурскага. Часоп. «Польмя», 1952, № 2, с. 152—155. (Пра п'есу «Свае людзі» гл. на с. 154—155).

167. Гурскі І. Сварка. Дзіцячая п'еса ў 2 дз.

Аб дзейнасці камсамольцаў і піянераў на вёсцы ў 1930 годзе.

Дз. асоб: м.— 3; ж.— 2; маса.

П'еса ішла ў школьных драм. гуртках.

Публікацыі

Кн.: Гурскі І. Сварка. Дзіцячая п'еса ў 2 дз. Мінск, Белдзяржвыд, 1929. 27 с. (Дзіцячы т-р).

У кн.: Гурскі І. Драматычныя творы. (1928—1934). Мінск, Дзяржвыд Бел., 1936, с. 369—384.

¹ Урыўкі з першага варыянту п'есы надрукаваны ў газ. «Літаратура і мастацтва», 1946, 27 мая і ў часоп. «Беларусь», 1946, № 7, с. 37—43.

168. Гурскі І. Сваты. Камедыя ў 2 дз.

Эпізод з жыцця беларускіх калгаснікаў. Дзея адбываецца ў першай палавіне 30-х гадоў.

Дз. асоб: м.—4; ж.—2.

Паст.: вязной брыгадай БДТ-1, 1936. Шырока распаўсюджана на самадзейнай сцэне.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1935, № 4, с. 32—50.

Кн.: Гурскі І. Сваты. Камедыя ў 2 дз. Мінск, Белдзяржвыд, 1935. 43 с.

У кн.: Гурскі І. Драматычныя творы. (1928—1934). Мінск, Дзяржвыд Бел., 1936, с. 385—417.

Кн.: Гурскі І. Сваты. Комедия в 2 д. Пер. с белорус. М. Юде-левича. М.—Минск, Всесоюз. Дом нар. творчества им. Н. К. Крупской, Белорус. отд-ние, 1937. 30 с.

169. Гурскі І. Хлеб. П'еса ў 3 актах.

Дзея адбываецца ў калгасе ў канцы 40-х гадоў. Дзеючыя асобы — старшыня калгаса, калгаснікі, дырэктар МТС, сакратар райкома і інш.

Дз. асоб.: м.—7; ж.—5; маса.

П'еса ставілася калектывамі мастацкай самадзейнасці.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1948, № 5, с. 34—68.

Кн.: Гурскі І. Хлеб. П'еса ў 3 актах. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1949. 80 с.

У кн.: Гурскі І. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951, с. 660—718.

Крытыка

Герцовіч Я. Выбраныя творы Ільі Гурскага. Часоп. «Полымя», 1952, № 2, с. 152—155. (Пра п'есу «Хлеб» гл. на с. 155).

Літаратура пра драматургію
І. Гурскага

Гурскі І. Праца красіць і славіць. [Успаміны]. Часоп. «Полымя», 1960, № 7, с. 111—130. (Пра ўласныя драматургічныя творы на с. 127—128).

Ляпіч Р. П'есы бадзёрага пралетарскага аптымізму. [Пра драматургію І. Гурскага]. У кн.: Драматургія. Першы дыскусійны зборнік Аўтаномнай секцыі драматургаў Аргкамітэта ССП БССР і Ін-та літаратуры і мастацтва. Мінск, Бел. акад. навук, 1934, с. 140—156.

Есакоў А. Выбраныя творы Ільі Гурскага. [Разглядаюцца п'есы «Качагары», «Новы горад», «Дрыгва», «Свае людзі», «Хлеб»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1951, 22 снеж.

Няхай Р. Выбраныя творы І. Гурскага. Часоп. «Беларусь», 1951, № 12, с. 30.

Жидович И. Правдивое отображение советской действительности. Избранные произведения Ильи Гурского. [Рассматриваются

п'есы «Кочегары», «Новый город», «Хлеб», «Патриоты»). Газ. «Советская Белоруссия», 1952, 9 янв.

Герцовіч Я. Выбраныя творы Ілы Гурскага. Часоп. «Полымя», 1952, с. 152—155. (Аб драматургічных творах І. Гурскага гл. на с. 154—155).

170. Гутковіч А. і Казоўская Ф. Андрэй Лабанаў. Інсцэніроўка рамана Д. Граніна «Шукальнікі» [«Искатели»].

У аснову п'есы пакладзены канфлікт паміж смелым наватарам у навуцы Андрэем Лабанавым і Віктарам Патапенкам, чалавекам, які дзеля сваёй карысці перашкаджае ажыццяўленню навуковага адкрыцця Лабанава.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1955.

Публікацыі

Газ. «Віцебскі рабочы», 1954, 15 снеж. (Урывак з 3-га акта).

Крытыка

Менжынская В. «Андрэй Лабанаў». [Аб аднаймен. п'есе А. Гутковіча і Ф. Казоўскай у пастаноўцы Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1955, 19 лістап.—*Межаў У.* Сапраўдныя шукальнікі. [Спектакль «Андрэй Лабанаў»]. Газ. «Чырвоная змена», 1955, 21 снеж.—*Парватаў Я.* Шчасце цяжкіх дарог. Спектакль «Андрэй Лабанаў» у Беларус. дзярж. драм. тэатры імя Я. Коласа. Газ. «Звязда», 1956, 19 студз.—*Няфёд У.* Спектаклі коласаўцаў. [Андрэй Лабанаў і інш.]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1956, 26 мая.—*Фралоў В.* [Рэцэнзія на пастаноўку Т-ра Я. Коласа «Андрэй Лабанаў»]. Газ. «Комсомольскі плем'я» (Вінніца, на укр. мове), 1956, 24 верас.—*Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «Андрэй Лабанаў» і аднаймен. спектакля Т-ра Я. Коласа гл. на с. 202—206).

Гутковіч А. і Казоўская Ф. І праўда і шчасце. Драма ў 3 дз. Гл. пад назв. «Праўда і шчасце» (№ 171).

171. Гутковіч А. і Казоўская Ф. Праўда і шчасце. [«І праўда і шчасце»]. Драма ў 3 дз., 8 карт.

3 жыцця выкладчыкаў, аспірантаў і студэнтаў аднаго інстытута. Дзея адбываецца ў канцы 50-х гадоў.

Дз. асоб: м.—6; ж.—5.

Паст.: Брэсцкім т-рам імя ЛКСМБ, 1959.

Публікацыі

Часоп. «Маладосць», 1960, № 1, с. 51—99.

Кн.: Гутковіч А. і Козовская Ф. Правда и счастье. Пьеса в 3 д., 8 карт. Репертуар Брестского обл. рус. драм. т-ра им. Ленинского комсомола Белоруссии. М., ВУОАП, 1963. 75 л. 30 экз. (Отпеч. множит. аппаратом).

Крытыка

Атрошчанка А. «І праўда і шчасце». [Спектакль па аднаймен. п'есе А. Гутковіча і Ф. Казоўскай у Брэсцкім т-ры імя ЛКСМБ].

Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 20 чэрв.—*Колас Г.* Шчасце ў змаганні за праўду. [«І праўда і шчасце» ў пастаноўцы Брэсцкага т-ра імя ЛКСМБ]. Газ. «Звязда», 1959, 11 ліп.—*Сурскі А.* У пошуках жыццёвай праўды. [П'есы А. Гутковіча і Ф. Казоўскай «І праўда і шчасце» і Е. Бондаравай «Чайкі над морам» у Брэсцкім т-ры імя ЛКСМБ]. Газ. «Зара» (Брэст), 1959, 26 снеж.

172. Гутковіч А. і Казоўская Ф. Справа яе жыцця. Драма ў 3 дз., 6 карц.

3 жыцця медыцынскага персаналу савецкай бальніцы.

Дз. асоб: м.—8; ж.—7.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1961; Гродзенскім т-рам, 1962.

Публікацыі

Кн.: Гутковіч А. З. і Казоўская Ф. М. Справа яе жыцця. Драма ў 3 дз. 6 карц. [Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963]. 127 с.

Кн.: Гуткович А. и Козовская Ф. Дело ее жизни. [Драма в 3 д., 6 карт. Репертуар Белорус. гос. драм. т-ра им. Я. Коласа. М., ВУОАП, 1962]. 86 л. (Отпеч. множит. аппаратом).

Крытыка

Саковіч І. Мастацтву патрэбны крылы. [Недахопы ў пастаноўцы п'есы «Справа яе жыцця» ў Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1961, 15 кастр.—*Колас Г.* Маціней за крыўду. [«Справа яе жыцця» ў Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 8 сак.—*Міхайлава І.* Тэатр і час. [Пра п'есы Ю. Шаўкуненкі «Ідуць паязды» і А. Гутковіча і Ф. Казоўскай «Справа яе жыцця» на сцэне Гродзен. т-ра]. Газ. «Гродзенская праўда», 1962, 27 сак.

173. Гутковіч А. і Казоўская Ф. Уласнасць. Інсцэніроўка па раману К. Чорнага «Трэцяе пакаленне».

Паст.: Бабруйскім перасоўным драм. т-рам, 1959.

Крытыка

Сухарукаў І. і Галавач В. Тэатр інсцэніруе раман. [Спектакль «Уласнасць» у Бабруйскім перасоўным драм. т-ры]. Газ. «Калгасная праўда», 1959, 11 лют.—*Бушко Т.* Інсцэніроўка і спектакль. [Раман К. Чорнага «Трэцяе пакаленне» ў інсцэніроўцы А. Гутковіча і Ф. Казоўскай]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 28 лют.

174. Гутковіч А. і Хазанскі У. Юныя мсціўцы. Гераічная драма ў 4 дз., 10 карц.

П'еса прысвечана бессмяротнаму подзвігу беларускіх камсамольцаў-падпольшчыкаў, членаў Обальскай падпольнай арганізацыі «Юныя мсціўцы», у час Вялікай Айчыннай вайны.

Дз. асоб: м.—13; ж.—7; маса.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1957; Беларус. рэсп. т-рам юн. глядача, 1957.

Публікацыі

Кн.: Гутковіч А. З. і Хазанскі У. Я. Юныя мсціўцы. Гераічная драма ў 4 дз., 10 карц. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 88 с.

Крытыка

Вінагура С. «Юныя мсціўцы» [у Т-ры юн. глядача]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1957, 17 ліп.—*Сегеди И.* Живые с живыми.

«Юные мстители» в Беларус. театре Юного зрителя. Газ. «Советская Белоруссия», 1957, 25 июля.— *Вольскі А.* Юнацтва смелых. [«Юныя мсціўцы» на сцэне т-ра юн. глядача]. Газ. «Звязда», 1957, 3 верас.— *Маркіянаў Б.* Спектакль аб смелых і мужных. [«Юныя мсціўцы» на сцэне Т-ра Я. Қоласа]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1957, 6 кастр.— *Высоцкі Ф.* Самое волнующее остается. [«Юные мстители» на сцене Т-ра юн. зрителя]. Газ. «Знамя юности», 1957, 15 окт.— *Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «Юныя мсціўцы» і аднаймен. спектакля Беларус. рэсп. т-ра юн. глядача гл. на с. 276—279).

175. **Дабравольскі А.** Кулацкае сіло. Сцэнічны твор у 2 дз.

Пра класавую барацьбу на вёсцы. Дзея адбываецца ў сярэдзіне 20-х гадоў.

Дз. асоб: м.— 9; ж.— 3.

Публікацыі

Кн.: Дабравольскі А. Кулацкае сіло. Сцэнічны твор у 2 дз. Мінск, выд. Галоўпалітасветы БССР, 1927. 39 с. (Сялянскі т-р).

176. **Дабравольскі А.** Наша свята. Сцэнічны твор у 1 дз.

Агітп'еса, накіраваная на папулярызацыю сельскагаспадарчых ведаў сярод сялян.

Дз. асоб: м.— 11; ж.— 1.

Публікацыі

Часоп. «Плуг», 1926, № 9, с. 41—47.

177. **Дабравольскі А.** Хведзька камсамolec. П'еса ў 3 дз.

3 жыцця камсамольцаў заходнябеларускай вёскі. Дзея адбываецца ў сярэдзіне 20-х гадоў.

Дз. асоб: м.— 7; ж.— 3.

Публікацыі

Часоп. «Малады араты», 1925, № 9—10, с. 25—29.

178. **Данілаў П.¹** Белае і чорнае. Камедыя-вадэвіль у 1 дз.

Аўтар выкрывае ў п'есе агідную сутнасць баптызму. Дзея адбываецца ў нашы дні.

Дз. асоб: м.— 3; ж.— 4.

Публікацыі

У кн.: Антырэлігійныя камедыі. Мінск, Дзярж-выд БССР, 1960. (Б-чка агітатара), с. 63—98.

¹ П. Данілаў напісаў яшчэ п'есу «Агаціна цёлка», яна была па-стаўлена ў БДТ-1 ў 1933 г., не друкавалася.

179. **Данілаў П.** Дзівосы на калёсах. Камедыя ў 3 карц.

Антырэлігійная тэма. Дзея адбываецца ў калгасе.

Дз. асоб: м.—3; ж.—2.

Публікацыі

У кн.: Антырэлігійныя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 39—66.

Данілаў П. Згублены сын. Гл. пад назв. «Лявоніха» (180).

180. **Данілаў П.** Лявоніха. [«Згублены сын»]. Драма.

Дзея адбываецца ў часы прыгону. Аўтар паказвае адміранне класа дваранства і ўзнікненне капіталістычных адносін на вёсцы, а таксама арганізаванае выступленне сялян адной вёскі супроць здзекаў пана. У цэнтры — трагічны вобраз гордай песельніцы Лявоніхі.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1961.

Крытыка

Главацкі Л. Слова аб долі народнай. [Спектакль «Лявоніха» ў Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1961, 1 лют.—Стральцоў Б. «Лявоніха» [у Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Звязда», 1961, 28 лют.—Колос Г. Полной мерой. [«Лявоніха» («Потерянный сын») в Т-ре Я. Коласа. К гастроллям в Минске]. Газ. «Советская Белоруссия». 1961, 14 июня.—Рыжова В. Герой — народ. [«Левониха» в Т-ре Я. Коласа]. Газ. «Советская культура», 1962, 16 окт.—Иванова А. Творчы экзамен. [Паказ спектакляў Т-ра Я. Коласа «Лявоніха» і «Крыніцы» на сцэне Крамлёўскага тэатра]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1962, 23 кастр.—Ган Я. С позиций народности. [Пьесы П. Данилова «Левониха», В. Вольского «Нестерка» и др. в Т-ре Я. Коласа. К гастроллям в Киеве]. Газ. «Правда Украины», 1964, 27 авг.

181. **Дворнікаў С.** Асобае даручэнне. П'еса-жарт.

3 жыцця піянераў.

Дз. асоб: м.—3; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1959, № 12, с. 11—14.

182. **Дзічок М.** Хто не працуе, той не есць. Інсцэніроўка ў 3 абразах для моладзі. Сюжэт запазычаны.

Тэма п'есы — перамога працы над капіталам.

Дз. асоб: м.—17; ж.—11.

Публікацыі

Кн.: Дзічок М. Хто не працуе, той не есць. Інсцэніроўка ў 3 абразах. Сюжэт запазычаны. Мінск, Белдзяржвыд, 1927. 24 с. (Сялянскі т-р).

183. **Дзюбайла П.** Спаткнуўся. П'еса ў 1 дз.

3 калгаснага жыцця.

Дз. асоб: м.—3; ж.—5.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Мадасць», 1960, № 1, с. 13—19.

184. Дзялендзік А. Абы ціха. Камедыя ў 1 дз.

Эпізод з жыцця школьнікаў.

Дз. асоб: м.— 3; ж.— 2.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1964, № 8, с. 18—19.

185. Дзялендзік А. Выклік багам. [«Чатыры крыжы на сонцы»]. Драма ў 3 ч.

Ідэя п'есы — вера ў дабро і любоў да чалавека могуць тварыць цуды. Дзея адбываецца ў асяроддзі ўрачоў.

Дз. асоб: м.— 4; ж.— 5; маса.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1965 (пад назв. «Чатыры крыжы на сонцы»); Т-рам Я. Купалы, 1966 (пад назв. «Выклік багам»); Брэсцкім т-рам імя ЛКСМБ, 1966 (пад назв. «Чатыры крыжы на сонцы»).

Публікацыі:

Кн.: Дзялендзік А. Выклік багам. (Чатыры крыжы на сонцы). Драма ў 3 дз. Мінск, «Беларусь», 1967. (У рэпертуар мастацкай самадзейнасці).

Крытыка

Пеняляеў В. Сонца развіталася з крыжамі. [П'еса «Чатыры крыжы на сонцы» у Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1965, 19 снеж.— Рыбаков Н. Вадим и другие... [П'еса А. Делендика «Четыре креста на солнце» в Брестском т-ре им. ЛКСМБ]. Газ. «Знамя юности», 1966, 11 янв.— Колас Г. З адзінай вязкі. [П'еса А. Дзялендзіка «Чатыры крыжы на сонцы» у Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1966, 21 студз.— Брандабовская Л. Замысел и воплощение. [П'еса А. Делендика «Четыре креста на солнце в Т-ре Я. Купалы». Газ. «Советская Белоруссия», 1966, 29 янв.— Арлова Т. «Сааўтар» быў патрэбны. [П'еса А. Дзялендзіка «Чатыры крыжы на сонцы» ў Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Мінская праўда», 1966, 5 лют.— Шилова Е. «Четыре креста» [в Брестском т-ре им. ЛКСМБ]. Газ. «Заря», 1966, 12 февр.

186. Дзялендзік А. Дзяўчына з камвольнага. Камедыя ў 1 дз.

З жыцця савецкіх студэнтаў і рабочай моладзі. Дзея адбываецца ў студэнцкім інтэрнаце ў нашы дні.

Дз. асоб: м.— 4; ж.— 1.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1962, № 12, с. 11—14.

Дзялендзік А. Чатыры крыжы на сонцы. Драма ў 3 ч. Гл. пад назв.: «Выклік багам» (№ 185).

Дорскі І. і Губарэвіч К. Алазанская даліна. Лірычная камедыя ў 3 актах. Гл. на прозвішчы: **Губарэвіч К. і Дорскі І.** (№ 144).

Дорскі І. Права на шчасце. П'еса. Гл. пад назв.: «Шчасце» (№ 187).

Дорскі І. і Губарэвіч К. Цэнтральны ход. Гл. на прозвішчы: **Губарэвіч К. і Дорскі І.** (№ 150).

187. Дорскі І. Шчасце. [«Права на шчасце»]. П'еса.

П'еса паказвае маральнае аблічча савецкага чалавека. Дзеючыя асобы — сакратары абкома і райкома партыі, дырэктар МТС, адказныя работнікі аблвыканкома, а таксама члены іх сям'яў. Дзея адбываецца ў сярэдзіне 50-х гадоў.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1956; Рус. дзярж. т-рам БССР (пад назв. «Права на шчасце»), 1956; Велікалуцкім драм. т-рам (пад назв. «Права на шчасце»), 1958.

Крытыка

Бяляўскі П. і Мянжынская В. «Шчасце». [П'еса І. Дорскага ў пастаноўцы Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1956, 3 чэрв.—*Нефед В.* «Счастье». [П'еса І. Дорскага в Т-ре Я. Коласа]. Газ. «Советская Белоруссия», 1956, 9 июня.—*Зволак А.* «Шчасце». [П'еса І. Дорскага ў пастаноўцы Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1956, 16 чэрв.—*Наваселіцкая Л.* [Рэцензія на спектакль Т-ра Я. Коласа па п'есе І. Дорскага «Шчасце»]. Газ. «Чорноморська комуна», 1956, 25 верас. (на укр. мове).—*Бушко Т.* Заяўка, якая сябе не апраўдала. Аб спектаклі «Права на шчасце» ў Рус. драм. т-ры. Газ. «Чырвоная змена», 1956, 3 лістап.—*Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «Шчасце» гл. на с. 221—223).

188. Доўгі Ю. Пераліцавалі. П'еса ў 3 дз.

3 жыцця беларускай вёскі 20-х гадоў.

Дз. асоб: м.—5; ж.—3; маса.

Публікацыі

Часоп. «Малады араты», 1926, № 11, с. 13—15; № 12, с. 14—16.

189. Доўгі Ю. Сымон Кудзеля. П'еса ў 2 дз.

Публікацыі:

Часоп. «Малады араты», 1925, № 14, с. 10—13.

190. Доўгі Ю. Хітрасць Андрэя. П'еса ў 1 акце.

Сцэнічныя абразкі з камсамольскага быту. Дзея адбываецца ў беларускай вёсцы Паляны ў сярэдзіне 20-х гадоў.

Дз. асоб: м.—9.

Публікацыі

Часоп. «Малады араты», 1926, № 3, с. 11—14.

192. **Дубок І.** У тыя дні. Рэвалюцыйная п'еса ў 3 дз. У п'есе паказан эпізод з партызанскай барацьбы беларускіх сялян супроць белапаліцаў у 1920 годзе.

Дз. асоб: м.—7; ж.—2.

Публікацыі

Кн.: Дубок І. У тыя дні Рэвалюцыйная п'еса ў 3 дз. Мінск, Дзяржвыд Бел., 1927. 28 с. (Сялянскі т-р).

Крытыка

Б. [Рэц. на кн.: Дубок І. У тыя дні. Мінск, 1927]. Газ. «Звязда», 1927, № 264.

193. **Дубравін С. [Гейц С. Б.].** Повторный визит. Драма.

Тема пьесы — борьба с вражеской агентурой империалистических держав.

Пост.: Рус. т-ром БССР, 1957. (Написана актером т-ра).

Крытыка

Захарай В. Пачынаючы драматург і тэатр. [Да пастаноўкі спектакля «Паўторны візіт» у Рус. т-ры БССР]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1957, 27 лют.

194. **Дудо П.** Чортаў тузін. Сатырычная камедыя ў 3 актах, 7 карц.

Сатыра супроць мяшчанства, хцівасці, пагоні за лёгкай нажывай. Носьбітам адмоўнага аўтар супроцьстаўляе людзей з чыстым сумленнем, людзей працы і высокіх ідэалаў.

Дз. асоб: м.—6; ж.—4; маса.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1959, № 5 с. 99—126.

Кн.: Дудо П. Чортаў тузін. Сатырыч. камедыя ў 3 актах, 7 карц. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963. 77 с.

Дыла Я. Панскі гайдук. Гл. пад псеўданімам: **Назар Бываеўскі** (№ 51).

195. **Дыла Я. Бываеўскі Н.; Кулеша Т.** Юнак з Крошына. Драматычныя сцэны (12 сцэн).

П'еса з жыцця беларускага паэта Паўлюка Багрыма, які з сялянамі роднай вёскі выступіў супроць паноў. Дзея адбываецца ў 20-х гадах XIX ст. ва ўладаннях Радзівілаў, на Случчыне, у вёсцы Крошына.

Дз. асоб: м.—16; ж.—5; маса.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1965, № 12, с. 52—70.

196. **Есакоў А.** Сустрэчы. Драматычны эцюд у 3 карц.

Эпізод партызанскай барацьбы беларускага народа супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Дзея адбываецца ў чэрвені 1944 года.

Дз. асоб: м.—3; ж.—2.

Публікацыі

У кн.: Песы для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Зборнік складаў А. Есакоў. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1945, с. 97—107.

Есакоў А. і Аўруцкі Г. Цяжкае становішча. Камедыя ў 1 дз. Гл. на аўтараў: **Аўруцкі Г. і Есакоў А.** (№ 31).

197. **Жычка Х.** Разам лягчэй. Сцэнка.

Сцэнка з жыцця вучняў, якія задумалі самі змайстраваць ракету.

Дз. асоб: м.—2; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1964, № 9, с. 24.

Заліцкі С., Міцкевіч М. і Розанаў С. Простыя сэрцы. Сучасная камедыя. Гл. на аўтараў: **Міцкевіч М., Розанаў С. і Заліцкі С.** (№ 389).

198. **Зарэцкі М.** Белыя ружы. Драма.

Партызанская барацьба беларускага народа супроць белапольскай акупацыі і трагічныя падзеі ў асабістым жыцці герояў.

Дз. асоб: м.—23; ж.—5; маса.

Публікацыі

Часоп. «Маладняк», 1928, № 12, с. 96—117; 1929, № 1, с. 55—66; № 2, с. 54—74.

У кн.: Зарэцкі М. Ракавыя жаронцы. Апавяданні і п'есы. Мінск, Белдзяржвыд, 1930, с. 175—260.

199. **Зарэцкі М.** Віхор на балоце. П'еса ў 4 дз. (Прысвячаецца **Л. Мазалеўскай**).

Парасткі новага ў побыце савецкіх людзей сярэдзіны 20-х гадоў, змаганне новага са старым.

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1928, № 6, с. 39—61.

У кн.: Зарэцкі М. Ракавыя жаронцы. Апавяданні і п'есы. Мінск, Белдзяржвыд, 1930, с. 87—174.

200. **Зарэцкі М.** Ная. П'еса ў 3 актах.

Тэма п'есы — перавыхаванне цыган у Савецкім Саюзе. Дзея адбываецца ў 30-х гадах на тэрыторыі аднаго з калгасаў БССР.

Дз. асоб: м.—8; ж.—4; маса.

Публікацыі

Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1936, № 4, с. 8—36.

201. **Зарэцкі М.** Сымон Карызна. Драматычная аповесьць у 4 актах.

Аўтар паказвае жыццё беларускай вёскі ў час правядзення ка-
лектывізацыі сельскай гаспадаркі.

Дз. асоб: м.—11; ж.—4; маса.

Публікацыі

Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1935, № 1, с. 45—75.

202. Звонак А.¹ Навальніца будзе. П'еса ў 3 дз., 10 карц. з пралагам і эпілогам па матывах трылогіі Я. Коласа «На ростанях».

Дз. асоб: м.—29; ж.—6; маса.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1959.

Публікацыі

Кн.: Звонак А. Навальніца будзе. П'еса ў 3 дз., 10 карц. з пралагам і эпілогам па матывах трылогіі Я. Коласа «На ростанях».

Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 100 с.

Крытыка

Гутковіч А. Широкае эпічнае гучанне [п'есы «Навальніца будзе» на сцэне Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 7 лют. — *Хведаровіч М.* Творческая удача. [Рец. на спектакль «Гроза будет» Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Советская Белоруссия», 1959, 10 марта. — *Леанёнак Ю.* Трылогія на сцэне. Газ. «Віцебскі рабочы», 1959, 11 сак. — *Рыбакоў М. і Гапановіч В.* Чалавек і народ. [«Навальніца будзе» у пастаноўцы Т-ра імя Я. Коласа]. Газ. «Звязда», 1959, 9 ліп. — *Колас Г.* В историю — с сердцем современника. [«Гроза будет» в Т-ре Я. Коласа]. Газ. «Знамя юности», 1959, 16 окт. — *Путинцев Н.* Геронка прошлого и наших дней. [Пьесы А. Звонака «Гроза будет» и К. Финна «Начало жизни» в Т-ре Я. Коласа. К гастролям в Москве]. Газ. «Советская культура», 1960, 15 окт. — *Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «Навальніца будзе» і аднаймен. спектакля Т-ра імя Я. Коласа гл. на с. 252—257).

203. Зораў М. Перад світаннем. П'еса ў 4 дз., 7 карц.

Дзея адбываецца на поўдні Беларусі ў 1921 г. пры балахоўцах.

Дз. асоб: м.—25; ж.—4; маса.

Публікацыі

Кн.: Зораў М. Перад світаннем. П'еса ў 4 дз., 7 абразах.

Мінск, Белдзяржвыд, 1930. 96 с. (Тэатральная б-ка).

204. Зуб В. Вы нас не разлучыце. П'еса ў 1 акце.

Пра лёс савецкага хлопчыка ў дзіцячым прытулку ў амерыканскай зоне акупацыі Германіі і аб тым, як савецкія людзі змагаюцца за вызваленне дзяцей з амерыканскай няволі.

Дз. асоб: м.—4; ж.—3.

Публікацыі

У кн.: На сонечных сцежках. Творчасць маладых. Кн. 2. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 24—34.

¹ У газ. «Літаратура і мастацтва», 1960, 11 лістап. быў таксама надрукаваны ўрываек з п'есы «Вера Харужая».

У кн.: Аднаактовыя п'есы. (Для клубнай і школьнай самадзейнасці). Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953, с. 59—73.

205. Зуб В. Выздараўленне. П'еса ў 1 акце.

Гумарыстычная п'еса з калгаснага жыцця.

Дз. асоб: м.—5; ж.—1.

Публікацыі

У кн.: Сцэнка для сцэны. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Выд-ва «Звязда», 1958. 56 с. (Б-ка «Вожыка» № 4 (10), с. 28—42.

206. Зуб В. Выпрабаванне. П'еса ў 1 акце, 2 карц.

Пра паказную і сапраўдную смеласць, якія выявіліся ў вучняў 6-га класа ў час незвычайнага падарожжа.

Дз. асоб: м.—4.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1956, № 3, с. 20—23.

У кн.: Для школьнай сцэны. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, Дзіцяч. літ., 1959, с. 42—50.

У кн.: Вершы, аднаактовыя п'есы. Зборнік для школьнай самадзейнасці. Склаў С. М. Грабчыкаў. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1961, с. 79—87.

207. Зуб В. Выпрабаванне. П'еса ў 1 акце, 2 карц.

Эпізоды з дзейнасці падпольнага райкома партыі на тэрыторыі Беларусі, акупіраванай у 1941 годзе нямецкімі фашыстамі.

Дз. асоб: м.—6; ж.—1; маса.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1959, № 4, с. 22—25.

У кн.: Зуб В. Злавацца не трэба. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 119—139.

У кн.: На школьнай сцэне. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Выд-ва «Народная асвета», 1965, с. 29—42.

208. Зуб В. Вышыня 88. Аднаактовая п'еса.

Пра піянераў, падарожнікаў і разведчыкаў Яны шукаюць магілку камандзіра кулямётчыкаў Аляксея Жывіцы, які мужна загінуў у баях з фашыстамі.

Дз. асоб: м.—6.

Публікацыі

У кн.: Аднаактовыя п'есы. (Для клубнай і школьнай самадзейнасці). Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953, с. 74—86.

У кн.: Зуб В. Дружная сям'я. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, Рэд. дзіцяч. і юнац. літ., 1955.

У кн.: Сборник пьес для школьных кулжков самодеятельности. Минск, Учпедгиз БССР, 1955. (Школьная б-ка), с. 79—88. (Переводчик не указан).

Газ. «Зорька», 1955, 17 сент. (На рус. яз.).

209. Зуб В. Два капітаны. П'еса ў 1 акце.

Эпізод з жыцця вучняў 5—6 класаў, якія мараць стаць маракамі.

Дз. асобы: м.—3; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1954, № 6, с. 17—21.

У кн.: Зуб В. Дружная сям'я. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, Рэд. дзіцяч. і юнацк. літ., 1955, с. 28—36.

210. **Зуб В.** Дзеці розных народаў. П'еса у 1 дз.

Пра ўдзел дзяцей у барацьбе за мір. Дзея адбываецца ў сярэдзіне 50-х гадоў у ЗША.

Дз. асоб.: м.—5; ж.—2.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1951, № 12, с. 20—23.

У кн.: Зуб В. Дружная сям'я. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, Рэд. дзіцяч. і юнацк. літ., 1955, с. 88—95.

У кн.: На школьнай сцэне. Аднаактовыя п'есы. Мінск, «Народная асвета», 1965, с. 73—86.

У кн.: Сборник пьес для школьных кружков самодеятельности. Минск, Учпедгиз БССР, 1955. (Школьная б-ка), с. 168—177. (Переводчик не указан).

211. **Зуб В.** Другая абарона. П'еса ў 1 дз.

Пра тое, як дзеці дапамаглі пагранічнікам выкрыць буйных дыверсантаў. Дзея адбываецца ў адным з заходніх раёнаў Беларусі ў першай палове 50-х гадоў.

Дз. асоб.: м.—5; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1954, № 10, с. 10—13.

У кн.: Зуб В. Дружная сям'я. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, Рэд. дзіцяч. і юнацк. літ., 1955, с. 54—64.

212. **Зуб В.** Дружная сям'я. П'еса ў 1 акце.

Аб ролі калектыву і піянерскай арганізацыі ў выхаванні дзяцей.

Дз. асоб.: м.—3; ж.—4.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1952, № 6, с. 24—28 (пад назв. «Дружныя рабяты»).

У кн.: Зуб В. Дружная сям'я. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, Рэд. дзіцяч. і юнацк. літ., 1955, с. 3—10.

У кн.: На школьнай сцэне. Аднаактовыя п'есы. Мінск, «Народная асвета», 1965, с. 17—28.

Крытыка

Есакоў А. П'еса для дзяцей. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1955, 27 жніўня.—Модэль М. Малыя формы драматургіі. [Сярод іншых пра «Дружную сям'ю» В. Зуба]. Часоп. «Польмя», 1956, № 11, с. 155—158.

Зуб В. Дружныя рабяты. П'еса ў 1 дз. Гл. пад назв.: «Дружная сям'я» (№ 212).

213. **Зуб В.** Злавацца не трэба. Камедыя ў 3 дз., 7 карц.

Аб непрымірымасці савецкага чалавека да недахопаў.

Дз. асоб: м.—7; ж.—6; некалькі эпизадычных асоб.

Паст.: Бабруйскім т-рам, 1959; Т-рам Я. Купалы, 1960; Баранавіцкім і інш. нар. т-рамі.

Публікацыі

У кн.: Зуб В. Злавацца не трэба. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 3—94.

Кн.: Зуб В. Сердзецца не надо. Комедія в 3 д., 7 карт. Авториз. пер. с белорус. Е. Весенина. М., Отд. распространения драм. произведений ВУОАП, 1960. 85 с.—Отпеч. множит. аппаратом.

В альм.: Современная драматургия. Кн. 14. М., «Искусство», 1959, с. 109—168. (Авториз. пер. с белорус. Е. Весенина).

Крытыка

Колас Г. Смяцца трэба. Прэм'ера камедыі В. Зуба «Злавацца не трэба» ў Бабруйскім драм. т-ры. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 28 лістап.—Лабовіч А. Творчы кампраміс. [Пра спектакль «Злавацца не трэба» ў Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1960, 17 чэрв.—Войтик Г. Скажы мне, хто твой дзур'я... [О пьесах В. Зуба «Сердзецца не надо» и Н. Алтухова «Третий лишний»]. Журн. «Неман», 1960, № 4, с. 127—129.

214. **Зуб В.** Знайшоў выйсце. Сцэнка.

Пра шкоднасць засядацельскай мітусні і непатрэбнай апекі зверху. Дзея адбываецца ў калгасе.

Дз. асоб: м.—1; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Вожык», 1962, № 21, с. 5.

215. **Зуб В.** Кара. [«Лёгкая перамога»]. Скетч.

Аўтар высмейвае легкадумную, паспешліваю жаніцьбу.

Дз. асоб: м.—2; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Маладосць», 1957, № 3, с. 4—5 (пад назв. «Лёгкая перамога»).

У кн.: Зуб В. Злавацца не трэба. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 110—118. (Пад назв.: «Кара»).

Зуб В. Лёгкая перамога. Скетч. Гл. пад назв. «К а р а» (№ 215).

216. **Зуб В.** Ля кастра. П'еса ў 1 акце.

З жыцця школьнікаў. Дзея адбываецца ў піянерскім лагеры.

Дз. асоб: м.—3; ж.—2.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1953, № 1, с. 21—25. Газ. «Піянер Беларусі», 1955, 15 ліп.

У кн.: Зуб В. Дружная сям'я. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, Рэд. дзіцяч. і юнацк. літ., 1955, с. 19—27.

У кн.: На школьнай сцэне. Аднаактовыя п'есы. Мінск, «Народная асвета», 1965, с. 43—56.

У кн.: Сборник пьес для школьных кружков самодетельности. Минск, Учпедгиз БССР, 1955, с. 121—130. (Переводчик не указан).

217. Зуб В. Марат Казей. П'еса ў 3 актах, 8 карц.

П'еса расказвае пра жыццё і баявыя справы беларускага хлопчыка-партызана Марата Казея.

Дз. асоб: м.—13; ж.—5; маса.

Паст.: Беларус. рэсп. т-рам юн. глядача, 1965; Днепрапятроўскім абл. т-рам імя Т. Шаўчэнкі.

Публікацыі

У кн.: Зуб В. Марат Казей. Нечаканае знаёмства. П'есы.

Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 3—76.

«Настаўніцкая газета», 1964, 27 чэрв. (Урывак).

Крытыка

Есакоў А. Аповесць пра арлёнка. [П'еса «Марат Казей» В. Зуба у Беларус. рэсп. т-ры юн. глядача]. Газ. «Чырвоная змена», 1965, 21 студз.—*Колас І. Дзевяць сезонаў—дванаццаць прэм'ер.* [П'есы «Сярэбраная табакерка» М. Алтухова і «Марат Казей» В. Зуба ў Беларус. рэсп. т-ры юн. глядача]. Часоп. «Беларусь», 1965, № 3, с. 19.—*Шньпаркоў А. і Пернікаў У.* Аповесць аб бессмяротнасці. [П'еса В. Зуба «Марат Казей» у Беларус. рэсп. т-ры юн. глядача. Да гастролей у Гомелі]. Газ. «Гомельская праўда», 1965, 24 верас.

218. Зуб В. Не на тым коніку. П'еса ў 1 акце.

Эпізод з жыцця школьнікаў 5 класа. Час падрыхтоўкі да экзамена і экзамен па геаграфіі.

Дз. асоб: м.—3; ж.—4.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1963, № 10, с. 19—23.

У кн.: Зуб В. Дружная сям'я. Аднаактовыя п'есы. Мінск,

Дзяржвыд БССР, Рэд. дзіцяч. і юнацк. літ., 1955, с. 37—45.

«Настаўніцкая газета», 1965, 13 лістап.

219. Зуб В. Не прапусцім! П'еса ў 1 дз. для дзяцей.

Аўтар расказвае пра выступленне школьнай самадзейнасці.

Дз. асоб: 9.

Публікацыі

Кн.: Зуб В. Не прапусцім! [П'еса ў 1 дз. для дзяцей. Рэжысёрскія заўвагі С. Г. Навака]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1954. 27 с. (Рэсп. дом нар. творчасці Беларусі).

У кн.: Зуб В. Дружная сям'я. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, Рэд. дзіцяч. і юнацк. літ., 1955, с. 65—77.

220. Зуб В. Незвычайная сустрэча. П'еса ў 1 акце.

З жыцця школьнікаў 7—8 класаў.

Дз. асоб: м.—2; ж.—4.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1958, № 9, с. 7—9.

У кн.: Для школьнай сцэны. Аднаактовыя п'есы.
Мінск, Выд-ва «Народная асвета», 1965, с. 3—16.

221. Зуб В. Ненадзейная апора. Сатырычная камедыя ў 1 акце.

Аўтар выкрывае махляроў, якія імкнуцца жыць за кошт дзяржаўных сродкаў.

Дз. асоб: м.— 6; ж.— 2.

Публікацыі

У кн.: Зуб В. Злавацца не трэба. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 95—109.

222. Зуб В. Нечаканае знаёмства. П'еса ў 3 актах, 5 карц.

Закранаюцца пытанні этыкі і маралі нашага сучасніка. Дзел адбываецца ў калгасе.

Дз. асоб: м.— 8; ж.— 6.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Маладосць», 1963, № 6, с. 11—30; № 7, с. 10—15.

У кн.: Зуб В. Марат Казей.— Нечаканае знаёмства. П'есы.
Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 77—151.

223. Зуб В. Паядынак. П'еса ў 1 акце. 3 жыцця вучняў 6-га класа.

Дз. асоб: м.— 4; ж.— 2.

Публікацыі

У кн.: Школьны тэатр. Зборнік п'ес для дзіцяч. самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 145—154.

У кн.: Зуб В. Дружная сям'я. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, Рэд. дзіцяч. і юнацк. літ., 1955, с. 46—53.

224. Зуб В. Перастараліся. П'еса ў 1 акце, па апавяданню П. Рунца.

Пра тое, як піянеры збіралі лом.

Дз. асоб: м.— 4; ж.— 2.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1958, № 3, с. 20—22.

225. Зуб В. Сапраўдны сябар. Камедыя ў 1 дз.

Камічны эпізод з жыцця закаханых.

Дз. асоб: м.— 2; ж.— 2.

Публікацыі

Часоп. «Маладосць», 1956, № 7, с. 7—8.

Зуб В і Вірня Л. Сустрэча. П'еса-памфлет у 1 дз.
Гл. на аўт.: **Вірня Л. і Зуб В.** (№ 75).

Зуб В. і Багушэвіч Ю. Сябры. П'еса ў 3 дз. Гл. на аўт.: **Багушэвіч Ю. і Зуб В.** (№ 32).

226. **Зуб В.** Толькі так... П'еса ў 1 дз.
Аб ролі Савецкай Арміі ў выхаванні моладзі.
Дз. асоб: м.—2; ж.—3.

Публікацыі

Кн.: Зуб В. Толькі так... П'еса ў 1 дз. [Рэжыс. заўвагі В. Пачухіна]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958. 38 с. (Рэсп. дом нар. творчасці БССР).

227. **Зуб В.** У навагодні вечар. [«У ноч пад Новы год»]. П'еса-казка ў 1 дз.

У п'есе расказваецца аб тым, як дзеці не пусцілі ў Новы год Двойку, Ляготу і Пустазелле. Дзеючыя асобы — піянеры, Дзед Мароз, лясныя звяры.

Дз. асоб: 9.

Паст.: Іжэўскім лялечным т-рам.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1953, № 12, с. 20—24. (Пад назв. «У ноч пад Новы год»).

У кн.: Зуб В. Дружная сям'я. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, Рэд. дзіцяч. і юнацк. літ., 1955, с. 78—87.

У кн.: Сборник пьес для школьных кружков самодеятельности. Минск, Учпедгиз БССР, 1955. (Школьная б-ка), с. 178—191. (В пер. на рус. яз. под назв. «В новогоднюю ночь»).

Зуб В. У ноч пад Новы год. Гл. пад назв.: «У навагодні вечар» (№ 227).

228. **Зуб В.** ЧВА. Аднаактовая камедыя ў 3 карц.

Аб выхаваўчай ролі калектыву ў развіцці дзяцей. Дзеючыя асобы — піянеры, вучні аднаго класа.

Дз. асоб: м.—4; ж.—3.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1963, № 5, с. 14—16.

Літаратура пра драматургію В. Зуба

Есакоў А. Больш твораў драматургіі для дзяцей. Часоп. «Польмя», 1952, № 9, с. 150—152. (Пра п'есы В. Зуба «Дзеці розных народаў», «Вы нас не разлучыце», «Дружная сям'я», «Вышыня 88» і «У навагодні вечар» гл. на с. 151—152).

Сабалеўскі А. З давер'ем да чытача. [Пра зборнік аднаактовых п'ес В. Зуба «Дружная сям'я»]. Газ. «Чырвоная змена», 1955, 10 верас.

Модэль М. Малыя формы драматургіі. [Пра аднаактовыя зборнікі п'ес «Драматычныя мініятуры» А. Махнача, «Одноактные пьесы» У. Няфёда і «Дружная сям'я» В. Зуба]. Часоп. «Польмя», 1956, № 11, с. 155—158.

Андэраудс Я. Задумы і работы сарака драматургаў. [Пра Усе-саюз. семінар драматургаў у Дубултах. Таксама пра творчасць М. Алтухова і В. Зуба]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 6 чэрв. (На латыш. мове).

229. Ігнатаў У. Добры вечар. П'еса для школьнай мастацкай самадзейнасці.

Дз. асоб: м.—1; ж.—1; маса.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1956, № 12, с. 6—10.

230. Ісаенка П. А.¹ «Актывіст». П'еса ў 3 мал.

Дзея адбываецца ў калгасе ў пачатку 30-х гадоў.

Дз. асоб: м.—9; ж.—2; маса.

Публікацыі

Кн.: Ісаенка П. А. «Актывіст». П'еса ў 3 мал. [Мінск], Дзярж-выд БССР, [1933]. 35 с.

231. Ісачанка І. Алёша прыехаў. П'еса ў 1 дз.

3 жыцця савецкай моладзі, якая спалучае працу з вучобай у вшэйшых навучальных установах. Дзея адбываецца ў калгаснай хаце.

Дз. асоб: м.—1; ж.—4.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Малодось», 1964, № 2, с. 9—17.

232. Ісачанка І. Не спадзяваўся... П'еса ў 1 акце.

Аўтар выкрывае перараджэнцаў у дзяржаўным апарате. Дзеючыя асобы — загадчык камунальнай гаспадаркі, сакратарка і прадстаўнік партыйна-дзяржаўнага кантролю.

Дз. асоб: м.—2; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1963, № 9, с. 15—17.

233. Ісачанка І. У калгасную галерэю. П'еса.

3 жыцця вучняў 6-га класа вясковай школы. Некалькі хлопчыкаў рыхтуюць па сакрэту ад настаўнікаў і бацькоў галерэю партэтаў лепшых калгаснікаў у новы Дом культуры.

Дз. асоб: м.—3; ж.—2.

¹ П'есы аўтара друкаваліся таксама ў наступных газетах: «Магілёўская праўда», 1962, 13 кастр. («Вячыстая слава», урывак з пятай карціны п'есы-легенды «Мурын бор»); 1963, 16 крас. («Яго чакалі»); 1963, 7 ліп. («Запрашэнне»); 1963, 4 жніўня («За вітрынай»). — «Чырвоная змена», 1964, 5 студз. («Шчаслівая разведка»).

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1963, № 3, с. 22—23.

234. Кавалёў П.¹ Поздвіг. Аднаактовая п'еса ў 3 карц. Тэма — партызанская барацьба з нямецка-фашысцкімі захопнікамі. Дзея адбываецца ў 1941 г. Месца дзеяння — адзін з акупіраваных немцамі калгасаў Беларусі.

Дз. асоб: м.—6, ж.—1.

Публікацыі

У кн.: Кавалёў П. Подзвіг. Родная кроў. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1945, с. 1—10.

235. Кавалёў П. Родная кроў. П'еса ў 1 акце, 3 карц.

Дзея адбываецца ў вызваленай беларускай вёсцы ў ліпені 1944 г.

Дз. асоб: м.—2; ж.—4.

Публікацыі

У кн.: Кавалёў П. Подзвіг. Родная кроў. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1945, с. 11—20.

Казоўская Ф. і Гутковіч А. Андрэй Лабанаў. Інсцэніроўка рамана Д. Граніна «Шукальнікі» («Іскатели»). Гл. на аўт.: Гутковіч А. і Казоўская Ф. (№ 170).

Казоўская Ф. і Гутковіч А. Справа яе жыцця. Драма ў 3 дз., 6 карц. Гл. на аўт.: Гутковіч А. і Казоўская Ф. (№ 172).

Казоўская Ф. і Гутковіч А. Уласнасць. Інсцэніроўка па раману «Трэцяе пакаленне» К. Чорнага. Гл. на аўтараў: Гутковіч А. і Казоўская Ф. (№ 173).

236. Кацовіч Л. Наша любоў. П'еса ў 1 акце.

Пра сапраўдную дружбу. Дзеючыя асобы — рабочыя, час дзеяння — сярэдзіна трыцятых гадоў.

Дз. асоб: м.—5 ж.—3.

Публікацыі

Кн.: Кацовіч Л. Наша любоў. П'еса ў 1 акце. 3 яўрэйск. пер. І. Плаўнік. Мінск, Дзяржвыд Бел., 1936. 16 с. (Серыя п'ес для калгасных драмгурткаў).

Крытыка

Юдэлевіч М. Любоў і самакрытыка. [Рэц. на п'есу Л. Кацовіча «Наша любоў»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1936, № 33.

¹ Аднаактовыя п'есы П. Кавалёва друкаваліся таксама ў газеце «Чырвоная змена», 1945, 13 кастр. («Памылка Кастуся»); 1946, 16 крас. («Не пераскачышы, не кажы — гоп»).

237. **Кашэль Т.** Пашанцавала. Камедыя ў 3 дз.

Аўтар паказвае беларускую вёску 20-х гадоў, настроі і справы моладзі, адносіны яе да рэлігіі.

Публікацыі

Часоп. «Малады араты», 1926, № 17, с. 11—13.

238. **Клімковіч М.**¹ Адплата. Драматычная паэма ў 3 актах.

У творы паказаны здрадніцкія паводзіны магната Радзівіла і барацьба сялян XVI ст. супроць польскіх і беларускіх паноў.

Дз. асоб: м.—16; ж.—3; маса.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1945, № 10, с. 22—68; № 11—12, с. 53—115.

Кн.: Клімковіч М. Адплата. Драматычная паэма. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, 174 с.

У кн.: Клімковіч М. Збор твораў. У 2 тт. Т. 1. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959, с. 251—394.

Крытыка

Крапіва К. П'есы і вобразы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1946, 10 студз.; у кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 2. Мінск, 1956, с. 449—456. (Пра п'есу «Адплата» гл. на с. 453—454).

239. **Клімковіч М.** Георгі Скарына. Драматычная паэма. У 3 ч. Ч. 1: у 4 актах, ч. 2: у 3 актах, ч. 3: у 4 актах.

Трылогія «Георгі Скарына» малое першую палову шаснаццатага стагоддзя (1504—1530 гг.), дзейнасць Георгія Скарыны — першага беларускага друкара і вучонага. Дзея адбываецца на тэрыторыі Беларусі, у Літве, Польшчы, Чэхіі, Германіі і Італіі.

Дз. асоб: м.—53; ж.—9; маса.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1946, № 6, с. 17—59; № 7, с. 37—88 (першая частка трылогіі); 1947, № 7, с. 46—141 (Другая частка трылогіі); «Полымя», 1955, № 10, с. 8—78 (Трэцяя частка трылогіі пад назв. «Смерці не падуладна»).

У кн.: Клімковіч М. Драматычныя паэмы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1947, с. 13—194, (1-я і 2-я часткі трылогіі).

У кн.: Клімковіч М. Збор твораў. У 2 тт. Т. 2. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959, с. 5—354.

Кн.: Клімковіч М. Георгий Скорина. Драматическая поэма. Пер. с белорус. В. Рождественского. [Предисл. М. Смолкина]. Л., «Сов. писатель», 1958. 392 с.

Крытыка

Александровіч С. Без увагі да арыгінала. [Драм. паэма М. Клімковіча «Георгі Скарына» у пер. на рус. мову У. Раждзественскага]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 28 сак. — Смолкин М. Трилогия о белорусском первопечатнике. В кн.: Климко-

¹ Друкаваліся п'есы М. Клімковіча і ў газетах. У газ. «Літаратура і мастацтва», 1937, № 58—59 быў апублікаваны ўрывак з п'есы аб барацьбе супроць белапольскіх акупантаў «Пад Барысавам».

вич М. Георгий Скорина. Л., «Сов. писатель», 1958, с. 3—8. — *Власенко А.* Правда истории. [О кн. М. Клімковіча «Георгий Скорина»]. Журн. «Советская Отчизна», 1959, № 6, с. 122—125,

240. Клімковіч М. Кацярына Жарнасек. Драматычная паэма ў 3 актах.

У творы малоецца барацьба беларускага і польскага народаў супроць польскіх паноў. Дзея адбываецца ў сярэдзіне XVI стагоддзя.

Дз. асоб: м.—23; ж.—6; маса.

Паст.: БДТ-1, 1938.

Публікацыі

Часоп. «Полымя рэвалюцыі», 1937, № 11, с. 9—104; № 12, с. 34—65.

Кн.: Клімковіч М. Кацярына Жарнасек. [Драм. паэма]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1938. 167 с.

У кн.: Клімковіч М. Драматычныя паэмы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1947, с. 195—308.

У кн.: Клімковіч М. Збор твораў. У 2 тт. Т. I. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959, с. 67—222.

Крытыка

Зорай М. А. «Кацярына Жарнасек». (Да пастаноўкі Белдзярждрамтэатра). Газ. «Звязда», 1938, № 265. — *Вольскі В. і Кучар А.* Кацярына Жарнасек. (Новая пастаноўка Белдзярждрамтэатра). Газ. «Літаратура і мастацтва», 1938, № 66. — *Модэль М.* Гістарычная паэма ў беларускай драматургіі. (Клімковіч М. «Кацярына Жарнасек» і Зм. Бядуля «Салавей»). Газ. «Чырвоная змена», 1939, 26 крас.

Бутаков А. Искусство жизненной правды. Театр им. Я. Купалы в 20—30-х годах. Минск, Госиздат БССР, 1957. (О спектакле БДТ-1 «Кацярына Жарнасек» см. на с. 205—207). — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра спектакль «Кацярына Жарнасек» у БДТ-1 гл. на с. 246—248). — *Нефед В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (О спектакле БГТ-1 «Кацярына Жарнасек» см. на с. 317—318).

241. Клімковіч М. Маленькая хмарка. Жарт у 1 дз.

Гумарыстычная сцена сустрэчы мужа з жонкай пасля заканчэння вайны. Дзея адбываецца ў калгасе.

Дз. асоб: м.—1; ж.—6.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1946, № 2, с. 47—50.

242. Клімковіч М. На Віленскім шляху. Драм. абразок з дзіцячых год Т. Шаўчэнкі.

Вершаваны драматычны абразок, прысвечаны эпизоду з жыцця Тараса Шаўчэнкі, калі ён, яшчэ хлопчыкам, ехаў у 1829 годзе праз Беларусь у Пецябург.

Дз. асоб: м.—4; ж.—3.

Публікацыі

Часоп. «Полымя рэвалюцыі», 1939, № 2, с. 144—164.

У кн.: У вянок Т. Р. Шаўчэнку. Зборнік. Мінск, Выда-
ва АН БССР, 1939, с. 155—182.

У кн.: Клімковіч М. Драматычныя паэмы. Мінск, Дзярж-
выд БССР, 1947, с. 309—328.

У кн.: Сястры Украіне. Мінск, Дзяржвыд БССР,
1954, с. 131—156.

У кн.: Клімковіч М. Збор твораў. У 2 тт. Т. I. Мінск,
Дзяржвыд БССР, 1959, с. 223—250.

Часоп. «Вітчызна», 1963, № 6, с. 170—180 (у пер. на укр. мову
О. Навіцкага).

243. Клімковіч М. На скрыжаванні дарог. П'еса ў 2
карц.

Падзеі партызанскай барацьбы з нямецкімі фашыстамі на Бе-
ларусі. Час дзеі — ліпень 1944 года.

Дз. асоб: м.—13; ж.—2.

Публікацыі

У кн.: П'есы для гурткоў мастацкай самадзей-
на сці. Зборнік склаў А. Есакоў. Мінск, Дзяржвыд БССР,
1945, с. 45—63.

Клімковіч М. Смерці не падуладна. Трэцяя п'еса
з трылогіі «Георгі Скарына». Гл. № 239 пад назв.
«Георгі Скарына».

244. Клімковіч М. Уся ўлада Саветам! Драматычная
паэма ў 8 карц.

Гераічная драма «Уся ўлада Саветам!» прысвечана падзеям Вя-
лікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. Аўтар малюе ге-
раічныя справы мінскіх бальшавікоў. У п'есе дзейнічаюць канкрэт-
ныя гістарычныя асобы — бальшавікі А. Ф. Мяснікоў, В. В. Камен-
шчыкаў, П. Прамыгін і інш.

Дз. асоб: м.—20; ж.—4; маса.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1956, № 11, с. 3—47.

Кн.: Клімковіч М. Уся ўлада Саветам! Драм. паэма. Мінск,
Дзяржвыд БССР, 1957. 112 с.

У кн.: Клімковіч М. Збор твораў. У 2 тт. Т. 2. Мінск, Дзярж-
выд БССР, 1959, с. 355—451.

Крытыка

Шавня А. Героіка рэвалюцыі. [О драм. поэме М. Клімковича
«Уся ўлада Саветам!» и поэме П. Глебкі «У тых дні»]. Газ. «Совет-
ская Белоруссия», 1957, 16 окт. — **Крапіва К.** Беларускае савецкае
драматургія за 1947 год. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1948, 6 сак.;
тое ж, у кн.: **Крапіва К.** Збор твораў. У 3 тт. Т. 2. Мінск, 1966,
с. 457—469. (Пра п'есу «Уся ўлада Саветам!» гл. на с. 465—466).

Літаратура пра драматургію
М. Клімковіча

Глебка П. Гістарычныя творы М. Клімковіча. [Уступ. артыкул]. У кн.: Клімковіч М. Драматычныя паэмы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1947, с. 3—12.

Зомерфельд Я. Драматычныя паэмы. М. Клімковіча. Часоп. «Беларусь», 1948, № 10, с. 29—30.

Есакоў А. Драматург, паэт, крытык. [Да 60-годдзя з дня нараджэння М. Клімковіча]. Часоп. «Малодосць», 1959, № 11, с. 84—86.

245. Кобец Р.¹⁾. [Лохматый Гриша]. А ўсё ж распяваю. Камедыя-жарт у 3 дз.

Публікацыі

Часоп. «Напагатове», 1932, № 2, с. 67—82.

246. Кобец Р. Гута. Сучасная п'еса ў 3 дз., 14 карц.

Аўтар узнімае пытанні індустрыялізацыі краіны. Дзея адбываецца ў канцы 20-х гадоў на невялічкім шклянным заводзе ў глухім беларускім мястэчку. Перадавыя рабочыя вядуць барацьбу за ўдасканаленне вытворчага працэсу і павышэнне прадукцыйнасці працы.

Дз. асоб: м.—22; ж.—10.

Паст.: БДТ-І, 1930, паказана т-рам на Усесаюзн. тэатр. алімпіядзе ў Маскве (1930) і ў перыяд Тыдня беларус. культуры ў Маскве (1931) на сцэне МХАТа і Тэатра Рэвалюцыі; Ленінградскім вандроўн. рэалістыч. т-рам, 1931; Ленінградскім укр. т-рам «Жовтень», 1931; Запарожскім укр. драм. т-рам імя Занькавецкай, 1932; Уседанбаскім т-рам драмы, 1932 і інш. Ішла таксама на сцэнах рабочых тэатраў Польшчы і Чэхаславакіі.

Публікацыі

Часоп. «Маладняк», 1929, № 8, с. 26—44; № 9, с. 9—28; № 10, с. 3—19. (У 3 актах, 9 карц.).

Кн.: Кобец Р. Гута. Сучасная п'еса ў 3 дз., 14 карц. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1932. 110 с.

Кн.: Кобец Р. Гута. П'еса в 3 д. и 10 карт. Авториз. пер. с белорус. И. П. Пикулева. М., «Федерация», 1931. 116 с. (Всероскомдрам).

Крытыка

Лявонны Ю. Новае дасягненне на тэатральным фронце. Патрэбны і ўдалы спектакль. («Гута» Р. Кобеца у БДТ-І). Газ. «Савецкая Беларусь», 1930, № 122. — *З. Д.* «Гута». Новая п'еса Григорія Лохматого (Кобеца) в постановке БДТ-І. Газ. «Рабочий», 1930, № 122. — «Гута». [Тэатр. рэц. на спектакль БДТ-І]. Газ. «Камуніст» (Бабрыйск), 1931, № 84.

Бутаков А. Искусство жизненной правды. Театр им. Я. Купалы в 20—30-ых годах. Минск, Госиздат БССР, 1957. (О пьесе и спектакле БГТ-І «Гута» см. на с. 78—86). — *Няфёд У.* Беларускі тэатр.

¹ Аўтар таксама пісаў і выдаваў кнігі на рус. мове. (Кобец Г. Мигрень. Одноактная п'еса. Хабаровск, 1940).

Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аналіз п'есы «Гута» і аднаймен. спектакля БДТ-І гл. на с. 174—177). — *Нефед В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Мінск, «Наука и техника», 1965. (Аналіз п'есы «Гута» і адным. спектакля БГТ-І см. на с. 196—200).

Кобец Р. і Астрэйка А. Катавасія брата Гервасія. Камедыя ў 1 акце. Гл. на аўт.: **Астрэйка А. і Кобец Р.** (№ 30).

247. Кобец Р. На заставе. Камедыя ў 5 карц.

З жыцця пагранічнікаў. Дзея адбываецца ў сярэдзіне 30-х гадоў.

Дз. асоб: м.—9; ж.—2.

Публікацыі

Часоп. «Полымя рэвалюцыі», 1935, № 12, с. 70—86.

Кн.: Кобец Р. На заставе. Камедыя ў 5 карц. [З рэжысёр. заўвагамі да пастаноўкі К. Л. Рутштэйна]. Мінск, Цэдрам, 1936, 40 с.

Кн.: Кобец Р. На заставе. Комедия в 5 карт. М., Изд-во «Эмес», 1934. 47 с. (Всесаюз. о-во по землеустройству трудящихся евреев в СССР ОЗЕТ).

248. Кобец Р. Нішто сабе жарты. П'еса ў 1 акце.

З жыцця сучаснай беларускай вёскі. Аўтар паказвае сутыкненне інтарэсаў перадавой калгаснай-даяркі, камсамолкі Ніны і знахаркі і варажбіткі Маўры Апанасаўны.

Дз. асоб: м.—2; ж.—4.

Публікацыі

У кн.: Нішто сабе жарты. Зборнік аднаактовых камедый для гурткоў маст. самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962. (Рэсп. дом нар. творчасці), с. 9—29.

249. Кобец Р. Піражкі з чырвонцамі. П'еса ў 1 акце.

Пра злодзея і валютчыка, які ўсё жыццё збіраў золата. Толькі састарэйшыся, ён зразумеў, што сам абкрадваў сваё жыццё.

Дз. асоб: м.—6; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1965, № 6, с. 17—20.

Кн.: Кобец Р. Піражкі з чырвонцамі. Аднаактовая п'еса, Мінск, «Беларусь», 1966. 30 с. (У рэпертуар мастацкай самадзейнасці).

250. Кобец Р. Святая тайна. П'еса ў 1 акце.

П'еса на антырэлігійную тэму. Месца дзеяння — райцэнтр Дрыгвянец.

Дз. асоб: м.—5; ж.—5; маса.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1965, № 10, с. 93—106.

Крытыка

Оскоцкий В. Из пьесы слово не выкинешь. (Литературный фельетон). «Литературная газета», 1965, 11 ноября.

251. Кобец Р. Цяжкі выпадак. П'еса ў 1 акце.

З жыцця калгаснікаў.
Дз. асоб: м.—3; ж.—3.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Маладосць», 1961, № 4, с. 2—14.

252. Козел І. Қанчане — суседзі мае. П'еса ў 3 дз. [На сцэне Беларус. рэсп. т-ра юн. глядача ішла пад назв. «Над хвалямі Серабранкі». Пад гэтаю назваю выдадзена асобным выданнем].

З жыцця сучаснай калгаснай вёскі. Канфлікт п'есы будзеца на супярэчнасцях, што ўзніклі на глебе розных адносін да ўласнасці ў адной сям'і і паміж жыхарамі адной вёскі.

Дз. асоб: м.—8; ж.—7; маса.

Паст.: Беларус. рэсп. т-рам юн. глядача, 1961; ставілася многімі самадзейнымі тэатрамі.

Публікацыі

Часоп. «Маладосць», 1961, № 9, с. 55—92.

Кн.: Козел І. В. Над хвалямі Серабранкі. Драма ў 3 дз. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, 88 с.

Крытыка

Стральцоў Б. Келіх шчасця. [П'еса І. Козела «Над хвалямі Серабранкі» ў Беларус. т-ры юн. глядача]. Газ. «Звязда», 1961, 8 кастр. — *Эльянаў В.* «Қанчане — суседзі мае» [У Беларус. т-ры юн. глядача]. Газ. «Чырвоная змена», 1961, 12 кастр. — *Арлова Т. і Паллякаў С.* Другая сустрэча з драматургам. [П'еса І. Козела «Над хвалямі Серабранкі» ў Беларус. т-ры юн. глядача]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 24 кастр. — *Раманавіч Я.* На сцэне — нашы сучаснікі. [П'есы «Выгнанне блудніцы» І. Шамякіна, «Любоў, Надзея. Вера» П. Васілеўскага і «Қанчане — суседзі мае» І. Козела]. Часоп. «Беларусь», 1961, № 12, с. 24—25. — *Гольш А.* На сцэне — калгаснае жыццё. [П'еса І. Козела «Над хвалямі Серабранкі» на сцэне Краснапольскага нар. т-ра]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1964, 19 студз. — *Хазанскі У.* Папараць-кветка, кветка шчасця. [П'есы І. Козела «Папараць-кветка» і «Над хвалямі Серабранкі». Да гасролей Беларус. т-ра юн. глядача ў Віцебску]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1964, 20 верас. *Пятровіч С. А.* Народныя тэатры Беларусі. [Мінск, «Навука і тэхніка», 1966]. (Аб спектаклях «Над хвалямі Серабранкі», або «Қанчане — суседзі мае» на сцэне самадзейных т-раў гл. на с. 149—153). — *Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг.* Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «Қанчане — суседзі мае» гл. на с. 175—176).

Козел І. В. Над хвалямі Серабранкі. Драма ў 3 дз. Гл. пад назвай «Қанчане—суседзі мае» (№ 252).

253. Козел І. Папараць-кветка. Драма ў 3 актах, 5 карц. з пралагам.

Першая п'еса драматурга (1957). Прысвечана барацьбе беларускага народа ў Заходняй Беларусі за сацыяльнае і нацыянальнае вызваленне. Цэнтральны герой п'есы — маладая дзяўчына, якая кахае батрака свайго бацькі. Завяршаюцца падзеі твора вызваленнем Заходняй Беларусі Чырвонай Арміяй.

Дз. асоб: м.—13; ж.—5; маса.

Паст.: Беларус. т-рам юн. глядача, 1957; Брэсцкім т-рам імя ЛКСМБ, 1959. П'еса карыстаецца папулярнасцю на самадзейнай сцэне.

Публікацыі

Часоп. «Малодосць», 1958, № 4, с. 14—52.

Кн.: Козел І. Папараць-кветка. Драма ў 3 актах, 5 карц. з пра-
логам. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959. 80 с.

Журн. «Советская Отчизна», 1958, № 5, с. 57—93. (Авториз. пер.
с белорус. М. Татура).

Кн.: Козел И. Цветок счастья. Драма в 3 д., 5 карт. с прологом.
[Авториз пер. с белорус. Н. Татура. Под ред. П. С. Кобзаревского.
С краткой биогр. справкой и портр.]. Л.—М., «Искусство»,
1960. 78 с.

Крытыка

Няфёд У. «Папараць-кветка» [у пастаноўцы Беларус. т-ра юн. глядача]. Газ. «Звязда», 1957, 1 снеж. — *Ізмайлаў Ф.* «Папараць-кветка» [на сцэне Беларус. т-ра юн. глядача]. Газ. «Чырвоны сцяг» (Маладзечна), 1957, 1 снеж. — *Няфёд У.* «Папараць-кветка» [у пастаноўцы Беларус. т-ра юн. глядача]. Газ. «Звязда», 1957, 7 снеж. — *Бушко Т.* Шчыры сцэнічны твор. «Папараць-кветка» ў Тэатры юнага глядача. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1957, 11 снеж. — *Гурыч С.* «Папараць-кветка». Юбілейны спектакль Т-ра юн. глядача. Газ. «Мінская праўда», 1957, 14 снеж. — *Сабалеўскі А.* Мовай паззіі. [Аб п'есе І. Козела «Папараць-кветка» ў пастаноўцы Беларус. т-ра юн. глядача]. Газ. «Чырвоная змена», 1957, 21 снеж. — *Шавня А.* Цветок счастья. [П'еса І. Козела «Папараць-кветка» в Беларус. т-ре юн. зрителя]. «Учительская газета» 1958, 28 янв. — *Міско Я.* «Папараць-кветка» [у пастаноўцы Беларус. т-ра юн. глядача]. Газ. «Калгасная праўда», 1958, 2 лют. — *Сегеди И.* Аплодируют москвичи. [П'еса И. Козела «Папараць-кветка» в постановке Беларус. т-ра юн. зрителя на заключительном туре Всесоюз. фестиваля дет. т-ров]. Газ. «Советская Белоруссия», 1958, 14 февр. — *Гутковіч А.* У драматургію прышоў настаўнік [І. Козел, аўтар п'есы «Папараць-кветка»]. «Настаўніцкая газета», 1958, 22 жніўня. — *Гутковіч А.* Добры, патрэбны спектакль. [П'еса І. Козела «Папараць-кветка» ў Брэсцкім т-ры імя ЛКСМБ]. Газ. «Чырвоная змена», 1959, 12 лют. — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аналіз п'есы «Папараць-кветка» і аднаймен. спектакля Беларус. т-ра юн. глядача гл. на с. 360—363). — *Каліноўская Л.* «Папараць-кветка». [Спектакль Беларус. т-ра юн. глядача. Да гастролей у Магілёве]. Газ. «Магілёўская праўда», 1960, 28 мая. — *Дункер О.* Мастацтва брацкага народа. [Да пастаноўкі драмы І. Козела «Папараць-кветка» Беларус. т-ра юн. глядача ў Рызе]. Газ. «Рыгас Балсс» («Голас Рыгі»), 1960, 7 ліпеня. (На латыш. мове). — *Хазанскі У.* Папараць-кветка, кветка шчасця. П'есы І. Козела «Папараць-кветка»

і «Над хвалямі Серабранкі». Да гастролей Беларус. рэсп. т-ра юн. глядача ў Віцебску]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1964, 20 верас. — *Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «Папараць-кветка» і аднаймен. спектакля Беларус. т-ра юн. глядача гл. на с. 249—252). — *Пятровіч С. А.* Народныя тэатры Беларусі. [Мінск, «Навука і тэхніка», 1966]. (Пра спектаклі самадз. калектываў па п'есе І. Козела «Папараць-кветка» гл. на с. 133—135). — Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964. Мінск, «Навука і тэхніка». 1966. (Ацэнку п'есы «Папараць-кветка» гл. на с. 171—172).

254. Колас Я. Антось Лата. П'еса ў 2 актах.

Беларускі селянін, стаўшы ахвярай капіталістычнага грамадства, ператварыўся ў люмпен-пралетарыя. П'еса напісана ў 1916 г.

Дз. асоб: м.—7; ж.—1.

Паст.: Т-рам Галубка (у 20-х гг.).

Публікацыі

Газ. «Вольная Беларусь», 1917, № 27—28.

У кн.: Гушча Тарас [Колас Я.]. Сцэнічныя творы.

Мінск,

Выд. «Вольнае Беларусі», 1914, с. 3—24.¹

Крытыка

Карпаў У. Драматычныя творы Я. Коласа. («Антось Лата», «На дарозе жыцця», «Забастоўшчыкі», «Вайна вайне», «У пушчах Палесся»). Часоп. «Беларусь», 1951, № 8, с. 24—25. — *Карпаў У.* Проза і драматургія Якуба Коласа. У кн.: Карпаў У. Па шляху сталасці. Літ.-крытыч. артыкулы. Мінск, Дзяржвыд. БССР, 1952, с. 57—145. (Аналіз п'есы «Антось Лата» гл. на с. 131—135). — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, 1959. (На с. 83—84 аўтар разглядае двухактовую драму Я. Коласа «Антось Лата». — *Семяновіч А.* Беларуская драматургія (дакастрычніцкі перыяд). Мінск, Выд-ва Акад. навук БССР, 1961. 242 с. (На с. 204—220 аўтар аналізуе першыя п'есы Я. Коласа «Антось Лата» і «На дарозе жыцця»).

255. Колас Я. Вайна вайне. [«Вайна да пабеднага канца», «Пламя в окопах»]. Драма ў 4 актах.

П'еса аб падзеях першай імперыялістычнай вайны (перыяд ад пачатку мабілізацыі ў царскую армію да стварэння першых чырвонагвардзейскіх атрадаў). Пераход вайны імперыялістычнай у вайну грамадзянскую, вядуча роля бальшавіцкай партыі. Падзеі адбываюцца ў вёсцы і на фронце.

Дз. асоб: м.—19; ж.—6; маса.

Паст.: БДТ-2, 1937.

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1927, № 2, с. 3—11. (Першы акт п'есы «Мабілізацыя» ў першым варыянце змешчаны пад назв. «Вайна да пабеднага канца», подпіс «Тарас Гушча»).

¹ Першы акт п'есы быў выдадзены асобнай кніжачкай пад назв.: Чарка ўсё на свеце робіць. Трагедыя з нядаўных дзён (з вясковага жыцця). [Вільня], 1916. 9 с. [Аўтар на кнізе не паказаны].

Часоп. «Польмя», 1931, № 11—12, с. 3—50 (Першы варыянт поўнага тэксту п'есы ў 5 актах апублікаваны пад назв. «Вайна да пабеднага канца». Першы акт у параўнанні з публікацыяй 1927 г. дапоўнен новымі персанажамі. Подпіс: «Тарас Гушча»).

Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1936, № 10, с. 40—91 (Другі, дапрацаваны варыянт п'есы ў 4 актах пад назв. «Вайна вайне»).

Кн.: Колас Я. Вайна вайне. Драма ў 4 актах. Мінск, Дзяржвыд БССР 1938. 51 с. (Апошні аўтарскі варыянт п'есы).

У кн.: Колас Я. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1955, с. 111—177.

У кн.: Колас Я. Збор твораў. У 12 тт. Т. 10. Мінск, 1964, с. 111—176.

Кн.: Колас Я. Война войне. П'еса в 4 д. Авториз. пер. с белорус. Н. Богданова. М., «Искусство», 1937. 107 с. (Отпеч. множит. аппаратом). — То же. М.—Л., «Искусство», 1938. 80 с.

В кн.: Белорусская драматургия. Состав.: П. Кобзаревский. Т. I. Л.—М., «Искусство», 1949, с. 59—118. (Под назв. «Пламя в окопах», пер. Л. Раковского).

В кн.: Колас Я. Собрание сочинений. В 4 тт. Пер. с белорус. М., «Правда», 1952, Т. 4, с. 565—630. (Пер. Л. Раковского).

В кн.: Колас Я. Собрание сочинений. В 3 тт. Т. 1. М., «Известия», 1958, с. 562—626. (Пер. Л. Раковского).

Кн.: Колас Я. Вайна вайне. Драма ў 4 дз. [Аўтарыз. пер. на укр. мову Г. Вігурскай]. Кіеў, Дзяржвыд Украіны, 1956. 94 с. (На укр. мове).

Крытыка

Колас Я. За драматургічную крытыку. [Заўвагі да гісторыі напісання п'есы «Вайна вайне» і стаўленні да яе БДТ-2, аўтарская ацэнка твора]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1934, 26 лют.; тое ж, у кн.: Колас Я. Публіцыстычныя і крытычныя артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957, с. 87—90; тое ж, Колас Я. Збор твораў. У 12 тт. Т. 11. Мінск, «Беларусь», 1964, с. 81—84.

Галь А. [Рэцэнзія на п'есу Я. Коласа «Вайна да пабеднага канца»]. Газ. «Звязда», 1927, № 88. — Ларчанка М. Пра драму Я. Коласа «Вайна да пабеднага канца». Газ. «Літаратура і мастацтва», 1934, № 13; тое ж, у кн.: Драматургія. Першы дыскусійны зборнік аўтаномнай секцыі драматургаў Аргкамітэта ССП БССР і Ін-та літ. і маст. Мінск, 1934, с. 180—184. — Дорскі І. Чытка п'есы Якуба Коласа [«Вайна да пабеднага канца»] ў БДТ-2. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1936, № 28. — Прэм'ера «Вайна вайне» ў БДТ-2. Газ. «Віцебскі пралетары», 1937, 12 студз.—Прэм'ера «Вайна вайне» ў БДТ-2. Газ. «Чырвоная змена», 1937, № 201.

П'еса «Война войне» Якуба Коласа на сцене БГТ-2. Газ. «Рабочий», 1937, № 28. — Дарвішай В. «Вайна вайне». Газ. «Звязда», 1937, № 31. — Дарвішай В. Якуб Колас у БДТ-2 [П'еса «Вайна вайне»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1937, № 4. — Дорскі І. Думкі пра п'есу і пра спектакль. («Вайна вайне Я. Коласа ў БДТ-2»). Газ. «Літаратура і мастацтва», 1937, № 4. — Голубицкая Р. Выдаючаяся п'еса. Газ. «Рабочий», 1937, № 51. — Крысько Ц. Хвалючая паэма аб народзе і вайне. [«Вайна вайне» ў БДТ-2]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1938, № 52. — Слово — документам о Западном

фронте. [О пьесе Я. Коласа «Война войне»]. Газ. «Рабочий», 1937, № 51. — *Викса*. О чем я вспомнил при просмотре пьесы [«Вайна—войне»]. Газ. «Рабочий», 1937, № 51. — *Дарвішаў В.* Наша работа над п'есай «Вайна вайне» па радыё. Газ. «Віцебскі пралетары», 1937, № 67. — *Сабаленка Р.* «Вайна вайне». П'еса Я. Коласа ў БДТ-2. Газ. «Палеская праўда», 1937, № 100. — *Жыгалка З.* Асноўныя вобразы п'есы «Вайна вайне». «Настаўніцкая газета», 1947, 23 студз. — *Бутская И.* Произведение выдающегося мастера. [«Война войне» Я. Коласа]. Журн. «Советская Украина», 1957, № 3, с. 171—172. — *Герасімовіч Э.* У творчай дружбе з драматургам. [«Вайна вайне» і «У пушчах Палесся» Я. Коласа ў БДТ-2]. Часоп. «Полымя», 1957, № 6, с. 177—181. — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу «Вайна вайне» і аднаймен. спектакль БДТ-2 гл. на с. 214—216). — *Малчанаў П.* Натхняючыя творы [«Вайна вайне», «У пушчах Палесся»]. У кн.: Жыццё для народа. Зб. матэрыялаў аб жыцці і дзейнасці Я. Коласа. Скла-лі І. Жыдовіч і Д. Міцкевіч. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1962. (Літ. музей Я. Коласа), с. 181. — *Нефед В.* Становление белорусского советского искусства. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (О пьесе «Война войне» и одноимен. спектакле БДТ-2 см. на с. 282—285).

256. Колас Я. Забастоўшчыкі. Драма ў 2 актах.

П'еса прысвечана беларускаму настаўніцкаму з'езду ў сяле Мікалаеўшчына ў 1906 г., удзельнікам якога быў Я. Колас.

Дз. асоб: м. — 13; ж. — 2; маса.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1925, № 1, с. 62—80. (Пад псеўданімам Тарас Гушча).

У кн.: Колас Я. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1955, с. 3—30.

У кн.: Колас Я. Збор твораў. У 12 тт. Т. 10. Мінск, «Беларусь», 1964, с. 7—32.

Крытыка

Гідэнь Д. [Рэц. на п'есу Я. Коласа «Забастоўшчыкі»]. Часоп. «Асвета», 1925, с. 153.

Карпаў У. Драматычныя творы Якуба Коласа. («Антось Лата», «На дарозе жыцця», «Забастоўшчыкі», «Вайна вайне», «У пушчах Палесся»). Часоп. «Беларусь», 1951, № 8, с. 24—25.

257. Колас Я. На дарозе жыцця. П'еса ў 1 дз.

Аб лёсе Беларусі і ролі інтэлігенцыі ў часы сталыпінскай рэакцыі. Напісана п'еса ў пачатку 1917 г.

Публікацыі

У кн.: Гушча Тарас. Сцэнічныя творы. Мінск, Выд-ва «Вольнай Беларусі», 1917, с. 25—32.

У кн.: Колас Я. Збор твораў. У 12 тт. Т. 10. Мінск, «Беларусь», 1964, с. 607—614.

Крытыка

Карпаў У. Драматычныя творы Якуба Коласа («Антось Лата», «На дарозе жыцця», «Забастоўшчыкі», «Вайна вайне», «У пушчах

Палесся»). Часоп. Беларусь», 1951, № 8, с. 24—25.—*Семяновіч А. А.* Беларуская драматургія. (Дакастрычніцкі перыяд). Мінск, Выд-ва АН БССР, 1961. (На стар. 204—220 аўтар аналізуе першыя п'есы Я. Коласа «Антось Лата» і «На дарозе жыцця»).

258. Колас Я. У пушчах Палесся. Драма ў 4 дз. паводле аповесці «Дрыгва».

Дз. асоб: м.—27; ж.—3; маса.

Паст.: БДТ-2, 1937; Чалябінскім драм. т-рам імя Цвілінга, 1939.

Публікацыі

Часоп. «Полымя рэвалюцыі», 1938, № 1, с. 8—64.

У кн.: Колас Я. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1955, с. 31—110.

У кн.: Колас Я. Збор твораў. У 12 тт. Т. 10. Мінск, «Беларусь», 1964, с. 33—110.

Кн.: Колас Я. В пушчах Полесся. Драма в 4 д. по мотивам повести «Дрыгва». Авториз. пер. с белорус. Н. Богданова. М., «Искусство», 1938. 128 с. (Отпеч. множит. аппаратом). — То же. М., «Искусство», 1939. 120 с. (Отпеч. множит. аппаратом). — То же. М.—Л., «Искусство», 1939. 88 с. — То же. [Отрывок из пьесы]. М., «Искусство», 1939. 18 с. (На правах рукописи. Отпеч. множит. аппаратом). — То же. М.—Л., «Искусство», 1940. 124 с.

Крытыка

Колас Я. Творчая дружба [з БДТ-2]. Газ. «Камунар Магілёўшчыны», 1938, № 77. — *Колас Я.* Пра сваю п'есу [«У пушчах Палесся»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1938, № 2; тое ж, у кн.: Колас Я. Публіцыстычныя і крытычныя артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957, с. 156—157; тое ж, у кн.: Колас Я. Збор твораў. У 12 тт. Т. 11. Мінск, «Беларусь», 1964, с. 173—174.

Юбілейная п'еса Якуба Коласа [«У пушчах Палесся»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1937, № 49.—*Модэль М.* «У пушчах Палесся». Газ. «Літаратура і мастацтва», 1937, № 62. — *Дорскі І.* Пospех п'есы Якуба Коласа. Газ. «Віцебскі пралетары», 1937, № 246. — *Глодачы аб спектаклі* [«У пушчах Палесся»]. Газ. «Звязда», 1937, № 261. — *Кавалёў П.* «У пушчах Палесся». П'еса Я. Коласа ў пастановы рэжысёра В. А. Дарвішава. Газ. «Звязда», 1937, № 261.—*Дарвішаў В.* У сумеснай дружнай рабоце [БДТ-2 з Я. Коласам]. Газ. «Звязда», 1937, № 261. — *Глебай.* «У пушчах Палесся». (Водгук глядача). Газ. «Віцебскі пралетары», 1937, № 250. — *Шняйдар.* Цікавы спектакль. Газ. «Віцебскі пралетары», 1937, № 250. — *Іофе І.* «У пушчах Палесся». Газ. «Віцебскі пралетары», 1937, № 257. — «У пушчах Палесся» ў Віцебскім Дзяржаўным драматычным тэатры. [Выказванні артыстаў П. Малчанава, П. Сяргейчыка, Р. Кашэльнікавай і мастацкага кіраўніка БДТ-2 В. Дарвішава]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1938, № 2. — *Вольскі В.* Спектакль пра народны гераізм [«У пушчах Палесся» Я. Коласа ў БДТ-2]. Газ. «Літаратура і мастацтва» 1938, № 2. — *Модэль М.* Юбілейныя спектаклі [«У пушчах Палесся» Я. Коласа, «Партызаны» К. Крапівы, «Салавей» З. Бядулі і інш.]. Часоп. «Полымя рэвалюцыі», 1938, № 5, с. 175—192. — *Карначоў М.* «У пушчах Палесся» ў Рагачоўскім калгасным тэатры. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1938, № 44. — *Ільін-*

скі А. К. Мая работа над вобразам [у п'есах «Вайна вайне» і «У пушчах Палесся» Я. Коласа. Да гастролей БДТ-2 ў Магілёве]. Газ. «Камунар Магілёўшчыны», 1938, № 77. — *Ражкоў Н. і Тарасаў Я.* Гутарка з народным паэтам рэспублікі Я. Коласам. [Да пастаноўкі «У пушчах Палесся»]. Газ. «Камунар Магілёўшчыны», 1938, № 81. — *Лабовіч.* Праўдзівасць і прастата. [Пра пастаноўку «У пушчах Палесся»]. Газ. «Камунар Магілёўшчыны», 1938, № 81. — *Тарасаў Я. і Ражкоў Н.* «У пушчах Палесся». Газ. «Камунар Магілёўшчыны», 1938, № 82.

Герасімовіч Э. У творчай дружбе з драматургам. [«Вайна вайне» і «У пушчах Палесся» Я. Коласа ў пастаноўцы БДТ-2]. Часоп. «Польмя», 1957, с. 177—181. — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу Я. Коласа «У пушчах Палесся» і аднаймен. спектакль гл. на с. 216—223). — *Малчанаў П.* Натхняючыя творы. [«Вайна вайне» і «У пушчах Палесся» Я. Коласа]. У кн.: *Жыццё для народа.* Зборнік матэрыялаў аб жыцці і дзейнасці Я. Коласа. Склалі І. Жыдовіч і Д. Мішкевіч. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1962. (Літ. музей Я. Коласа), с. 181. — *Нефед В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Мінск, «Наука и техника», 1965. (О пьесе «У пушчах Палесся» и одноимен. спектакле БГТ-2 см. на с. 285—287).

Колас Я. Чарка ўсё на свеце робіць. (Урывак з п'есы «Антось Лата»). Гл. № 254 (у заўвагах).

Літаратура пра драматургію Я. Коласа¹

Бур'ян Б. Драматургія Якуба Коласа. Часоп. «Польмя», 1950, № 12, с. 123—139.

Карпаў У. Драматургічныя творы Якуба Коласа. («Антось Лата», «На дарозе жыцця», «Забастоўшчыкі», «Вайна вайне», «У пушчах Палесся»). Часоп. «Беларусь», 1951, № 8, с. 24—25.

Карпаў У. Проза і драматургія Якуба Коласа. У кн.: *Карпаў У.* Па шляху сталасці. Літ.-крытычныя артыкулы аб беларус. прозе і драматургіі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 57—145.

Пшыркоў Ю. С. Якуб Колас. Крытыко-біогр. очерк. Мінск, Изд-во Акад. наук БССР, 1952. 224 с. (Акад. наук БССР. Ин-т литературы и искусства).

О драматургии Я. Коласа см. на с. 182—183.

Бур'ян Б. Нататкі пра драматургію Я. Коласа. У кн.: *Вялікі пясняр беларускага народа.* Зборнік артыкулаў аб жыцці і дзей-

¹ Тут паказаны толькі працы, прысвечаныя разгляду драматургіі пісьменніка. Пытанні драматургіі разглядаюцца і ў шматлікіх агульных работах аб творчасці Я. Коласа. *Бібліяграфію гэтай літаратуры гл. у кн.: Якуб Колас. Да 80-годдзя з дня нараджэння.* *Бібліяграфічны даведнік.* Склалі: Н. Ватацы, М. Пратасевіч і М. Базарэвіч. Мінск, 1962. (Дзярж. б-ка БССР імя У. І. Леніна. Літ. музей Якуба Коласа).

насці Я. Коласа. Склалі І. Жыдовіч і Д. Міцкевіч. Мінск, Выд-ва Акад. навук БССР, 1959. (Літ. музей Я. Коласа), с. 263—289.

Няфёд У. Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, 1959. 900 с. (Акад. навук БССР. Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору).

На с. 83—84 аўтар разглядае двухактовую драму Я. Коласа «Антось Лата», на с. 214—200—спектаклі «Вайна вайне» і «У пушчах Палесся».

Семяновіч А. Беларуская драматургія. (Дакастрычніцкі перыяд). Мінск, Выд-ва Акад. навук БССР, 1961. 242 с.

На с. 204—220 аўтар аналізуе першыя п'есы Я. Коласа «Антось Лата» і «На дарозе жыцця».

Бур'ян Б. Насустрач маланкам. [Пра драматургію Я. Коласа]. Часоп. «Беларусь», 1962, № 10, с. 10—11.

Дорскі І. Драматург [Я. Колас] і тэатр. У кн.: Жыццё для народа. Зборнік матэрыялаў аб жыцці і дзейнасці Я. Коласа. Склалі І. Жыдовіч і Д. Міцкевіч. Мінск, Выд-ва Акад. навук БССР, 1962. (Літ. музей Я. Коласа), с. 176—177.

Малчанаў П. Натхняючыя творы [«Вайна вайне», «У Пушчах Палесся»]. Там жа, с. 181.

259. **Корбан У.** Вельзевул. Камедыя ў 1 акце.

Антырэлігійная п'еса. Дзея адбываецца ў наш час.

Дз. асоб.: м.—2; ж.—2.

Публікацыі

Часоп: «Вожык», 1964, № 15, с. 6—7.

260. **Крамскі Б.** Засеўная. П'еса ў 2 актах.

Класавая барацьба на вёсцы ў перыяд калектывізацыі сельскай гаспадаркі.

Дз. асоб.: м.—7; ж.—2; маса.

Публікацыі

Кн.: Крамскі Б. Засеўная. П'еса ў 2 актах. Мінск, Белдзяржвыд, 1930. 20 с. (Тэатральная б-ка).

261. **Крамскі Б.** Помста кулацкая. П'еса.

Аб шкодніцкай дзейнасці кулакоў у маладым калгасе.

Дз. асоб.: м.—5; ж.—1.

Публікацыі

Кн.: Крамскі Б. Помста кулацкая. П'еса. Мінск, Белдзяржвыд, 1930. 8 с. (Тэатральная б-ка).

262. **Крапіва К.** Валодзеў гальштук. П'еса ў 1 акце.

Аб барацьбе беларускага народа супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Дзея адбываецца ў акупіраваным немцамі беларускім мястэчку.

Дз. асоб.: м.—2; ж.—2.

Паст.: Выязной брыгадай Т-ра Я. Купалы для салдат і афіцэраў Беларускага фронту, 1944.

Публікацыі

У кн.: [Беларусь]. Альманах другі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1945, с. 50—57.

У кн.: П'есы для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Зборнік склаў А. Есакоў. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1945, с. 34—41.

У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 3. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 291—306.

У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 4 тт. Т. 3.: П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 307—322.

263. Крапіва К. 3 народам. Драма ў 7 карц.

Праблема прызначэння мастацтва і ролі мастака ў часіну ўсенароднага выпрабавання. Дзея адбываецца ў пачатку Вялікай Айчыннай вайны.

Дз. асоб: м.—8; ж.—3; маса.

Паст.: Т-рам Я. Купалы, 1948; Палескім т-рам, 1949; Дубнаўскім укр. т-рам і інш.

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1948, № 6, с. 5—35.

Кн.: Крапіва К. 3 народам. Драма ў 7 карц. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1948. 71 с.

У кн.: Крапіва К. Драматычныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951, с. 305—368.

У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 3. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 369—426.

У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 4 тт. Т. 3: П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 389—448.

В кн.: Белорусская драматургия. Сост. П. Кобзаревский. Т. 2. Л.—М., «Искусство», 1949, с. 255—309. (В пер. А. Островского и П. Кобзаревского).

В кн.: Крапива К. Избранные драмы. [Авториз. пер. с белорус.]. М., Гослитиздат, 1953, с. 219—284. (В пер. А. Островского и П. Кобзаревского).

Кн.: Крапіва К. 3 народам. Драма ў 7 карц. Аўтарыз. пер. з беларус. Ю. Назарэнкі. Кіеў, выд. «Мистецтво», 1950. 84 с. з іл. (На укр. мове).

Крытыка

Кальма Д. Два рашення. [П'еса К. Крапівы «С народам» в Т-ре Я. Купалы. К гастроям в Москве]. Газ. «Советское искусство», 1948, 24 июля. — Кавалёў Н. П'еса «3 народам» К. Крапівы. Газ. «Бальшавік Палесся», 1948, 4 снеж. — Няфёд У. «3 народам». (Спектакль у Тэатры імя Я. Купалы). Газ. «Звязда», 1949, 2 лют.— Ільін М. «3 народам» [у Пінскім т-ры]. Газ. «Палеская праўда», 1949, 4 снеж. — Усікаў Я. Драматургія Кандрата Крапівы. Нарысы аб станоўчым героі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953. (Гл. раздзел кн.: «Проба агнём» і «3 народам», с. 69—106). — Нарысы па гісторыі беларускай літаратуры. Дапаможнік для студэнтаў ВНУ. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956. (Ацэнку п'есы «3 народам» гл. на с. 449). — Няфёд У. Беларускі тэатр. Нарысы гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аб спектаклі «3 народам»

у Т-ры Я. Купалы гл. на с. 312—315). — *Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Пра спектаклі «3 народам» у Т-ры Я. Купалы і Палескім т-ры гл. на с. 39—44). — *Макарэвіч А.* Сатыра Кандрата Крапівы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962. (Пра п'есу «3 народам» гл. на с. 146—147). — *Карабан У. С.* Драматургія Кандрата Крапівы. Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1962. (Пра п'есу «3 народам» гл. на с. 63—67). — Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. 1. 1917—1941. Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Ацэнку п'есы «3 народам» гл. на с. 415—416). — *Казека Я.* Кандрат Крапіва. Крытыка-біяграфічны нарыс. [Мінск]. «Беларусь», 1965. (Аналіз п'есы «3 народам» гл. на с. 150—155). — Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, 1966. (Ацэнку п'есы «3 народам» гл. на с. 85).

264. Крапіва К. Зацікаўленая асоба. [«Трэцяя асоба»]¹. П'еса ў 4 актах, 9 карц.

П'еса прысвечана жыццю рабочага класа і тэхнічнай інтэлігенцыі Беларусі, барацьбе перадавікоў прадпрыемства за далейшы тэхнічны прагрэс. Дзея адбываецца на аўтамабільным заводзе.

Дз. асоб: м.—16; ж.—7; маса.

Паст.: Т-рам Я. Купалы, 1953.

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1953, № 2, с. 8—44.

Кн.: Крапіва К. Зацікаўленая асоба. П'еса ў 4 актах, 9 карц.

Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953, 93 с.

У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 3. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 489—558.

У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 4 тт. Т. 4: П'есы. Артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 69—140.

Журн. «Звезда», 1953, № 10, с. 75—108. (В пер. А. Пюнкеля).

Крытыка

Владзімірскі В. Праўдзівы спектакль. «Зацікаўленая асоба» на сцэне Тэатра імя Я. Купалы. Газ. «Мінская праўда», 1953, 22 сак.—*Рамановіч Я.* «Зацікаўленая асоба» [на сцэне Т-ра Я. Купалы]. Газ. «Звезда», 1953, 25 сак.—*Пашкевіч Н.* Спектакль аб рабочым класе. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1953, 28 сак.—*Вішкароў Б.* Вобраз нашага сучасніка. [В. В. Платонаў у ролі Русаковіча ў п'есе К. Крапівы «Зацікаўленая асоба». Т-р Я. Купалы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1953, 16 крас.—*Шатаў П.* П'еса аб аўтазаводах. Газ. «Сцяг камунізма» (Полацк), 1953, 10 чэрв.—*Шаблінскі П.* Новая п'еса К. Крапівы. Газ. «Советская Белоруссия», 1953, 24 июня.—*Царанкоў Л.* П'еса Кандрата Крапівы «Зацікаўленая асоба». Газ. «Зара» (Брэст), 1953, 17 лістап.—*Нарысы па гісторыі беларускай літаратуры.* Дапаможнік для студэнтаў ВНУ. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1956. (Аналіз п'есы «Заці-

¹ Урыўкі з п'есы друкаваліся пад назв. «Трэцяя асоба» (Газ. «Літаратура і мастацтва», 1952, 20 верас.; «Советская Белоруссия», 1952, 17 окт.).

каўленая асоба» гл. на с. 454—456). — *Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Пра п'есу «Зацікаўленая асоба» і аднаймен. спектакль Т-ра Я. Купалы гл. на с. 92—95). — *Карабан У. С.* Драматургія Кандрата Крапівы. Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1962. (Пра п'есу «Зацікаўленая асоба» гл. на с. 49—50). — *Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. I. 1917—1941.* Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Ацэнку п'есы «Зацікаўленая асоба» гл. на с. 420—421). — *Казека К.* Кандрат Крапіва. Крытыка-біяграфічны нарыс. [Мінск], «Беларусь», [1965]. (Аналіз п'есы «Зацікаўленая асоба» гл. на с. 162—164). — *Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг.* Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «Зацікаўленая асоба» гл. на с. 93).

265. Крапіва К. Канец дружбы. Псіхалагічная драма ў 4 актах, 15 карц.

Першая п'еса пісьменніка (1933). Аўтар узяў у ёй пытанні камуністычнай этыкі і сапраўднай дружбы паміж савецкімі людзьмі. Галоўныя дзеючыя асобы — былыя баявыя сябры часоў грамадзянскай вайны. Дзея адбываецца ў часы белапольскай акупацыі і ў 1932 годзе.

Дз. асоб: м.—26; ж.—11; маса.

На Усебеларус. конкурсе на лепшую п'есу «Канец дружбы» атрымала другую прэмію.

Паст.: БДТ-1, 1934.

Публікацыі

Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1934, № 1, с. 5—68.

Кн.: Крапіва К. Канец дружбы. [П'еса ў 4 дз.]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1934. 108 с.

У кн.: Крапіва К. Драматычныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951, с. 3—92.

У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 3. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 5—88.

У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 4 тт. Т. 3: П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 5—92.

Кн.: Крапіва К. Дружба. П'еса в 4 д. Авториз. пер. с белорус. П. Зенкевича. М., изд. Центр. бюро по распространению драм. продукции «Цедрама», 1935. 36 с. (Отпеч. множит. аппаратом). — То же. М., Гослитиздат, 1936. 96 с.

Кн.: Крапіва К. Канец дружбы. П'еса на 4 дз. [Аўтарыз. пер. з беларус. мовы П. Нечая]. Харкаў, 1936. 48 с. (Харкаўская абл. база самадз. мастацтва Абл. ВНА). (На укр. мове).

Крытыка

Рахленка Л. Г. Да пастаноўкі «Канец дружбы». (Папярэднія заўвагі). Газ. «Літаратура і мастацтва», 1934, № 3. — *Вольскі В.* Каштоўны ўклад у беларускую драматургію. Часоп. «Крытыка-бібліяграфічны бюлетэнь», 1934, № 7, с. 12—14. — *Галубок Э.* Праблемы мастацкага росту беларускай драматургіі. «Канец дружбы» К. Крапівы. Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1934, № 10, с. 164—170.—

Зволак А. Канец дружбы. [Пра спектакль БДТ-1]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1934, № 57. — *Модэль М.* «Канец дружбы» [Спектакль БДТ-1]. «Літаратурная газета», 1934, № 72.

Карпаў У. Сатыра, проза і драматургія Кандрата Крапівы. У кн.: Карпаў У. Па шляху сталасці. Літ.-крытыч. артыкулы аб беларус. прозе і драматургіі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952. (Аналіз драмы «Канец дружбы» гл. на с. 234—237). — *Усікаў Я.* Драматургія Кандрата Крапівы. Нарысы аб станючым героі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953. (Раздзел кнігі «Канец дружбы» гл. на с. 20—38). — *Есакоў А.* Уладзімір Крыловіч. Жыццёвы і творчы шлях. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956. (Аб п'есе К. Крапівы «Канец дружбы» на сцэне Першага БДТ-1 і выкананні Ул. Крыловічам ролі Карнейчыка гл. на с. 132—142. — Нарысы па гісторыі беларускай літаратуры. Дапаможнік для студэнтаў ВНУ. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956. (Аналіз п'есы «Канец дружбы» гл. на с. 437—438). — *Бутаков А.* Искусство жизненной правды. Театр имени Я. Купалы в 20—30-ых годах. Минск, Госиздат БССР, 1957. (О спектакле БДТ-1 «Канец дружбы» см. на с. 122—132). — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, АН БССР, 1959. (Пра спектакль БДТ-1 «Канец дружбы» гл. на с. 185—187). — *Перкін Н. С.* Шляхі развіцця беларускай савецкай літаратуры. 20—30 гг. Праблемы сацыялістычнага рэалізму. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1960. (Аналіз п'есы «Канец дружбы» гл. на с. 369—374). — *Макарэвіч А.* Сатыра Кандрата Крапівы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962. (Аналіз п'есы К. Крапівы «Канец дружбы» гл. на с. 117—120). — *Карабан У.* Драматургія Кандрата Крапівы. Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1962. (На с. 6—8 аўтар аналізуе п'есу «Канец дружбы»). — Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. I. 1917—1941 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Ацэнку п'есы «Канец дружбы» гл. на с. 402). — *Нефед В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (Аналіз спектакля БГТ-1 «Канец дружбы» см. на с. 243—248). — *Казека Я.* Кандрат Крапіва. Крытыка-біяграфічны нарыс. [Мінск], «Беларусь», [1965]. (Аналіз п'есы «Канец дружбы» гл. на с. 97—103).

266. **Крапіва К.** Людзі і д'яблы. Драма ў 3 актах, 10 карц.

Выпрабаванні савецкага чалавека ў цяжкіх умовах Вялікай Айчыннай вайны. Аўтар паказвае дзейнасць патрыётаў-падпольшчыкаў, якія мужна змагаюцца з нямецка-фашысцкімі акупантамі. Дзея адбываецца ў 1941 і пачатку 1942 гг.

Дз. асоб: м.—20; ж.—7; маса.

Паст.: Т-рам Я. Қоласа, 1958; Т-рам Я. Купалы, 1958; Стрыйскім укр. вандроўн. драм. т-рам, 1958.

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1958, № 4, с. 9—57.

Кн.: Крапіва К. Людзі і д'яблы. Драма ў 3 актах, 10 карц. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958. 103 с.

У кн.: Крапіва К. Байкі, вершы. П'есы. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1960. (Школьная б-ка), с. 134—210.

У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 4 тт. Т. 4. П'есы. Артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 141—222.

Кн.: Крапіва К. Люди и дьяволы. Драма в 3 актах, 10 карт. [Пер. с белорус. С биогр. справкой]. М.—Л., «Искусство», 1960. 99 с.

Крытыка

Крапіва К. Героіка партызанскай барацьбы. [Пісьменнік пра сваю п'есу «Людзі і д'яблы»]. Газ. «Калгасная праўда», 1958, 12 чэрв.—*Шарахойскі Я.* Патрэбны спектакль. [«Людзі і д'яблы» К. Крапівы на сцэне Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1958, 10 крас.—*Модэль М.* Сустрэча з героямі К. Крапівы. [Драма «Людзі і д'яблы» ў Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1958, 12 лістап.—*Сабалеўскі А.* Перамагае чалавек. «Людзі і д'яблы» на сцэне Т-ра Я. Купалы. Газ. «Звязда», 1958, 13 лістап.—*Кантаровіч А.* В грозные годы... [«Люди и дьяволы» в постановке Т-ра Я. Купалы]. Газ. «Знамя юности», 1958, 11 дек.—*Левин М.* Этапы большого пути. [Пьесы И. Мележа «Дни нашего рождения» и К. Крапивы «Люди и дьяволы» в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Советская культура», 1959, 7 февр.—*Пименов В.* Два спектакля. [«Дни нашего рождения» И. Мележа и «Люди и дьяволы» К. Крапивы в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Советская Белоруссия», 1959, 12 февр.—*Есаков А.* Пьесы и спектакли. [«Люди и дьяволы» К. Крапивы и «Дни нашего рождения» И. Мележа в постановке Т-ра Я. Купалы]. Журн. «Театр», 1959, № 3, с. 36—42.—*Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Пра п'есу «Людзі і д'яблы» і аднаймен. спектаклі Т-ра Я. Купалы і Т-ра Я. Коласа гл. на с. 279—285).—*Карабан У. С.* Драматургія Кандрата Крапівы. Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1962. (Аналіз п'есы «Людзі і д'яблы» гл. на с. 68—70).—*Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. I. 1917—1941.* Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Ацэнку п'есы «Людзі і д'яблы» гл. на с. 416—417).—*Казека Я.* Кандрат Крапіва. Крытыка-біяграфічны нарыс. [Мінск], «Беларусь», [1965]. (Аналіз драмы «Людзі і д'яблы» гл. на с. 155—157).—*Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг.,* Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «Людзі і д'яблы» гл. на с. 170—171).

267. Крапіва К. Мілы чалавек. Камедыя ў 3 актах, 6 карт.

Сатырычная камедыя. Аўтар выкрывае блатмайстраў, махляроў і аферыстаў, носьбітаў цынчнай філасофіі ўласнага жывата. Дзея адбываецца ў час Айчыннай вайны ў горадзе Н.

Дз. асоб: м.—8; ж.—3; маса.

Паст.: Т-рам Я. Купалы.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1945, № 9, с. 9—58. (Першы варыянт).

У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 3. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 307—368. (Другі варыянт).

У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 4 тт. Т. 3: п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 323—388. (Другі варыянт).

Кн.: Крапіва К. Милый человек. Комедия в 3 актах, 6 карт. М., отд. распространения Всесоюз. упр. по охране авторских прав, 1945, 52 с. (Отпеч. множит. аппаратом).

Крытыка

Няфёд У. Аб прыродзе камедыйнага. Газ. «Літаратура і мастацтва» 1946, 10 студз. — *Орлов Д.* Сатирические комедии К. Крапивы. Газ. «Советская Белоруссия», 1957, 13 февр. — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра камедыю «Мілы чалавек» і аднаймен. спектакль гл. на с. 320—322). — *Саннікаў А. К.* Сатырычныя характары беларускіх камедый. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1961. (Аналізу п'есы «Мілы чалавек» прысвечаны раздзел кнігі «Дзям'ян Жлукта без маскі «мілага чалавека», с. 129—141). — *Макарэвіч А.* Сатыра Кандрата Крапівы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962. (Аналіз камедыі «Мілы чалавек» гл. на с. 144—146). — *Карабан У. С.* Драматургія Кандрата Крапівы. Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1962. (Аналіз п'есы «Мілы чалавек», гл. на с. 21—41). — *Сабалеўскі А.* Уладар дум чалавечых. Творчасць народнага артыста СССР Барыса Платонова. Мінск, 1964. (Аб выкананні ролі Жлукты-Чарскага ў п'есе К. Крапівы «Мілы чалавек» гл. на с. 94—96). — *Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. I. 1917—1941.* Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Аналіз п'есы «Мілы чалавек» гл. на с. 411—415). — *Казека Я.* Кандрат Крапіва. Крытыка-біяграфічны нарыс. [Мінск], «Беларусь», [1965]. (Аналіз камедыі «Мілы чалавек» гл. на с. 135—150). — *Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг.* Мінск, 1966. (Ацэнку камедыі «Мілы чалавек» гл. на с. 84—85).

268. Крапіва К. Партызаны. Драма ў 4 актах.

П'еса адлюстроўвае героіку барацьбы беларускага народа супроць чужаземных захопнікаў у часы белапольскай акупацыі.

Дз. асоб: м.—18; ж.—6; маса.

Паст.: Барысаўскім калгасна-саўгасным т-рам, 1937; Т-рам Я. Купалы, 1938; Мазырскім калгасна-саўгасным т-рам, 1938; Палескім т-рам, 1948.

Публікацыі

Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1937, № 7, с. 1—49.

Кн.: Крапіва К. Партызаны. П'еса. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1938. 91 с.

У кн.: Крапіва К. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд пры СНК БССР, 1941, с. 94—183.

У кн.: Крапіва К. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1946, с. 3—72.

У кн.: Крапіва К. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1947. (Выбраныя творы беларус. сав. літ. 1917—1947), с. 261—330.

У кн.: Крапіва К. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1948, с. 64—135.

У кн.: Беларуская савецкая проза і драматургія. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1948, с. 199—276.

У кн.: Крапіва К. Драматычныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951, с. 93—174.

У кн.: Крапіва К. П'есы. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1953 (Школьная б-ка), с. 3—84.

У кн.: Крапіва К. Збор твораў у 3 тт. Т. 3. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 89—166.

У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 4 тт. Т. 3.: п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 93—174.

Кн.: Крапіва К. Партизаны. Драма в 4 д. Авториз. пер с белорус. И. П. Пикулева и Н. Н. Богданова. М., «Искусство», 1938.

128 с. — То же. [Отрывок из пьесы]. М., «Искусство», 1939, 26 с. (Отпеч. множит. аппаратом). — То же. М., «Искусство», 1939.

124 с. 1.075 экз. (Отпеч. множит. аппаратом). — То же. М.—Л., «Искусство», 1940. 128 с.

В кн.: Белорусская драматургия. Сост. П. Кобзаревский. Т. I. Л.—М., «Искусство», 1949, с. 119—198. (В пер. В. Владимирова).

В кн.: Крапіва К. Избранные драмы. [Авториз. пер. с белорус.] М., Гослитиздат, 1953, с. 3—86. (В пер. А. Островского).

Крытыка

Краўчанка У. «Партызаны». [П'еса К. Крапівы ў Мазырскім калгасна-саўгасным т-ры]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1937, № 63. — *Рахленка Л.* «Партызаны». [Рец. на постановку БГТ-1].

Газ. «Сталинская молодежь», 1938, № 5. — *Михайлов М.* «Партызаны». (Постановка Белорус. гос. драм. театра). Газ. «Советская Белоруссия», 1938, № 96. — *Саннікаў К.* П'еса аб нянавісці да беларольскіх паноў. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1938, № 24, 1 мая.

— *Юдэлевіч М.* «Партызаны». Заметкі аб п'есе і спектаклі [БДТ-1]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1938, № 24, 7 мая. — *Вольскі В.*

«Партызаны» К. Крапівы. 3 выступлення В. Вольскага на Пленуме Саюза Савецкіх пісьменнікаў БССР. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1938, 30 чэрв. — *Сегедзі А.* Творчая ўдача. «Партызаны» К. Крапівы ў Заслаўскім калгасна-саўгасным тэатры. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1939, 12 верас. — *Залесскі В.* «Партызаны». [Рец. на спектакль БГТ-1].

Газ. «Правда», 1940, 7 июня; то же, «Труд», 1940, 9 июня. — *Нікулін Л.* «Партызаны». [Рэц. на спектакль БДТ-1]. Газ. «Зара» (г. Брэст), 1940, 14 чэрв.

Пестрак П. «Партызаны» на Народным сходзе. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1947, 22 лістап. — *Сакольскі І.* «Партызаны» [у Палескім драм. т-ры]. Газ. «Палеская праўда», 1948, 20 студз. — *Усікаў Я.*

Драматургія Кандрата Крапівы. Нарыс аб станюўчым героі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953. (Аналіз драмы «Партызаны» гл. на с. 39—68). — *Рубцоў А. Б.* Да пытання аб горкаўскіх традыцыях у драматургіі К. Крапівы [на прыкладзе аналізу драмы «Партызаны»].

«Ученые записки» [Брестского гос. пед. ин-та им. А. С. Пушкина]. Вып. I. Минск, Учпедгиз, 1956, с. 3—10. — Нарысы па гісторыі беларускай літаратуры. Дапаможнік для студэнтаў ВДУ. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956. (Аналіз п'есы «Партызаны» гл. на с. 438—441). — *Бутаков А.* Искусство жизненной прав-

ды. Театр ім. Я. Купалы в 20—30-ых годах. Минск, Госиздат БССР, 1957. (Аналіз спектакля пераго беларус. гос. театра «Партызаны» см. на с. 202—205). — *Рубцоў А. Б.* Адзінства партыі і народа. (Дахарактарыстыкі станоўчых вобразаў п'есы К. Крапівы «Партызаны»). «Ученые записки» [Брестского гос. пед. ин-та им. А. С. Пушкина]. Вып. 4. 1959, с. 87—94. — *Няфёд В.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аналіз спектакля БДТ-1 «Партызаны» гл. на с. 220—223, 268 і аднайменнага спектакля Барысаўскага драм. т-ра на с. 211—212). — *Галіч Р.* На калгаснай сцэне. [П'еса К. Крапівы «Партызаны» у пастаноўцы драмгуртка калгаса Буда-Кашалёўскага р-на]. Газ. «Гомельская праўда», 1960, 6 студз. — *Карабан У.* Драматургія Кандрата Крапівы. Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1962. (Аналіз п'есы «Партызаны» гл. на с. 50—63). — *Макарэвіч А.* Сатыра Кандрата Крапівы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962. (Аналіз драмы «Партызаны» гл. на с. 120—125). — *Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. I. 1917—1941.* Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Ацэнку драмы «Партызаны» гл. на с. 402—405). — *Нефед В.* Становленне беларускага савецкага театра. 1917—1941. Мінск, «Навука і тэхніка», 1965. (О спектакле «Партызаны» в Борисовском драм. т-ре см. на с. 277—278; об одноименном спектакле БГТ-1 — на с. 290—292). — *Казека Я.* Кандрат Крапіва. Крытыка-біяграфічны нарыс. [Мінск], «Беларусь», [1965]. (Аналіз драмы «Партызаны» гл. на с. 102—113).

269. Крапіва К. Проба агнём. Драма ў 4 актах, 6 карц.

Дзея адбываецца ў час Вялікай Айчыннай вайны. Аўтар вырашае праблемы кахання, дружбы, любові да Радзімы. Дзеючыя асобы — камандзіры і салдаты Савецкай Арміі.

Дз. асоб: м.—18; ж.—2; маса.

Паст.: БДТ-2, 1943, 3 лістап.

Публікацыі

У кн.: Беларусь. Альманах I. Выд-ва ЦК КП(б)Б «Савецкая Беларусь», 1943, с. 52—85.

У кн.: Крапіва К. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1946, с. 137—182.

У кн.: Крапіва К. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1947. (Выбраныя творы беларус. сав. літаратуры. 1917—1947), с. 395—441.

У кн.: Крапіва К. Драматычныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951, с. 249—304.

У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 3. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 237—290.

У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 4 тт. Т. 3. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 249—306.

В кн.: Крапіва К. Избранные драмы. [Авториз. пер. с беларус.] М., Гослитиздат, 1953, с. 161—218. (В пер. Л. Раковского).

Крытыка

Левенштерн В. «Испытание огнем» [в БГТ-2]. Газ. «Приуральская правда», 1943, 25 июня. — Новая п'еса Крапівы ў

Другім беларускім тэатры. [«Проба агнём». Газ. «Савецкая Беларусь», 1943, 3 ліп. — Дорскі І. «Проба агнём» у Другім драматычным тэатры. Часоп. «Беларусь», 1944, № 3, с. 53—55. — Есакоў А. «Проба агнём» у Другім дзяржаўным тэатры імя Якуба Коласа. Газ. «Віцебскі рабочы», 1945, 16 лют. — Усікаў Я. Драматыргія Кандрата Крапівы. Нарысы аб станоўчым героі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953. (гл. раздзел кн.: «Проба агнём» і «3 народам», с. 69—106). — Нарысы па гісторыі беларускай літаратуры. Дапаможнік для студэнтаў ВДУ. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956. (Аналіз п'есы «Проба агнём» гл. на с. 447—449). — Няфёд У. І. П'еса К. Крапівы «Проба агнём» і яе сцэнічнае ўвасабленне. У кн.: Зборнік навуковых прац [Беларус. тэатральна-мастацкага ін-та]. Вып. 1. Мінск, Выд-ва Беларус. дзярж. ун-та, 1958, с. 23—42. — Няфёд У. Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аб спектаклі БДТ-2 «Проба агнём» гл. на с. 275—276). — Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. 1. 1917—1941. Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Ацэнку п'есы «Проба агнём» гл. на с. 415). — Казека Я. Кандрат Крапіва. Крытыка-біяграфічны нарыс. [Мінск], «Беларусь», [1965], (Аналіз п'есы «Проба агнём» гл. на с. 133—135).

270. Крапіва К. Пяюць жаваранкі. П'еса ў 4 актах, 6 карц.

Лірычная камедыя з жыцця калгаснікаў. Барацьба перадавых людзей вёскі за далейшае арганізацыйна-гаспадарчае ўмацаванне калгаса, узаемаадносін асабістага і грамадскага ў свядомасці калгаснікаў. Дзея адбываецца ў 1948—1950-х гадах.

Дз. асоб: м.—10; ж.—8; маса.

За п'есу «Пяюць жаваранкі» К. Крапіве прысуджана ў 1951 г. Дзяржаўная прэмія трэцяй ступені.

Паст.: Т-рам Я. Купалы, 1950; Т-рам Я. Коласа, 1950; Гродзенскім т-рам, 1951; Палескім т-рам, 1952; Маскоўскім дзярж. акад. т-рам імя Е. Вахангава, 1951; Маскоўскім вандроўным т-рам імя А. Н. Астроўскага, 1952; Цэнтральным т-рам транспарту (г. Масква), 1951; Ленінградскім дзярж. т-рам камедыі, 1951; Харкаўскім укр. акад. т-рам імя Т. Г. Шаўчэнкі, 1952; Латвійскім маст. т-рам імя Я. Райніса (г. Рыга), 1951; Рускім драм. т-рам Латв. ССР (г. Рыга), 1952; Карэла-Фінскім дзярж. драм. т-рам (г. Петразаводск), 1952; Тбіліскім т-рам рус. драмы імя А. С. Грыбаедава, 1952; Львоўскім укр. драм. т-рам імя М. Занькавецкай, 1952; Хакаскім абл. нац. т-рам (г. Абакан), 1952; Уладзімірскім абл. драм. т-рам імя А. В. Луначарскага, 1952; Закарпацкім укр. абл. муз.-драм. т-рам імя Н. Шчорса, 1953; Крымскім абл. драм. т-рам імя М. Горкага (г. Сімферопаль), 1951; Свядлоўскім драм. т-рам, 1951; Чабаксарскім рус. драм. т-рам, 1951; Чарнігаўскім укр. абл. муз.-драм. т-рам імя Т. Г. Шаўчэнкі, 1952 і інш.

П'есу паставілі 48 прафесійных т-раў СССР.

У 1953 г. па тэксту п'есы К. Крапівы «Пяюць жаваранкі» створаны аднайменны кінафільм.

П у б л и к а ц ы і

Часоп. «Полымя», 1950, № 8, с. 9—40.

- Кн.: Крапіва К. Пяюць жаваранкі. П'еса ў 4 актах, 6 карц.
Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951. 104 с.
У кн.: Крапіва К. Драматычныя творы. Мінск, Дзяржвыд
БССР, 1951, с. 367—432.
У кн.: Крапіва К. П'есы. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1953
(Школьная б-ка), с. 59—225.
У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 3. Мінск, Дзярж-
выд БССР, 1956, с. 427—488.
У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 4 тт. Т. 4.: П'есы. Артыкулы.
Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 5—68.
Журн. «Звезда», 1951, № 4, с. 68—97. (Авториз. пер. с белорус.
П. Кобзаревского и В. Петушкова).
Кн.: Крапіва К. Поют жаворонки. Пьеса в 4 актах, 6 карт. Пер.
П. Кобзаревского и В. Петушкова. Мінск, Госиздат БССР,
1950. 112 с. — То же. Комедия в 4 д., 5 карт. Вариант для самодея-
тельного театра. Пер. с белорус. В. Баскиной и Г. Осипова. [Режис.
примеч. В. Гольдфельда]. М., Госкультпросветиздат, 1951. 64 с.
(Б-чка «Худож. самодеятельность», № 19).
В кн.: Советская драматургия, 1950. М.,
«Искусство», 1951, с. 347—402. (Пер. с белорус. П. Кобзаревского
и В. Петушкова).
В кн.: Выдающиеся произведения советской
литературы, 1950 год. М., «Искусство», 1951, с. 232—240.
(Сцена из пьесы. Пер. П. Кобзаревского и В. Петушкова).
В кн.: Крапіва К. Избранные драмы. [Авториз. пер. с белорус.]
М., Гослитиздат, 1953, с. 285—350. (В пер. П. Кобзаревского и В. Пе-
тушкова).
В кн.: Пьесы советских писателей. Т. 10. М.,
«Искусство», 1956, с. 465—518 (Пер. с белорус. П. Кобзаревского
и В. Петушкова).
Кн.: Крапіва К. Пяюць жаваранкі. П'еса ў 4 дзях, 6 карц. Аў-
тарыз. пер. з беларус. Ю. Назарэнкі. Кіеў, «Мистецтво», 1951.
92 с. (На укр. мове).

Кн.: Крапіва К. Пяюць жаваранкі. Камедыя. Пер. А. Чэклі.
Будапешт, 1954. 34 с. (На венгер. мове).

Кн.: Крапіва К. Пяюць жаваранкі. [П'еса ў 4 актах, 6 карц.]
Пер. Гун Жэнь-фана. Шанхай, «Сінь вэнь чубаньшэ», 1955. (На
кітайск. мове).

Кн.: Крапіва К. Пяюць жаваранкі. П'еса ў 4-х актах, 6 карц.
Пер. К. Зэгера. Берлін, [1952]. 66 с. (На нямецк. мове).

Кн.: Крапіва К. Пяюць жаваранкі. П'еса ў 4 актах, 6 карц. Пер.
В. Камарніцкай. Вершы пер. І. Літвінюк. Варшава, 1953. 113 с.
(На польск. мове).

У кн.: Сураў А. Зоры над Масквой. Крапіва К. Пяюць жава-
ранкі. [П'есы]. Пер. Э. Емільян і Л. Яфрэмаў. [Бухарэст], «Картеа
Руса», 1952, с. 93—155. (На румын. мове).

Крытыка

Няфёд У. «Пяюць жаваранкі» [у Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Звя-
зда», 1950, 18 кастр.—Карпай У. Адчуванне новага. [Пра п'есу
К. Крапівы «Пяюць жаваранкі»]. Газ. «Літаратура і мастацтва»,

1950, 21 кастр.— *Рамановіч Я.* Пospех драматургіі і тэатра. [«Пяюць жаваранкі» у Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1950, 18 лістап.— *Карнеёў А.* Спектакль аб новым абліччы калгаснай вёскі. [«Пяюць жаваранкі» на сцэне Т-ра Я. Купалы]. Газ. «Мінская праўда», 1950, 22 лістап.— *Паішкевіч Н.* «Пяюць жаваранкі» [у пастаноўцы Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1960, 26 лістап.— *Рывкін Я.* Яркий, правдивый спектакль. [«Поют жаворонки» в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Советская Белоруссия», 1950, 2 дек.— *Дарафеенка Н.* «Пяюць жаваранкі» [у Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1950, 23 снеж.— *Атрошчанка А.* «Пяюць жаваранкі». (Новы спектакль у тэатры імя Янкі Купалы). Часоп. «Работница і сялянка», 1950, № 12, с. 20—21.— *Рабінянц Н.* Жыццесцвярджальны спектакль. [«Пяюць жаваранкі». Да пастаноўкі ў Ленінградскім дзярж. т-ры камедыі]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1951, 20 студз.— *Николаева О.* Радость созидания. [О пьесе К. Крапивы «Поют жаворонки»]. Газ. «Советское искусство», 1951, 13 февр.— *Залесский В.* Труд и подвиги театров. [«Рассвет» А. Сурова. «Совість» Ю. Чепурина, «Калиновая роща». А. Корнейчука, «Свадьба с приданым» Н. Дьяконова, «Поют жаворонки» К. Крапивы]. Газ. «Труд», 1951, 20 марта.— *Соболенко Р.* Удостоенные всенародного признания. [Роман И. Шамякина «Глубокое течение», книга стихов П. Бровки «Дорога жизни», комедия К. Крапивы «Поют жаворонки»]. Газ. «Красная звезда» (Барановичи), 1951, 23 марта.— *Климкович М.* Глубокие и правдивые произведения. [Роман И. Шамякина «Глубокое течение», книга стихов П. Бровки «Дорога жизни» и пьеса К. Крапивы «Поют жаворонки»]. Газ. «Советская Белоруссия», 1951, 24 марта.— *Стэльмах У.* Заслужаны поспех. [Пра п'есу К. Крапівы «Пяюць жаваранкі»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1951, 24 сак.— *Ермаловіч М.* «Пяюць жаваранкі». Газ. «Сталінскі шлях» (Маладзечна), 1951, 24 сак.— *Кудрайцаў І.* Высокая ўзнагарода. [Пра п'есу К. Крапівы «Пяюць жаваранкі» і роман І. Шамякіна «Глыбокая плынь»]. Газ. «Звезда», 1951, 3 крас.— *Кавалёў Н.* Новыя дасягненні беларускай літаратуры. [Пра кнігі «Дорога жыцця» П. Броўкі, «Глыбокая плынь» І. Шамякіна і п'есу «Пяюць жаваранкі» К. Крапівы]. Газ. «Бальшавік Палесся» (Мазыр), 1951, 10 крас.— *Шуткоў Ф. і Бугаёў Д.* П'еса К. Крапівы «Пяюць жаваранкі». Газ. «За Радзіму» (Магілёў), 1951, 25 крас.— *Цікоцкі М.* На калгаснай сцэне. [У пастаноўцы драм. калектыва Цытвянскага сельсавета Рудзенскага р-на]. Газ. «Калгасная праўда», 1951, 1 мая.— *Ільіна А.* «Пяюць жаваранкі» ў Гродзенскім т-ры. Газ. «Гродзенская праўда», 1951, 19 мая.— *Міхалап Я.* «Пяюць жаваранкі». Газ. «Савецкая Радзіма» (Бабруйск), 1951, 20 мая.— *Царанкоў Л.* Драма Кандрата Крапівы «Пяюць жаваранкі». Газ. «Зара» (Брэст), 1951, 3 чэрв.— *Рагавер А.* П'еса аб новых людзях калгаснай вёскі. Газ. «Бальшавіцкі сцяг (Полацк), 1951, 27 чэрв.— *Прышчэпчык В. і Дробава М.* Чаму нас вучыць спектакль «Пяюць жаваранкі». [Да гастролей Т-ра Я. Коласа ў Бабруйску]. Газ. «Савецкая Радзіма» (Бабруйск), 1951, 1 ліп.— *Сапун А.* [Рэц. на п'есу К. Крапівы «Пяюць жаваранкі»]. Газ. «Радянське Поділля», 1951, 22 серп. (На укр. мове).— *Кацэвіч Д.* Паэзія калгаснага жыцця. Газ. «Деснянська правда», 1951, 12 верас. (На укр. мове).— *Шыловіч Г.* Творчы

поспех калектыва. [«Пяюць жаваранкі» на сцэне клуба Мінскага аўтазавода]. Газ. «Мінская праўда», 1951, 23 кастр.—*Палтарацкі О.* Песа пра людзей калгаснай вёскі. Газ. «Радянська мистецтво», 1951, 17 жовтня. (На укр. мове).—*Калитин Н.* «Поют жаворонки» [в Центр. т-ре транспорта]. Газ. «Гудок», 1951, 18 окт.—*Иринин В.* «Поют жаворонки». [Пьеса К. Крапиви в Центр. т-ре триспорта]. Газ. «Московская правда», 1951, 21 окт.—*Шылович Г.* Творчы поспех калектыва. [«Пяюць жаваранкі» на сцэне клуба Мінскага аўтазавода]. Газ. «Мінская праўда», 1951, 23 кастр.—*Гамолка М.* Поспех драматычнага калектыва. [«Пяюць жаваранкі» ў пастаноўцы драм. калектыва Мінскага аўтазавода]. Газ. «Пяюць жаваранкі». [У Рус. тэатры драмы і камедыі]. Газ. «За Радзіму» (Магілёў), 1952, 5 лют.—*Рамановіч Я.* Таленавітыя майстры сцэны. [Да прысуджэння Дзяржаўнай прэміі групе артыстаў Т-ра Я. Купалы за спектакль «Пяюць жаваранкі»]. Газ. «Звязда», 1952, 19 сак.—*Бутакоў А.* Стваральнікі спектакля. [Да прысуджэння Дзяржаўнай прэміі групе артыстаў Т-ра Я. Купалы за спектакль «Пяюць жаваранкі»]. Газ. «Калгасная праўда», 1952, 22 сак.—*Сушко П.* Яркі, змястоўны спектакль. [Да прысуджэння Дзяржаўнай прэміі групе артыстаў Т-ра Я. Купалы за спектакль «Пяюць жаваранкі»]. Газ. «Звязда», 1952, 19 сак.—*Бутакоў А.* Стваральнікі выдатнага спектакля. [Да прысуджэння Дзяржаўнай прэміі групе артыстаў Т-ра Я. Купалы за спектакль «Пяюць жаваранкі»]. Газ. «Калгасная праўда», 1952, 22 сак.—*Сушко П.* Яркі, змястоўны спектакль. [Да прысуджэння Дзяржаўнай прэміі групе артыстаў Т-ра Я. Купалы за спектакль «Пяюць жаваранкі»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1952, 22 сак.—*Панченко П.* Живые приметы нового. [О спектакле «Поют жаворонки» в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Правда», 1952, 23 марта.—*Маграчев А.* «Поют жаворонки». [В Шауляйском обл. т-ре]. Газ. «Советская Литва» 1952, 24 апр.—*Камароў О.* [Рэц. на пастаноўку «Пяюць жаваранкі» ў Аляксандраўскім вандроўным т-ры імя Саксаганскага]. Газ. «Кіравоградська правда», 1952, 27 квіт. (На укр. мове).—*Няфёд У.* Светлы шлях. [Рэц. на спектакль Т-ра Я. Купалы «Пяюць жаваранкі»]. Часоп. «Беларусь», 1952, № 5, с. 28.—*Шалугташвили Н. и Какхуридзе А.* «Поют жаворонки» [в Т-ре им. Грибоедова. Тбилиси]. Газ. «Заря Востока», 1952, 4 июня.—*Лайтинен И.* «Поют жаворонки» [в Карелофинском драм. т-ре. г. Петрозаводск]. Газ. «Ленинское знамя» (Петрозаводск), 1952, 13 июня.—*Нестеровский П.* Образы людей колхозного села. [Пьесы Н. Дьяконова «Свадьба с приданым» в Одесском т-ре им. Иванова и К. Крапиви «Поют жаворонки» в Львовском т-ре им. Заньковецкой]. Газ. «Правда Украины», 1952, 14 июня.—*Сучкоў І.* «Пяюць жаваранкі». [У пастаноўцы Дзярж. рус. драм. т-ра Латв. ССР]. Газ. «Зара» (Брэст), 1952, 27 чэрв.—*Маркова М.* Поют жаворонки. [К гастроям Центр. т-ра транспорта в Харькове]. Газ. «Красное знамя» (Харьков), 1952, 30 июня.—*Усікаў Я.* Новае перамагае. [Камедыя К. Крапиви «Пяюць жаваранкі» і яе месца ў савацкай драматургіі]. Часоп. «Польмя», 1952, № 8, с. 115—126.—*Пименов В.* Жизнерадостная комедия. В кн.: Выдающиеся произведения советской литературы 1950 года. М., «Сов. писатель», 1952, с. 503—510.—*Макаренко Н.* Искусство жиз-

ненной правды. Пьесы Я. Купалы «Павлінка», А. Мовзона «Константин Заслонов» і К. Крапівы «Поют жаворонкі» на сцене Беларус. гос. драм. т-ра ім. Я. Купалы. Газ. «Правда Украіны», 1953, 5 сент.—Нарысы па гісторыі беларускай літаратуры. Дапаможнік для студэнтаў ВДУ. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1956. (Аналіз п'есы «Пяюць жаваранкі» гл. на с. 449—454).—*Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу К. Крапівы «Пяюць жаваранкі» гл. на с. 339—343).—*Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз спектакляў «Пяюць жаваранкі» ў Т-ры Я. Купалы, Т-ры Я. Коласа і ў Палескім т-ры гл. на с. 111—128).—*Макарэвіч А.* Сатыра Кандрата Крапівы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962. (Пра п'есу «Пяюць жаваранкі» гл. на с. 147—149).—*Карабан У. С.* Драматургія Кандрата Крапівы. Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1962. (Аналіз камедыі «Пяюць жаваранкі» гл. на с. 42—49).—Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. 1. 1917—1941. Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Аналіз п'есы «Пяюць жаваранкі» гл. на с. 417—420).—*Сабалеўскі А.* Уладар дум чалавечых. Творчасць народнага артыста СССР Барыса Платонава. Мінск, «Беларусь», 1964. (Аб выкананні ролі Туміловіча ў камедыі «Пяюць жаваранкі» гл. на с. 155—158).—*Казека Я.* Кандрат Крапіва. Крытыка-біяграфічны нарыс. [Мінск]. «Беларусь», [1965]. (Аналіз п'есы «Пяюць жаваранкі» гл. на с. 157—162).—Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку камедыі «Пяюць жаваранкі» гл. на с. 92—93).

Шалгуновскі В. П'еса і фільм. [Худож. фільм «Поют жаворонкі» па п'есе К. Крапівы. Режиссеры В. Корш-Саблін і К. Санніков]. Газ. «Советское искусство», 1953, 17 июня.—*Чауэрелі М.* Правдывый фільм. Газ. «Советская Белоруссия», 1953, 20 июня.—*Каменскі М.* Фільм і спектакль. [Экранізаваны спектакль «Пяюць жаваранкі»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1953, 27 чэрв.—*Маркаў А.* «Пяюць жаваранкі». [Кінафільм]. Газ. «Звязда», 1953, 27 чэрв.—*Бондарова Ф.* «Пяюць жаваранкі». [Кінафільм]. Газ. «Мінская праўда», 1953, 28 чэрв.—*Шыцкі В.* Фільм аб калгаснай рэчаіснасці. Газ. «Калгасная праўда», 1953, 1 ліп.

Крапіва К. Трэцяя асоба. Гл. пад назв.: «З аціка ў лена асоба» (№ 264).

271. Крапіва К. Хто смяецца апошнім. Камедыя ў 3 актах.

Вострая сатырычная камедыя. Аўтар выкрывае баязлівасць, народжаную культам асобы, якая перашкаджала сумленным людзям своечасова зрываць маскі з невукаў, паклёпнікаў, падхалімаў і авантурыстаў, што прабраліся на кіруючыя пасады. Дзея адбываецца ў асяроддзі вучоных у канцы 30-х гадоў.

Дз. асоб: м.— 7; ж.— 5.

Паст.: БДТ-1, 1939; Пінскім т-рам, 1941, 1953; Маскоўскім т-рам імя Массавета, 1954; Маскоўскім т-рам сатыры, 1941; Ленінградскім дзярж. т-рам камедыі, 1941; Ленінградскім т-рам імя Ленінскага камсамола, 1953; Ленінградскім драм. т-рам флота, 1953; Азербайджанскім драм. т-рам імя М. Азізбекава, 1941; Латвійскім акад т-рам драмы, 1960; Малдаўскім муз.-драм. т-рам, 1954; Дзяржаўным рус. драм. т-рам Эстон. ССР, 1953; Краснаярскім краёвым драм. т-рам імя А. С. Пушкіна, 1941; Крымскім дзярж. т-рам імя М. Горкага (г. Сімферопаль), 1941; Табольскім акруговым драм. т-рам, 1941; Томскім драм. т-рам імя А. В. Луначарскага, 1941; многімі абласнымі і інш. т-рамі. П'есу «Хто смяецца апошнім» паставілі каля 120 прафесійных тэатраў СССР.

У сакавіку 1941 г. К. Крапіва ўдасцены за п'есу «Хто смяецца апошнім» звання лаўрэата Дзяржаўнай прэміі.

У 1954 г. на п'есе «Хто смяецца апошнім» створаны аднайменны кінафільм.

П у б л и к а ц ы

Часоп. «Полюмя рэвалюцыі», 1939, № 9, с. 41—92.

У кн.: Крапіва К. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд пры СНК БССР, 1941, с. 184—265.

У кн.: Крапіва К. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1946, с. 73—136.

У кн.: Крапіва К. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1947. (Выбраныя творы беларус. сав. літаратуры. 1917—1947), с. 331—334.

У кн.: Крапіва К. Драматычныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951, с. 175—248.

У кн.: Крапіва К. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953. (Школьная б-ка), с. 85—158.

У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 3. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 167—236.

У кн.: Крапіва К. Байкі, вершы. П'есы. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1960. (Школьная б-ка), с. 65—134.

У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 4 тт. Т. 3. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 175—248.

Кн.: Крапіва К. Кто смеется последним. Комедия. Пер. и лит. обработка Г. Рыклина. М., «Искусство», 1940. 111 с. (Отпеч. множит. аппаратом).

В кн.: Белорусская драматургия. Сост. П. Кобзаревский. Т. 1. Л.—М., «Искусство», 1949, с. 351—417. (В пер. В. Владимировой и Е. Шварца).

В кн.: Крапіва К. Избранные драмы. [Авториз. пер. с белорус.]. М., Гослитиздат, 1953, с. 87—160. (В пер. Е. Шварца).

В кн.: Пьесы советских драматургов. Т. 6. М., 1955, с. 67—130.

Кн.: Крапіва К. Хто смяецца апошнім. Камедыя ў 3 дз. Аўтарыз. пер. с беларус. Г. Вігурскі. Кіеў, «Мистецтво», 1953. 194 с. (на укр. мове).

Кн.: Крапіва К. Хто смяецца апошнім... [Камедыя ў 3 актах]. Пер. Гун Жэнь-фана. Шанхай, «Сунь вэнь чубаньшэ», 1955.

100 с. (На кітайск. мове.— Тое ж. Выд. 2-е. Шанхай, «Сунь вэнь чубаньшэ», 1956. (На кітайск. мове).

Кн.: Крапіва К. Мамантавая свіння. [У арыгінале «Хто смяецца апошнім»]. Камедыя ў 3 актах. Пер. А. Вагнера. Берлін, 1954, 55 с. (На нямецк. мове).

Кн.: Крапіва К. Хто смяецца апошнім. Сатырычная камедыя ў 3 актах. Пер. з рус. і апрацоўка Ежы Юрандота. Варшава, 1956. 109 с. (На польск. мове).

Кн.: Крапіва К. Хто смяецца апошнім. Камедыя ў 3 дз. Пер. з рус. О. Фенца. Прага, 1955, 93 с. (На чэшск. мове).

Крытыка

Лидов П. «Хто смеецся последним» [в БГТ-1]. Газ. «Правда», 1939, 18 окт.— *Модэль М. і Михайлова Д.* «Хто смеецся последним». (Прем'ера в БГТ-1). Газ. «Советская Белоруссия», 1939, 18 окт.— *Віхрой П.* Добры спектакль. [Прэм'ера «Хто смяецца апошнім» у БДТ-1]. Газ. «Звязда», 1939, 22 кастр.— *Кучар А.* Пспех драматурга і тэатра. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1939, 23 кастр.— *Ушакоў А.* Аб п'есе «Хто смяецца апошнім». Газ. «Літаратура і мастацтва», 1939, 23 кастр.— *Сегеди А.* «Хто смеецся последним». (Прем'ера в Первом белорус. гос. театре). Газ. «Сталинская молодежь», 1939, 4 ноября.— *А. Б.* Абмеркаванне спектакля «Хто смяецца апошнім» [у Доме пісьменніка]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1939, 3 снеж.— *Сабаленка Р.* «Хто смяецца апошнім» [у пастаноўцы Гомельскага т-ра]. Газ. «Гомельская праўда», 1940, 20 сак.— *Литинский Г.* «Хто смеецся последним». [Рец. на спектакль БГТ-1]. Газ. «Советское искусство», 1940, 29 марта.— *Заманскі С.* «Хто смяецца апошнім» К. Крапівы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1940, 23 мая.— *Сухаревич В.* Комедия характеров. «Литературная газета», 1940, 20 июня.— *Цімскі В.* Дзве камедыі. [«Хто смяецца апошнім» К. Крапівы і «Слуга двух паноў» К. Гальдоні ў Пінскім т-ры]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1941, 1 лют.— *Живов М.* Смех К. Крапівы. [К присуждению К. Крапиве Гос. премии за комедию «Хто смеецся последним»]. «Литературная газета», 1941, 30 марта.— Обсуждение пьесы К. Симонова «Парень из нашего города» и К. Крапивы «Хто смеецся последним». «Литературная газета», 1941, 25 мая.— *Сегеди А.* О комедии Крапивы и режиссерских «приправах». «Хто смеецся последним» в Ленинградском театре драмы и комедии. Журн. «Искусство и жизнь», 1941, № 5, с. 32—33.

Карпов В. Смех победителей. [О спектакле «Хто смеецся последним» в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Советская Белоруссия», 1945, 14 февр.— *Карпаў У.* Сатыра, проза і драматургія Кандрата Крапівы. У кн.: Карпаў У. Па шляху сталасці. Літ.-крытыч. артыкулы аб беларус. прозе і драматургіі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 216—278. (Аналіз камедыі «Хто смяецца апошнім» гл. на с. 248—258).— *Спірыдонова А.* «Хто смяецца апошнім». Гастролі Беларус. дзярж. драм. т-ра імя Я. Купалы ў Кіеве. Газ. «Київська праўда», 1953, 21 жніўня. (На укр. мове).— *Барысаў Д.* «Хто смяецца апошнім». Спектакль Беларус. драм. т-ра імя Я. Купалы. Газ. «Радянське містэцтва», 1953, 26 жніўня. (На укр. мове).— *Суходольский В.* «Хто смеецся последним» [в Т-ре Я. Купалы. К гастролям в Кіеве]. Газ. «Правда Украины», 1953, 28 авг.— *Ган Я.* «Хто смяецца апош-

нім». Гастролі Беларускага Т-ра імя Я. Купалы ў Кіеве. Газ. Ралянська Україна», 1953, 4 верас. (На укр. мове).— *Васільев А.* Грозны смех. [Пьеса К. Крапівы «Кто смеется последним» в Гос. рус. драм. т-ре Эстон. ССР. Таллин]. Газ. «Советская Эстония», 1953, 18 окт.— *Даніленка М.* «Хто смяецца апошнім» [у пастанойцы Пінскага т-ра]. Газ. «Гомельская праўда», 1953, 2 снеж.— *Пшыркоў Ю.* Мова і мастацкі вобраз. Часоп. «Беларусь», 1953, № 12, с. 23—24. (Аўтар артыкула аналізуе майстэрства моўнай характарыстыкі герояў К. Крапівы ў п'есах «Партызаны» і «Хто смяецца апошнім»).— *Усікаў Я.* Драматургія Кандрата Крапівы. Нарыс аб станойчым героі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953. (Аналіз камедыі «Хто смяецца апошнім» гл. на с. 112—130).— *Алексеев К.* «Кто смеется последним» [в т-ре им. М. Горького. Ташкент]. Газ. «Правда Востока», 1954, 20 марта.— *Бурьян Б.* Слово и характер [в драматургии]. Журн. «Советская Отчизна», 1954, № 5, с. 146—153. (Анализ комедии «Кто смеется последним» см. на с. 148—152).— *Гребнев А.* Правда торжествует. [Пьеса К. Крапівы «Кто смеется последним» в Горьковском т-ре драмы]. Газ. «Советская культура», 1954, 17 июня.— *Нікіцін М.* «Хто смяецца апошнім». Спектакль Т-ра Я. Купалы. Газ. «Зара» (Брэст), 1954, 21 ліп.— *Макарэвіч А.* Сатыра Кандрата Крапівы. Часоп. «Польмя», 1955, № 4, с. 136—152. (Аналіз баек К. Крапівы і камедыі «Хто смяецца апошнім»).— *Карабан В.* Сатырычная камедыя К. Крапівы «Хто смяецца апошнім». Часоп. «Савецкая школа», 1956, № 2, с. 61—69.— *Орлов Д.* Сатирические комедии К. Крапівы. «Кто смеется последним» и «Милый человек». Газ. «Советская Белоруссия», 1957, 13 февр.— *Бутаков А.* Искусство жизненной правды. Театр им. Янки Купалы в 20—30-х годах. Минск, Госиздат БССР, 1957. (Анализ спектакля Першого беларус. гос. театра «Кто смеется последним» см. на с. 175—196).— *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аналіз спектакля Першага беларус. дзярж. тэатра «Хто смяецца апошнім» гл. на с. 236—240).— *Перкін Н. С.* Шляхі развіцця беларускай савецкай літаратуры 20—30 гг. Праблемы сацыялістычнага рэалізму. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1960. (Аналіз п'есы гл. на с. 371—374).— *Саннікаў А.* Сатырычныя характары беларускіх камедыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1961. (Аналізу п'есы «Хто смяецца апошнім» прысвечаны раздзел кнігі «Каб зніклі «свінячыя маманты», с. 107—129).— *Макарэвіч А.* Сатыра Кандрата Крапівы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962. (Аналіз камедыі «Хто смяецца апошнім», гл. на с. 125—144).— *Карабан У.* Драматургія Кандрата Крапівы. Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1962. (На с. 11—21 аўтар разглядае камедыю «Хто смяецца апошнім»).— *Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. 1. 1917—1941.* Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. «Аналіз п'есы «Хто смяецца апошнім» гл. на с. 405—411).— *Сабалейскі А.* Уладар дум чалавечых. Творчасць народнага артыста СССР Барыса Платонава. Мінск, 1964. (Гл. раздзел «Характарнасьць ад характараў», стар. 68—81, у якім аналізуецца выкананне Б. Платонавым ролі Зёлкіна з камедыі «Хто смяецца апошнім»).— *Нефед В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (Анализ спек-

такля «Кто смеется последним» в БГТ-1 см. на с. 305—319).— *Казека Я.* Кандрат Крапіва. Крытыка-біяграфічны нарыс. [Мінск], «Беларусь», [1965]. (Аналіз п'есы «Хто смеецца апошнім» гл. на с. 113—127).— *Сабалеўскі А.* Смех Тулягі. [Аб выкананні нар. артыстам СССР Г. Глебавым ролі Тулягі ў п'есе К. Крапівы «Хто смеецца апошнім»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1965, 2 лістап.

Вишкарев Б. «Кто смеется последним». Новый художественный фильм производства студии «Белорусьфильм». [Автор сценария К. Крапива. Режиссер В. Корш-Саблин]. Газ. «Советская Белоруссия», 1954, 14 ноября.— *Васілеўскі П.* Спектакль і фільм. Газ. «Звязда», 1954, 20 лістап.— *Қолас Г.* «Хто смеецца апошнім» на экране. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1954, 20 лістап.— *Фёдарай В.* «Хто смеецца апошнім». [Кінафільм]. Газ. «Мінская праўда», 1954, 1 снеж.— *Фролов В.* О советской кинокомедии. М., «Искусство», 1954. (В главе «Советская комедия на подъеме» на с. 137—146 анализируется кинофильм «Кто смеется последним»).

Літаратура пра драматургію К. Крапівы¹

1. Кнігі

Усікаў Я. Драматургія Кандрата Крапівы. Нарысы аб станюўчым героі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953. 168 с.

Аўтар кнігі разглядае драмы «Канец дружбы», «Партызаны», «Проба агнём» і «3 народам». У асобны раздзел кнігі «Праблемы станюўчага героя ў камедыйным жанры» выдзелены п'есы «Хто смеецца апошнім» і «Пяюць жаваранкі».

Рэц. на кн.: часоп. «Полымя», 1953, № 9, с. 153—155 (А. Есакоў). «Звязда» (г. Ленінград), 1954, № 10, с. 190—191 (М. Смолкін); «Дужба народаў», 1954, № 5, с. 280—286 (А. Бутаков).— Газ. «Звязда» 1953, 9 кастр. (В. Вольскі); «Сталинская молодежь», 1953, 18 окт. (М. Лазарук).

Рубцов А. Б. Драматургія Крапівы. Автореферат дисс. на соискание ученой степени кандидата философ. наук. Мінск, 1956, 14 с. (Белорус. гос. ун-т им. В. И. Ленина).

Карабан У. С. Драматургія Кандрата Крапівы. Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец і праф. адукацыі БССР, 1962. 79 с.

Аўтар аналізуе п'есы «Канец дружбы», «Проба агнём», «Хто смеецца апошнім», «Мілы чалавек», «Пяюць жаваранкі», «Зацікаўленая асоба», «Партызаны», «3 народам» і «Людзі і д'яблы».

Саннікаў А. К. Сатырычныя характары беларускіх камедыі. Мінск, Выд-ва Акад. навук БССР, 1961. 167 с. (АН БССР. Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору).

¹ Тут паказаны толькі працы, прысвечаныя разгляду драматургіі пісьменніка. Пытанні драматургіі разглядаюцца і ў агульных работах аб творчасці К. Крапівы. Бібліяграфію гэтай літаратуры гл. у кн.: Кандрат Крапіва. Бібіяграфічны даведнік. Склала Н. Ватацы. Мінск, 1963.

Кандрату Крапіве прысвечаны два раздзелы кнігі. — «Каб зніклі свінячыя маманты» і «Дзям'ян Жлукта без маскі «мілага чалавека» (с. 107—140). У іх аналізуюцца сатырычныя камедыі «Хто смяецца апошнім» і «Мілы чалавек».

Рэц.: часоп. «Беларусь», 1962, № 2, с. 28 (А. Семяновіч). — Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 15 жніўня (А. Сабалеўскі).

Макарэвіч А. Сатыра Кандрата Крапівы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962, 153 с.

Раздзел «Драматургія» гл. на с. 116—149. Аналізуюцца п'есы «Канец дружбы», «Партызаны», «Хто смяецца апошнім» і «Мілы чалавек».

Рэц.: часоп. «Беларусь», 1963, № 2, с. 28—29 (А. Шаўня); «Полымя», 1963, № 2, с. 188—190 (В. Бурносаў). — Газ. «Советская Белоруссия», 1963, 27 июля (М. Луферов); «Магілёўская праўда», 1963, 13 лют. (М. Міхайлаў).

Казека Я. Кандрат Крапіва. Крытыка-біяграфічны нарыс. [Мінск]. «Беларусь», [1965]. 167 с.

У тэксце аўтар аналізуе п'есы К. Крапівы «Канец дружбы» (с. 90—102), «Партызаны» (с. 102—113), «Хто смяецца апошнім» (с. 113—127), «Проба агнём» (с. 133—135), «Мілы чалавек» (с. 135—150), «3 народам» і «Людзі і д'яблы» (с. 150—157), «Пяюць жаваранкі» (с. 157—162) і «Зацікаўленая асоба» (с. 162—164).

2. Артыкулы ў кнігах

Карпаў У. Сатыра, проза і драматургія Кандрата Крапівы. У кн.: Карпаў У. Па шляху сталасці. Літ.-крытыч. артыкулы аб беларускай прозе і драматургіі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 216—278.

Аналіз драматургіі К. Крапівы гл. на с. 230—279. Разглядаюцца п'есы «Канец дружбы», «Партызаны», «Хто смяецца апошнім», «Мілы чалавек», «Проба агнём», «3 народам» і «Пяюць жаваранкі».

Кучар А. Кандрат Крапіва — драматург. У кн.: Кучар А. Літаратурна-крытыч. артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953, с. 231—285.

Аўтар аналізуе п'есы К. Крапівы «Канец дружбы», «Партызаны», «Хто смяецца апошнім», «Проба агнём» і «Пяюць жаваранкі». Вялікая ўвага звернута на мову драматурга.

Івашын В. Кандрат Крапіва. [Уступ. артыкул]. У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 1. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 5—25.

Глебка П. Некалькі слоў аб творчасці Кандрата Крапівы. [Уступ. артыкул]. У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 4 тт. Т. 1. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 5—11.

3. Артыкулы ў часопісах і газетах

Садовскі Е. Драматург Кандрат Крапіва. Газ. «Советская Белоруссия», 1940, 26 мая.

У артыкуле даны кароткія біяграфічныя звесткі і агульная характарыстыка К. Крапівы як байкапісца і драматурга.

Дворкіна Ю. Драматургія К. Крапівы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1940, 11 ліп.

Аўтар разглядае п'есы «Канец дружбы», «Партызаны» і «Хто смяецца апошнім».

Рамановіч Я. Пытанні беларускай драматургіі. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1947, 9 жніўня.

З п'ес К. Крапівы аўтар разглядае драму «Проба агнём» і камедыю «Мілы чалавек».

Модэль М. Сучасная беларуская драматургія. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1946, 10 студз.

Сціслая ацэнка драмы К. Крапівы «Проба агнём» і камедыі «Мілы чалавек».

Кучар А. Крапіва — драматург. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1947, 22 лістап.

Няфёд У. Вобразы Крапівы на сцэне. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1947, 22 лістап.

Осипов Г. Белорусская драматургия послевоенных лет. Журн. «Театр», 1949, № 2, с. 35—42.

На с. 41—42 дадзена ацэнка п'есы К. Крапівы «З народам».

Усікаў Я. Вобраз станоўчага героя ў драматургіі Кандрата Крапівы. Часоп. «Полымя», 1950, № 8, с. 92—110.

Аўтар аналізуе п'есы К. Крапівы «Канец дружбы», «Партызаны», «Проба агнём», «Хто смяецца апошнім».

Няфёд У. Жыццёвыя супярэчнасці і драматургічныя канфлікты. [Пра п'есы К. Крапівы, В. Палескага і інш.]. Часоп. «Беларусь», 1950, № 11, с. 25—26.

Разглядаюцца п'есы К. Крапівы «Хто смяецца апошнім» і «Пяюць жаваранкі».

Семяновіч А. П'есы Кандрата Крапівы. Газ. «Калгасная праўда», 1953, 25 ліст.

Сціслы агляд п'ес «Канец дружбы», «Партызаны», «Хто смяецца апошнім», «Проба агнём» і «Пяюць жаваранкі».

Усікаў Я. Моўная характарыстыка вобраза-персанажа ў п'есах Кандрата Крапівы. Часоп. «Полымя», 1953, № 4, с. 115—127.

У артыкуле аналізуецца моўныя сродкі п'ес «Канец дружбы», «Партызаны», «Хто смяецца апошнім», «Проба агнём», «З народам», «Пяюць жаваранкі».

Пшыркоў Ю. Мова і мастацкі вобраз [у творах К. Крапівы]. Часоп. «Беларусь», 1953, № 12, с. 23—24.

Аўтар артыкула аналізуе майстэрства моўнай характарыстыкі герояў К. Крапівы ў п'есах «Партызаны» і «Хто смяецца апошнім».

Бутаков А. Положительный герой в пьесах Кандрата Крапивы. Журн. «Дружба народов», 1954, № 5, с. 280—286.

Рецензия на кн. Я. Усикова «Драматургія Кандрата Крапівы» (Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953). Рассматривая книгу Я. Усикова, автор попутно анализирует пьесы К. Крапивы «С народом», «Конец дружбы», «Партызаны», «Испытание огнем», «Кто смеется последним» и «Поют жаворонки».

Сабалеўскі А. Чалавечыя характары і зброяносьць герояў. [Пытанні сучаснай беларускай драматургіі]. Часоп. «Полымя», 1956, № 11, с. 133—143.

Характарыстыку персанажаў К. Крапівы — цёці Каці з камеды «Хто смяецца апошнім» і начальніка абласнога кіраўніцтва сельскай гаспадаркі Веры Паўлаўны Марозавай з п'есы «Пяюць жаваранкі» гл. на стар. 136; аб Халімене і Міхале з драмы «Партызаны» гл. на стар. 141.

Васілеўскі М. С. Вывучэнне п'есы К. Крапівы «Пяюць жаваранкі» ў 10 класе сярэдняй школы. У кн.: В помощь учителю. (Из опыта работы учителей Могилевской области). Вып. 3. Могилев, 1956. (Могилевский ин-т усовершенствования учителей), с. 39—62.

Орлов Д. Сатирические комедии К. Крапивы. Газ. «Советская Белоруссия», 1957, 18 февр.

Характеристика пьес К. Крапивы «Кто смеется последним» и «Милый человек».

Семяновіч А. Майстэрства моўнай характарыстыкі [у драматычных творах К. Крапівы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1957, 19 студз.

Аналіз мовы дзеючых асоб — дзеда Бадыля, Баруты і Шмігельскага з «Партызан», Гарлахвацкага і Анны Паўлаўны з «Хто смяецца апошнім», Жлукты з «Мілага чалавека» і Пытляванага з «Пяюць жаваранкі».

Семяновіч А. Канфлікт і характар у п'есах Крапівы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1957, 16 лют.

Аўтар разглядае п'есы «Канец дружбы», «Партызаны», «Хто смяецца апошнім» і «Мілы чалавек».

Дымшиц А. Драматургія Кондрата Крапивы. Журн. «Неман», 1960, № 2, с. 133—141.

Автор анализирует пьесы К. Крапивы «Конец дружбы», «Партызаны», «Кто смеется последним», «Милый человек», «С народом», «Поют жаворонки», «Заинтересованное лицо» и «Люди и дьяволы».

272. Краўчанка У. Апошняя варажба. П'еса ў 1 дз.

Калгасныя камсамольцы выкрываюць шкодную дзейнасць варажбіткі.

Дз. асоб: м.— 2; ж.— 4.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1959, № 1, с. 25—27.

У кн.: Краўчанка У. Апошняя варажба. Аднаактовыя п'есы.

Мінск, [Звязда], 1960. (Б-ка «Вожыка», № 1 (19), с. 3—20.

Журн. «Наука и религия», 1960, № 10, с. 61—69. (Пер. с белорус.)

273. Краўчанка У. Белыя галубы. П'еса ў 1 дз.

Удзел хлопчыкаў у барацьбе за мір. Дзея адбываецца ў Францыі.

Дз. асоб. м.— 6.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1956, № 5, с. 13—18.

У кн.: Вершы, аднаактовыя п'есы. Зборнік для школьнай самадзейнасці. Склаў С. М. Грабчыкаў. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1961, с. 109—121.

274. Краўчанка У. Гарачыя галовы. П'еса ў 1 дз.

Пра маладых калгаснікаў, якія, не атрымаўшы пущэвак, вырашылі самі ехаць на цаліну. Дзея адбываецца на Палессі вясной 1954 г.

Дз. асоб: м.—3; ж.—2.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1954, № 8, с. 23—26.

275. Краўчанка У. Дарагі госць. П'еса ў 1 дз.

Эпізод з жыцця маладога агранома, накіраванага пасля вучобы на працу ў родны калгас. Дзея адбываецца ў канцы 40-х гадоў.

Дз. асоб: м.—2; ж.—1.

Публікацыі

Газ. «Чырвоная змена», 1948, 21 снеж.

У кн.: Краўчанка У. Вясна на Палессі. Аповесці, апавяданні, аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 399—408.

276. Краўчанка У. Добры вечар. П'еса-вечар школьнай мастацкай самадзейнасці.

Дз. асоб. м.—2; ж.—1; маса.

Публікацыі

У кн.: Для школьнай сцэны. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, Дзіцяч. літ., 1959, с. 3—15.

У кн.: Для школьнай эстрады. [Зборнік. Склаў Г. Шыловіч]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 93—108.

277. Краўчанка У. Знойдзены кут. П'еса ў 3 дз.

З жыцця калгасных піянераў.

Дз. асоб: м.—3; ж.—3.

Прэміявана ў 1939—1940 гг. на Усебеларускім конкурсе на лепшую дзіцячую песню і п'есу.

Публікацыі

У кн.: П'есы. [Зборнік]. Для гурткоў дзіцячай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1941, стар. 41—68.

У кн.: Школьная эстрада. П'есы для дзіцячага тэатра. Мінск, Дзяржвыд БССР, Рэд. дзіцяч. літ., 1950, с. 38—54.

В кн.: Сборник пьес для школьных кружков самодеятельности. Мінск, Учпедгиз БССР, 1955 (Школьная б-ка), с. 131—148. (В пер. на рус. яз.).

278. Краўчанка У. Мост. Драм. эцюд у 3 карц.

Эпізод з партызанскай барацьбы беларускага народа ў Вялікай Айчыннай вайне. Чэрвень 1944 г.

Дз. асоб: м.—3; ж.—2.

Публікацыі

У кн.: П'есы для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Зборнік склаў А. Есакоў. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1945, с. 84—86.

279. **Краўчанка У.** Над светлай Шчарай. П'еса ў 1 дз.
Дзея адбываецца ў сярэдзіне 50-х гадоў у адным з калгасаў
заходніх абласцей Беларусі.

Дз. асоб: м.—3; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1956, № 2, с. 23—24.

У кн.: Краўчанка У. Апошняя варажба. Аднаактовыя п'есы.

Мінск, 1960. (Б-ка «Вожыка», № 1 (19), с. 21—30.

280. **Краўчанка У.** Наш добры друг. П'еса ў 1 акце.

Навагодні спектакль для школ.

Дз. асоб: м.—5; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1957, № 12, с. 16—20.

У кн.: Для школьнай сцэны. Аднаактовыя п'есы.

Мінск, Дзяржвыд БССР, Дзіцяч. літ., 1959, с. 16—30.

281. **Краўчанка У.** Торныя дарогі. П'еса ў 3 дз., 5 карт.
3 жыцця калгаснай моладзі. Сярэдзіна трыцятых гадоў.

Дз. асоб: м.—6; ж.—4.

Публікацыі

Часоп. «Полымя рэвалюцыі», 1937, № 6, с. 46—68.

282. **Краўчанка У.** Шыла ў мяшку не схаваеш. Каме-
дыя ў 1 дз.

Узнімаецца пытанне аб стылі работы калгасных кіраўнікоў.
Дзея адбываецца ў канцы саракавых гадоў.

Дз. асоб: м.—2; ж.—2.

Публікацыі

У кн.: Зборнік аднаактовых п'ес для гурткоў
мастацкай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР,
1950. (Рэсп. Дом нар. творчасці), с. 3—16.

У кн.: Краўчанка У. Вясна на Палессі. Аповесці, апавяданні,
аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 409—420.

У кн.: Краўчанка У. Апошняя варажба. Аднаактовыя п'есы.
Мінск, 1960. (Б-ка «Вожыка», № 1 (19), с. 31—43.

Крысько Ц. Палёт чмяля. Гл. пад псеўданімам
аўтара: **Вітка В.** (№ 79).

Крысько Ц. Прамень будучыні. Гл. пад псеўдані-
мам аўтара: **Вітка В.** (№ 80).

283. **Кулік А.¹⁾** Адзіная дачка. П'еса ў 1 акце.

3 жыцця калгаснай моладзі (аб выбары прафесіі).

Дз. асоб: м.—1; ж.—2.

¹ У газеце «Сталинская молодежь», 1955, 19 кастр. друкавалася
драма аўтара ў 1 дз. «В лесном поселке».

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Маладосць», 1960, № 2, с. 20—26.

284. **Купала Я.** Адвечная песня. У XII праявах. Драм. паэма.

Паказана доля мужыка ў царскай Расіі, жыццёвы шлях ад нараджэння да смерці. Твор складаецца з 12 малюнкаў: «Хрэсьбіны», «На службе», «Вяселле» і інш. Паэма датавана 22 жніўня 1908 г.

Дз. асоб — 25.

Паст.: БДТ, 1921.

Публікацыі

Кн.: Купала Я. Адвечная песня. У XII праявах. Пб., выд. А. Грыневіча, 1910, 32 с.

Тое ж. Выд. 2-е. Вільня, 1927, 32 с.

У кн.: Купала Я. Збор твораў. [У 6 тт.]. Т. 4. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1928, с. 91—128.

У кн.: Купала Я. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1935. (Школьная серыя), с. 72—90.

У кн.: Купала Я. Выбраныя творы. Т. 2. 1905—1916. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1935 (Да трыццацігоддзя літ. дзейнасці. 1905—1935), с. 99—136.

У кн.: Купала Я. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1946, с. 314—346.

У кн.: Купала Я. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1947. (Выбраныя творы беларус. сав. літ. 1917—1947), с. 446—470.

У кн.: Купала Я. Паэмы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1949, с. 33—61.

У кн.: Купала Я. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 639—662.

У кн.: Купала Я. Збор твораў... [У 6 тт.]. Т. 6. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1954, с. 9—46.

У кн.: Купала Я. Паэмы. Драматычныя творы. Мінск, Вучпедвыд БССР. (Школьная б-ка), с. 31—58.

У кн.: Купала Я. Вершы. Паэмы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958, с. 428—457.

У кн.: Купала Я. Драматычныя творы. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1961, с. 3—40.

У кн.: Купала Я. Збор твораў. У 6 тт. Т. 4. Драматычныя творы. Паэмы і п'есы. Мінск, Выд-ва Акад. навук БССР, 1962, с. 7—39.

В кн.: Купала Я. Избранные произведения. М., Гослитиздат, 1938, с. 206—231. (В пер. М. Исаковского).

В кн.: Купала Я. Избранные произведения. В 1 т. М., Гослитиздат, 1943, с. 231—262. (В пер. М. Исаковского).

В кн.: Купала Я. Избранные произведения. В 2 тт. Т. 2. М., Гослитиздат, 1953, с. 351—380. (В пер. М. Исаковского).

В кн.: Купала Я. Драматические произведения. М., «Искусство», 1955, с. 155—192. (В пер. М. Исаковского).

В кн. Купала Я. Стихотворения. Л., «Сов. писатель», 1956, (Б-ка поэта. Малая серия, изд. 3-е), с. 439—478. (Пер. М. Исаковского).

У кн.: Купала Я. Выбраныя творы. Пер. с белорус. пад рэд. Паўла Тычыны. Кіеў, «Мастацкая літаратура», 1953, с. 285—312 (На укр. мове, у пер. Т. Масенкі).

Крытыка

Горкі М. Письмо да паэта А. С. Чарэмнага. 1910. Газ. «Маяк коммуны» (г. Севастополь), 1932, 24 сент.— тое ж, у кн.: Янка Купала. (Зб. матэрыялаў аб жыцці і дзейнасці...). Мінск, Выд-ва АН БССР, 1952, с. 261.

Богдановіч М. Глыбы і слаі. Агляд беларускай краснай пісьменнасці 1910 г. Газ. «Наша ніва» (Вільня), 1911, № 3.— Тое ж, у кн.: Богдановіч М. Творы. Т. 2. Мінск, Інбелкульт, 1928, с. 5—12. (Пра «Адвечную песню» гл. на с. 6—7).

Газ. «Наша ніва», 1910, № 38 (рэц. Вл. С[амойлы] і А. Бульбы.— Газ. «Кур'ер Варшаўскі» (на польск. мове), 1910, № 100 (Рэц. Людася Гіры).— «Праўда. Штогоднік палітычны і літаратурны» (Варшава, на польск. мове), 1910, № 39, (рэц. З. Пяткевіча).— Газ. «Наша ніва», 1910, № 46 (рэц. З. Пяткевіча).

«Адвечная песня». [Падрыхтоўка да пастаноўкі ў Беларус. дзярж. тэатры]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1921, № 9. (Беларуская культура).— Новая пастаноўкі [«Адвечная песня» Я. Купалы і інш. у БДТ]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1921, № 156. (Беларуская культура і мастацтва).

Лынькоў М. Адвечная песня. Часоп. «Беларусь», 1946, № 2. с. 33—35.— Александровіч Ал. Паэма Янкі Купалы «Адвечная песня» ў ацэнцы дарэвалюцыйнай крытыкі. Часоп. «Беларусь», 1947, № 6, с. 12—13.— Карaban С. І. «Адвечная песня». У кн.: Янка Купала. Зб. матэрыялаў аб жыцці і дзейнасці... Склалі І. Ф. Луцэвіч і В. Т. Тарасаў. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1952. (Літ. музей Я. Купалы), с. 185—197.— Кучар А. Янка Купала. У кн.: Кучар А. Літаратурна-крытычныя артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953, с. 3—111. (Пра «Адвечную песню» Я. Купалы гл. на с. 54—57).— Фадеев А. [Об избранных произведениях Янки Купалы]. Заметки из записной книжки А. Фадеева от 6 апр. 1938 г. Журн. «Дружба народов», 1957, № 1, с. 183.— Ярош М. Г. Драматургія Янкі Купалы. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аналіз «Адвечнай песні» гл. на с. 17—19, 26—27).— Андрыенка В. Праблема характару ў паэмах Янкі Купалы. У кн.: Народны паэт Беларусі. Мінск, АН БССР, 1962. (Літ. музей Я. Купалы), с. 60—81. (Пра «Адвечную песню» гл. на с. 70—71).— Бязозкін Р. Свет Купалы. Думкі і назіранні. Мінск, «Беларусь», 1965. (Аналіз «Адвечнай песні» гл. на с. 92—97).— Ленсу Е. Я. Фольклорныя традыцыі в дооктябрьском творчестве Янки Купалы. Мінск, «Высшая школа», 1965. (См. раздел «Адвечная песня» на с. 73—90).

285. Купала Я. На папасе. Абразок з 1906 года. (Драм. паэма).

Напісана ў 1912 г. Я. Купала тут адлюстравваў абуджэнне свядомасці беларускага мужыка ў перыяд пачатку рэвалюцыйнага ўздыму і выказаў свае думкі аб шляхах да лепшай будучыні народа.

Галоўны герой твора Невядомы, чалавек з народа, барацьбіт за народнае шчасце, кліча народ да барацьбы.

Дз. асоб: м.—7.

Ставілася шматлікімі гурткамі мастацкай самадзейнасці.

П у б л і к а ц ы і

У кн.: Купала Я. Шляхам жыцця. [Зборнік вершаў]. Пб., Выд-ва «Загляне сонца і ў наша ваконца», 1913, с. 229—242.

У кн.: Купала Я. Безназоўнае. [Зборнік вершаў]. Мінск, Дзяржвыд Бел., 1925, с. 83—102.— Тое ж. Мінск, Белдзяржвыд, 1928, с. 85—104.

У кн.: Купала Я. Збор твораў. [У 6 тт.]. Т. 4. Мінск, Дзяржвыд Бел., 1928, с. 129—146.

У кн.: Купала Я. Выбраныя творы. Т. 2. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1935. (Да трыццацігоддзя літ. дзейнасці. 1905—1935), с. 77—97.

У кн.: Купалы Я. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд Бел., 1935. (Школьная серыя), с. 72—90.

У кн.: Купала Я. Паэмы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1949, с. 113—129.

У кн.: Купала Я. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 663—677.

У кн.: Купала Я. Збор твораў. У 6 тт. Т. 6. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1954, с. 135—156.

У кн.: Купала Я. Паэмы, драм. творы. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1957, с. 59—75.

У кн.: Купала Я. Збор твораў. У 6 тт. Т. 4. Драм. творы. Паэмы і п'есы. Мінск, Выд-ва Акад. навук БССР, 1962, с. 135—154.

В кн.: Купала Я. Избранные стихи и поэмы. 1906—1935. Под ред. С. Городецкого. М., «Худож. лит-ра», 1935, с. 154—178. (В пер. С. Родова, под загл. «Н а ч л е г»)

В кн.: «Купала Я. Избранные произведения. В 2 тт. Т. 2. М., «Худож. лит-ра», 1953, с. 333—350. (В пер. А. Прокофьева, под загл. «На привале»).

В кн.: Купала Я. Стихотворения. Л., «Сов. писатель», 1956, (Б-ка поэта. Малая серия, изд. 3-е), с. 479—502. (В пер. А. Прокофьева под загл. «На привале»).

К р ы т ы к а

Карабан С. І. Драматургія Купалы. [«Сон на кургане», «На папасе»]. Ученые записки [Мінск. пед. ин-та], вып. 4. Мінск, 1955, с. 109—130.— Ярош М. Г. Драматургія Янкі Купалы. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959, (Аналіз драм. паэмы «На папасе» гл. на с. 23—25, 33).— Ленсу А. Я. Станаўленне метаду сацыялістычнага рэалізму ў творчасці Янкі Купалы. Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1962. (Аналіз драм. паэмы «На папасе» гл. на с. 64—67, 71).

286. **Купала Я. Паўлінка.** Сцэны з шляхецкага жыцця ў 2 актах.¹

Напісаная ў 1912 г., п'еса Я. Купалы паказвае час, калі перадавыя грамадскія ідэі ўсё глыбей пранікалі ў розныя слаі насельніцтва. Галоўны герой п'есы—вясёлая, дасціпная і прынцыповая сялянская дзяўчына Паўлінка, якая любіць рэвалюцыйна настроенага настаўніка. Паўлінка паўстае супроць старых маральных традыцый, дамастроёўскага рэжыму і бацькоўскага дэспатызму.

Пераплятаюцца вадэвільныя і драматычныя моманты.

Датавана: 3 чэрв. 1912 г.

Дз. асоб: м.—4; ж.—3; маса.

Паст.: Віленскім муз.-драм. гуртком, 1913, 27/1; студэнтамі-беларусамі ў Пецярбургу, 1913, 9/II; трупай Ігната Буйніцкага ў Вільні, 1913; драм. гурткамі ў мястэчку Радашковічы і ў літоўскім клубе «Рута» (Вільня), 1913; Т-вам беларус. драмы і камедыі (Мінск), 1917; Беларус. сав. т-рам, 1918; аматарскім калектывам Пуцілаўскага завода (Петраград), 1917; БДТ, 1920; Т-рам Галубка, 1920—1921; БДТ-2, 1936; БДТ-1, 1944; Пінскім т-рам, 1952; Латвійскім мастацкім т-рам імя Я. Райніса, 1949; Т-рам імя Ленінскага камсамола у Адэсе.

П'еса ставіцца шматлікімі самадзейнымі калектывамі, асабліва цікавыя спектаклі Віцебскага і Ашмянскага нар. т-раў.

У 1952 г. створан кінафільм «Паўлінка». (Вытворчасць студыі «Беларусьфільм». Сцэнарны план М. Лужаніна, рэжысёр — А. Зархі).

Публікацыі

Кн.: Купала Я. Паўлінка. Сцэна з шляхецкага жыцця ў двух актах. Пб., Выд-ва «Загляне сонца і ў наша ваконца», 1913. 85 с. (Літаграфія). — Тое ж. Выд. 2-е. Вільня, 1927. 61 с.—Тое ж. З рэпертуару БДТ-2. Мінск, Беларус. аддзяленне Усесаюз. дома нар. творчасці імя Н. К. Крупскай, 1937. 47 с.

У кн.: Зборнік сцэнічных твораў. Сшытак I. Камедыі і вадэвілі. Мінск, выд. коштам дырэк. Беларус. т-ра, 1918, с. 7—44.

У кн.: Купала Я. Збор твораў. [У 6 тт.]. Т. 3. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1927, с. 193—262.—Тое ж. Выд. 2-е. Т. 3. Мінск, 1932, с. 89—158.

У кн.: Купала Я. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 837—898.

У кн.: Купала Я. Драматычныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 96—170.

У кн.: Купала Я. Збор твораў. У 6 тт. Т. 6. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1954, с. 157—232.

У кн.: Купала Я. Паэмы, драматычныя творы. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1957. (Школьная б-ка), с. 255—325.

У кн.: Купала Я. Драматычныя творы. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1961, с. 127—202.

¹ У Музеі Янкі Купалы (Мінск) захоўваецца рукапіс незакончанага праязічнага твору Я. Купалы «А вербы шумелі», пабудаванага ў форме дыялогу. Змест твору аналагічны сюжэту камедыі «Паўлінка».

У кн.: Купала Я. Збор твораў. У 6 тт. Т. 4. Драм. творы. Паэмы і п'есы. Мінск, Выд-ва Акад. навук БССР, 1962, с. 169—221.

В кн.: Купала Я. Пьесы. М.—Л., «Искусство», 1940, с. 91—150. (В пер. И. Пикулева).

В кн.: Белорусская драматургия. Сост. П. Кобзаревский. Т. 1. Л.—М., «Искусство», 1949, с. 15—58. (В пер. Л. Раковского).

В кн.: Купала Я. Избранные произведения. В 2 тт. Т. 2. М., Гослитиздат, 1953, с. 381—428. (В пер. Л. Раковского).

В кн.: Купала Я. Драматические произведения. М., «Искусство», 1955, с. 21—66. (В пер. Л. Раковского).

Кн.: Купала Я. Паўлінка. Камедыя ў 2-х дзях. Пер. П. Тычыны і Т. Масенкі. Кіеў, «Мистецтво», 1952, 67 с. (На укр. мове).

У кн.: Купала Я. Выбраныя творы. Пер. з беларус. Пад рэд. П. Тычыны. Кіеў, «Худож. літаратура», 1953, с. 465—510. (На укр. мове. У пер. П. Тычыны і Т. Масенкі).

У кн.: Купала Я. Не жалейка стогне. Вершы. Паэмы. П'есы. Склаў Е. Матузявічус. Вільнюс, Дзяржлітвыд, 1957, с. 293—358. (На літоўск. мове. У пер. Е. Матузявічуса).

Крытыка

Беларуская вечарынка. 27 студзеня 1913 г. [у Вільні. Спектакль «Паўлінка»]. Газ. «Наша ніва», 1913, № 5.

Тэатр і мастацтва. Спектаклі [«Паўлінка» і інш.] 26 і 27 мая 1921 г. у тэатры «Беларускі зоркі» ў Мінску. Газ. «Савецкая Беларусь», 1921, № 117.—Спектакль-канцэрт [Дзярж. беларус. трупы] ў клубе беларускай моладзі [у Мінску 28 мая 1921 г.]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1921, № 118. (Беларуская культура і мастацтва).—*Святляк Я.* [Спектакль «Паўлінка» Дзярж. беларус. трупы ў т-ры «Пралетарыят» у Мінску 29 ліпеня 1921 г. Уражанні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1921, № 168. (Т-р і мастацтва).—*Л. П.* «Паўлінка» і «Пінская шляхта». [Спектакль у БДТ 8 снеж. 1922 г. Уражанні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1922, № 274. (Т-р і мастацтва).—*Замоцін І.* Беларуская драматургія. I. Драматычныя творы Я. Купалы. Часоп. «Узвышша», 1927, № 1, с. 71—82. (Аналіз камедыі «Паўлінка» гл. на с. 72—75).—*Янка Купала* наведваў БДТ-2. [Да пастаноўкі п'ес «Паўлінка» і «Прымакі»]. Газ. «Камуніст» (Бабруйск), 1936, 14 мая.—*Дорскі І.* Янка Купала ў БДТ-2. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1936, 21 мая.—*Кручкоў М.* Бліскучая перамога. Вечар беларускіх вадэвіляў у БДТ-2. Газ. «Камуніст» (Бабруйск), 1936, 14 чэрв.—*П-у.* Вечар вадэвіляў у БДТ-2. Газ. «Чырвоная змена», 1936, 21 ліп.—*Малчанай П.* Слова рэжысёра [пра вечар вадэвіляў ў БДТ-2]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1936, 26 ліп.—*Малкін Б.* Заўвагі да спектакля. [Пра вечар вадэвіляў у БДТ-2]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1936, 26 ліп.—*Голубіцкая Р.* БГТ-2. [Среди других — оценка постановок «Павлінка» и «Примакі»]. Газ. «Рабочий», 1936, 28 авг.

Лужанін М. «Паўлінка» і яе вытлумачэнне ў тэатры [Я. Коласа]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1945, 10 чэрв.—*Карнай У.* Некалькі фактаў. [Пра работу Я. Купалы над п'есамі «Паўлінка» і «Раскіданае гняздо»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1946, 29 чэрв.—*Жукова Л.* Народная комедия. [«Павлінка» в Т-ре Я. Купалы. К

гастролям в Москве]. Газ. «Советское искусство», 1948, 31 июля.—*Солодовников А.* Театр белорусского народа. Газ. «Правда», 1948, № 231.—*Рудневский Б.* Спектакли белорусского драматического театра. Газ. «Труд», 1948, № 180.—*Нічыпаровіч М.* «Паўлінка» [у Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Гомельская праўда», 1949, 10 ліп.—*Андрэў В.* «Паўлінка» Янкі Купалы на самадзейнай сцэне. Газ. «Віцебскі рабочы», 1950, 25 кастр.—*Карабан С. І.* Драматургія Купалы. («Паўлінка»). «Вучоныя запіскі [Мінск, дзярж. пед. ін-та імя А. М. Горкага]», філалаг. серыя, вып. I. 1950, с. 29—45.—*Мазалькоў Е.* Янка купала. Жыццё і творчасць. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951. (Аналіз п'есы «Паўлінка» гл. на с. 87—89).—*Шчарбатаў Г.* Вечар беларускай камедыі [у Пінскім т-ры]. Газ. «Савецкая Радзіма» (Бабруйск), 1952, 25 мая.—*Мельнікаў Г. і Разінскі Г.* «Паўлінка». Газ. «Гомельская праўда», 1953, 11 студз.—*Слесарэнка А.* «Паўлінка» ў Беларус. дзярж. тэатры імя Я. Купалы. Газ. «Радянскае мистецтва», 1953. 12 жніўня. (На укр. мове).—*Макаренко Н.* Искусство жизненной правды. [Пьесы «Павлинка» Я. Купалы, «Константин Заслонов» А. Мовзона и «Поют жаворонки» К. Крапивы на сцене Т-ра Я. Купалы]. Газ. «Правда Украины», 1953, 5 сент.—*Бястужай А.* Дзве беларускія класічныя камедыі [«Паўлінка» Я. Купалы і «Пінская шляхта» В. Дуніна-Марцінкевіча ў Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Звязда», 1954, 21 кастр.—*Андрэев Д.* «Павлинка» [в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Труд», 1955, 22 февр.; то же, в кн. Декада белорусского искусства и литературы в Москве. Минск, Госиздат БССР, [1956], с. 167—168.—*Солодовников А.* Правдивое искусство. Там же, с. 157—159.—*Горчаков Н.* «Павлинка» [в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Советская культура», 1955, 17 февр.; то же, в кн.: Декада белорусского искусства и литературы в Москве. Минск, Госиздат БССР, [1956], с. 166—167. (Под загл. «Мастерство комедии»).—*Ярош М.* Да пытання аб характары драматычнага канфлікту камедыі Я. Купалы «Паўлінка». «Весці Акад. навук БССР, серыя грамадскіх навук», 1957, № 2, с. 95—102.—*Бутаков А.* Искусство жизненной правды. Театр им. Я. Купалы в 20—30-х годах. Минск, Госиздат БССР, 1957. (О пьесе и спектакле БГТ см. на с. 13—14, 16—17).—*Андрэў Д.* «Паўлінка». У кн.: Янка Купала ў беларускім мастацтве. 3б. матэрыялаў. Склалі А. Есакоў і У. Луцэвіч. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1958. (Літ. музей Янкі Купалы), с. 56—58.—*Мядзёлка П.* Пастаноўка «Паўлінкі» ў Пецяярбургу. Там жа, с. 37—42.—*Карнаў У.* «Вечар камедыі» Янкі Купалы. Там жа, с. 43—47.—*Лужанін М.* «Паўлінка» і яе вытлумачэнне ў тэатры. Там жа, с. 48—55.—*Есакоў А.* Да сцэнічнай гісторыі купалаўскіх твораў. Там жа, с. 5—36. (П-ра пастаноўкі «Паўлінкі» гл. на с. 5—25).—*Жыркевіч М. І.* Аб мове камедыі Я. Купалы «Паўлінка». У кн.: Даследаванні па беларускай і рускай мовах. [Зборнік артыкулаў]. Мінск, Выд-ва Беларус. ун-та, 1958 (Беларус. дзярж. ун-т імя У. І. Леніна. Кафедра беларус. і рус. моваў), с. 69—80.—*Ярош М. Г.* Драматургія Янкі Купалы. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аналіз камедыі «Паўлінка» гл. на с. 120—132).—*Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аналіз п'есы і пастановак яе на сцэне гл. на с. 76—78, 241—242, 282—285).—*Няфёд У.* Карэктывы самадзейнага калектыву. [«Паўлінка» ў паста-

ноўцы тэатр. калектыву Палаца культуры Віцебск. аблпрамсавета]. Газ. «Звязда», 1960, 16 сак.—*Пятровіч С.* Купалаўцы ў Ашмянах. [Спектакль «Паўлінка» ў Ашмян. нар. тэатры з удзелам нар. артыста СССР Г. Глебава і нар. аргысткі БССР В. Пола]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 7 сак.—*Семяновіч А. А.* Беларуска драматургія. (Дарэвалюцыйны перыяд). Мінск, Выд-ва АН БССР, 1961. (Аналіз камедыі «Паўлінка» гл. на с. 120—145).—*Саннікаў А. К.* Сатырычныя характары беларускіх камедый. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1961. (На с. 45—70 гл. раздзел «Жамчужына беларускай драматургіі», прысвечаны разгляду «Паўлінкі» Я. Купалы).—*Сушыньскі Я.* Так нарадзілася «Паўлінка». Газ. «Літаратура і мастацтва», 1962, 29 чэрв.—*Глебаў Г.* Невычэрпная крыніца. [П'еса Я. Купалы «Паўлінка»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1962, 6 ліп.—*Малчанай П.* Чалавек добрай душы. [Успаміны пра сустрэчы з Я. Купалам у сувязі з пастаноўкамі п'ес «Паўлінка» і «Прымакі»]. Часоп. «Маладосць», 1962, № 7, с. 81—84.—*Сабалеўскі А.* На трэці дзесятак. (Пастаноўка п'есы Я. Купалы «Паўлінка» ў Беларус. тэатры імя Я. Купалы). Газ. «Літаратура і мастацтва», 1964, 8 верас.—*Сабалеўскі А.* Уладар дум чалавечых. Творчасць народнага артыста СССР Барыса Платонава. Мінск, «Беларусь», 1964. (Аб выкананні ролі Адольфа Быкоўскага ў камедыі Я. Купалы «Паўлінка» гл. на с. 82—92).—*Нефед В.* Становленне беларускага савецкага тэатра. 1917—1941. Мінск, «Навука і тэхніка», 1965. (О постановке «Павлінкі» в БГТ-2 см. на с. 315).—*Усікаў Я.* На сцэне — купалаўская камедыя [«Паўлінка»]. Газ. «Магілёўская праўда», 1965, 17 ліп.—*Пятровіч С. А.* Народныя тэатры Беларусі. [Мінск, «Навука і тэхніка», 1966]. (Пра пастаноўку «Паўлінкі» ў Віцебскім і Ашмянскім нар. тэатрах гл. на с. 124—129).

Зархі А. Фільм-спектакль «Паўлінка». [Заўвагі пастаноўшчыка]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1952, 9 жніўня.—*Смаль В.* «Павлінка». [Фільм-спектакль]. Газ. «Советская Белоруссия», 1952, 18 нояб.—*Ермаловіч М.* «Паўлінка» на экране. Газ. «Сталінскі шлях» (Маладзечна), 1953, 13 студз.—*Дзімітрыеў Е.* «Паўлінка» [Кінафільм]. Газ. «Сцяг камунізма» (Полацк), 1953, 18 студз.—*Рамановіч Я.* Другое нараджэнне. (Спектакль «Паўлінка», на экране). У кн.: Янка Купала ў беларускім мастацтве. Зборнік матэрыялаў. Склалі А. Есакоў і У. Луцэвіч. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1958. (Літ. музей Янкі Купалы), с. 59—62.

287. Купала Я. Прымакі. Сцэнічны жарт у 1 акце.

Вадэвіль высмейвае п'янства і некаторыя перажыткі ў сямейна-бытавым укладзе беларускай дарэвалюцыйнай вёскі.

Дз. асоб: м.— 5; ж.— 3.

Датаваны: 31 снежня, 1913 г.

Паст.: БДТ, 1920—1923; БДТ-2, 1936; БДТ-1, 1944.

П'еса вельмі папулярная на самадзейнай сцэне.

Публікацыі

Часоп. «Рунь», 1920, № 5—6, с. 5—8; № 7—8, с. 6—9.

У кн.: Сцэнічныя творы. Кн. 1. Мінск, «Сав. Беларусь», 1923, с. 6—25.

У кн.: Купала Я. Збор твораў. [У 6 тт]. Т. 3. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1927, с. 263—296.— Тое ж. Выд. 2-е. Т. 3. Мінск, 1932, с. 159—192.

У кн.: Купала Я. Прымакі. Сцэнічны жарт у 1 акце. Мінск, выд. Усесаюз. дома нар. творчасці імя Н. К. Крупскай, Беларус. аддз., 1936. 23 с.

У кн.: Аднаактовыя п'есы. Зборнік для самадзейнай сцэны. Склаў М. Юдэлевіч. Мінск, Усесаюз. дом нар. творчасці імя Н. К. Крупскай, Беларус. аддз., 1937.

У кн.: Купала Я. Драматычныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 171—206.

У кн.: Купала Я. Збор твораў. У 6 тт. Т. 6. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1954, с. 327—366.

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Маладосць», 1962, № 7, с. 3—24.

У кн.: Купала Я. Збор твораў. У 6 тт. Т. 4. Драматычныя творы. Паэмы і п'есы. Мінск, Выд-ва Акад. навук БССР, 1962, с. 222—248.

В кн.: Купала Я. Пьесы. М.—Л., «Искусство», 1940, с. 151—179. (В пер. И. Пиквулева).

В кн.: Купала Я. Драматические произведения. М., «Искусство», 1955, с. 129—154. (В пер. А. Прокофьева).

Кн.: Купала Я. Сваты. [У арыгінале: «Прымакі»]. Сцэнічны жарт у 1 акце. Пер. з беларус. Мінск, Белдзяржвыд, 1938. 20 с. (На яўр. мове).

Крытыка

Р. А. Уражанні правінцыяла [ад спектакля «Прымакі» ў тры «Беларуская зорка» ў Мінску. 9 ліп. 1922 г.]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1922, № 153 (Тэатр і мастацтва).— Янка Купала наведаў БДТ-2. [Да пастаноўкі п'ес «Паўлінка» і «Прымакі»]. Газ. «Камуніст» (Бабруйск), 1936, 14 мая.— *Дорскі І.* Янка Купала ў БДТ-2. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1936, 21 мая.— *Кручкоў М.* Бліскачая перамога. Вечар беларускіх вадэвіляў у БДТ-2. Газ. «Камуніст» (Бабруйск), 1936, 14 чэрв.— *П-ў.* Вечар вадэвіляў у БДТ-2. Газ. «Чырвоная змена», 1936, 21 ліп.— *Малчанай П.* Слова рэжысёра. [Пра вечар вадэвіляў у БДТ-2]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1936, 26 ліп.— *Малкін Б.* Заўвагі да спектакля. [Пра вечар вадэвіляў у БДТ-2]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1936, 26 ліп.— *Голубіцкая Р.* БГТ-2. [Среди других — оценка постановок «Павлінка» и «Прымакі»]. Газ. «Рабочий», 1936, 28 авг.— *Ярош М. Г.* Драматургія Янкі Купалы. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аналіз вадэвіля «Прымакі» гл. на с. 72—76).— *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра спектакль БДТ-2 «Прымакі» гл. на с. 241—242).— *Семяновіч А.* Беларуская драматургія. [Дакастрычніцкі перыяд]. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1961. (Аналіз вадэвіля «Прымакі» гл. на с. 145—149).— *Малчанай П.* Чалавек добрай душы. [Успаміны пра сустрэчы з Я. Купалам у сувязі з пастаноўкай п'ес «Паўлінка» і «Прымакі»]. Часоп. «Маладосць», 1962, № 7, с. 81—87.

288. Купала Я. Раскіданае гняздо. Драма ў 5 актах.

У гэтай філасофскай драме Я. Купала паказаў працэс пралетарызацыі шырокіх сялянскіх мас Беларусі напярэдадні 1905 года. Мы бачым складаны духоўны рост героя п'есы Сымона, які прыходзіць да ўсведамлення неабходнасці рэвалюцыйнай барацьбы.

Дз. асоб: м.—9; ж.—3.

Датавана: 4 верас. 1913 г.

Паст.: Першым т-рам беларус. драмы і камедыі (Мінск), 1917; БДТ, 1921; Т-рам Я. Коласа, 1951; Бабруйскім т-рам, 1951.

Публікацыі

Кн.: Купала Я. Раскіданае гняздо. Драма ў 5 актах.

Вільня, Выд-ва Мінскага камісарыята асветы, 1919, 74 с.

У кн.: Купала Я. Збор твораў. [У 6 тт.]. Т. 3. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1927, с. 3—87.— Тое ж. Выд. 2-е. Т. 3. Мінск, 1932, с. 5—88.

У кн.: Купала Я. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 763—836.

У кн.: Купала Я. Драматычныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 3—95.

У кн.: Купала Я. Збор твораў. У 6 тт. Т. 6. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1954, с. 233—326.

У кн.: Купала Я. Паэмы, драматычныя творы. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1957. (Школьная б-ка), с. 169—254.

У кн.: Купала Я. Драматычныя творы. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1961, с. 203—295.

У кн.: Купала Я. Збор твораў. У 6 тт. Т. 4. Драматычныя творы. Паэмы і п'есы. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1962, с. 249—320.

В кн.: Купала Я. М.—Л., «Искусство», 1940, с. 7—90. (В пер. И. Пикулева).

В кн.: Купала Я. Избранные произведения. В 1 т. Пер. с белорус. под ред. Я. Коласа, Е. Мозолькова. М., Гослитиздат, 1943, с. 391—458. (В пер. И. Пикулева).

В кн.: Купала Я. Избранные произведения. В 2 тт. Т. 2. М., Гослитиздат, 1953, с. 429—494. (В пер. В. Рождественского и П. Кобзаревского).

В кн.: Купала Я. Драматические произведения. М., «Искусство», 1955, с. 67—128. (В пер. В. Рождественского и П. Кобзаревского).

У кн.: Купала Я. Раскіданае гняздо. Драма ў 5 дз. Пер. з беларус. [Ю. Макрыёў]. Кіеў, Дзяржлітвыд Украіны, 1957, 95 с. (На укр. мове).

У кн.: Купала Я. Не жалейка стогне. Вершы. Паэмы. П'есы. Склаў Е. Матузявічус. Вільнюс, Дзяржлітвыд, 1957, с. 359—446. (На літоўск мове. У пер. Е. Матузявічуса).

Крытыка

А — віч. [Рэц. на п'есу Я. Купалы «Раскіданае гняздо»]. Часоп. «Беларускае жыццё», 1919, № 1, с. 5—6.— *Бядуля* З. [Рэц. на п'есу Я. Купалы «Раскіданае гняздо»]. Газ. «Беларусь», 1919, № 33.— *Знаёмы*. [Рэц. на п'есу Я. Купалы «Раскіданае гняздо»]. Газ. «Беларусь», 1920, № 47.— *А-ч Г.* «Раскіданае гняздо» [У БДТ]. Газ. «Звезда», 1921, 16 крас.— *Замоцін І.* Беларская драматургія. I. Драматычныя творы Я. Купалы. Часоп. «Узвышша», 1927, № 1, с. 71—82.

(Аналіз п'есы «Раскіданае гняздо» гл. на с. 75—77).— *Ляндэс І.* «Раскіданае гняздо». Газ. «Літаратура і мастацтва», 1940, 12 кастр.— *Гутарай І.* Вобразы «Раскіданага гнязда». Газ. «Літаратура і мастацтва», 1940, 8 снеж.

Агіевіч У. Першая нацыянальная драма. Часоп. «Беларусь», 1945, № 10, с. 45—46.— *Карнай У.* Некалькі фактаў. [Аб рабоце Я. Купалы над п'есамі «Паўлінка» і «Раскіданае гняздо»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1946, 29 чэрв.— *Рамановіч Я.* «Раскіданае гняздо» [у Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1952, 5 студз.— *Глебка П.* П'еса, прочитанная по-новому. [«Разоренное гнездо» в Т-ре Я. Коласа]. Газ. «Советская Белоруссия», 1952, 9 февр.— *Глебка П. и Кучар А.* П'еса, прочитанная по-новому. Газ. «Советское искусство», 1952, 13 февр.— *Есакоў А.* Другое жыццё. [«Раскіданае гняздо» ў Т-ры Я. Коласа]. Часоп. «Беларусь», 1952, № 6, с. 9.— *Бястужай А.* «Раскіданае гняздо» [у Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Звязда», 1953, 6 лют.— *Романовіч Е.* «Разоренное гнездо» [в Т-ре Я. Коласа]. Газ. «Известия», 1953, 5 июня.— *Карабан С. І.* Драма «Раскіданае гняздо». Вучоныя запіскі. [Мінск. дзярж. пед. ін-та імя М. Горкага], вып. 3. 1954, с. 84—108.— *Карабан С.* Аналіз вобразаў драмы «Раскіданае гняздо». Часоп. «Савецкая школа», 1954, № 6, с. 67—76.— *Ярош М.* «Разоренное гнездо» [в Т-ре Я. Коласа]. Газ. «Сталинская молодежь», 1955, 10 февр.— *Семенов С.* «Разоренное гнездо» [в Т-ре Я. Коласа]. Газ. «Гудок», 1955, 19 февр.— *Ленсу Я.* «Раскіданае гняздо» Я. Купалы. (Да пытання аб жанры п'есы). Часоп. «Польмя», 1956, № 9, с. 118—127.— Нарысы па гісторыі беларускай літаратуры. Дапаможнік для студэнтаў ВДУ. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1956. (Аналіз драмы «Раскіданае гняздо» гл. на с. 185—188).— *Гарэлік А.* «Раскіданае гняздо» у Бабруйск. т-ры]. Газ. «Магілёўская праўда», 1957, 26 студз.— *Рамановіч Я.* Першы спектакль маладога тэатра. [«Раскіданае гняздо» ў Бабруйск. т-ры]. Газ. «Звязда», 1957, 13 лют.— *Бутакоў А.* «Раскіданае гняздо». У кн.: Янка Купала ў беларускім мастацтве. Зборнік матэрыялаў. Склалі А. Есакоў і У. Луцэвіч. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1958. (Літ. музей Я. Купалы), с. 106—112.— *Глебка П. і Кучар А.* П'еса, прачытаная па-новаму. [«Раскіданае гняздо» у Т-ры Я. Коласа]. Там жа, с. 101—105.— *Ленсу Е.* «Раскіданае гняздо» Янкі Купалы. Там жа, с. 63—83.— *Скібнейскі А.* «Раскіданае гняздо» ў Тэатры імя Я. Коласа. Там жа, с. 8—100.— *Есакоў А.* Да сцэнічнай гісторыі купалаўскіх твораў. Там жа, с. 5—36. (Пра пастаноўку «Раскіданага гнязда» гл. на с. 25—36).— *Слепян С.* Гавораць глядачы [пра спектакль «Раскіданае гняздо» Т-ра Я. Коласа]. Там жа, с. 113.— *Ярош М. Г.* Драма Янкі Купалы «Раскіданае гняздо». У кн.: Беларуская літаратура. Даследаванні і публікацыі. Вып. 1. Мінск, 1958. (Акад. навук БССР), с. 5—24.— *Сонцаў П. С.* Вывучэнне творчасці Янкі Купалы ў школе. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1958. (Гл. раздзел «Драма «Раскіданае гняздо» на с. 127—139).— *Ярош М. Г.* Драматургія Янкі Купалы. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аналіз драмы «Раскіданае гняздо» гл. на с. 77—119, 132—140).— *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра спектакль Т-ра Я. Коласа «Раскіданае гняздо» гл. на с. 357—358).— *Семяновіч А. А.* Беларуская драматургія. (Дакастрычніцкі

перыяд). Мінск, АН БССР, 1961. (Аналіз драмы «Раскіданае гняздо» гл. на с. 158—194).— *Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аб пастаноўцы «Раскіданага гнязда» ў Т-ры Я. Коласа і Бабруйск. т-ры гл. на с. 134—136, 248—249).— *Ленсу А. Я.* Станаўленне метаду сацыялістычнага рэалізму ў творчасці Янкі Купалы. Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1962. (Аналіз драмы «Раскіданае гняздо» гл. на с. 69—74).— *Есакон А.* Купалаўскі спектакль на студэнцкай сцэне. [«Раскіданае гняздо» у пастаноўцы п'ятнацатага выпуску Беларус. тэатр.-мастац. ін-та]. Газ. «Чырвоная змена», 1964, 8 лістап.— *Ленсу Е. Я.* Фольклорныя традыцыі в дооктябрьском творчестве Я. Купалы. Мінск, «Высшая школа», 1965. (Раздел «Об одном персонаже драмы «Раскіданае гняздо» см. на с. 110—113).

289. Купала Я. Сон на кургане. У 4 абразях.

Драматычная паэма. Пра жыццё беларускага мужыка ў перыяд рэакцыі пасля рэвалюцыі 1905 г. Я. Купала паказаў цяжкую долю селяніна-праўдашукальніка ва ўмовах пасіўнасці сялянства, якое жыццэ не зразумела сваіх інтарэсаў. Аўтар шырока выкарыстоўвае казачную фантастыку і народную сімволіку.

Дз. асоб: м.— 5; маса.

Датавана: 8 жніўня 1910 г.

Па тэксту драматычнай паэмы Я. Купалы «Сон на кургане» была напісана і выдадзена ў 1928 г. інсцэніроўка. (На полацкім з а м чы ш чы. Казачная феерыя. У 2 дз. з пралогам. Інсцэніроўка О. Ф. Сахаравай. З п'есы «Сон на кургане» беларус. нар. паэта Я. Купалы. Дзвінск, 1928).

Публікацыі

Кн.: Купала Я. Сон на кургане. У 4 абразях. Пб., Выд-ва, «Загляне сонца і ў наша ваконца», 1912 [на вокл.: 1913].

У кн.: Купала Я. Збор твораў. [У 6 тт.]. Т. 4. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1928, с. 3—90.

У кн.: Купала Я. Выбраныя творы. Т. 2. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1935, с. 77—98.

У кн.: Купала Я. Збор твораў. [У 6 тт.]. Т. 6. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1954, с. 47—134.

У кн.: Купала Я. Драматычныя творы. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1961, с. 41—126.

У кн.: Купала Я. Збор твораў. У 6 тт. Т. 4. Драматычныя творы. Паэмы і п'есы. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1962, с. 40—134.

В кн.: Купала Я. Драматычныя произведения. М., «Искусство», 1955, с. 193—276. (В пер. Н. Брауна. Ред. А. Островского).

Крытыка

Кучар А. Літаратурна-крытычныя артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953. (Аб драматыч. паэме «Сон на кургане» гл. на с. 57—60).— *Карабан С. І.* Драматургія Купалы («Сон на кургане», «На папасе»). Ученые записки [Минск. пед. ин-та]. вып. 4. Минск, 1955, с. 109—130.— *Ярош М. Г.* Драматургія Янкі Купалы. Мінск, Выд-ва

АН БССР, 1959. (Аналіз драматыч. паэмы «Сон на кургане» гл. на с. 19—23, 28—32). — *Порошкова И. Л.* Фольклорныя мотывы в драматизированной поэме Янки Купалы «Сон на кургане». В кн.: Вопросы литературы. [Сборник статей. Под ред. И. В. Гуторова]. Минск, Изд-во Белорус. гос. ун-та, 1960, с. 81—90.

290. **Купала Я.** Тутэйшыя. Трагічна-смяшлівыя сцэны ў 4 дз.

Замалёўкі абывацельскага жыцця ў Мінску ў першыя гады рэвалюцыі і за час дзвюх акупацый — нямецкай і польскай. Аўтар высьмывае палітычных прыставаў, у якіх няма ніякіх перакананняў, іх імкненне да нажывы, і ставіць чыста асветніцкую праблему нацыянальнага вызвалення народа.

Дз. асоб: м.— 13; ж.— 4.

Датавана: 31 жніўня 1922 г.

Паст.: БДТ-1, 1926.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1924, № 2 (10), с. 33—74; № 3 (11), с. 3—36.

У кн.: Купала Я. Збор твораў. [У 6 тт.]. Т. 3. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1927, с. 89—193.

Крытыка

Замоцін І. Беларуская драматургія. I. Драматургія Я. Купалы. Часоп. «Узвышша», 1927, № 1, с. 71—82. (Аналіз п'есы «Тутэйшыя» гл. на с. 77—82). — *Ярош М. Г.* Драматургія Янки Купалы. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аналіз п'есы «Тутэйшыя» гл. на с. 144—145). — *Перкін Н. С.* Шляхі развіцця беларускай савецкай літаратуры 20—30-х гг. Праблемы сацыялістычнага рэалізму. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1960. (Аналіз п'есы «Тутэйшыя» гл. на с. 36—40).

Літаратура пра драматургію
Я. Купалы

Янка Купала ў беларускім мастацтве. Зборнік матэрыялаў. [Склалі: А. Есакоў і У. Луцэвіч. Рэд.: М. Лужанін]. Мінск, Акад. навук БССР, 1958. 203 с. з іл. (Акад. навук БССР. Літ. музей Я. Купалы).

Змест: I. Артыкулы і рэцэнзіі: *Есакоў А.* Да сцэнічнай гісторыі купалаўскіх твораў. — *Мядзёлка П.* Пастаноўка «Паўлінка» ў Пецярбургу. — *Карпай У.* «Вечар камедыі» Янки Купалы. — *Лужанін М.* «Паўлінка». — *Рамановіч Я.* Другое нараджэнне. (Спектакль «Паўлінка» на экране). — *Ленсу Е.* «Раскіданае гняздо» Я. Купалы. — *Скібнейскі А.* «Раскіданае гняздо» ў тэатры імя Я. Коласа. — *Глебка П. і Кучар А.* Песа, прачытаная па-новаму. — *Бутакоў А.* «Раскіданае гняздо». — *Слепян С.* Гавораць глядачы [пра спектакль «Раскіданае гняздо» ў Т-ры Я. Коласа]. — *Юрэвіч У.* Янка Купала на радыё. — *Нісневіч І.* Творчасць Купалы і музыка беларускіх кампазітараў. — *Палеес С.* Жывая крыніца выяўленчага мастацтва. 2. Даведачны матэрыял. Творы Я. Купалы на сцэне і ў кіно. 1910—1955 гг. — Дэкада беларускага мастацтва і літаратуры ў Маскве. — Творы Я. Купалы на радыё. — Музычныя творы на

словы Я. Купалы. [Нотаграфія. Укладальнік Б. Смольскі].— Мастацкія творы, прысвечаныя Я. Купалу і экспанаваныя ў музеі пісьменніка.

Рэц.: *Жыдовіч І.* Янка Купала у беларускім мастацтве. Газ. «Мінская праўда», 1959, 24 лют.— *Саннікаў А.* Янка Купала і беларускі тэатр. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 11 сак.— *Мядзёлка П.* Фактычныя папраўкі. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 18 крас.— *Бугаёў Д.* З любоўю да народнага паэта. Часоп. «Польмя», 1959, № 4, с. 185—188.— *Модэль М.* Купала ў беларускім мастацтве. Часоп. «Беларусь», 1959, № 8, с. 31.

Ярош М. Г. Драматыргія Янкі Купалы. Мінск, Выд-ва Акад. навук БССР, 1959. 147 с. (Ин-т літаратуры імя Я. Купалы).

З мес т: На шляху да драматыргіі. [Драматычныя паэмы Я. Купалы, асаблівасці іх жанру].— Камедыі Я. Купалы [«Паўлінка» і «Прымакі»].— Драма «Раскіданае гняздо».— Я. Купала на сцэне.— Заклучэнне.

Рэц.: *Макарэвіч А.* Праца па драматыргіі Янкі Купалы. Газ. «Магілёўская праўда», 1959, 5 верас.— *Макарэвіч А.* Не паўтараючы папярэднікаў. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 26 верас.— *Боган У.* Тэма даследавання— драматыргія Я. Купалы. Газ. «Звязда», 1959, 2 снеж.— *Луфераў М.* Кніга пра Купалу-драматырга. Часоп. «Польмя», 1959, № 11, с. 180—183.— *Усікаў Я.* Цікавае даследаванне. Часоп. «Беларусь», 1960, № 2, с. 30.

Макарэвіч А. Ад песень і думак народных. Мінск, «Навука і тэхніка», 1965. 123 с.

Кніга прысвечана вывучэнню сувязей дарэвалюцыйнай творчасці Я. Купалы з беларускім фальклорам. Гл. раздзел «Драматызаваныя паэмы» на стар. 79—97.

Замоцін І. Беларуская драматыргія. 1. Драматычныя творы Я. Купалы. Часоп. «Узвышша», 1927, № 1, с. 71—82.

Карпаў У. Аб трох рысах драматыргіі Янкі Купалы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1945, 1 чэрв.

Карпаў У. Драматыргія Янкі Купалы [«Паўлінка», «Прымакі», «Раскіданае гняздо»]. Часоп. «Польмя», 1946, № 6, с. 131—145.

Карпаў У. Драматызаваныя паэмы Янкі Купалы. [«Адвечная песня», «Сон на кургане»]. Часоп. «Польмя», 1947, № 6, с. 99—107.

Карабан С. Драматыргія Купалы. («Паўлінка»). «Вучоныя запіскі [Мінск. дзярж. пед. ін-та]», філалаг. серыя, вып. I. 1950, с. 29—45.

Карпаў У. Драматыргія Янкі Купалы. [Драм. паэмы «Адвечная песня», «Сон на кургане», «На папасе»; п'есы «Паўлінка», «Раскіданае гняздо»]. У кн.: Карпаў У. Па шляху сталасці. Мінск, Дзярж. выд БССР, 1952, с. 3—56.

Залеская Л. Праблема народнасці і рэалізму драматыргіі Янкі Купалы. [«Паўлінка», «Раскіданае гняздо»]. Часоп. «Польмя», 1954, № 12, с. 122—131.

Карабан С. І. Драматычныя паэмы Янкі Купалы. [«Сон на кургане», «На папасе»]. «Ученые записки [Минск. пед. ин-та]», вып. 4, 1955, с. 109—130.

Файнберг Р. Драматические произведения Я. Купалы. В кн.: Купала Я. Драматические произведения. М., «Искусство», 1955, с. 3—18.

Жыдовіч І. Драматычныя творы Янкі Купалы на рускай мове. Газ. «Мінская праўда», 1955, 18 верас.

Есаков А. Драматургія Янкі Купалы. Журн. «Советская отчизна», 1956, № 4, с. 119—127.

Ярош М. Драматург-наватар [Я. Купала]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1957, 10 ліп.

Міхалюта І. Янка Купала і тэатр. [Драм. паэмы «Адвечная песня», «Сон на кургане», «На папасе»; п'есы «Паўлінка» і «Раскіданае гняздо». У кн.: Любімы паэт беларускага народа. [Зборнік артыкулаў пра Я. Купалу. Склалі І. Жыдовіч і У. Луцэвіч]. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1960. (Літ. музей Янкі Купалы), с. 183—188.

Кучар А. Янка Купала і беларускі тэатр. К 80-летню со дня рожнення. Журн. «Тэатр», 1962, № 7, с. 145—147.

Андрыенка В. Праблема характараў у паэмах Янкі Купалы. У кн.: Народны паэт Беларусі. Мінск, АН БССР, 1962, с. 60—81.

На с. 70—74 аўтар разглядае драматычныя паэмы Я. Купалы «Адвечная песня», «Сон на кургане» і «На папасе».

Ленсу Е. Я. Фольклорныя традыцыі в дооктябрьском творчестве Янкі Купалы. Мінск, «Высшая школа», 1965. 122 с.

О фольклорных традициях в драматических произведениях Я. Купалы см. стр. 49—58 («Сон на кургане»), 73—90 («Адвечная песня»), 110—114 («Раскіданае гняздо»).

Курдзін Д. Азеляненне цэха. Гл. пад назв. «Ч а л а в е к в ы р а ш а е». (№ 295).

292. Курдзін Д. Контратака.

Паказана шкодніцкая дзейнасць і выкрыццё замежнага шпіёна і дыверсанта, які пралез на пасадку інжынера на будаўніцтва чыгуначнага маста недалёка ад дзяржаўнай граніцы.

Паст.: БДТ-3, 1932.

Крытыка

Нефед В. Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Мінск, «Наука и техника», 1965. (О спектакле «Контратака» см. на с. 220—221).

293. Курдин Д. Междубурье. Пьеса в 3 актах, 11 карт.

Пьеса из жизни Красной Армии. Автор поднимает в ней проблему формирования нового бойца Красной Армии, подчеркивает необходимость упорной работы и учебы в мирное время.

Д. лиц. м.—18; ж.—5; масса.

Пост.: БГТ-1, 1929; Московским т-ром Центр. дома Красной Армии, 1930; Ленинградским т-ром Красной Армии, 1930; Чувашским акад. драм. т-ром им К. В. Иванова (г. Чебоксары), 1930; Мордовским гос. т-ром (г. Саранск), 1933, а также Бакинским, Новочеркасским, Смоленским, Тульским, Ульяновским и др. т-рами. Пьесу поставили 17 т-ров.

Публікацыі

Кн.: Курдин Д. И. Междубурье. Пьеса в 4 актах, 11 эпиз. в перераб. И. Всевожского. [М.], Гослитиздат, 1931. (На обл.: 1932). 83 с.

Крытыка

Б-скі Н. На пазіцыях «Міжбур'я». Часоп. «Чырвоная Беларусь», 1930, № 1, с. 21.—*Некрашэвіч А.* Заслона закрыта. Часоп. «Полымя», 1930, № 7, с. 218—231. (Пра п'есу «Міжбурье» гл. на с. 220—222).—*Некрашэвіч А.* Беларускі першы дзяржаўны тэатр. 1920—1930. Да дзесяцігоддзя яго існавання. [Мінск], Белдзяржвыд, [1930]. (Гл. на с. 33—35).—*Рамановіч Я.* Першы тэатр. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1946. (Гл. на с. 26—27).—*Няфёд У.* Народны артыст БССР У. І. Уладамірскі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1954. (Аб выкананні У. Уладамірскім ролі Дыбава ў спектаклі «Міжбур'е» гл. на с. 43—45).—*Есакоў А.* Уладзімір Крыловіч. Жыццёвы і творчы шлях. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956. (Пра п'есу і спектакль БДТ-1 «Міжбур'е» гл. на с. 108—110).—*Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу і спектакль «Міжбур'е» гл. на с. 172—174).—*Нефед В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Мінск, «Наука и техника», 1965. (О пьесе «Междубурье» и одноим. спектакле БГТ-1 см. на с. 192—196).

294. Курдин Д. Сверчок. Комедия в 3 д.

Показаны новые черты в быте и сознании советского крестьянина. Действие происходит во второй половине 20-х годов.

Д. лиц: м.—3; ж.—3.

Публікацыі

Кн.: Курдин Д. И. Сверчок. Комедия в 3 д. М., «Крестьян. газ.», 1929. 32 с. (Б-ка журн. «Деревенский театр», вып. 7 (38).

295. Курдзін Д. Чалавек вырашае. [«Азеляненне цэха»].

3 жыцця камуніста, удзельніка грамадзянскай вайны, дырэктара металургічнага завода.

Паст.; БДТ-2, 1936.

Крытыка

Раскін С. і Іофінаў А. «Чалавек вырашае» ў БДТ-2. Газ. «Віцебскі пралетары», 1936, 27 студз.—*Любоўскі Б. і Дорскі І.* Супроць аднабаковай крытыкі. Па поваду артыкула [С. Раскіна і А. Іофанава] аб п'есе «Чалавек вырашае». Газ. «Віцебскі пралетары», 1936, 2 лют.—*Курдзін Д.* Письмо ў рэдакцыю. [З поваду артыкула С. Раскіна і А. Іофанава]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1936, 2 лют.—*Юдзельвіч М.* Пяць спектакляў. [Сярод іншых — ацэнка п'есы «Чалавек вырашае»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1936, 26 крас.

296. Кучар А. Гэта было ў Мінску. Драма ў 4 дз.

П'еса напісана ў 1947 г. Пра партыйнае падполле Мінска і дзейнасць беларускіх партызан у час Вялікай Айчыннай вайны. У асно-

ву сюжэта пакладзены факт пакарання смерцю намесніка Гітлера ў Беларусі — Кубэ. Прататыпамі герояў п'есы Марыны Казаніч і Ганны Чорнай з'яўляюцца Героі Савецкага Саюза Алена Рыгораўна Мазанік і Марыя Барысаўна Осіпава.

Дз. асоб: м.—28; ж.—28; маса.

Паст.: Т-рам Я. Купалы, 1949; Гродзенскім т-рам, 1952.

П у б л і к а ц ы

Часоп. «Полымя», 1950, № 3, с. 40—76.

Кн.: Кучар А. Гэта было ў Мінску. П'еса ў 4 дз. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1950. 100 с.

У кн.: Кучар А. Над Дзвіной, Нямігай, Віліяй. П'есы і кіна-сцэнарый. Мінск, Дзяржвыд БССР, с. 69—164.

К р ы т ы к а

Міхайлаў Г. «Гэта было ў Мінску». [Спектакль Т-ра Я. Купалы]. Газ. «Звязда», 1949, 13 мая.—*Клецков Ф.* «Это было в Минске». [в Т-ре Купалы]. Газ. «Советская Белоруссия», 1949, 13 мая.—*Кірылаў Я.* «Гэта было ў Мінску». [Да гастролей Т-ра Я. Купалы ў Магілёве]. Газ. «За Радзіму», 1949, 10 верас.—*Пракопчык Г.* «Гэта было ў Мінску». [Да гастролей Т-ра Я. Купалы ў Бабруйску]. Газ. «Савецкая Радзіма», 1949, 26 кастр.—*Кіркевіч А.* «Гэта было ў Мінску». [Спектакль Гродзенскага абл. драм. тэатра]. Газ. «Гродзенская праўда», 1952, 14 снеж.—*Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу «Гэта было ў Мінску» і аднаймен. спектакль гл. на с. 315—317).—*Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Пра п'есу «Гэта было ў Мінску» і аднаймен. спектакль Т-ра Я. Купалы гл. на с. 44—47).

297. Кучар А. Заложнікі. Драма ў 3 дз.

Дзея адбываецца ў час Вялікай Айчыннай вайны на тэрыторыі Беларусі, акупіраванай нямецкімі фашыстамі. Аўтар паказвае гераічную барацьбу беларускіх партызан супроць фашысцкага нашэсця. Правобразам героя п'есы бацькі Міхала з'яўляецца Герой Савецкага Саюза Мінай Філіпавіч Шмыроў. П'еса напісана ў 1943 г.

Дз. асоб: м.—25; ж.—5; маса.

Паст.: БДТ-2, 1944; Т-рам Я. Купалы, 1945.

П у б л і к а ц ы

Кн.: Кучар А. Заложнікі. Драма ў 3 дз. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1946. 64 с.

У кн.: Кучар А. Над Дзвіной, Нямігай, Віліяй. П'есы і кіна-сцэнарый. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962, с. 3—68.

К р ы т ы к а

Няфёд У. «Заложнікі» ў Другім беларускім тэатры. Часоп. «Беларусь», 1945, № 1, с. 55—57.—*Крапіва К.* П'есы і вобразы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1946, 10 студз.; тое ж, у кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 2. Мінск, 1956, с. 449—456. (Пра п'есу «Заложнікі» гл. на с. 450—451).

298. Кучар А. Неспакойныя сэрцы. П'еса ў 4 дз., 7 карц.

Пра маладых будаўнікоў Мінскага трактарнага завода, іх працу і побыт.

Дз. асоб: м.— 14; ж.— 6.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1952; Кішанёўскім рус. драм. т-рам, 1959.

Публікацыі

Часоп. «Полюмя» 1953, № 4, с. 34—73.

Кн.: Кучар А. Неспакойныя сэрцы. П'еса ў 4 актах, 7 карц. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1954. 101 с.

У кн.: Кучар А. Над Дзвіной, Нямігай, Віліяй. П'есы і кінасцэнарыі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962, с. 165—248.

Крытыка

Няфёд У. Задума і яе ўвасабленне. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1953, 28 лют.— *Нефед В.* Конфлікт застаецца нераскрытым. [О п'есах «Что посеешь, то и пожнешь» В. Полесского и «Беспокойные сердца» А. Кучара]. Журн. «Театр», 1953, с. 65—72.— *Краніва К.* Канфлікт — аснова п'есы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1954, 18 снеж; тое ж, у кн.: *Краніва К.* Збор твораў у 3 тт. Т. 2. Мінск, 1956, с. 557—567. (Пра п'есу «Неспакойныя сэрцы» гл. на с. 559—560).— *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу «Неспакойныя сэрцы» гл. на с. 333).— *Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш. сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы і спектакля «Неспакойныя сэрцы» гл. на с. 87—92).— *Гісторыя беларускай савецкай літаратуры.* У 2 тт. Т. 2. 1941—1964. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «Неспакойныя сэрцы» гл. на с. 93—94).

Літаратура пра драматургію А. Кучара

Бурносаў В. Крытык, драматург. Да 50-годдзя з дня нараджэння А. Кучара. Часоп. «Беларусь», 1960, № 8, с. 15.

299. **Л. П.** Да новага жыцця. Драма ў 4 актах.

Партызанская барацьба беларускага народа супроць белапалякаў у 1920 г.

Дз. асоб: м.— 3; ж.— 4.

Публікацыі

Часоп. «Малады араты», 1926, № 13, с. 12—14; № 14, с. 6—8.

300. **Лупсякоў М.** Каштоўны скрутак. П'еса ў 2 карц. Дзея адбываецца ў час Вялікай Айчыннай вайны ў адной з вёсак партызанскай зоны.

Дз. асоб: м.— 4; ж.— 3.

Публікацыі

У кн.: Школьная эстрада. П'есы для дзіцячага тэатра. Мінск, Дзяржвыд БССР, рэд. дзіцяч. і юнацк. літ., 1950, с. 80—86.

301. **Лур'е А.** Рускія сябры. Гістарычны скетч у 1 акце. З падзей паўстання 1863—1864 гадоў на Беларусі. У п'есе дзейнічаюць гістарычныя асобы — Валеры Врублеўскі і Марыя Складоўская-Кюры.

Дз. асоб: м.—3; ж.—1.

Публікацыі

У кн.: Нёман. Збор твораў пісьменнікаў Гродзеншчыны. Кн.: 2. Гродна, 1958, с. 191—194.

302. **Лявонны Ю.** Нечаканае. Жарт у 1 дз. з вясковага жыцця. (Сюжэт апрацаваны па п'есе Рыч. Бывалага).

Аб рысах новага ў побыце беларускага селяніна. Дзея адбываецца ў сярэдзіне 20-х гадоў.

Дз. асоб: м.—5; ж.—1; маса.

Публікацыі

Часоп. «Малады араты», 1926, № 10, с. 13—15.

303. **Ляжневіч А.** [А. Бяздольны]. З дымам-пажарам. Рэвалюцыйная п'еса ў 3 дз.

Аб барацьбе беларускіх партызан супроць белапольскай акупацыі. Дзея адбываецца ў снежні 1918 г., у час адыходу немцаў з Беларусі.

Дз. асоб: м.—15; ж.—1; маса.

Публікацыі

Часоп. «Змаганне» (Выд. Цэнтр. бюро беларус. студэнцкіх земляцтваў у Маскве. Мінск), 1924, сш. 1, с. 55—57. (Урывак з драмы, дзея 1-ая, падпісана псеўданімам А. Бяздольны).

Кн.: Ляжневіч А. З дымам-пажарам. Рэвалюцыйная п'еса ў 3 абразах. Малюнкi масавай барацьбы беларускіх партызан у часы акупацыі Беларусі беларускімі партызанамі. Мінск, Белдзяржвыд, 1928. 44 с. (Сялянскі т-р).

304. **Мазуркевіч Я.** За калгас. Тры сцэнічныя абразкі.

Аўтар п'есы, настаўнік Віцебскага вясельнага рабфаку, паказаў беларускую вёску ў перыяд калектывізацыі. П'еса напісана ў 1929—1930 гг.

Дз. асоб: м.—14; ж.—4; маса.

Публікацыі

У кн.: Рытмы будавання. Трэці літ.-мастацкі зборнік Беларусі, асацыяцыі пралетарскіх пісьменнікаў. Віцебск, Віцебскі філіял Бел АПП, 1930, с. 127—174.

305. **Макаёнак А.** Выбачайце, калі ласка! [«Камні в печени»]. Сатырычная камедыя ў 4 дз.

Аўтар крытыкуе недахопы ў партыйным і савецкім кіраўніцтве, якія перашкаджалі калгаснаму сялянству. Дзея адбываецца ў пачатку 50-х гадоў у адным з раёнаў Беларусі.

Дз. асоб: м.—7; ж.—6; маса.

Паст.: Т-рам Я. Купалы, 1954; Т-рам Я. Коласа, 1953; Украінскім дзярж. акад. драм. т-рам імя І. Франка (г. Кіеў), 1954; Мас-

коўскім Цэнтр. т-рам Савецкай Арміі, 1954; Маскоўскім абл. драм. тэатрам, 1954; Ленінградскім драм. т-рам, 1954; Ленінградскім абл. малым драм. т-рам, 1954; Літоўскім акад. т-рам драмы (г. Вільнюс), 1954; Таллінскім рус. драм. т-рам, 1954; Харкаўскім укр. вандроўн. драм. т-рам імя М. Крапіўніцкага, 1954; Чувашскім акад. драм. т-рам імя К. В. Іванова (г. Чэбаксары), 1954; Эстонскім драм. т-рам імя Кінгісэпа, 1954; Тбіліскім т-рам рус. драмы імя А. С. Грыбаедава, 1954; Пярнускім эстонскім драм. т-рам імя Кайдула, 1955; Махачкалінскім рус. драм. т-рам імя М. Горкага, 1954; Бурацкім вандроўн. драм. т-рам, 1954; Вільнюскім рус. драм. т-рам, 1954 і інш.

П'есу А. Макаёнка «Выбачайце, калі ласка!» паставілі звыш 120 прафесійных тэатраў Савецкага Саюза.

Публікацыі

Часоп. «Полюмя», 1953, № 7, с. 3—36.

Кн.: Макаёнак А. Выбачайце, калі ласка! [П'еса]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1954. 99 с.

У кн.: Макаёнак А. Камедыі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 128—194.

Журн. «Театр», 1953, № 10, с. 3—47. (Под загл.: «Камни в печени». Авториз пер. с белорус. Г. Штайна).

Кн.: Макаёнак А. Извините, пожалуйста! (Камни в печени). Сатирич. комедия в 4 д. Авториз пер. с белорус. Г. Штайна. М., «Искусство», 1954. 101 с.

В кн.: Макаёнок А. Левониха на орбите. — [Извините, пожалуйста! — Сами с усами]. Пьесы. Пер. с белорус. М., «Советский писатель», 1963, с. 3—100.

Кн.: Макаёнак А. Выбачайце, калі ласка! Сатырычная камедыя ў 4 дз. Аўтарыз. пер. з беларус. У. Нагорнага. Кіеў, «Мистецтво», 1954. 104 с. з іл. На укр. мове.

Кн.: Макаёнак А. Камні ў печані. [«Выбачайце, калі ласка!»]. Сатырычная камедыя ў 4 д. Пер. з рус. Ф. Чэха. Прага, 1956. 98 с. (Чэхаславацкае маст. і літ. аб'яднанне). — На чэшск. мове. Надрук. множ. апаратам.

Крытыка

Калеснік В. На чыстую ваду. Газ. «Савецкая Радзіма» (Бабруйск), 1953, 18 кастр.—*Жданов Н.* Две пьесы о колхозной деревне [«Народный академик» В. Овечкина и Г. Фиша, «Камни в печени» А. Макаенка]. Газ. «Известия», 1953, 20 окт.—*Шыцік У.* Новая сатырычная камедыя. Газ. «Калгасная праўда», 1953, 3 лістап.—*Рамановіч Я.* Надзённая сатыра. [«Выбачайце, калі ласка!» на сцэне Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1953, 14 лістап.—*Пашкевіч Н.* Зброяй смеха. «Выбачайце, калі ласка!» А. Макаёнка на сцэне Т-ра імя Я. Коласа. Газ. «Звязда», 1953, 18 лістап.—*Менжынская В.* «Выбачайце, калі ласка!» [у Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Віцебскі рабочы», 22 лістап.—*Лужанін М.* «Выбачайце, калі ласка!» [У Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1954, 20 лют.—*Вайсман Г.* Не в полную силу. Сатирич. комедия А. Макаенка. «Камни в печени» на сцене Карагандинского обл. рус. т-ра. Газ. «Казахстанская правда», 1954, 24 февр.—*Стэльмах У.* «Выбачайце, калі

ласка!» [У Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Мінская праўда», 1954, 3 сак. — *Саптак В.* Замысел абязывае. [О комедиях «Камни в печени» А. Макаенка и «Залог успеха» Ю. Трифонова]. Журн. «Театр», 1954, № 3, с. 93—102.—*Суходольский В.* Важная, но не раскрытая тема. [Пьеса А. Макаенка «Извините, пожалуйста!» в Киевском драм. т-ре им. И. Франко]. Газ. «Правда Украины», 1954, 4 апр.—*Дмитриев С.* Острое чувство современности. [Пьесы «Извините, пожалуйста!» А. Макаенка и др. в Т-ре Я. Коласа]. Газ. «Советская культура», 1954, 13 апр.—*Караганов А.* «Извините, пожалуйста!» Пьеса А. Макаенка на сцене Центр. т-ра Советской Армии. Газ. «Советская культура», 1954, 24 апр.—*Няфёд У.* Першыя крокі. [Сатырычныя камедыі «Выбачайце, калі ласка!» А. Макаенка ў Т-ры Я. Купалы і «Не называючы прозвішчаў» В. Мінко ў Рус. т-ры БССР]. Часоп. «Беларусь», 1954, № 5, с. 18—19.—*Ласурия А. и Лолша К.* Творческий успех коллектива Сухумского театра. [Постановка пьесы «Камни в печени» А. Макаенка. К 25-летию т-ра]. Газ. «Заря Востока», 1954, 25 июня.—*Пишыркоў Ю.* Сатырычная камедыя А. Макаенка «Выбачайце, калі ласка!» Часоп. «Полюмя», 1954, № 6, с. 132—139.—*Пименов В.* «Извините, пожалуйста!» [В Центр. т-ре Советской Армии]. Журн. «Огонек», 1954, № 15, с. 26 — *Курганов Б.* «Извините, пожалуйста!» [в Рус. драм. т-ре им. Н. К. Крупской. г. Фрунзе]. Газ. «Советская Киргизия», 1954, 21 ноября.—*Ардова И.* «Извините, пожалуйста!» [в Т-ре Я. Коласа. К гастроям в Петрозаводске]. Газ. «Ленинское знамя», 1955, 4 янв.—*Ровенских Б.* «Извините, пожалуйста!» в театре им. Я. Купалы. Газ. «Советская Белоруссия», 1955, 22 фев.—*Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу А. Макаенка «Выбачайце, калі ласка!» I пра аднайменныя спектаклі Т-ра Я. Купалы і Т-ра Я. Коласа гл. на с. 343—345.—*Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., спец. сярэд. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «Выбачайце, калі ласка!» і аднаймен. спектакля Т-ра Я. Купалы гл. на с. 188—192).—*Пятровіч С. А.* Народны тэатр Беларусі. [Мінск, «Навука і тэхніка», 1966]. (Пра спектакль «Выбачайце, калі ласка!» на самадзейнай сцэне гл. на с. 153—155).—*Гісторыя беларускай савецкай літаратуры.* У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Аналіз камедыі «Выбачайце, калі ласка!» гл. на с. 162—165).

306. **Макаёнак А.** Жыццё патрабуе. («Будні сакратара райкома»). П'еса ў 1 акце.

Пра будаўніцтва новай сацыялістычнай калгаснай вёскі-аграгорада. Адзін з галоўных герояў — сакратар райкома. Дзея адбываецца ў канцы саракавых — пачатку пяцідзсятых гадоў.

Дз. асоб: м. — 3; ж. — 3.

Публікацыі

У кн.: На сонечных сцежках. Творчасць маладых. Кн. I. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1950, с. 18—28.

У кн.: Макаёнак А. Перад сустрэчай. — Жыццё патрабуе. [П'есы]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951. (Дом нар. творчасці), с. 24—38.

307. **Макаёнак А.** Каб людзі не журыліся. [«Сами с усами»]. Камедыя ў 4 актах, 5 карц.

Галоўны герой п'есы — камуніст, які па закліку сэрца ідзе ў адзін з адстаючых калгасаў і дапамагае хлебаробам вывесці гаспадарку з прарыву.

Дз. асоб.: м. — 14; ж. — 3.

Паст.: т-рам Я. Купалы, 1959.

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1958, № 2, с. 9—53.

У кн.: Макаёнак А. Камедыі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 60—127.

В кн.: Макаёнак А. Левоніха на орбите. П'есы. Пер. с белорус. М., Сов. писатель, 1963, с. 101—202. (Под загл. «Сами с усами», пер. автора).

Крытыка

Сабалеўскі А. Уладар дум чалавечых. Творчасць народнага артыста СССР Барыса Платонава. Мінск, 1964. (Аб выкананні ролі Кавальчука ў п'есе А. Макаёнака «Каб людзі не журыліся» гл. на с. 159—161). — Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «Каб людзі не журыліся» гл. на с. 166—167).

Макаёнак А. Камні ў печані. Сатырычная камедыя. Гл. пад назв.: «Выбачайце, калі ласка!» (№ 305).

308. **Макаёнак А.** Крымінальная справа. П'еса ў 1 акце.

Аб асабовай адказнасці простых людзей свету за лёс усяго працоўнага чалавецтва. Сцэна з амерыканскага жыцця.

Дз. асоб.: м. — 2.

Публікацыі

Газ. «Літаратура і мастацтва», 1951, 8 снеж.

У кн.: Самадзейны тэатр. Зборнік аднаактовых п'ес для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Склаў Д. А. Арлоў. Мінск, 1952. (Рэсп. дом нар. творчасці. Рэсп. метад. кабінет культасветработы), с. 91—96.

У кн.: Размова па шчырасці. Зборнік гумару і сатыры. Склаў М. Чавускі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1954, с. 154—159.

309. **Макаёнак А.** Лявоніха на арбіце. Камедыя ў 3 дз.

Новыя людзі калгаснай вёскі змагаюцца за ліквідацыю рэштак уласніцкай псіхалогіі ў некаторых калгаснікаў і супроць недахопаў у кіраўніцтве сельскай гаспадаркай. П'еса напісана ў 1960 г.

Дз. асоб.: м. — 7; ж. — 2; маса.

Паст.: Т-рам Я. Купалы, 1961; Магілёўскім і Гомельскім абл. т-рамі, 1961; Цэнтральным т-рам Савецкай Арміі (г. Масква), 1961;

Ленінградскім т-рам Ленсавета, 1961; Т-рам імя Камісаржэўскай (г. Ленінград), 1961; Харкаўскім т-рам юн. глядача, 1961; Літоўскім акад. т-рам драмы (г. Вільнюс), 1961; Армянскім драм. т-рам імя Сундуяна (г. Ерэван), 1961; Башкірскім акад. т-рам драмы (г. Уфа), 1962; Бурацкім т-рам драмы імя Х. Намсараева (г. Улан-Удэ), 1962; Туркменскім акад. т-рам драмы (г. Ашхабад), 1961; Кіргізіскім драм. т-рам (г. Фрунзе), 1965; Чувашскім акад. т-рам імя К. В. Іванова (г. Чабаксары), 1961; Лезгінскім драм. т-рам імя С. Стальскага (г. Дербент), 1962; Чаркескім драм. т-рам, 1961; Кішынёўскім рус. драм. т-рам імя А. П. Чэхава, 1962; Кара-Калпакскім муз.-драм. т-рам імя Станіслаўскага (г. Нукус), 1963; Горкаўскім т-рам камедыі, 1961; Грозненскім драм. т-рам імя Ханпашы Нурадзілава, 1961; Казанскім рус. вялікім драм. т-рам імя В. І. Качалава, 1962; Карагандзінскім рус. абл. драм. т-рам, 1961; Ленінабадскім абл. т-рам рус. драмы і камедыі, 1961; Луганскім абл. укр. муз.-драм. т-рам імя А. Астроўскага, 1961; Мурманскім драм. т-рам Паўночнага флота, 1961; Арлоўскім абл. драм. т-рам імя І. С. Тургенева, 1961; Пярнускім эстонскім драм. т-рам імя Койдула, 1962; Севастопальскім драм. т-рам Чарнаморскага флоту, 1961; Цалінаградскім краёвым драм. т-рам, 1962 і інш.

П'есу паставілі 64 прафесійныя тэатры СССР.

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1961, № 1, с. 3—38.

У кн.: Макаёнак А. Камедыі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 3—59.

Журн. «Театр», 1961, № 4, с. 9—36. (В пер. с белорус. автора).

Кн.: Макаёнак А. Левоніха на орбите. Комедия в 3 д. Пер. с белорус. автора. М., ВУОАП, 1961. 76 л. — Отпеч. множит. аппаратом.

В кн.: Репертуарный сборник. В помощь коллективам худож. самодеятельности. Псков, 1962, с. 20—27. (Отрывок из пьесы).

В кн.: Макаёнак А. Левоніха на орбите.—[Извините, пожалуйста!—Сами с усами]. Пьесы. Пер. с белорус. М., «Сов. писатель», 1963, с. 203—287. (Пер. автора).

Кн.: Макаёнак А. Лявоніха на арбіце. [Камедыя ў 3 дз. Пер. з рус. А. Бауга]. Рыга, Латдзяржвыд, 1962. 82 с.— На латыш. мове.

Кн.: Макаёнак А. Лявоніха на арбіце. Камедыя ў 3 дз. Пер. з беларус. В. Казачэнка. [Рэжысёр. заўвагі В. М. Аглобліна]. Кіеў, Выяўленчмузвыд, 1961. 116 с. (Б-ка маст. самадзейнасці. У дапамогу тэатральным калектывам. Вып. 7).— На укр. мове.

Кн.: Макаёнак А. Мая жонка, я і карова. [У арыгінале: «Лявоніха на арбіце»]. Камедыя ў 3 дз. Пер. І. Ізаковіч. Браціслава, 1961. 53 с.— На славацк. мове.

Кн.: Макаёнак А. Лявоніха на арбіце. П'еса ў 3 дз. Пер. І. Бялджыеў. Сафія, 1962. 51 с. (Рэпертуарная камісія пры М-ве асветы і культуры).— На балгар. мове.

У кн.: Маўзон А. Калі ты чалавек. — Макаёнак А. Лявоніха на арбіце. Камедыі. Пер. Ю. Папова. Сафія, «Наука і мастацтва», 1964. 119 с. (Цэнтр. дом нар. творчасці. Б-ка «Тэатральная самадзейнасць». Т. VII. кн. 9).— На балгар. мове.

Крытыка

Мельнікаў С. Прэм'ера ў Ашмянах. [«Лявоніха на арбіце»]. Газ. «Калгасная праўда», 1961, 29 сак.—*Пименов В.* Общее и разное. Журн. «Дружба народов», 1961, № 4, с. 225—235.—*Нефед В.* Тема спектакля — современность. «Лявоніха на арбіце» в Т-ре Я. Купалы. Газ. «Советская Белоруссия», 1961, 18 мая.—*Рамановіч Я.* З пачуццём сучаснасці. «Лявоніха на арбіце» ў Т-ры імя Я. Купалы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 19 мая.—*Сабалейскі А.* Лявон сыходзіць з арбіты. [«Лявоніха на арбіце» на сцэне Т-ра Я. Купалы]. Газ. «Чырвоная змена», 1961, 20 мая.—*Быкова О.* На парозе цудоўнага заўтра. [«Лявоніха на арбіце» ў Чарнавіц укр. муз.-драм. т-ры імя О. Кабылянскай]. Газ. «Радянська Буковина», 1961, 26 трав. (На укр. мове).—*Пятровіч С.* З пачуццём сучаснасці. «Лявоніха на арбіце» ў Т-ры імя Я. Купалы. Газ. «Мінская праўда», 1961, 27 мая.—*Стральцоў Б.* Выхад на арбіту. [«Лявоніха на арбіце» на сцэне Т-ра Я. Купалы]. Газ. «Звязда», 1961, 30 мая.—*Глушкова Р. і Главацкі Л.* Свежы вецер сучаснасці. [«Лявоніха на арбіце» у Т-ры Я. Купалы. Да гастролей у Віцебску]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1961, 18 чэрв.—*Брандобовская Л.* Левоніха вышла на орбіту. [«Левоніха на арбіце» в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Знамя юности», 1961, 5 июля.—*Дзюбінская О.* Сучасная камедыя. «Лявоніха на арбіце» А. Макаёнка ў Беларус. акад. т-ры імя Я. Купалы. [Да гастролей у Гродна]. Газ. «Гродзенская праўда», 1961, 7 ліп.—*Сая К.* Камедыя выйшла на арбіту. [«Лявоніха на арбіце» ў Дзярж. акад. т-ры драмы Літоўскай ССР]. Газ. «Тыеса» («Праўда»), 1961, 9 ліп. (На літоўск. мове).—*Симуков А.* Удачи и просчеты. [«Левоніха на арбіце» в Т-ре им. Я. Купалы]. Газ. «Советская культура», 1961, 26 сент.—*Волгин Б.* Лявон Чмых причаливает к новому берегу. [«Левоніха на арбіце» в Т-ре Я. Купалы. К гастролям в Москве]. Газ. «Сельская жизнь», 1961, 7 окт.—*Зайцава З.* «Лявоніха на арбіце» [на сцэне Гомельскага т-ра]. Газ. «Гомельская праўда», 1961, 11 кастр.—*Барсегян С.* «Левоніха на арбіце» [в Армян. драм. т-ре им. Сундукяна. Ереван]. Газ. «Коммунист», 1961, 19 ноября.—*Маміліяў А.* Мелюды прыгожага часу. [«Лявоніха на арбіце» у Туркмен. акад. т-ры драмы]. Газ. «Эдэбіят ве сунгат» [«Літаратура і мастацтва»], 1961, 19 лістап. (На туркмен. мове).—*Пименов В.* «Левоніха на арбіце» [в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Правда», 1961, 27 ноября.—*Акмамедаў О.* Гімн часу. [«Лявоніха на арбіце» на сцэне Туркмен. акад. драм. т-ра]. Газ. «Савецкі Туркменістан», 1961, 9 снеж. (На туркмен. мове).—*Наша Лявоніха.* Аб спектаклі гавораць глядачы. [Абмеркаванне спектакля Магілёўскага т-ра «Лявоніха на арбіце» ў Савецка-партыйнай школе пры ЦК КПБ. Газ. «Магілёўская праўда», 1962, 6 студз.—*Некрошюс Ю.* Экзамен выдержан отлично. [«Левоніха на арбіце» в Тельшайском нар. т-ре Литов. ССР]. Газ. «Советская Литва», 1962, 4 февр.—*Щербаков К.* Весело без претензий. [«Левоніха на арбіце» в Центр. т-ре Советской Армии]. Журн. «Театральная жизнь», 1962, № 3, с. 11—12.—*Кушнир С.* Серьезно с количеством. [Пьесы А. Успенского «Девушка с веснушками», А. Макаёнка «Левоніха на арбіце» и М. Эмэ «Третья голова» в Рус. драм. т-ре им. А. П. Чехова. Кишинев]. Газ. «Советская Молдавия», 1962, 11 мая.—*Сабалейскі А.* Ад замыслу да спектакля. Тэатр выбірае п'есу. [Пра п'есы «Лявоніха на

арбіце» А. Макаёнка і «Любоў, Надзея, Вера...» П. Васілеўскага]. Часоп. «Польмя», 1962. № 8, с. 166—176.—*Пчелкин Л.* Штурм рогатого бастиона. [По поводу статьи К. Щербакова «Весело, без претензий» о пьесе А. Макаёнка «Левониха на орбите» в журн. «Театральная жизнь», 1962, № 3]. Журн. «Театральная жизнь», 1962, № 10, с. 22—23.—*Попава В.* Загуменкі. [Пра п'есу А. Макаёнка «Лявоніха на арбіце»]. Часоп. «Творба» (Прага), 1962, вып. 34, с. 813. (На чэш. мове).—*Гнездовская М.* «Левониха на орбите» [в Каракалпакском муз.-драм. т-ре им. Станиславского]. Газ. «Правда Востока», 1963, 10 февр.—*Сабалейскі А.* Уладар дум чалавечых. Творчасць нар. артыста СССР Барыса Платонава. Мінск, 1964. (Пра выкананне ролі Лявона ў камедыі А. Макаёнка «Лявоніха на арбіце» гл. на с. 99—110).—*Пятровіч С. А.* Народныя тэатры Беларусі. [Мінск, «Навука і тэхніка», 1966]. (Пра спектаклі «Лявоніха на арбіце» на самадзейнай сцэне гл. на с. 155—156).—*Гісторыя беларускай савецкай літаратуры.* У 2 тт. Т. 2. 1941—1964. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «Лявоніха на арбіце» гл. на с. 173—174).

310. Макаёнак А. На досвітку, Драма ў 4 дз., 7 карц.

Аўтар паказвае ў п'есе жыццё пасляваеннай Францыі, малюе вобразы французскіх патрыётаў, якія змагаюцца за мір і нацыянальную незалежнасць сваёй краіны. П'еса напісана ў 1951 г.

Дз. асоб: м.—18; ж.—5; маса.

Паст.: Т-рам Я. Купалы, 1952.

П у б л і к а ц ы

Часоп. «Польмя», 1961, № 6, с. 3—10.

Кн.: Макаёнак А. На досвітку. Драма ў 4 актах, 8 карц.

Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952. 110 с.

У кн.: Макаёнак А. Камедыі.

Мінск, Дзяржвыд БССР,

1961, с. 195—252.

Газ. «Сталинская молодежь», 1951, 5, 8, 10 авг. (в пер. на рус. яз).

Журн. «Советская Отчизна», 1952, № 3, с. 29—67 (в авториз. пер. на рус. яз. Б. Бурьяна).

К р ы т ы к а

Блісцінаў М. П'еса аб барацьбе за мір. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1951, 18 жніўня.—*Шчарбатаў Г. і Пашкевіч Н.* Спектакль аб барацьбе за мір. [«На досвітку» ў Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Звязда», 1952, 31 студз.—*Маўзон А.* Тэма і яе ўвасабленне. [«На досвітку» ў Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1952, 2 лют.—*Герасимович Э.* Две Францыі. [«На досвітку» в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Советская Белоруссия», 1952, 6 фев.—*Атрошчанка А.* Яркі спектакль аб барацьбе простых людзей за мір. [«На досвітку» ў Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Мінская праўда», 1952, 9 лют.—*Няфёд У.* «На досвітку» [ў Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Чырвоная змена», 1952, 12 лют.—*Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш. сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Пра п'есу «На досвітку» і аднаймен. спектакль Т-ра Я. Купалы гл. на с. 63—65).—*Гісторыя беларускай савецкай літаратуры.* У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «На досвітку» гл. на с. 162)

311. **Макаёнак А.** Перад сустрэчай. Камедыя ў 1 дз.
3 жыцця калгаснікаў. Дзея адбываецца ў канцы саракавых
або ў самым пачатку 50-х гадоў.

Дз. асоб: м.—3; ж.—2.

Публікацыі

У кн.: На сонечных сцежках. Творчасць маладых. Кн.
1. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1950, с. 3—17.

У кн.: Макаёнак А. Перад сустрэчай.—Жыццё патрабуе.
[П'есы]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951. (Дом нар.-творчасці),
с. 3—23.

312. **Макаёнак А.** Першае пытанне. П'еса ў 1 дз.

3 жыцця вучняў 7—8 класаў.

Дз. асоб: м.—4; ж.—2.

Публікацыі

У кн.: Школьны тэатр. Зборнік п'ес для дзіцячай
мастацкай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952,
с. 137—144.

Макаёнак А. Самі з вусамі. Гл. пад назв.: «К а б
людзі не журыліся». (№ 307).

Літаратура пра драматургію

А. Макаёнка

Макарэвіч А. Творчасць праўдзівая, прынцыповая. [Рэц. на кн.:
Макаёнак А. Камедыі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961]. Газ.
«Магілёўская праўда», 1962, 18 мая.

Макарэвіч А. Творы праўдзівыя і шчырыя. [Рэц. на кн.: Ма-
каёнак А. Камедыі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961]. Часоп. «Бе-
ларусь», 1962, № 7, с. 28.

Жычка Х. Вялікая праўда жыцця. [Рэц. на кн.: Макаёнак А.
Камедыі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961]. Газ. «Чырвоная зме-
на», 1963, 4 крас.

Макаль П. і Вольскі А. За лясамі дрымучымі.
Драм. паэма-казка ў 3 дз., 6 карц. Гл. на аўт.: **Вольскі А.**
і Макаль П. (№ 85).

313. **Макарцаў Б.** Даеш Волгу. П'еса ў 4 дз., 14 чарц.
Падзеі грамадзянскай вайны. Дзея адбываецца ў час белавар-
дзейскага чэхаславацкага мецяжа на Волзе.

Дз. асоб: м.—18; ж.—4; маса.

Публікацыі

Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1940, № 2, с. 99—189.

314. **Малік А.** Ошибка. Шутка в 1 д.

Из жизни студенческой молодежи.

Д. лиц: м.—3; ж.—3.

Публікацыі

У кн.: Літаратурны Магілёў. Літ.-маст. зборнік. Кн. I. Магілёў, выд-ва газ. «За Радзіму», 1949, с. 109—130.

315. **Мальцінскі Х.**¹ Дзед Мароз-разгадчык. П'еса ў 1 акце.

Публікацыі

Газ. «Піянер Беларусі», 1965, 3 снеж. (У пер. з яўр. мовы).

316. **Мальцінскі Х.** Першая пяцёрка. П'еса ў 1 акце.

Публікацыі

Часоп. «Вясёлка», 1964, № 10, с. 11—12. (У пер. з яўр. мовы).

317. **Мальцінскі Х.** Першая палучка. П'еса ў 2 сцэнах.

З жыцця студэнцкай моладзі.

Дз. асоб: м.—2; ж.—2

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Маладосць», 1964, № 4, с. 3—7. (Пер. з яўр. мовы).

318. **Мальцінскі Х. і Рэлес Р.** Ачуняў. Аднаактовая п'еса для школьнай самадзейнасці.

Дз. асоб: м.—5; ж.—2.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Маладосць», 1963, № 10, с. 13—17. (У пер. з яўр. мовы).

Газ. «Зорька», 1963, 27 июля. (В пер. с евр. яз., под загл. «Выздоровел»).

319. **Мальцінскі Х. і Рэлес Р.** Бабуля памагла. П'еса ў 1 дз.

Аўтар паказвае розныя адносіны школьнікаў да працы.

Дз. асоб: м.—3; ж.—2.

Публікацыі

Газ. «Зорька», 1960, 14 окт. (В пер. с евр. яз.).

У кн.: Мальцінскі Х. і Рэлес Р. Аднаактовыя п'есы. Мінск, «Беларусь», 1964. (У рэпертуар школьнай самадзейнасці), с. 4—10, (У пер. з яўр. мовы М. Стральцова).

320. **Мальцінскі Х. і Рэлес Р.** Гронка вінаграду. Аднаактовая п'еса для школьнай самадзейнасці.

Эпізод з жыцця вучняў шостага класа.

Дз. асоб: м.—5; ж.—4.

¹ Гл. таксама п'есы Х. Мальцінскага і Р. Рэлеса, апублікаваныя у газетах: «Выздоровел» («Зорька», 1963, 27 июля) і «Задача» («Піянер Беларусі», 1960, 11 лістап.).

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Маладосць», 1963, № 10, с. 7—13 (У пер. з яўр. мовы).

У кн.: Аднаактовыя п'есы. Мінск, «Беларусь», 1964. (У рэпертуар школьнай самадзейнасці), с. 11—20. (У пер. з яўр. мовы М. Стральцова).

321. Мальцінскі Х. і Рэлес Р. Ля птушніка. П'еса ў 1 акце.

Аб тым, як піянеры дапамагалі птушніцы.

Дз. асоб: м.—3; ж.—2.

Публікацыі

У кн.: Мальцінскі Х. і Рэлес Р. Аднаактовыя п'есы. Мінск, «Беларусь», 1964. (У рэпертуар школьнай самадзейнасці), с. 21—29 (У пер. з яўр. мовы М. Стральцова).

322. Мальцінскі Х. і Рэлес Р. Наш квартэт. Аднаактовая п'еса для школьнай самадзейнасці.

З жыцця калгасных піянераў.

Дз. асоб: м.—3; ж.—2.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Маладосць». 1963, № 10, с. 26—31. (У пер. з яўр. мовы).

323. Марушка Л. Зарука шчасця. Драма ў 4 актах.

Аўтар, сельская настаўніца Карэліцкага раёна Гродзенскай вобласці Ларыса Марушка, узнімае ў п'есе пытанне аб маральным абліччы савецкага чалавека. Дзеючыя асобы — сельскія настаўнікі і калгаснікі. Дзея адбываецца ў сярэдзіне 50-х гадоў.

Дз. асоб: м.—4; ж.—8.

Публікацыі

У кн. Нёман. Зборнік твораў пісьменнікаў Гродзенскай вобласці. Гродна, 1956, с. 53—96.

Маўзон А. Асцярожна — Мякішавы. П'еса ў 3 дз., 12 карц. Гл. пад назв. «Пад адным небам» (№ 328).

324. Маўзон А. Калі ты чалавек. [«Твой светлы шлях»]. Драм. паэма ў 3 дз.

З жыцця калгаснай моладзі, аб яе працы, вучобе і марях. Дзея адбываецца ў канцы 50-х — пачатку 60-х гадоў.

Дз. асоб: м.—9; ж.—5; маса.

Паст.: Т-рам Я. Купалы, 1961 (пад назв. «Твой светлы шлях»); Маскоўскім т-рам драмы і камедыі, 1960; некаторымі нар. т-рамі рэспублікі.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1960, № 10, с. 5—50.

Кн.: Мовзон А. Если ты человек. Пьеса в 3 д. Авториз. пер. с белорус. В. Баскиной. Репертуар Белорус. гос. акад. т-ра им. Я. Купалы. М., ВУОАП, 1961. 84 л.—Отпеч. множит. аппаратом.

Кн.: Мовзон. А. Если ты человек... Пьеса в 3 д. [Авториз. пер. с белорус. В. Баскиной]. М., «Искусство», 1962. 91 с.

Кн.: Маўзон А. Калі ты чалавек... П'еса ў 3 дз. Пер. Л. Паспалееў.—Макаёнак А. Лявоніха на арбіце. Камедыя ў 3 дз. Пер. рус. Ювенила Папова. Сафія, «Навука і мастацтва», 1964. 119 с. (Цэнтр. дом нар. творчасці. Б-ка «Тэатр. самадзейнасць», т. VII, кн. 9).—На балгар. мове.

К р ы т ы к а

Шаўня А. Калі ўражанне раздвойваецца. «Твой светлы шлях» у Т-ры імя Я. Купалы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 21 сак.

325. Маўзон А. Канстанцін Заслонаў. Драма ў 8 карц.

У аснову п'есы пакладзены факты мужнай падпольнай дзейнасці савецкіх чыгуначнікаў пад кіраўніцтвам інжынера Канстанціна Заслонава. Дзея адбываецца ў акупіраванай нямецкімі фашыстамі Оршы ў канцы 1941 і пачатку 1942 г.

Дз. асоб: м.—21; ж.—2; маса.

Паст.: Т-рам Я. Купалы, 1947 (за спектакль артыстам т-ра прысуджана Дзярж. прэмія 2-й ступені); Магілёўскім і Палескім т-рамі, Брэсцкім т-рам імя ЛКСМБ; Маскоўскім дзярж. камерным т-рам, 1947; Ленінградскім дзярж. малым драм. т-рам, 1949; Маскоўскім ансамблем драмы і камедыі Цэнтр. Дома культуры чыгуначнікаў, 1948; Уладзівастоўскім драм. т-рам Ціхаакеанскага флота (Прыморскі край), 1948; Кіраваканскім армянскім драм. т-рам імя О. Абеяна, 1950; Кызылскім тувінскім абл. драм. т-рам, 1951; Саранскім аб'яднаным драм. т-рам (Мардоўская АССР), 1949; Сыктыўкарскім аб'яднаным драм. т-рам (Комі АССР), 1947; Якуцкім рус. драм. т-рам, 1949; многімі абласнымі і інш. т-рамі. (П'есу паставілі каля 50 прафесійных тэатраў СССР).

П у б л і к а ц ы

Чадоп. «Польмя», 1948, № 9, с. 3—41.

У кн.: Беларуская савецкая проза і драматургія. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1948, с. 554—618.

Кн.: Маўзон А. Канстанцін Заслонаў. Драма ў 9 карц. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1949. 77 с.

У кн.: Маўзон А. Выбраныя п'есы. Мінск, «Беларусь», 1964. 314 с. з іл., с. 11—78.

Кн.: Мовзон А. Константин Заслонов. Героич. драма в 4 актах. (Вариант для театров 3-й и 4-й групп). Лит. пер. с белорус. И. Барашко. М., 1947. 59 с.—Отпеч. множит. аппаратом.

Кн.: Мовзон А. Константин Заслонов. [Драма]. Лит. пер. с белорус. И. Барашко. М., Всесоюз. упр. по охране автор. прав, 1947. 71 с.—Отпеч. множит. аппаратом.

То же. Пьеса в 4 актах, 8 карт. М.—Л., «Искусство», 1948. 100 с.

В кн.: Пьесы для самодеятельного театра. М.—Л., «Искусство», 1948, с. 3—52. (Вариант для самодеятельного театра. Пер. с белорус. И. Барашко).

В кн.: Сборник для кружков художественной самодеятельности. Минск, Госиздат БССР, 1949. (Респ. дом нар. творчества), с. 3—72. (Пьеса в 3 актах, 7 карт).

В кн.: Белорусская драматургия. Сост. П. Кобзаревский. Т. 2. Л.—М., «Искусство», 1949, с. 197—253. (Пьеса в 4 д. пер. с белорус. И. Барашко).

Кн.: Мовзон А. Константин Заслонов, Героическая драма в 3 д. [Пер. с белорус. автора]. Минск, Госиздат БССР, 1961. 99 с.

К р ы т ы к а

Новая п'еса аб Заслонаве. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1945, 5 кастр.—*Бурьян Б.* «Константин Заслонов» [в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Сталинская молодежь», 1947, 14 мая.—*Андрэў А.* Заслонаў з намі. [Спектакль «Канстанцін Заслонаў» у Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1947, 17 мая.—*Панчанка П.* Вобразы савецкіх патрыётаў. [Спектакль «Канстанцін Заслонаў» у Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1947, 17 мая.—«Канстанцін Заслонаў» у Тэатры імя Я. Купалы. (Артыкулы І. Кожара, Н. Пашкевіча, А. Семянчука і інш.). Газ. «Звезда», 1947, 21 мая.—Спектакль о народном героизме. [Пьеса «Константин Заслонов» на сцене Т-ра Я. Купалы. Статьи: *Рахленко Л.* Великая честь; *Платонов Б.* Работа над образом героя; *Санников К.* Тема мужества и бесстрашия; *Козлов И.* Творческая победа [и др.]. Газ. «Советская Белоруссия», 1947, 21 мая.—*Модель М.* Патриотический спектакль. [«Константин Заслонов» в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Советская Белоруссия», 1947, 21 мая.—*Кожар И.* «Константин Заслонов» [в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Гудок», 1947, 6 июня.—*Гринберг И.* Вторая жизнь Константина Заслонова. [«Константин Заслонов» в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Советское искусство», 1947, 6 июня.—*Няфёд У.* «Канстанцін Заслонаў» [у Т-ры Я. Купалы]. Часоп. «Беларусь», 1947, № 6, с. 30—31.—*Земцов А.* «Константин Заслонов» [в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Правда», 1947, 15 июля.—*Абрамов А.* «Константин Заслонов» [в Камерном театре. Москва]. Газ. «Вечерняя Москва», 1947, 20 сент.—*Рудницкий К.* Пьеса о народном герое. Спектакль «Константин Заслонов» в Московском камерном театре. Газ. «Гудок», 1947, 26 сент.—*Фельдман З.* «Канстанцін Заслонаў» у Маскоўскім камерным тэатры. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1947, 27 верас.—*Штайн Г.* Портрет героя. Пьеса А. Мовзона «Константин Заслонов» в Камерном т-ре. Газ. «Советское искусство», 1947, 27 сент.—*Семенова И.* «Константин Заслонов». Премьера пьесы А. Мовзона в Московском камерном т-ре. Журн. «Огонек», 1947, № 39, с. 26.—*Няфёд У.* «Канстанцін Заслонаў». Газ. «Літаратура і мастацтва», 1947, 29 лістап.—*Воробьев Л.* Спектакль о народном герое. [«Константин Заслонов» в исполнении Ансамбля драмы и комедии ЦДКЖ]. Газ. «Гудок», 1947, 26 дек.—*Кулешов Ф.* «Константин Заслонов». [Спектакль Кустанайск. обл. т-ра]. Газ. «Казахстанская правда», 1947, 28 дек.—*Краніва К.* Беларуская савецкая драматургія за 1947 год. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1948, 6 сак.; тое ж, у кн.: *Краніва К.* Збор твораў. У 3 тт. Т. 2. Мінск, 1956, с. 457—469. (Пра п'есу «Канстанцін Заслонаў» гл. на с. 464—465).—*Модэль М.* Пачуццё сучаснасці. [«Канстанцін Заслонаў» у Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1948, 1 мая.—*Каплан А.*

«Канстанцін Заслонаў» [у Палескім абл. драм т-ры]. Газ. «Большавік Палесся», 1948, 26 мая.—*Блок В.* Спектакль о герое. (П'еса А. Мовзона «Константин Заслонов» в Беларус. гос. т-ре им. Я. Купалы. К гастроліам в Москве). Газ. «Московский большевик», 1948, 11 июля.—*Киселев И.* Советская героиня. Спектаклі Московского камерного т-ра: «Подвиг останеся неизвестным» и «Константин Заслонов». [К Гастроліам в Киеве]. Газ. «Правда Украины», 1948, 8 авг.—*Грачевский Ю.* «Константин Заслонов» [в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Вечерняя Москва», 1948, 11 авг.—*Яковлев С.* «Константин Заслонов» [в Т-ре Советской Армии Туркмен. ВО]. Газ. «Правда Востока», 1949, 1 апр.—*Квочкин М.* Канстанцін Заслонаў [у Брэсцкім т-ры імя ЛКСМБ]. Газ. «Зара» (Брэст), 1949, 22 мая.—*Бударов Т.* «Константин Заслонов» [на сцене Т-ра юного зрителя г. Тбилиси]. Газ. «Заря Востока», 1949, 18 июня.—*Яўменай Ф.* Спектакль аб сіле і славе беларускага народа. [«Канстанцін Заслонаў» у Т-ры Я. Купалы. Да гастролі у Гомелі]. Газ. «Гомельская праўда», 1949, 2 ліп.—*Шатарян М.* «Константин Заслонов» [в Кировоканом т-ре им. Абеляна]. Газ. «Коммунист» (Ереван), 1950, 10 февр.—*Мазаев В.* Народ на сцене. Журн. «Театр», 1951, № 12, с. 25—38. (На с. 33—35 о спектакле коллектива оршанских железнодорожников «Константин Заслонов») — Актеры-заслоновцы. [Спектакль «Константин Заслонов» в исполнении драм. коллектива железнодорожников ст. Орша. Всесоюз. смотр худож. самостоятельности в окт. 1951 г.]. Журн. «Клуб», 1952, № 2, с. 15—17.—*Аванесов Р.* «Константин Заслонов» [на сцене Ферган. обл. рус. драм. т-ра им. М. Горького]. Газ. «Правда Востока», 1953, 23 мая.—*Палякоў А.* «Канстанцін Заслонаў». Гастролі Беларус. дзярж. драм. т-ра імя Я. Купалы. Газ. «Радянське мистецтво», 1953, 19 жніўня. (На укр. мове).—*Кандраценка О.* «Канстанцін Заслонаў». Гастролі Беларус. драм. т-ра імя Я. Купалы. Газ. «Вечірній Київ», 1953, 20 жніўня. (На укр. мове).—*Макаренко Н.* Искусство жизненной правды. Пьесы Я. Купалы «Павлинка», А. Мовзона «Константин Заслонов» и К. Крапивы «Поют жаворонки» на сцене Беларус. гос. т-ра им. Я. Купалы. Газ. «Правда Украины», 1953, 5 сент.—*Мордвинов Н.* Люди великого подвига. [«Константин Заслонов» на сцене Т-ра Я. Купалы]. Газ. «Советская культура», 1955, 15 февр.—*Гончаров А.* «Константин Заслонов» [на сцене Т-ра Я. Купалы]. Газ. «Московская правда», 1955, 17 февр.—*Медведев Б.* «Константин Заслонов» [в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Гудок», 1955, 22 февр.—*Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аналіз п'есы «Канстанцін Заслонаў» і аднаймен. спектакля Т-ра Я. Купалы гл. на с. 302—310).—*Федарыныч Я.* На сцене — аршанцы. [Спектакль драм. калектыву клуба чыгуначнікаў ст. Орша «Канстанцін Заслонаў»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1960, 13 снеж.—*Гурыч С.* Творчыя ўдачы самадзейных артыстаў [Бабр. нар. т-ра ў спектаклі «Брэсцкая крэпасць і драм. калектыву аршан. чыгуначнікаў у спектаклі «Канстанцін Заслонаў»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 24 студз.—*Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «Канстанцін Заслонаў» і аднаймен. спектакля Т-ра Я. Купалы гл. на с. 22—34).—*Сабалеўскі А.*

Уладар дум чалавечых. Творчасць народнага артыста СССР Барыса Платонава. Мінск, 1964. (Пра выкананне ролі Заслонава ў п'есе А. Маўзона «Канстанцін Заслонаў» гл. на с. 180—192.—*Колас Г.* Назад, да «Канстанціна Заслонава». Часоп. «Полымя», 1965, № 1, с. 119—135.—*Пятровіч С. А.* Народныя тэатры Беларусі. [Мінск, «Навука і тэхніка», 1966]. (Пра выкананне п'есы «Канстанцін Заслонаў» на самадзейнай сцэне гл. на с. 138—141).—Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Аналіз драмы «Канстанцін Заслонаў» гл. на с. 85—87).

326. **Маўзон А.** Куды ідзеш, Сяргей? П'еса на 3 дз. з пралогам.

Пра пераадоленне шкодных уплываў на моладзь.

Дз. асоб: м.—6; ж.—2.

Паст.: Рус. т-рам БССР, 1965; Магілёўскім т-рам, 1965.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1966, № 2, с. 70—109.

Кн.: Мовзон А. Куда идешь, Сергей? Пьеса в 3 д. с прологом. М., ВУОАП, 1965. 85 л.—Отпеч. множит. аппаратом.

Крытыка

Атрашкевіч В. Шукаць ісціну. [«Куды ідзеш, Сяргей?» у Магіл. т-ры]. Газ. «Магілёўская праўда», 1965, 30 лістап.—*Колас Г.* Трэці — неабходны! [«Куды ідзеш, Сяргей?» у Рус т-ры БССР]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1966, 4 лют.

327. **Маўзон А.** Наталля Крыўцова. Драма ў 3 дз., 8 карт.

З жыцця інжынераў-канструктараў. Аўтар паказвае сапраўднае каханне, узнімае пытанні камуністычнай маралі. Дзея адбываецца ў сярэдзіне 50-х гадоў.

Дз. соб: м.—8; ж.—5.

Паст.: Кастрэмскім і Шчарбакоўскім т-рамі.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1954, № 7, с. 4—34.

Крытыка

Стэльмах У. Выращэнне канфлікту. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1954, 28 жніўня.—*Рыбаков Н.* Схематичные образы, мнимые конфликты. Газ. «Сталинская молодежь», 1954, 21 сент.—*Крапіва К.* Канфлікт — аснова п'есы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1954, 18 снеж.; тое ж, у кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 2. Мінск, 1956. с. 557—567. (Пра п'есу «Наталля Крыўцова» гл. на с. 560—561).—Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «Наталля Крыўцова» гл. на с. 168).

Мовзон А. Осторожно: Мякишевы! П'еса в 3 д., 12 карт. См. под загл. «Пад адным небам». (№ 328).

328. **Маўзон А.** Пад адным небам. [«Асцярожна: Мякішавы!»] П'еса ў 3 дз., 12 карт.

Ставіцца пытанне пра маральнае аблічча савецкага чалавека. Дзеючыя асобы—маладыя рабочыя, студэнты і іх бацькі. Дзея адбываецца ў пачатку 60-х гадоў.

Дз. асоб: м.— 4; ж.— 4.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1962; Рус. драм. т-рам БССР, 1962; Брэсцкім т-рам імя ЛКСМБ, 1963 (пад назв. «Асцярожна: Мякішавы!») Магілёўскім і Гомельскім абл. т-рамі; Башкірскім рэсп. рус. драм. т-рам, 1962; Рус. драм. т-рам Марыйскай АССР (г. Йошкар-Ола), 1962; Кіргізскім драм. т-рам у гор. Фрунзе (пад назв. «Асцярожна: Мякішавы!»), 1963; Кішынёўскім рус. драм. т-рам, 1963; Армавірскім драм. т-рам імя А. В. Луначарскага, 1963; Валгаградскім абл. вандроўн. драм. т-рам 1963; Закарпацкім абл. укр. муз.-драм. т-рам (г. Ужград), 1963; Запарожскім укр. абл. муз. драм. т-рам імя Н. Шчорса, 1963; Магнітагорскім драм. т-рам імя А. С. Пушкіна, 1963 і інш. П'есу паставілі 26 прафесійных тэатраў СССР.

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1962, № 9, с. 9—47.

У кн.: Маўзон А. Выбраныя п'есы. Мінск, Выд-ва «Беларусь», 1964, с. 245—313.

Кн.: Мовзон А. Под одним небом. Пьеса в 3 д., 12 карт. [Пер. с белорус.] Репертуар Минск. гос. драм. Т-ра им. М. Горького. М., ВУОАП, 1962. 86 л.—Отпеч. множит. аппаратом.

Кн.: Мовзон А. Под одним небом. Пьеса в 3 д., 12 карт. [Пер. с белорус.] Минск, Госиздат БССР, 1963. 103 с.

Кн.: Мовзон А. Под одним небом. Пьеса в 3 д., 12 карт. [Пер. с белорус.] Репертуар Минск. гос. драм. т-ра им. М. Горького. М., ВУОАП, 1962. 86 л.—Отпеч. множит. аппаратом

Крытыка

Орлова Т. Мнение о счастье? Борьба. Спектакль по пьесе А. Мовзона «Под одним небом» в Рус. драм. т-ре БССР им. М. Горького. Газ. «Знамя юности», 1962, 17 мая.—Грыгор'ева А. Прыкметы часу. [«Пад адным небам» на сцэне Рус. т-ра БССР]. Газ. «Мінская праўда», 1962, 18 мая.—Рамановіч Я. Пад адным небам. [На сцэне Рус. т-ра БССР]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1962, 1 чэрв.—Касьянова Н. Еще раз о добре и зле. Спектакль «Под одним небом» в Рус. драм. т-ре БССР им. Горького. Газ. «Советская Белоруссия», 1962, 7 июня.—Колас Г. Лунатики и люди солнца. [«Под одним небом» в Рус. т-ре БССР]. Газ. «Советская культура», 1962, 24 июля.—Бушко Т. Пад адным небам [у Рус. т-ры БССР]. Часоп. «Работніца і сялянка», 1962, № 7, с. 18.—Цімошак М. Артыстам і драматургу дае парады глядач. [Абмеркаванне спектакля «Пад адным небам» у Рускім т-ры БССР]. Газ. «Звязда», 1962, 28 кастр.—Віцюк В. Почырк з націскам. [П'есы «Пад адным небам» А. Маўзона, «Дзіўны дом» П. Васілеўскага і «Бездакорная рэпутацыя» М. Смірновай і М. Крайндзель у Брэсцкім т-ры]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1963, 5 сак.—Шумаў М. Асцярожна: Мякішавы! [у Магілёўскім т-ры]. Газ. «Магілёўская праўда», 1963, 3 лют.—Соколова И. Понски, находки, просчеты. [О пьесах С. Алешина «Палата»

и А. Мовзона «Осторожно: Мякишевы!» в Брестском т-ре им. ЛКСМБ]. Газ. «Заря» (Брест), 1963, 2 марта.— *Баршай Х.* Трудный поиск. [«Осторожно: Мякишевы!» в Киргиз. драм. театре]. Газ. «Советская Киргизия», 1963, 26 июля.— *Колас Г.* Назад да «Канстанціна Заслонава». Часоп. «Польмя», 1965, № 1, с. 119—135. (Пра п'есу «Пад адным небам» гл. 9 раздзел артыкула на с. 132—135).— *Пятровіч С. А.* Народныя тэатры Беларусі. [Мінск, «Навука і тэхніка», 1966]. (Пра пастаноўку п'есы А. Маўзона «Пад адным небам» самадзейнымі тэатральнымі калектывамі гл. на с. 145—147).— *Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг.* Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «Пад адным небам» гл. на с. 167—168).

329. **Маўзон А.** Спосаб нумар адзін. П'еса на 1 дз.

Публікацыі

Часоп. «Соціалістычна культура», 1954, № 8, с. 41—44. (На укр. мове, пер. з беларус. О. Харунжай).

Маўзон А. Твой светлы шлях. Драм. паэма ў 3 дз.

Гл. пад назв. «Калі ты чалавек». (№ 324).

330. **Маўзон А.** Трое з аднаго каледжа. Камедыя ў 1 дз.

Эпізод з жыцця амерыканскіх бізнесменаў, якія будуць свой дабрабыт на ашуканстве і злачынстве.

Дз. асоб: м.—3.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1952, № 8, с. 27—29.

331. **Маўзон А.** У Бітве вялікай. Гераічная драма ў 4 дз., 8 карц.

Паказваецца белагвардзейскі мяцеж пад кіраўніцтвам афіцэра царскай арміі Стракапытава ў Гомелі ў сакавіку 1919 г.

Дз. асоб м.—20; ж.—1; хлопчык—1; маса.

Паст.: Гомельскім т-рам, 1957.

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1958, № 6, с. 9—51.

Кн.: Маўзон А. У бітве вялікай. Гераічная драма ў 4 дз., 8 карц. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958. 93 с. (Для калектываў мастацкай самадзейнасці).

У кн.: Маўзон А. Выбраныя п'есы. Мінск, Выд-ва «Беларусь», 1964, с. 159—244.

Крытыка

Зайцава З. «У бітве вялікай». [Спектакль Гомельскага т-ра]. Газ. «Гомельская праўда», 1957, 29 лістап.— *Співак М.* «У бітве вялікай» [у Гомельскім т-ры]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1957, 30 лістап.— *Колас Г.* Назад да «Канстанціна Заслонава». Часоп. «Польмя», 1965, № 1, с. 119—135 (Пра п'есу «У бітве вялікай» гл. 7 раздзел артыкула на с. 128—130).

332. **Маўзон А.** У ціхім завулку. П'еса ў 4 дз., 5 карц.

Пра перараджэнца, які, карыстаючыся сваёй пасадай адказнага работніка, акружыў сябе махлярамі і нягоднікамі, з дапамогаю якіх збудаваў сабе багаты і ўтульны ўласны кут. Ім супроцьстаўлены ў п'есе сумленныя савецкія людзі.

Паст.: Т-рам Я. Купалы, 1955; Гродзенскімі і Гомельскім т-рамі; Маскоўскім драм. т-рам імя Моссавета, 1956; Армянскім драм. т-рам імя Г. Сандукяна (г. Ерэван), 1956; Ачинским драм. т-рам (Красноярский край), 1956; Валагодскім абл. драм. т-рам, 1956; Краснаярскім краёвым драм. т-рам А. С. Пушкіна, 1956; Запалярным драм. тэатрам (г. Нарыльск), 1956; Камсамольскім-на-Амуры драм. т-рам, 1956; Ліпецкім драм. т-рам, 1956; Мічурынскімі драм. т-рам, 1956; Паўночнадзвінскім драм. т-рам, 1956; Удмурцкім драм. т-рам (г. Іжэўск), 1956; Днепрапятроўскім укр. вандроўн. т-рам, 1957; Кохтла-Ярвекскім рус. драм. т-рам (Эстонская ССР), 1957; і інш. Усяго п'есу паставілі больш за 30 тэатраў Савецкага Саюза.

П у б л и к а ц ы

Часоп. «Полымя», 1955, № 11, с. 5—44.

У кн.: Маўзон А. Выбраныя п'есы. Мінск, Выд-ва «Беларусь», 1964, с. 79—158.

Кн.: Мовзон А. В тихом переулке. Драма в 4 д. Авториз. пер. с белорус. В. Баскиной и Г. Осипова. М., Отд. распространения драм. произведений ВУОАП, 1956. 85 л.— Отпеч. множит. аппаратом.

К р ы т ы к а

Арлоў Д. «У ціхім завулку» [у Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1956, 21 студз.—Пятровіч С. «У ціхім завулку» [у Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Мінская праўда», 1956, 28 студз. Есакоў А. Агідны твар мешчаніна. («У ціхім завулку»— прэм'ера ў Тэатры імя Я. Купалы). Газ. «Чырвоная змена», 1956, 2 лют.—Рамановіч Я. Спектакль «У ціхім завулку» на сцэне Тэатра імя Я. Купалы. Газ. «Звязда», 1956, 8 лют.—Колас Г. Гнев и пафос. [Спектакль Т-ра Я. Купалы «В тихом переулке»]. Газ. «Сталинская молодежь», 1956, 29 февр.—Зонина Е. «В тихом переулке» [в постановке Моск. драм. т-ра им. Моссовета]. Газ. «Московский комсомолец», 1956, 15 марта.—Велихова Н. Находки и потери. [Пьеса А. Мовзона «В тихом переулке» в Моск драм т-ре им. Моссовета]. Газ. «Советская культура», 1956, 3 апр.—Халатян Л. «В тихом переулке» в постановке драм. Т-ра им. Сандукяна. Ереван]. Газ. «Коммунист» (Ереван), 1957, 11 янв.—Няфёд У. Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «У ціхім завулку» і аднаймен. спектакля Т-ра Я. Купалы гл. на с. 219—221).—Колас Г. Назад да «Канстанціна Заслонава». Часоп. «Полымя», 1965, № 1, с. 119—135. (Пра п'есу «У ціхім завулку» гл. 8 раздзел артыкула на с. 130—132).—Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «У ціхім завулку» гл. на с. 168).

Літаратура пра драматургію А. Маўзона

Ярош М. Праўда канфліктаў — у праўдзе жыцця. [Пра сучасную драматургію. Аўтар разглядае п'есы А. Маўзона, А. Макаёнка, І. Шамякіна, П. Васілеўскага]. У кн.: Літаратура нашых дзён. Зборнік артыкулаў і рэцэнзій. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 23—44.

Губарэвіч К. Другое жыццё п'есы. У кн.: Маўзон А. Выбраныя п'есы. Мінск, Выд-ва «Беларусь», 1964, с. 5—9.

Колас Г. Назад да «Канстанціна Заслонава». [Пра кн.: Маўзон А. Выбраныя творы. Мінск, 1964]. Часоп. «Полымя», 1965, № 1, с. 119—135.

333. Маўр Я. Балбатун. Камедыя ў 1 акце.

Аўтар высмейвае балбатуноў, якім удаецца часам пралезці на адказную пасаду. Дзея адбываецца ў калгасе ў сярэдзіне саракавых гадоў.

Дз. асоб: м.—7; ж.—3.

• Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1946, № 1, с. 27—31.

334. Маўр Я. Памылка. П'еса ў 4 актах, 7 карц.

Пра калгасную і студэнцкую моладзь, іх імкненні і поспехі, погляды на жыццё, на сям'ю. Дзея адбываецца ў сярэдзіне 30-х гадоў.

Дз. асоб: м.—5; ж.—5; маса.

Паст.: Пінскім т-рам.

Публікацыі

Часоп. «Полымя рэвалюцыі», 1940, № 6, с. 81—124.

Крытыка

Краўчанка У. Непраўдзівы спектакль. [«Памылка» Я. Маўра ў Пінскім т-ры]. Газ. «Бальшавік Палесся» (Пінск), 1941, 17 студз.

335. Маўр Я. Хата з краю. П'еса ў 1 дз.

Аб тым, як хлопчык Сяргей дапамог злавіць дыверсанта. Дзея адбываецца ў калгасе ў канцы 30-х гадоў.

Дз. асоб: м.—8; ж.—2.

П'еса прэміравана ў 1939—1940 гг. на Усебеларус. конкурсе на лепшую дзіцяч. песню і п'есу.

Публікацыі

У кн.: П'есы. Для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1941, с. 23—40.

336. Махнач А.¹ А хлопчык мог патануць... [«Прабач, пляменнічак»]. П'еса ў 1 дз.

Праблема выхавання ў дзяцей якасцей сумленных і мужных людзей.

Дз. асоб: м.—3; ж.—1.

¹ П'еса аўтара «Лёгка заработак» надрукавана ў газ. «Літаратура і мастацтва», 1953, 8 жніўня.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1961, № 2, с. 13—15 (пад назв.: «Прабач, пляменнічак»).

У кн.: Махнач А. Аднаактовыя п'есы. Для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 42—59. (Пад назв.: «А хлопчык мог патануць...»).

337. Махнач А. Аднойчы ў паходзе. Сцэнка аб прыгодах чатырох піянераў.

Дз. асоб: м.—4.

Публікацыі

У кн.: Махнач А. Драматычныя мініяцюры. Для гурткоў маст. самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 29—37.

Газ. «Зорька», 1956, 21 июля (пер. с белорус.).

338. Махнач А. Бацькаў наказ. Драма ў 1 дз.

Гераічная драма пра дзейнасць беларускіх партызан.

Прысвячэнне аўтара: «Слаўным мінскім партызанам-падрыўнікам Звераву і Казятнікаву, якія ў 1943 г. з толам кінуліся пад фашысцкі цягнік».

Дз. асоб: м.—9.

Публікацыі

Часоп. «Маладосць», 1959, № 2, с. 19—30.

У кн.: Махнач А. Аднаактовыя п'есы. Для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 3—19.

В репертуар. сб.: «Солдатская эстрада». М., Воениздат, 1960, вып. 2 (110), с. 41—55. (В пер. на рус. яз., под загл. «Иди, мой сын, иди...»).

339. Махнач А. Да пары збан ваду носіць... [«Пампушка»]. Сатырычная сцэнка.

Аб тым, як шафёр выкрыў махлярства калгаснага рахункавода.

Дз. асоб: м.—3.

Публікацыі

У кн.: Махнач А. Да пары збан ваду носіць... (Сатырыч. сцэнка). Мінск, [«Звязда»], 1963. (Б-ка «Вожыка», № 1 (37), 4—14. (Пад назв. «Да пары збан ваду носіць...»).

У кн.: Махнач А. Драматычныя мініяцюры. Для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 17—28. (Пад назв «Пампушка»).

В репертуар. сб.: «Молодая эстрада». М., «Молодая гвардия», 1956, № 4 (76), с. 120—124 (Пер. и сцен. ред. А. Глебова, под загл. «Пампушка»).

340. Махнач А. Дзесьці на Алтаі. Драматычны эцюд у 1 акце.

Дзея адбываецца ў сярэдзіне 50-х гадоў на Алтаі ў адной з новых МТС.

Дз. асоб: м.—3.

Публікацыі

Часоп. «Бязрозка», 1954, № 8, с. 15—18.

У кн. Махнач А. Драматычныя мініяцюры. Для гурткоў маст. самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 47—58.

У кн.: Для школьнай сцэны. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, Дзіцяч. літ., 1959, с. 71—78.

У кн.: На школьнай сцэне. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Выд-ва «Нар. асвета», 1965, с. 109—120.

Газ. «Сталинская молодежь», 1954, 12 ноября (пер. с белорус.)

В кн.: Сборник пьес для школьных кружков самодеятельности. Минск, Учпедгиз БССР, 1955. (Школьная б-ка), с. 149—157. (Пер. с белорус.)

341. Махнач А. і Бярэзінскі М. Дзе чорт умяшаецца. П'еса ў 1 дз.

Антырэлігійная п'еса.

Дз. асоб: м.—3; ж.—2.

Публікацыі

У кн.: Антырэлігійныя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 67—80.

342. Махнач А. За ваша здароўе... Сцэнка.

Аўтар высмейвае п'яніц. Дзея адбываецца ў калгасе.

Дз. асоб: м.—2; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Работніца і сялянка», 1960, № 6, с. 19—20.

У кн.: Махнач А. Аднаактовыя п'есы. Для гурткоў маст. самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 20—30.

У кн.: Махнач А. Да пары збан ваду носіць... (Сатырычныя сцэнкаі). Мінск, Выд-ва «Звязда», 1963. (Б-ка «Вожыка», № 1 (37), с. 15—25.

343. Махнач А. За вушка іх ды на сонейка! Сатырычная сцэнка.

Накіравана супроць п'яніц і несумленных людзей. Дзея адбываецца ў калгасе.

Дз. асоб: м.—2; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1955, № 5: с. 24—25.

У кн.: Махнач А. Драматычныя мініяцюры. Для гурткоў маст. самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 3—16.

У кн.: Махнач А. Да пары збан ваду носіць... (Сатырычныя сцэнкаі). Мінск, Выд-ва «Звязда», 1963 (Б-ка «Вожыка», № 1 (37), с. 37—48. Газ. «Знамя юности», 1958, 17 авг. (Пер. с белорус.)

Махнач А. За шчасце, за волю... П'еса ў 1 дз. Гл. пад назв. «Перад бурай». (№ 353).

344. Махнач А. Замок падвёў. Сцэнка.

Эпізод з жыцця студэнтаў.

Дз. асоб: м.—2.

Публікацыі

У кн.: Махнач А. Да пары збан ваду носіць... (Сатырычныя сцэнкі). Мінск, Выд-ва «Звязда», 1963. (Б-ка «Вожыка», № 1 (37), с. 49—51.

Махнач А. Иди, мой сын, иди... Героич. драма в 1 д. См. под загл. «Бацькаў наказ». (№ 338).

345. **Махнач А.** Кемлівасць праявілі. П'еса ў 1 акце.

Пра будні маладых воінаў Савецкай Арміі.

Дз. асоб: м.—4.

Публікацыі

У кн.: Махнач А. Усе ідуць у нагу. Аднаактовыя п'есы і сцэнкі. Мінск, Выд-ва «Беларусь», 1964, с. 5—14.

346. **Махнач А.** Ля вогнішча. Сцэнка.

Аб вучнях 4-га класа, якія ўлетку працавалі ў калгасе.

Дз. асоб: м.—4.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1959, № 11, с. 14—16.

У кн.: Вершы, аднаактовыя п'есы. Зборнік для школьнай самадзейнасці. Склаў С. М. Грабчыкаў. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1961, с. 68—74.

У кн.: Махнач А. Шпачок. П'есы і сцэнкі для школьнай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 83—94.

347. **Махнач А.** Мадам Іёнаўна. П'еса ў 1 дз.

Аб спекулятыўнай дзейнасці «жанчыны без пэўных заняткаў».

Дз. асоб: м.—1; ж.—2.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Малодосць», 1964, № 5, с. 11—21.

348. **Махнач А.** Мы будзем жыць. Аднаактовая п'еса.

Пра беларускіх партызан. Дзея адбываецца на Беларусі вясной 1943 г. Сярод дзеючых асоб — дзеці.

Дз асоб: м.—6; ж.—2.

Публікацыі

Газ. «Піянер Беларусі», 1964, 12 чэрв.

У кн.: На школьнай сцэне. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Выд-ва «Нар. асвета», 1965, с. 87—96.

349. **Махнач А.** «Мяне забілі фашысты...» [«Товарищ партизан»]. Драма ў 1 дз., 2 карц., з пралогам.

Час дзеі — нашы дні, ва ўспамінах — лета 1943 года. На эпізодах з жыцця і баявых дзеянняў беларускіх партызан аўтар паказвае, як у суровыя дні вайны мацнела і загартоўвалася дружба савецкага і чэхаславацкага народаў.

Паводле свайго зместу п'еса — працяг аднаактовай драмы аўтара «Бацькаў наказ».

Дз. асоб: м.—10; ж.—2.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Малодосць», 1962, № 11, с. 2—24.

В репертуар. сб. «Эстрада». М., Воениздат, 1963, вып. I, с. 55—76. (В пер. на рус. яз. под загл. «Товарищ партизан». Драма в 2 карт. с режисер. коммент. С. Гурич).

350. **Махнач А.** Недапісаны ліст. Скетч.

Аўтар высмейвае тых выпускнікоў сельскагаспадарчых навучальных устаноў, якія не хочуць працаваць на вёсцы.

Дз. асоб: м.—1; ж.—1.

Публікацыі

Газ. «Чырвоная змена», 1956, 27 мая. (П'еса надрукавана без подпісу аўтара).

У кн.: Махнач А. Драматычныя мініяцюры. Для гурткоў маст. самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 74—80.

351. **Махнач А.** Няхай прыходзяць. Сцэнка.

Аб піянерах, якія заняліся вынаходніцтвам. Дзея адбываецца ў час летніх канікулаў.

Дз. асоб: м.—2; ж.—2.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1962, № 8, с. 12—13.

У кн.: Махнач А. Шпачок. П'есы і сцэнкі для школьнай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 95—106.

Махнач А. Пампушка. Сатырычная камедыя ў 1 дз. Гл. пад назв. «Да пары збан вадуг носіць» (№ 339).

352. **Махнач А.** «Пардон». Сцэнка.

Сцэнка з салдацкага жыцця.

Дз. асоб: м.—2.

Публікацыі

У кн.: Махнач А. Усе ідуць у нагу. Аднаактовыя п'есы і сцэнкі. Мінск, Выд-ва «Беларусь», 1964. (У рэпертуар маст. самадзейнасці), с. 28—29.

В репертуар. сб.: «Эстрада». М., Воениздат, 1963, вып. I, с. 117—118. (В пер. на рус. яз.).

353. **Махнач А.** Перад бурай. [«За шчасце, за волю...»] П'еса ў 1 дз.

Пра работу бальшавіцкіх агітатараў сярод салдацкай масы. Дзея адбываецца на тэрыторыі Беларусі напярэдадні Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Дз. асоб: м.—4; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1958, № 2, с. 20—22 (пад назв.: «За шчасце, за волю...»).

Кн.: Махнач А. Перад бурай. П'еса ў 1 дз. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958. 27 с. (Рэсп. дом. нар. творчасці Беларусі).—(Пад назв. «Перад бурай»).

354. Махнач А. Пецева сіла. П'еса ў 1 дз.

• 3 жыцця піянераў, вучняў 3-га класа.

Дз. асоб: м.—2; ж.—4.

Публікацыі

У кн.: Для школьнай сцэны. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, Дзіцяч. літ., 1959, с. 62—70.

У кн.: Махнач А. Шпачок. П'есы і сцэнка для школьнай маст. самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 69—82.

У кн.: На школьнай сцэне. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Выд-ва «Нар. асвета», 1965, с. 97—108.

Махнач А. Прабач, пляменнічак... П'еса ў 1 дз.

Гл. пад назв.: «А хлопчык мог патануць...» (№ 336).

355. Махнач А. Просты рабочы. Сцэнка.

Пра токара-вынаходніка з аўтамабільнага завода.

Дз. асоб: м.—3; ж.—1.

Публікацыі

У кн.: Махнач А. Драматычныя мініяцюры. Для гурткоў маст. самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 38—46.

356. Махнач А. Родны калгас. П'еса ў 1 дз.

Дзея адбываецца ў калгасе ў сярэдзіне 50-х гадоў.

Дз. асоб: м.—3; ж.—1.

Публікацыі

Газ. «Літаратура і мастацтва», 1954, 4 верас.

У кн.: Махнач А. Драматычныя мініяцюры. Для гурткоў маст. самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 59—73.

357. Махнач А. Свавольныя зайчаняты. П'еса-казка ў 1 дз. для школьнага лялечнага т-ра і самадзейнага т-ра масак.

Дз. асоб: 6.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1962, № 2, с. 14—16.

У кн.: Махнач А. Шпачок. П'есы і сцэнка для школьнай маст. самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 107—120.

358. Махнач А. Смык і Шпунцік. [«Смык і Капуста»]. Камедыя у 1 дз.

У п'есе выведзены адмоўны персанаж — невуч, хвалько і падхалім, які працуе начальнікам трэста сталовых і рэстаранаў у абласным цэнтры.

Дз. асоб: м.—3.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1960, № 8, с. 22—23.

Кн.: Махнач А. Смык і Шпунцік. Беласток, выд. Галоўн. упр. Беларус. грамадска-культур. т-ва, 1960. 8 с. — Надрук. множ. апаратам.

У кн.: Махнач А. Аднаактовыя п'есы. Для гуртоў маст. самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 31—41.

У кн.: Махнач А. Да пары збан ваду носіць... (Сатырычныя сцэнкаі). Мінск, [Выд-ва «Звязда»], 1963 (Б-ка «Вожыка» № 1 (37), с. 26—36 (Пад назв.: «Смык і Капуста»).

Махнач А. Товарищ партизан. Драма в 2 карт. Гл. пад загал.: «Мяне забілі фашысты...».

359. Махнач А. Усе ідуць у нагу. П'еса ў 1 акце.

Эпізоды з жыцця воінаў Савецкай Арміі.

Дз. асоб: м.—5.

Публікацыі

У кн.: Махнач А. Усе ідуць у нагу. Аднаактовыя п'есы і сцэнка. Мінск, Выд-ва «Беларусь», 1964. (Рэпертуар маст. самадзейнасці), с. 15—27.

360. Махнач А. Хто дужэйшы. П'еса ў 1 дз.

Эпізод з жыцця вучняў 2-га класа вясковай школы.

Дз. асоб: м.—2; ж.—4.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1955, № 4, с. 16—18.

361. Махнач А. Шпачок. Камедыя ў 1 дз.

Дзея адбываецца ў адным з гарадоў Беларусі ў перыяд нямецка-фашысцкай акупацыі вясною 1943 года.

Дз. асоб: м.—2; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1958, № 4, с. 17—20.

Газ. «Чырвоная змена», 1959, 7 чэрв.

У кн.: Для школьнай сцэны. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, Дзіцяч. літ., 1959, с. 51—61.

У кн.: Для школьнай эстрады. [Зборнік. Склаў Г. Шыловіч]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, с. 114—127.

У кн.: Махнач А. Шпачок. П'есы і сцэнкаі для школьнай маст. самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 3—68.

Журн. «Неман», 1964, № 6, с. 90—120. (В пер. М. Клімковича).

Газ. «Зорька», 1963, 23 февр. (В пер. автора).

Крытыка

Тарасаў Я. Дзве прэм'еры. [П'еса А. Махнача «Шпачок» і аперэта Я. Жаркоўскага «Марскі вузел» у пастаноўцы самадзейных калектываў Дома Культуры Магіл. завода штуч. валакна]. Газ. «Магілёўская праўда», 1965, 23 мая.

362. Махнач А. ЮСП. П'еса ў 1 дз.

Аб тым, як дзеці стварылі атрад «Юных сяброў пагранічнікаў».

Дз. асоб: м.—5; ж.—3.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1964, № 9, с. 14—15.

Літаратура пра драматургію А. Махнача

Марціновіч А. П'есы для самадзейных гурткоў. [Махнач А. Драматычныя мініяцюры. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956].
Газ. «Калгасная праўда», 1956, 11 верас.

Модэль М. Малыя формы драматургіі. [Пра зборнік аднаактовых п'ес А. Махнача «Драматычныя мініяцюры», У. Няфёда «Одноактные пьесы», В. Зуба «Дружная сям'я»]. Часоп. «Польмя», 1956, № 11, с. 155—158.

363. Мацкевіч А. Пасля разлукі. Драма ў 3 карц.
Сямейны канфлікт. Дзея адбываецца ў саўгасе ў нашы дні.
Дз. асоб: м.—3; ж.—4.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1963, № 10, с. 16—19.

364. Медзвядзенка Д. Дзівацтвы каханья. Лірычная камедыя ў 1 дз.

Аб савецкай моладзі. Дзея адбываецца ў канторы тэхніка-наглядчыка.

Дз. асоб: м.—2; ж.—2.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Маладоць», 1964, № 1, с. 2—19.

365. Мележ І. Дні нашага нараджэння. Гісторыка-рэвалюцыйная драма ў 3 дз.

Падзеі Кастрычніцкай рэвалюцыі на Заходнім фронце і ў Мінску. Час дзеяння — кастрычнік і лістапад 1917 года. Сярод дзеючых асоб. — А. Мяснікоў.

Дз. асоб: м.—17; ж.—4; маса.

Паст.: Магіл. т-рам, 1958; Т-рам Я. Купалы, 1959 (паказана тэатрам таксама на сцэне Крамлёўскага тэатра і па Саюзнаму тэлебачанню).

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1958, № 12, с. 8—49. (Гераічная драма ў 4 дз.).

У кн.: Мележ І. Дні нараджэння. — Хто прыйшоў уночы. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959, с. 3—82.

Крытыка

Модэль М. П'еса і яе ўвасабленне. [П'еса І. Мележа «Дні нашага нараджэння» ў Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 14 студз. — **Левін М.** Этапы большага пуці. [П'есы

И. Мележа «Дни нашего рождения» и К. Крапивы «Люди и дьяволы» в Т-ре Я. Купалы. К гастролям в Москве]. Газ. «Советская культура», 1959, 7 февр. — *Пименов В.* Два спектакля [«Дни нашего рождения» И. Мележа и «Люди и дьяволы» К. Крапивы в Т-ре Я. Купалы]. Газ. «Советская Белоруссия», 1959, 12 февр. — *Колас Г.* «Дні нашага нараджэння» [у Т-ры Я. Купалы]. Газ. «Звязда», 1959, 24 лют. — *Есаков А.* Пьесы и спектакли [К. Крапивы «Люди и дьяволы» и И. Мележа «Дни нашего рождения» в постановке Т-ра Я. Купалы]. Журн. «Театр», 1959, № 3, с. 36—42. — *Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «Дні нашага нараджэння» і аднаймен. спектакля Т-ра Я. Купалы гл. на с. 268—270).

366. Мележ І. Пакуль мы маладыя. П'еса ў 3 дз., 6 карц.

Аўтар п'есы гаворыць аб неабходнасці адказна ставіцца да сябе ў маладосці, не шукаць лёгкіх шляхоў у жыцці, імкнуцца да працы, да творчасці. Героі п'есы — выпускнікі тэхнічнай навучальнай установы. Дзея адбываецца ў сярэдзіне 50-х гадоў.

Дз. асоб: м. — 6; ж. — 4; маса.

Паст.: Т-рам Я. Купалы, 1957.

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1956, № 12, с. 62—94.

Кн.: Мележ І. Пакуль вы маладыя. П'еса ў 3 дз., 6 карц.

Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958, 75 с.

Кн.: Мележ И. Пока вы молоды. Пьеса в 3 д., 6 карт. [Пер. с белорус. с краткой биограф. справкой]. М., «Искусство», 1958. 92 с.

Кн.: Мележ И. Пока вы молоды. Пьеса в 3 д. [Пер. с белорус.] М., «Искусство», 1958. 92 с. 2 л. илл.

У газ. «Радянська культура», 1957, 19 верас. (На укр. мове. Пер. з беларус. Б. Сцепанюка).

Кн.: Мележ І. Пакуль вы маладыя. П'еса ў 3 дз., 6 карц. Пер. Мацея Андраша. Браціслава, 1959. 74 с. (На славац. мове).

Крытыка

Навіцкая Н. П'еса і спектакль. Газ. «Мінская праўда», 1957, 2 чэрв. — *Рамановіч Я.* Спектакль пра неспакойную маладосць. П'еса І. Мележа ў Т-ры імя Я. Купалы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1957, 8 чэрв. — *Вишкарёв Б. и Шавня А.* Спектакль о молодежи. Газ. «Советская Белоруссия», 1957, 9 июня. — *Есакоў А.* За моладзь трэба змагацца. [Рэц. на спектакль]. Часоп. «Маладосць», 1957, № 7, с. 117—122. — *Бушко Т.* Размова аб сучасніках. [Рэц. на спектакль]. Газ. «Звязда», 1957, 18 ліп. — *Куканов А.* Счастье — быть в пути. [«Пока вы молоды» в Т-ре Я. Купалы. Гастроли. 3-я Прибалтийская театральная весна]. Газ. «Молодежь Эстонии», 1958, 7 июня. — *Лумет Х.* Паспяховы пачатак. [«Пакуль вы маладыя» ў Т-ры Я. Купалы. 3-я Прибалтийская театральная весна]. Газ. «Рахва Хяяль», 1958, 8 чэрв. (На эстон. мове). — *Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва вы-

шэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «Пакуль вы маладыя» і аднаймен. спектакля Т-ра Я. Купалы гл. на с. 207—210. — Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «Пакуль вы маладыя» гл. на с. 169).

367. Мележ І. У новым доме. (Урывак з аднаймен. п'есы).

П'еса прысвечана праблемам сям'і і кахання, адказнасці чалавека перад блізкімі, перад сям'ёй, перад грамадствам.

Дз. асоб: м. — 2; ж. — 2.

Публікацыі

Часоп. «Работніца і сялянка», 1961, № 3, с. 18—20. (Урывак з аднаймен. п'есы).

368. Мележ І. Хто прыйшоў уночы. Аднаактовая п'еса ў 7 з'явах.

Дзея адбываецца ў пакоі начальніка валасной паліцыі ў часы нямецка-фашысцкай акупацыі.

Дз. асоб.: м. — 5; ж. — 1.

Публікацыі

У кн.: Мележ І. Дні нараджэння. Хто прыйшоў уночы. [П'есы]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959. с. 83—103.

Кн.: Мележ І. Хто прыйшоў уночы. П'еса ў 1 дз. [Мінск], «Беларусь», 1966. 28 с.

369. Міклуш А.¹ Ключы. П'еса ў 1 дз.

У п'есе паказаны рэвалюцыйныя падзеі на вёсцы. Дзея адбываецца 27 кастрычніка (па ст. стылю) 1917 года ў адной з заходніх вёсак Мінскай губерні.

Дз. асоб: м. — 4; ж. — 1.

Публікацыі

Газ. «Літаратура і мастацтва», 1958, 26 ліп.

У кн.: Рэпертуарны зборнік. У дапамогу калектывам маст. самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958. (Рэсп. дом нар. творчасці), с. 33—45.

370. Міклуш А. Маці. П'еса ў 1 дз. з пралогам.

Дзея адбываецца на Беларусі ў час нямецка-фашысцкай акупацыі 1941—1944 гг. Галоўны герой п'есы — доктар нямецкага пал'явога шпітала, немец-антыфашыст, які цаной свайго жыцця выратавае ад смерці беларускую дзяўчынку.

Дз. асоб: м. — 2; ж. — 3; маса.

Публікацыі

Кн.: Міклуш А. Маці. П'еса ў 1 дз. з пралогам. Мінск, «Беларусь», 1964. 18 с. з іл. (У рэпертуар маст. самадзейнасці).

¹ П'еса аўтара «Сябры» надрукавана ў газ. «Піянер Беларусі», 1957, 10 мая.

371. Мікуліч Б. «Rot Front». Драматычнае апавяданне.

Аўтар малое падзеі барацьбы рабочых Германіі пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі супроць фашызцыі краіны. Дзея адбываецца ў палавіне 1932 г.

Дз. асоб: м. — 24; ж. — 5.

Публікацыі

Часоп. «Заклік», 1933, № 4, с. 37—89.

372. Міровіч Е. А.¹ Вова прыспасобілася. Комедія в 2 д.

Приключение студента-белопокладочника, призванного на военную службу и попавшего в условия царской казармы военного времени. Комедия написана в 1915 г. Заглавие пьесы, очень популярной в свое время, стало впоследствии крылатым выражением).²

Д. лиц: м. — 7; ж. — 3.

В 1916 г. Е. А. Міровіч напісаў працяг гэтай п'есы — «Вова в отпуске», а после Февральской революции — следующее

¹ Е. А. Міровіч пісаў на рус. і беларус. мовах. На беларус. мове ён пісаў п'есы, апублікаваныя пасля 1920 года — «Машэка», «Каваль-ваявода», «Кастусь Каліноўскі», «Кар'ера Брызгаліна», «Перамога» «Запяюць верацёны» і «У веснавую ноч». Усе п'есы пісьменніка дарэвалюцыйнага перыяду напісаны на рус. мове.

Многія творы Е. А. Міровіча (Дунаева) не публікаваліся. У Ленінградскай тэатральнай бібліятэцы імя А. В. Луначарскага захоўваюцца рукапісы амаль усіх п'ес Е. А. Міровіча, напісаных да рэвалюцыі. Некаторыя з іх («Графіня Эльвіра», «Женатый Мефистофель», «Какой нахал!», «Рыцарь дон-Фернандо», «Фабрика талантов») былі выдадзены да 1917 года ў Пецярбурзе асобнымі літаграфічнымі выданнямі і зборнікамі. (гл. №№ 373, 376, 381, 384, 387 бібліяграфіі). З неапублікаваных у Тэатральнай бібліятэцы захоўваюцца наступныя: «Бегуны», «Боярышня Маня і Сенька-разбойник», «Джиоконда найдена», «Загробная дисциплина», «Законный повод», «Кин-минс-фош-о граф», «Король воздуха», «Кто виноват», «1.000.000 рублей», «На небоскребе», «Не по-товарищески», «Негр-злойей», «Ночь миллионера», «Опекуны», «Первая победа», «Пошхронный или возвращенный миллион» «Преступный мир» и «Свободная любовь», «Современный вампир» («Ужас времени»).

У Ленінградскай публічнай бібліятэцы імя М. Е. Салтыкова-Шчадрына захоўваецца рукапіс аднаактовай п'есы Е. А. Міровіча «Куда, куда вы удалились».

Копіі з рукапісаў усіх пералічаных п'ес захоўваюцца ў архіве ін-та мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Акад. навук БССР.

Тэксты п'ес Е. Міровіча «Вова-рэвалюцыйнер», «Вова в отпуске», «Крутоверстов и сын» і «Мамаша лучше знает» да гэтага часу не знойдзены.

² См. кн.: Ашукин Н. и Ашукина М. Крылатые слова. М., Худож. лит-ра, 1960, с. 103—104; Маяковский В. Владимир Ильич Ленин. (Поэма). ч. 2.

продолжение под заглавием «Вова-революционер», в котором высмеивал барчука, нахватавшегося революционных словечек.¹

Пост. в 1915—1916 гг.: Московским т-ром миниатюр «Одеон»², Литейным интимным т-ром (Петроград)³; Екатеринбургским т-ром миниатюр (Харьков)⁴ и многими другими т-рами России.

Публікацыі

Кн.: Мирович Е. А. Вова приспособился. Комедия в 2 д. Пг., 1915. 33 с. (Напеч. на пиш. маш. Литогр.).

У кн.: Беларускае мастацтва. Зборнік артыкулаў і матэрыялаў. (Ин-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН БССР), вып. 3, 1962, с. 199—210.

Крытыка

Пятровіч С. Дзве неапублікаваныя камедыі Е. А. Міровіча. [«Тэатр купца Япішкіна» і «Вова прыстасаваўся»]. У кн.: Беларускае мастацтва. Зборнік артыкулаў і матэрыялаў. (Ин-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН БССР), вып. 3, 1962, с. 185—210, — *Пятровіч С. А.* Народны артыст БССР Е. А. Міровіч. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963. (Пра п'есу «Вова прыстасаваўся» гл. на с. 30—32).

373. Мирович Е. А. Графиня Эльвира. Шарж в 2 д. на солдатский спектакль в Н-ском полку.

Комическая пьеса о том, как простые солдаты царской армии исполняли пьесу из великосветской жизни, написанную поручиком их полка.

Пост.: Литейным т-ром миниатюр (Петербург), 1910.

Публікацыі

Кн.: Мирович Е. А. (Дунаев). Графиня Эльвира. Шарж на солдатск. спектакль в Н-ском полку. В 2 д. Евст. Аф. Мировича (Дунаева). [Спб., Электропечатня И. Шурухта, 1910]. 23 с.

Кн.: Мирович Е. А. (Дунаев). Графиня Эльвира. Шарж в 2 д. на солдат. спектакль в Н-ском полку. Спб., журн. «Театр и искусство», [1912]. (Напеч. на пиш. маш. Литогр.). 19 с. — То же. 3-е изд. Спб, [1914]. 18 с.

Крытыка

Пятровіч С. А. Народны артыст Е. А. Міровіч. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963. (Пра п'есу «Графіня Эльвіра» гл. на с. 18—22, 23—24). — *Пятровіч С. А.* Народныя тэатры Беларусі. [Мінск, «Навука і тэхніка», 1966]. (Аб вадэвілі Е. Міровіча «Графіня Эльвіра» на сцэне нар. тэатра Мінскага трактар. завода гл. на с. 186—187).

¹ См. кн.: Ярон Г. О любимом жанре. Изд. 2-е, испр. М., «Искусство», 1963, с. 92—94.

² См. кн.: Кио. Фокусы и фокусники. М., «Искусство», 1958, с. 20—22.

³ Газ. «Обозрение театров», 1915, 11 ноября.

⁴ См. кн.: Ярон Г. О любимом жанре. Изд. 2-е, испр. М., «Искусство», 1963, с. 92—94.

Міровіч Е. Женатый мефистофель. См. под загл. «Мефистофель в интересном положении». (№ 381).

374. Міровіч Е. Запяюць верацёны. П'еса.

Аўтар паказвае ў п'есе ворагаў, якія пралезлі ў кіраўніцтва прадпрыемствам. Дзея адбываецца на ткацкай фабрыцы ў канцы 20-х гадоў.

Паст.: БДТ-1, 1928.

Не друкавалася. Рукапіс захоўваецца ў архіве Т-ра Я. Купалы.

Крытыка

Глыбоцкі Т. Калі ж запяюць верацёны? Газ. «Савецкая Беларусь», 1928, 27 кастр. — *П. Ж.* «Запяюць верацёны». (На дыспуце, прысвечаным гэтай п'есе). Газ. «Звязда», 1928, 30 кастр. — *Глыбоцкі Т.* Даволі анекдотаў. Газ. «Савецкая Беларусь», 1928, 11 лістап. — *Кудзіновіч Ф.* Пра нашу тэатральную крытыку. [Адказ на арт. Т. Глыбоцкага «Даволі анекдотаў»]. Газ. «Звязда», 1928, 14 лістап. — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу і спектакль БДТ-1 «Запяюць верацёны» гл. на с. 148—149). — *Пятровіч С.* Народны артыст БССР Е. А. Міровіч. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963. (Аналіз п'есы «Запяюць верацёны» і аднайм. спектакля БДТ-1 гл. на с. 90—93). — *Нефед В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Мінск, «Наука и техника», 1965. (О пьесе «Запяюць верацёны» и одноимен. спектакле БГТ-1 см. на с. 175—178).

375. Міровіч Е. Каваль-ваявода. Камедыя ў 5 дз.

Камедыя напісана на матывах народнай казкі пра вясковага каваля, якому па капрызку пана часова дадзены правы ваяводы.

Дз. асоб: м. — 16; ж. — 4; маса.

Паст.: БДТ, 1925.

Публікацыі

У кн.: Міровіч Е. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957, с. 127—176.

Крытыка

[Беларускі дзяржаўны тэатр. Падрыхтоўка да пастановаўкі п'ес: «Каваль-ваявода» Е. Міровіча і інш.]. Часоп. «Польмя», 1924, № 3 (11), с. 175. (Хроніка беларус. культуры. Т-р і мастацтва). — *Антонов А.* Нацыянальны тэатр. (К постановке пьесы Е. Миревича «Каваль-ваявода»). Газ. «Звезда», 1925, № 96. — *Бутаков А.* Искусство жизненной правды. Т-р им. Я. Купалы в 20-х — 30-х годах. Мінск, Госиздат БССР, 1957. (О спектакле БГТ «Каваль-ваявода» см. на с. 40—41). — *Нефед В.* Становление белорусского советского театра. Мінск, «Наука и техника», 1965. (О пьесе и спектакле «Каваль-ваявода» в БГТ см. на с. 98—101). — *Кулеша Т.* Сустрэчы с Янам Райнісам. У кн.: Беларуская мастацтва. Зборнік артыкулаў. Вып. 3. Мінск. Выд-ва АН БССР, 1962, с. 104—106. (Выказванні Я. Райніса пра п'есу Е. Міровіча «Каваль-ваявода» гл. на с. 106). — *Пятровіч С.* Народны артыст БССР Е. А. Міровіч. Мінск, Выд-ва АН БССР,

1963. (Пра п'есу «Каваль-ваявода» і аднайм. спектакль БДТ гл. на с. 64—67).

376. Міровіч Е. А. Какой нахал! Комедия в 1 д.

Публікацыі

Кн.: Міровіч-Дунаев Е. А. Какой нахал! Комедия в 1 д. Спб., журн. «Театр и искусство», [1914]. 11 с. Отпеч. множ. аппаратом. В кн.: Міровіч Е. А. [Три] боевых новинки репертуара Петроградского Литейного театра [«Театр купца Елишкина», «Какой нахал!», «Не ревнуй!]. Пг., Электротпечатня Я. Кровицкого, 1915, 39 с. с нот. (Отпеч. множит. аппаратом).

377. Міровіч Е. Кар'ера таварыша Брызгаліна. Камедыя ў 17 карц. з пралагам і эпілогам.

Сатырычная камедыя. Яна выкрывае прыстасаванца (былога жандара), ворага Савецкай улады, які пралез на пасаду старшыні валаснога выканаўчага камітэта. Дзея адбываецца ў беларускай вёсцы ў першай палове 20-х гадоў.

Дз. асоб: м. — 27; ж. — 14.

Паст.: БДТ, 1925; Т-рам Ленінгр. нар. дома, 1925.

Публікацыі

У кн.: Міровіч Е. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957, с. 265—334.

Крытыка

Грыгор'еў Г. «Кар'ера таварыша Брызгаліна». [Прэм'ера ў БДТ. Уражанні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1925, № 295. — А. «Кар'ера Брызгаліна» в Белгостеатре. Газ. «Звезда», 1926, № 1. — Чар.-Бэн. «Кар'ера таварыша Брызгаліна». [Да гастролей БДТ у Віцебску. Уражанні]. Газ. «Заря Запада» (Віцебск), 1927, № 240.

Няфёд У. Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР. 1959. (Аналіз п'есы «Кар'ера Брызгаліна» гл. на с. 140—142). — Саннікаў А. Сатырычныя характары беларускіх камедый. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1961. (Раздзел «Таварыш Брызгалін кіруе і набывае» гл. на с. 91—107). — Пятровіч С. Народны артыст БССР Е. А. Міровіч. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963. (Аналіз п'есы «Кар'ера Брызгаліна» і аднаймен. спектакля БДТ гл. на с. 79—86.). — Нефед В. Становленне беларускага савецкага тэатра. 1917—1941. Мінск, «Навука і техника», 1965. (Аналіз п'есы і спектакля «Кар'ера таварыша Брызгаліна» в БГТ см. на с. 107—113).

378. Міровіч Е. Кастусь Каліноўскі. П'еса ў 4 дз., 5 карц.

Гістарычная драма пра дзейнасць кіраўніка народнага паўстання 1863 года на Беларусі Кастуса Каліноўскага.

Дз. асоб: м. — 42; ж. — 10.

Паст. (першы варыянт п'есы): БДТ, 1923; БДТ-3, 1929; у 1942 г. п'еса ставілася ў Казахстане.

У друку апублікаваны другі, пасляваенны варыянт драмы.

Публікацыі

У кн.: Міровіч Е. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957, с. 3—68.

Крытыка

Б. З. [З. Бядуля]. Сучаснае ў мінулым. (Уражанні з БДТ. П'еса Е. Міровіча «Кастусь Каліноўскі» 2 лістапада). Газ. «Савецкая Беларусь», 1923, № 254. — Гідэль А. Пяршыня сезона. [«Кастусь Каліноўскі» Е. Міровіча ў БДТ]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1923, № 254. К-а. «Кастусь Каліноўскі». Газ. «Савецкая Беларусь», 1923, № 257. — Кулеша Т. Тры першыя спектаклі. (Пачатак працы Дзяржтэатра). [Спектаклі «Кастусь Каліноўскі» і «Машэка» Е. Міровіча. Уражанні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1923, № 257. — Шевіч. «Кастусь Каліноўскі». Начало сезона в Белгостеатре. Газ. «Звезда», 1923, № 259. — К. Каліноўскі. Газ. «Савецкая Беларусь», 1924, 15 сак. — Ж. С. Група Беларускага дзяржаўнага тэатра ў Магілёве: [Спектаклі «Кастусь Каліноўскі» і «Машэка»]. Газ. «Саха і молат» (Магілёў), 1924, № 128. — «Кастусь Каліноўскі». Праграма і лібрэта БДТ. Часоп. «Трыбуна мастацтва», 1925, № 4, с. 14. — Р-н І. «Кастусь Каліноўскі» [ў Віцебску 7/Х-1927. Уражанні]. Газ. «Заря Запада» (Віцебск), 1927, № 232. — Бядуля З. Рэжысёр і драматург. (Да 100-й пастаноўкі «Кастуся Каліноўскага» Е. Міровіча.) Газ. «Савецкая Беларусь», 1928, 22 крас. — Дыла Я. Свята беларускага тэатра. [Да 100-га спектакля «Кастусь Каліноўскі»]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1928, 22 крас. — Я. Д. [Я. Дыла]. Наша прэса аб «Каліноўскім» 5 год назад. Газ. «Савецкая Беларусь», 1928, 22 крас. — 100-ты паказ «Кастуся Каліноўскага» [ў БДТ-І]. Газ. «Звезда», 1928, 24 крас. — «Кастусь Каліноўскі» [ў Т-ры Галубка]. Хроніка. Часоп. «Полымя», 1929, № 3; № 4; № 8—9. — Модэль М. «Кастусь Каліноўскі» ў БДТ-І. Часоп. «Мастацтва і рэвалюцыя», 1933, № 1—2, с. 24.

[Новы варыянт п'есы Е. Міровіча «Кастусь Каліноўскі». Інфармацыя пра чытку і абмеркаванне ва Упраўленні па справах мастацтва пры СНК БССР і пра ўключэнне п'есы ў рэпертуар Т-ра Я. Купалы]. Часоп. «Полымя», 1945, № 2—3, с. 171. — Крапіва К. П'есы і вобразы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1946, 10 студз.; у кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 2. Мінск, 1956, с. 449—456. (Пра п'есу «Кастусь Каліноўскі» гл. на с. 452—453). — Бутак А. Искусство жизненной правды. Театр имени Я. Купалы в 20—30-х годах. Минск, Госиздат БССР, 1957. (Анализ пьесы и спектакля см. на с. 31—40). — Няразік Е. І. Гістарычная драма Е. А. Міровіча «Кастусь Каліноўскі». Вучоныя запіскі [Магілёўскага пед. ін-та], вып. 6. 1959, с. 41—47. — Няфёд У. Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу і спектакль «Кастусь Каліноўскі» гл. на с. 122—126). — Пятровіч С. Народны артыст БССР Е. А. Міровіч. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963. (Аналіз п'есы «Кастусь Каліноўскі» і аднаймен. спектакля БДТ гл. на с. 56—64. — Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. 1. 1917—1941 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Ацэнку п'есы «Кастусь Каліноўскі» гл. на с. 70—72). — Нефед В. Становленне беларускага савецкага тэатра. 1917—1941. Мінск, «Навука і тэхніка», 1965. (О пьесе и спектакле БГТ «Кастусь Каліноўскі» см. на с. 92—98).

379. Міровіч Е. Лён.

П'еса пра калектывізацыю беларускай вёскі.

Паст.: БДТ-І, 1932.

Крытыка

Пятровіч С. Народны артыст БССР Е. А. Міровіч. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963. (Пра п'есу «Лён» гл. на с. 93).

380. Міровіч Е. Машэка. («У часы даўнейшыя»). Паданне магілёўскіх лірнікаў. У 4 дз.

Народная драма, створаная па матывах вядомай беларускай легенды пра Машэку, на магіле якога, згодна народнаму паданню, узнік горад Магілёў.

Першы варыянт п'есы быў напісаны ў 1922 г. белым вершам. Дз. асоб: м. — 12; ж. — 8.

Паст.: БДТ, 1923, у гэтым жа годзе спектакль быў паказаны ў Маскве на Усерасійскай с.-г. і саматужна-прамысловай выстаўцы.

Публікацыі

У кн.: Міровіч Е. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957, с. 69—126. (Апошні, тэатральны варыянт).

Крытыка

Л-ург. Машека. (Новая постановка Белгостеатра). Газ. «Звезда», 1923, № 7. (Т-р і искусство). — Херсонский Х. Критика или крытика? (Немного полемики): [По поводу статьи Л-урга «Машека». (Новая постановка Белгостеатра) в газ: «Звезда», 1923, № 7]. Газ. «Звезда», 1923, № 12. — М. [Спектакль БДТ «Машэка» 22/III-1923. Уражанні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1923, № 64. (Т-р і мастацтва). — Беларускі дзяржаўны тэатр у Віцебску. [28/VI-1923. Спектакль «Машэка»]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1923, № 150. — Кулеша Т. Тры першых спектаклі. (Пачатак працы Дзярж. т-ра). [Спектаклі «Кастусь Каліноўскі» і «Машэка». Уражанні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1923, № 257. — Ж. С. Група Беларускага дзяржаўнага тэатра ў Магілёве. [Спектаклі «Кастусь Каліноўскі» і «Машэка»]. Газ. «Саха і молат» (Магілёў), 1924, № 125; тое ж, «Савецкая Беларусь», 1924, № 128. — [Програма спектакля «Машэка» БГТ]. Журн. «Трибуна искусства», 1925, № 5, с. 13. — «Костусь Каліновский». [Рец. на спектакль БГТ-І. К гастроям в Витебске]. Газ. «Заря Запада» (Витебск), 1927, № 232. — М. Г. «Машэка» Е. А. Міровіча. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1936, № 60.

Гурыч С. Творчы поспех. [П'еса Е. Міровіча «Машэка» ў выкананні самадзейнага калектыву Барысаўскага гар. дома культуры]. Газ. «Мінская праўда», 1958, 25 лістап. — Бутаков А. Искусство жизненной правды. Театр имени Я. Купалы в 20—30-х годах. Минск, Госиздат БССР, 1957. (О спектакле «Машека» см. на с. 26—30). — Няфёд У. Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу і спектакль «Машэка» гл. на с. 120—124, 126). — Пятровіч С. Народны артыст БССР Е. А. Міровіч. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963. (Аналіз п'есы «Машэка» і аднаймен. спектакля БДТ гл. на с. 48—56). — Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. I. 1917—1941 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Ацэнку п'есы «Машэка» гл. на с. 70). — Нефед В. Становление белорусского советского театра.

1917—1941. Мінск, «Навука і тэхніка», 1965. (О пьесе и спектакле «Машэка» в БГТ см. на с. 80—85).

381. Міровіч Е. А. Мефистофель в интересном положении, или Женатый мефистофель. Удивительные приключения в 3 д.

Публікацыі

Кн.: Міровіч Е. А. Мефистофель в интересном положении, или Женатый мефистофель. Удивительные приключения в 3 д. Соч. Евст. Афан. Міровіча. Спб., электр. тип.-лит. И. Шурухта, 1909. 30 с.

Кн.: Міровіч Е. Женатый мефистофель. (Мефистофель в интересном положении). Удивительные приключения в 3 д. Пгр., изд. «Сев. театр. б-ки», 1916.

382. Міровіч Е. А. Не ревнуй! Комедия в 1 д.

Публікацыі

В кн.: Міроновіч Е. А. 3 [три] боевых новинки репертуара Петроградского Литейного театра [«Театр купца Епишкина», «Какой нахал!», «Не ревнуй!»]. Пг., Электротпечатня Я. Кровицкого, 1915, 39 с. с нот. (Отпеч. множит. аппаратом).

Міровіч Е. А. Остановитесь! (Фабрика талантов). Пьеса в 4 д. См. под загл. «Ф а б р и к а т а л а н т о в» (№ 387).

383. Міровіч Е. Перамога. [Першапачатковая назва «Хроніка нашых дзён»]. Драматычная хроніка ў 4 дз., 20-ці карц.

Першая (1926) беларуская савецкая п'еса з жыцця рабочага класа. Яна расказвае аб барацьбе працоўных Беларусі супроць белалапалкаў і аб аднаўленні мірнага жыцця ў горадзе і на вёсцы, аб першых кроках па шляху стварэння прамысловасці рэспублікі. Цэнтральны герой п'есы, Мікола Сяліба, прайшоў нялёгка шлях ад беднага селяніна да «чырвонага дырэктара» завода.

Дз. асоб: м. — 38; ж. — 22; маса.

Паст.: БДТ-1, 1926. П'еса і спектакль «Перамога» выклікалі вострую дыскусію ў друку.

Публікацыі

У кн.: Міровіч Е. П'есы. Мінск, Дзяржвуд БССР, 1957, с. 177—264. (Тэатральны варыянт, папраўлены аўтарам пасля Айчыннай вайны).

Крытыка

А. Г. На парозе 6-га году працы. (Пачатак новага сезону ў Першым беларус. дзярж. тэатры). [Спектакль па п'есе «Перамога» Е. Міровіча. Уражанні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1926, № 228.— Лілія У. Адчыненне сезону ў Першым беларускім дзяржаўным тэатры. «Перамога». [Уражанні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1926, № 230.— В. В. «Акадэмічныя кірпічыкі». [Уражанні ад пастаноўкі

п'есы «Перамога» ў БДТ-І. Газ. «Савецкая Беларусь», 1926, № 231. — *Грыгорьев Г.* «Перамога». (Открытие сезона Белорусского театра). Газ. «Звезда», 1926, № 233. — *К. І. Крытыка крытыкаў.* [Дыспут аб п'есе «Перамога». 18 кастр. 1926 г.]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1926, № 239. — Лісты ў рэдакцыю [газ. «Савецкая Беларусь», падпісаныя *В. Вольскім, Г. Грыгорьевым З. Бядулем, М. Чаротам, М. Шульманам, П. Арэшнікавым і А. Антонавым* па пытанню выступлення Табайніка на дыспуце аб п'есе «Перамога»]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1926, № 239. — Отклики на диспут [о пьесе «Перамога»]. (Пісьма в редакцию) [подписали: *В. Вольский, Г. Григорьев, В. Лулин, З. Жилунович, З. Бядуля, П. Орешников, М. Шульман, М. Чарот*]. Газ. «Звезда», 1926, № 242. — Поражение «Перамогі». (Диспут в Инбелкульте [18 окт. 1926 г.]). Газ. «Звезда», 1926, № 242. — *В-кий В.* Первые постановки БГТ настоящего сезона. [Пьеса *Е. Мировича* «Перамога» и др.]. Газ. «Звезда», 1926, № 255.

Бутаков А. Искусство жизненной правды. Театр им. Я. Купалы в 20—30-х годах. Минск. Госиздат БССР, 1957. (Оценку спектакля БГТ-І «Перамога» см. на с. 52). — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аналіз п'есы і спектакля БДТ-І «Перамога» гл. на с. 142—144). — *Пятровіч С. А.* Народны артыст БССР *Е. А. Міровіч*. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963. (Аналіз спектакля «Перамога» ў БДТ-І гл. на с. 86—90). — *Сабалеўскі А.* Уладар дум чалавечых. Творчасць народнага артыста СССР Барыса Платонава. Мінск, 1964. (Аб выкананні ролі Рыгоркі ў п'есе *Е. Міровіча* «Перамога» гл. на с. 144—148). — Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. I. 1917—1941 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Ацэнку п'есы «Перамога» гл. на с. 72). — *Нефед В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (Анализ пьесы «Победа» и одноимен. спектакля БГТ см. на с. 155—158).

384. Міровіч Е. А. Рыцарь дон-Фернандо. Ложно-классическая трагедия из закулисной жизни с правой и левой стороны в 2 д. и 3 карт. Пародия на театральное представление.

Пост.: Литейным т-ром миниатюр (Петербург), 1911.

Публікацыі

Кн.: *Міровіч Е. А. (Дунаев).* Рыцарь дон-Фернандо. Ложно-классическая трагедия из закулисной жизни с правой и левой стороны в 2 д. и 3 карт. 2-е изд. Спб., журн. «Театр и искусство», [1912]. 24 с. (Напеч. множит. аппаратом).

Крытыка

Пятровіч С. А. Народны артыст БССР *Е. А. Міровіч*. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963, с. 22—23.

385. Міровіч Е. А. Театр купца Епишкина. Сатира в 1 д.

Сатира на низкопробныя театры-мініатюры, якія да рэвалюцыі часта стваралі далекія ад іскусства людзі з цэлю нажывы.

Д. лиц: м. — 9; ж. — 4.

Пост.: Літэйным т-ром мініатюр (Петраград, 1914).

Публікацыі

В кн.: Міровіч Е. А. 3 [тры] боевых новінкі репертуара Петраградскага Літэйнага театра [«Тэатр купца Епішкіна», «Какой нахал!», «Не ревнуй!»]. Пг., Электрпечатня Я. Кровіцкага, 1915, 39 с. с нот. (Отпеч. множит. апаратом).

У кн.: Беларускае мастацтва. Зборнік артыкулаў і матэрыялаў. (Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН БССР), вып. 3., 1962, с. 187—198.

Крытыка

Пятровіч С. А. Дзве неапублікаваныя камедыі Е. А. Міровіча [«Тэатр купца Япішкіна» і «Вова прыстасаваўся»]. У кн.: Беларускае мастацтва. (Зборнік артыкулаў і матэрыялаў. Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН БССР), вып. 3. 1962, с. 185—187. — Пятровіч С. А. Народны артыст БССР Е. А. Міровіч. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963. (Пра п'есу «Тэатр купца Япішкіна» гл. на с. 185—186).

386. Міровіч Е. У веснавую ноч. П'еса ў 3 дз., 7 мал.

Падзеі п'есы адбываюцца ў беларускай вёсцы пачатку 30-х гадоў. Аўтар паказвае работу раённай МТС і падрыхтоўку калгаснікаў да першай калектыўнай сяўбы.

П'еса была вельмі папулярная ў гуртках мастацкай самадзейнасці.

Публікацыі

У кн.: Літаратурны Гомель. Пад рэд. М. Бугрова, М. Хведаровіча, А. Крапачова. Гомель, выд. Аргбюро Саюза Савецкіх пісьменнікаў, 1934, с. 58—91.

Кн.: Міровіч Е. У веснавую ноч. П'еса ў 3 дз., 7 мал. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1934. 55 с.

Кн.: Міровіч Е. У веснавую ноч. П'еса ў 3 дз., 7 мал. Пер. з беларус. П. Нечай. Харкаў, 1936. 36 с. (Харкаўская абл. база самадзейнага мастацтва). (На укр. мове).

Крытыка

Галубок Э. Новая п'еса для калгаснай сцэны. «Крытыка-бібліяграфічны бюлетэнь», 1934, № 7, с. 18—19. — Пятровіч С. Народны артыст БССР. Е. А. Міровіч. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963. (Пра п'есу «У веснавую ноч» гл. на с. 110—111).

Міровіч Е. У часы даўнейшыя. Паданне Магілёўскіх лірнікаў. У 4 дз. Гл. пад назв. «Машэка» (№ 380).

387. Міровіч Е. А. Фабрыка талантов. («Остановитесь!»). П'еса в 4 д.

О подготовке молодых актеров.

Публікацыі

Кн.: Мирович Е. А. (Дунаев). Фабрика талантов. (Остановитесь!). Пьеса в 4 д. Спб., журн: «Театр и искусство», [1912]. 58 с. — (Напеч. множит. аппаратом).

Міровіч Е. Хроніка нашых дзён. Драматычная хроніка ў 4 дз. Гл. пад назв. «Перамога». (№ 383).

Літаратура пра драматургію
Е. А. Міровіча

Міровіч Е. А. Аўтабіяграфія.

Рукапіс захоўваецца ў архіве Саюза пісьменнікаў БССР.

Мирович Е. А. Юбіляр о себе. Журн. «Трибуна искусства», (Минск), 1925, № 8, с. 4—5. (В краткой автобиографии Е. А. Мировича содержатся интересные сведения о том, какие его пьесы были запрещены царской цензурой).

Ліхачоў В. Успаміны аб юнацкіх гадах Еўсцігнея Афінагенавіча Міровіча (Дунаева). У кн.: Беларускае мастацтва. Зборнік артыкулаў і матэрыялаў. (Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН БССР), [вып. 2], 1960, с. 77—87.

Бутакоў А. Драматург, рэжысёр, педагог. Да 75-годдзя з дня нараджэння Е. А. Міровіча. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1953, 5 снеж.

Бутакоў А. Выдатны дзеяч беларускага мастацтва. Часоп. «Польмя», 1954, № 6, с. 117—124.

Есакоў А. Еўсцігней Міровіч. (Пасляслоўе). У кн.: Міровіч Е. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957, с. 335—340.

Няфёд У. Драматургічная спадчына Міровіча. [Пра кн.: Міровіч Е. П'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1957, 12 кастр.

Модэль М. Драматургія Еўсцігнея Міровіча. Часоп. «Польмя», 1958, № 2, с. 187—190.

Саннікаў А. Першая п'еса Е. Міровіча [«Апекуны»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1960, 4 студз.

Пятровіч С. Творчая дзейнасць Е. А. Міровіча да Кастрычніцкай рэвалюцыі. У кн.: Беларускае мастацтва. Зборнік артыкулаў і матэрыялаў. (Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН БССР), [вып. 2], 1960, с. 65—76.

Петрович С. Смех не ради смеха. [О зачинателе белорусской советской драматургии Е. А. Мировиче.]. Журн. «Неман», 1960, № 4, с. 114—123.

Пятровіч С. Е. А. Міровіч і яго роля ў развіцці беларускага тэатра. «Весці Акад. навук БССР. Серыя грамад. навук», 1961, № 1, с. 95—105.

Петрович С. А. Е. А. Мирович и его роль в развитии белорусского театра. Автореферат дисс. на соискание учен. степени канди-

дата іскусстваведення. Мінск, 1962. 24 с. (Акад. наук БССР. Отд-ние обществ. наук).

Пятровіч С. Праца Е. А. Міровіча над творамі беларускіх драматургаў [ў Т-ры Я. Купалы]. У кн.: Беларускае мастацтва. Зборнік артыкулаў і матэрыялаў. (Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН БССР), вып. 3, 1962, с. 49—64.

Пятровіч С. Тэатрам ён дыхаў і жыў. [Да 85-годдзя з дня нараджэння Е. А. Міровіча]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1963, 9 жніўня.

Пятровіч С. П. Народны артыст БССР Е. А. Міровіч. Мінск, Выд-ва Акад. навук БССР, 1963. 139 с.

Рэц.: Стэльмах У. Даследаванне маладога тэатразнаўцы. Часоп. «Малалосць», 1964, № 6, с. 136—138.

Бурносаў В. Манаграфія пра Еўсцігнея Міровіча. Часоп. «Польмя», 1964, № 10, с. 189—190.

388. **Міцкевіч М.** Мушка-зеленушка і камарык-насыты тварык. П'еса напісана па матывах аднаймен. паэмы М. Багдановіча.

Паст.: Студыйй БДТ-2, 1926.

Не друкавалася, рукапіс захоўваецца ў удавы аўтара.

389. **Міцкевіч М.** Камяніца. Камедыя ў 1 дз.

Аб фарміраванні новага ў побыце сялян у калгасе.

Дзея адбываецца ў 1929—1930 гг.

Дз. асоб.: м. — 14; ж. — 3.

Публікацыі

Кн.: Міцкевіч М. Камяніца. Камедыя ў 1 дз. Заўвагі, што да пастаноўкі напісаў аўтар. [З біягр. даведкай]. Мінск, выд. коштам і працай Беларус. т-ва драм. пісьменнікаў, 1930. 40 с. (Драм. творы. Сер. А. Кн. 2 (4)).

390. **Міцкевіч М., Розанаў С. і Заліцкі С.** Простыя сэрцы. Сучасная камедыя.

Паст.: БДТ-2, 1929; Ленінградскім т-рам рабочай моладзі.

Не друкавалася. Рукапіс захоўваецца ў ЦДАЛМ.

391. **Міцкевіч М.** Чаму Янка ў камуну пайшоў. Агіт-жарт у 1 дз.

Дзея адбываецца на вёсцы ў 20-х гадах.

Дз. асоб.: 9.

Публікацыі

Часоп. «Маладняк», 1924, № 4, с. 63—75.

392. **Музыка С.** Купалле. Бытавая п'еса ў 3 дз.

Пра сялянскую моладзь 20-х гадоў.

Дз. асоб.: м. — 10; ж. — 8.

Публікацыі

Часоп. «Маладняк Калініншчыны», 1926, № 3—4, с. 55—92.

393. **Музыка С.** На ўсход! П'еса ў 1 дз.

Дзея адбываецца ў сярэдзіне 20-х гадоў. Аўтар малое партызан Заходняй Беларусі, якія змагаліся з белапольскім урадам.

Дз. асоб: м. — 7; ж. — 2.

Публікацыі

Часоп. «Маладняк Калініншчыны», 1926, № 5—6, с. 64—74.

394. **Няфёд У.** Браты ва Хрысце. П'еса ў 1 акце.

П'еса на антырэлігійную тэму. Дзея адбываецца ў невялікім пасёлку побач з дзяржаўнай граніцай СССР.

Дз. асоб: м. — 4; ж. — 2.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1961, № 1, с. 14—17.

У кн.: Антырэлігійныя п'есы.

Мінск, Дзярж-

выд БССР, 1961, с. 19—38.

395. **Нефед В.** Голос сердца. [На белорус. яз.: «Змацаваны крывёй»]. Одноактная п'еса.

Борьба за мир простых людей в Западной Германии. Время действия — 1954 год.

Д. лиц: м. — 3; ж. — 1.

Публікацыі

В кн.: Нефед В. Одноактные пьесы. Минск, Госиздат БССР, 1955, с. 90—100.

Часоп. «Беларусь», 1955, № 8, с. 28—29. (Пад назв.: «Змацаваны крывёй»).

396. **Няфёд У.** Жыць на гэтым свеце. П'еса ў 1 дз.

Аўтар выкрывае сапраўднае аблічча сектантаў, паказвае шкоднасць рэлігійных забабонаў.

Дз. асоб: м. — 3; ж. — 4.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1960, № 5, с. 17—19.

У кн.: Антырэлігійныя п'есы.

Мінск, Дзяржвыд

БССР, 1961, с. 18.

Няфёд У. Змацаваны крывёй. Аднаактовая п'еса. Гл. пад назв.: «Голос сердца». (№ 395).

397. **Няфёд У.** Ля разбітага карыта. Камедыя ў 1 дз.

У п'есе паказана легкадумная жанчына, прагна я да грошай і славы, якая сама разбівае сваю сям'ю.

Дз. асоб: м. — 2; ж. — 1.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1957, № 4, с. 26—28.

Кн.: Няфёд У. Ля разбітага карыта. Камедыя ў 1 дз.

Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957. (Рэсп. дом нар. творчасці Беларусі).

398. **Няфёд У.** Мая хата з краю. Жарт у 1 дз. (Сюжэт часткова запазычаны).

Камічная сцэнка з жыцця жанчыны, якая, думаючы толькі пра асабісты лёс і не жадаючы ўдзельнічаць у пасляваенным аднаўленні горада, прыкінула хвораі.

Дз. асоб: м. — 1; ж. — 2.

Гл. таксама другі варыянт п'есы пад назв. «Сон спраўдзіўся» (№ 408).

Публікацыі

У кн.: П'есы для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Зборнік склаў А. Есакоў. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1945, с. 118—126.

399. Няфёд У. На парозе жыцця. П'еса ў 3 карц.

Аўтар малое будні вучняў рамеснага вучылішча, расказвае аб тым, як дрэнна, калі чалавек становіцца на шлях індывідуалізму і адыходу ад калектыву.

Дз. асоб: м. — 4; ж. — 1.

Публікацыі

Кн.: Няфёд У. На парозе жыцця. (П'еса ў 3 карц.). [Рэжысёр. камент. Д. Арлова]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1951. 32 с. (Дом нар. творчасці).

В кн.: Нефед В. Одноактные пьесы. Минск, Госиздат БССР, 1955, с. 20—41.

В кн.: Сборник пьес для школьных кружков самодеятельности. Минск, Учпедгиз БССР, 1955, (Школьная б-ка), с. 95—112.

400. Нефёд В. Насолили. Сатирическая комедия в 1 акте.

Комический эпизод из жизни супругов, все интересы которых заключаются в личном благополучии и приобретении личных благ за счет государства.

Д. лиц: м. — 1; ж. — 1.

Публікацыі

В кн.: Нефед В. Одноактные пьесы Минск, Госиздат БССР, 1955, с. 81—89.

401. Няфёд У. Не забудзем. [«Плата за ненависть»]. Аднаактовая п'еса.

Аўтар малое капіталістычны свет, у якім прадаецца ўсё, нават жыццё чалавека. Дзея адбываецца ў США ў канцы 40-х або ў пачатку 50-х гадоў.

Дз. асоб: м. — 2; ж. — 2.

П'еса адзначана на беларус. рэсп. конкурсе на лепшую аднаактовую п'есу ў 1948 годзе.

Публікацыі

У кн.: Зборнік аднаактовых п'ес для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1950. (Рэсп. дом нар. творчасці), с. 45—55.

В кн.: Нефед В. Одноактные пьесы. Минск, Госиздат БССР, 1955, с. 101—111. (Под загл.: «Плата за ненависть».)

402. **Нефед В.** Ни к селу, ни к городу. [Друкавалася пад назв.: «Пралічыўся» і «У пачатку лета»]. Одноактная пьеса.

Автор показывае моладых людзей, студэнтаў-выпускнікоў Інстытута народнага гаспадарства з рознымі ўзглядамі на жыццё і на сваю будучую работу.

Д. лиц.: м. — 2; ж. — 3.

Публікацыі

В кн.: Нефед В. Одноактные пьесы. Минск, Госиздат БССР, 1955, с. 42—62.

У кн.: Самадзейны тэатр. Зборнік аднаактовых п'ес для гурткоў маст. самадзейнасці. Склаў Д. А. Арлоў. Мінск, 1952 (Рэсп. дом нар. творчасці БССР. Рэсп. метаг. кабінет культ.-асветработы), с. 37—49. (Пад назв. «Пралічыўся» ў пер. з рус. мовы К. Губарэвіча).

Часоп. «Беларусь», 1953, № 5, с. 26—27. (Пад назв. «У пачатку лета»).

У кн.: Аднаактовыя п'есы. (Для клубнай і школьнай самадзейнасці). Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953, с. 20—40. (Пад назв. «У пачатку лета», пер. з рус. мовы І. Сіўцова).

403. **Нефед В.** Одна семья. Одноактная пьеса.

О белорусских лесорубах и колхозниках, которые выполняют взятые на себя обязательства, помогают великим стройкам коммунизма. Время действия — начало 50-х годов.

Д. лиц.: м. — 3; ж. — 2.

Публікацыі

В кн.: Нефед В. Одноактные пьесы. Минск, Госиздат БССР, 1955, с. 3—19.

Газ. «Літаратура і мастацтва», 1952, 21 чэрв. (У пер. на беларус. мову).

У кн.: Самадзейны тэатр. Зборнік аднаактовых п'ес для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Склаў Д. А. Арлоў. Мінск, 1952 (Рэсп. дом нар. творчасці БССР. Рэсп. метаг. кабінет культ.-асветработы), с. 5—14. (У пер. з рус. мовы К. Губарэвіча).

У кн.: Аднаактовыя п'есы. (Для клубнай і школьнай самадзейнасці). Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953, с. 3—19. (У пер. з рус. мовы К. Губарэвіча).

Часоп. «Культурна-асвітна работа», 1953, № 2, с. 52—56. (У пер. на укр. мову Г. Вігурскай).

404. **Нефед В. И.** Ошибка Веры Игнатьевны. Одноактная пьеса по материалам главы «Книги для родителей» А. Макаренко.

Д. лиц.: м. — 1; ж. — 2.

Публікацыі

Кн.: Нефед В. И. Ошибка Веры Игнатьевны. Одноактная пьеса по материалам главы «Книги для родителей» А. Макаренко. Минск, «Беларусь», 1964. 23 с. с илл. (В репертуар худож. самодеятельности).

У кн.: Самадзейны тэатр. Зборнік аднаактовых п'ес для гурткоў маст. самадзейнасці. Склаў Д. А. Арлоў. Мінск, 1952, с. 55—64. (У пер. з рус. мовы К. Губарэвіча).

Часоп. «Маладосць», 1953, № 3, с. 14—16.

Нефед В. Плата за ненависть. Одноактная комедия. См. под загл.: «Не забудзем» (№ 401).

405. **Няфёд У.** Праветрылі. Камедыя ў 1 дз.

Аўтар выкрывае бюракрата і хабарніка, які працуе начальнікам райжылкіраўніцтва.

Дз. асоб: м.—2; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1957, № 10, с. 25—28.

Няфёд У. Пралічыўся. Аднаактовая п'еса. Гл. пад назв.: «Ні к селу, ні к городу». (№ 402).

406. **Нефед В.** Сигнал. П'еса в 1 д.

О партизанской борьбе против фашистов в период Великой Отечественной войны. Действие происходит в небольшом местечке на территории оккупированной Белоруссии.

Д. лиц: м—4; ж—2.

Публікацыі

В кн.: Белоруссия борется. Сборник лит.-худож. произведений для т-ров эстрады и худож. самодеятельности. М.—Л., «Искусство», 1943, с. 119—134.

407. **Няфёд У.** Слуга народа. П'еса ў 1 дз.

Эпізод з жыцця прафесара-заолага, сумленнага, усёй душой адданага сваёй справе чалавека.

Дз. асоб: м.—2; ж.—1.

П'еса адзначана на беларус. рэсп. конкурсе на лепшую аднаактовую п'есу ў 1946 г.

Публікацыі

Газ. «Віцебскі рабочы», 1950, 29 кастр.

У кн.: Зборнік аднаактовых п'ес для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1950. (Рэсп. дом нар. творчасці), с. 32—44.

Нефед В. Сон в руку. Сатирическая комедия в 1 д. См. под загл.: «Сон спраўдзіўся» (№ 408).

408. **Няфёд У.** Сон спраўдзіўся. Сатырычная камедыя ў 1 дз. (Сюжэт часткова запазычаны).

Камічны эпізод з жыцця жанчыны, у якой на першым плане вукаасабістыя мяшчанскія інтарэсы.

П'еса «Сон спраўдзіўся» з'яўляецца другім варыянтам п'есы аўтара «Мая хата з краю» (№ 398).

Дз. асоб: м.—1; ж.—2.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1952, № 10, с. 23—25.

Кн.: Нефед В. Сон сбылся. Сатирич. комедия в 1 д. Пер. с белорус. И. Барашко. М., Отд. распротр. драм. произведений ВУОАП, 1955. 18 л. — Отпеч. множит. аппаратом.

В кн.: Нефед В. Одноактные пьесы. Минск, Госиздат БССР, 1955, с. 63—80. (Под загл. «Сон в руку»).

409. Няфёд У. Сярэбранікі Курта Бекера. П'еса ў 1 дз.

Дзея адбываецца ў ГДР, у Берліне. Аўтар малое дыверсійную дзейнасць заходнегерманскага фашысцкага шпіёна.

Дз. асоб: м.—3; ж.—2.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1963, № 7, с. 20—23.

410. Няфёд У. У адным клубе. Камедыя ў 1 дз.

Дз. асоб: м.—3; ж.—1.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1954, № 11, с. 23—24.

Часоп. «Праца светл», 1956, № 3, с. 85—100 (у пер. з беларус. І. Бояра). (На польск. мове).

Няфёд У. У пачатку лета. Аднаактовая п'еса. Гл. пад назв.: «Ни к селу, ни к городу». (№ 402).

Літаратура пра драматургію У. Няфёда

Есакоў А. Зборнік аднаактовых п'ес. [Няфёд В. Одноактные пьесы. Минск, 1955]. Часоп. «Беларусь», 1956, № 3, с. 31.

Модэль М. Малыя формы драматургіі. [Аб аднаактовых зборніках п'ес: Махнач А. Драматычныя мініяцюры; Нефед В. Одноактные пьесы; Зуб В. Дружная сям'я]. Часоп. «Полымя», 1956, № 11, с. 155—158.

411. Падневіч Р. Дзірка. П'еса ў 1 дз.

Дзея адбываецца на дрэваапрацоўчым заводзе.

Дз. асоб: м.—6.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... У дапамогу маст. самадзейнасці. Бясplatны дадатак да часопіса «Малодосць», 1965, № 4, с. 16—23.

412. Палескі В. [Станкевіч В. П.]. Гарачыя пірагі, Камедыя ў 4 дз., 7 карц.

Жыццё беларускай калгаснай вёскі пасля рашэнняў, прынятых на вераснёўскім (1953) Пленуме Цэнтральнага Камітэта КПСС.

Дз. асоб: м.—9; ж.—5.

Паст.: Бугурусланскім т-рам імя М. Горкага

Публікацыі

Газ. «Літаратура і мастацтва», 1958, 14 мая. (Урывак з п'есы).

В кн.: Современная драматургия. Кн. 4. М., «Искусство», 1958, с. 143—206. (В пер. Г. Колоса).

413. Палескі В. Калі зацвітаюць сады. П'еса ў 3 актах, 7 карц.

Калектывізацыя сельскай гаспадаркі ў заходніх абласцях Беларусі.

Дз. асоб: м.—12; ж.—3.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1950, Брэсцкім т-рам імя ЛКСМБ, 1951; Пінскім т-рам, 1951.

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1950, № 12, с. 12—50.

Кн.: Палескі В. Калі зацвітаюць сады. (П'еса ў 3 актах, 7 карц.) Мінск, Дзяржвыд БССР, 1950. 82 с.

Кн.: Полесский В. П. Когда зацветают сады. Пьеса в 3 актах, 7 карт. Пер. с белорус. Н. Горулев. Минск, Госиздат БССР, 1950, 128 с.

Крытыка

Сушко П. «Когда зацветают сады». (Премьера в Белорус. гос. драм. театре им. Я. Коласа). Газ. «Советская Белоруссия», 1950, 6 июня. — Няфёд У. «Калі зацвітаюць сады» [у Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1950, 24 чэрв. — Губарэвіч К. «Калі зацвітаюць сады» [у Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Звязда», 1950, 25 чэрв. — Рузов Р. Когда зацветают сады... [в Т-ре Я. Коласа: К гастроям в Минске]. Газ. «Советское искусство», 1950, 8 авг. — Сурскі А. «Калі зацвітаюць сады». [Прэм'ера ў Брэсцкім т-ры імя ЛКСМБ]. Газ. «Зара», 1951, 9 студз. — Ілюк М. і Агранойскі А. На светлы шлях. [«Калі зацвітаюць сады» ў Пінскім т-ры]. Газ. «Палеская праўда», 1951, 16 студз. — Няфёд У. Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва БССР, 1959. (Пра п'есу «Калі зацвітаюць сады» і аднаймен. спектакль Т-ра Я. Коласа гл. на с. 336—338). — Няфёд У. Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз п'есы «Калі зацвітаюць сады» і звесткі аб аднаймен. спектаклях Т-ра Я. Коласа і Палескага т-ра гл. на с. 112—114). — Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «Калі зацвітаюць сады» гл. на с. 91).

414. Палескі В. Песня наших сэрцаў. [«Што пасееш, тое і пажнеш»]. П'еса ў 3 дз., 6 карц.

Аб працы і барацьбе беларускага народа за аднаўленне разбураных нямецкімі акупантамі гарадоў. Дзейнічаюць будаўнікі — рабочыя, інжынеры, партыйныя работнікі.

Дз. асоб: м.—14; ж.—6.

На конкурсе 1948 г. на лепшую п'есу атрымала Трэцюю рэсп. прэмію.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1949; Рус. т-рам БССР, 1950 (пад назв. «Песня наших сэрцаў»); 1953 (пад назв. «Што пасееш, тое і пажнеш»).

Публікацыі

Часоп. «Польмя», 1949, № 4, с. 21—58.

Кн.: Палескі В. Песня наших сэрцаў. (П'еса ў 3 дз., 6 карц.). Мінск, Дзяржвыд БССР, 1949. 86 с.

Крытыка

Крапіва К. Беларуская савецкая драматургія за 1947 год. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1948, 6 сак.; тое ж, у кн.: Крапіва К. Збор твораў у 3 тт. Т. 2. Мінск, 1956. с. 457—469 (Пра п'есу «Песня наших сэрцаў» гл. на с. 459—461).— *Дарафеенка Н.* «Песня наших сэрцаў». (Спектакль Белдзярж. тэатра імя Я. Коласа). Газ. «Віцебскі рабочы», 1949, 16 лют.— *Верас А.* Песня аб працы. (Спектакль «Песня наших сэрцаў» у Т-ры імя Я. Коласа). Газ. «Літаратура і мастацтва», 1949, 12 сак.— *Губаревіч К.* «Песня наших сердец». [Спектакль в Т-ре Я. Коласа]. Газ. «Советская Белоруссия», 1949, 18 марта.— *Няфёд У.* «Песня наших сэрцаў» [у Рус. т-ры БССР]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1950, 9 снеж.— *Романовіч Е.* Спектакль о трудовой доблести. («Песня наших сердец» В. Палесского в Рус. гос. драм. театре БССР). Газ. «Советская Белоруссия», 1951, 9 янв.— *Рогава А.* «Песня наших сэрцаў» [у Рус. т-ры БССР]. Газ. «Звязда», 1951, 10 студз.— *Рамановіч Я.* Нашы сучаснікі на сцэне. [«Што пасееш, тое і пажнеш» у Рус. т-ры БССР]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1953, 11 крас.— *Бестужев А.* Содержательный спектакль. [«Что посеешь, то и пожнешь» на сцене Рус. т-ра БССР]. Газ. «Советская Белоруссия», 1953, 6 мая.— *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аналіз п'есы «Песня наших сэрцаў» і аднаймен. спектакля Т-ра Я. Коласа гл. на с. 330—331).— *Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр (1948—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Пра п'есу «Песня наших сэрцаў» і аднаймен. спектакль Т-ра Я. Коласа гл. на с. 77—79).— Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «Песня наших сэрцаў» гл. на с. 91).

Палескі В. Што пасееш, тое і пажнеш. Гл. пад назв. «Песня наших сэрцаў». (№ 414).

Літаратура пра драматургію
В. Палескага

Драматург, журналіст. [Да 50-годдзя В. П. Палескага]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1962, 11 лістап.

415. **Пальчэўскі А.** З чырвоным сцягам. Інсцэніроўка ў 3 мал.

З жыцця рабочых Заходняй Беларусі. Дзея адбываецца ў пачатку 30-х гадоў. П'еса разлічана на школьную самадзейнасць.
Дз. асоб. м.—7; ж.—3; маса.

Публікацыі

Кн.: Пальчэўскі А. З чырвоным сцягам. Інсцэніроўка ў 3 мал. з жыцця Заходняй Беларусі. Мінск, Выд-ва ЦК ЛКСМБ «Чырв. змена», 1932. 32 с. з іл. (Дадатак да часоп. «Іскры Ільіча», 1932, № 7).

416. Пальчэўскі А. Зламаныя іголка. П'еса ў 4 мал. для школьных гурткоў.

Аб тым, як піянеры выкрылі шкодніцкую дзейнасць наглядчыка калгаснай фермы.

Дз. асоб. м.—7; ж.—2; маса.

Публікацыі

Кн.: Пальчэўскі А. Зламаныя іголка. П'еса ў 4 мал. для школьных гурткоў. Мінск, Дзяржвыд БССР, Юндзетсектар, 1934. 31 с. (Нар. кам. асветы БССР. Упраўленне пач. і сярэд. школы).

417. Пальчэўскі А. Суседка. Бытавая камедыя.

Аўтар высмейвае мяшчанства і пляткарства.

Дз. асоб. м.—2; ж.—3.

Публікацыі

У кн.: Аднаактовыя п'есы. Для гурткоў маст. самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956. (Рэсп. дом нар. творчасці Беларусі. Насустрэч VI Суветнаму фестывалю моладзі і студэнтаў), с. 3—34.

418. Пальчэўскі А. Сустрэча. Навагодняя сцэнка.

Для школьнікаў.

Дз. асоб. м.—6; ж.—3.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1955, № 12, с. 13—16.

419. Паноў М.¹ На чыстую ваду. Аднаактовая п'еса ў 3 карц.

Аўтар Мікола Паноў, які працуе кандуктарам на беларускай чыгунцы, выкрывае здрадніцкую дзейнасць баптысцкай секты. Дзея адбываецца на вёсцы ў час нямецка-фашысцкай акупацыі і пасля вайны.

Дз. асоб. м.—8; ж.—1; маса.

Публікацыі

Часоп. «Малодось», 1960, № 2, с. 76—84.

¹ П'есы аўтара «Адэлін суд» і «Выратаванае шчасце» публікаваліся ў газ. «Літаратура і мастацтва» (1959, 14 кастр.; 1960, 8 ліп.)

420. Пасаў Я. Час любві і нянавісці. Драма.

П'еса прысвечана гераічнаму змаганню савецкай моладзі супроць фашызму ў перыяд Вялікай Айчыннай вайны.

Паст.: Беларус. рэсп. т-рам юн. глядача, 1960.

Крытыка

Есакоў А. Гераічны час патрабуе рамантыкі. [П'еса Я. Пасава «Час любві і нянавісці» ў Рэсп. т-ры юн. глядача]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1960, 24 лют.

421. Пасов Е. Человек за бортом. П'еса в 3 д., 8 карт.

Посвящена борьбе за человека, который, попав в религиозную секту, оказался за бортом жизни.

Д. лиц: м.—6; ж.—9.

Пост.: Тульским т-ром юн. зрителя, 1962.

Публікацыі

Кн.: Пасов Е. Человек за бортом. П'еса в 3 д., 8 карт. Минск, изд-во «Беларусь», 1965, 139 с.

422. Паслядовіч М. Гарачае сэрца. П'еса ў 1 дз.

Дзея адбываецца ў пагранічным калгасе ў другой палове 30- гг.

Дз. асоб: м.—6; ж.—1; маса.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1938, № 7—8, с. 101—113.

Крытыка

Есакоў А. Новыя п'есы для самадзейнасці. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1938, 28 верас.

423. Паслядовіч М. Гонар. Вясковая п'еса ў 3 дз.

Пра калгасныя справы. Дзея адбываецца ў першай палове 30-х гадоў.

Дз. асоб.: м.—6; ж.—3.

Публікацыі

Кн.: Паслядовіч М. Гонар. Вясковая п'еса ў 3 дз. Минск, Дзяржвыд БССР, 1934. 52 с.

Паслядовіч М. і Горцаў М. Кветкі Цянь-Шаня. П'еса ў 4 дз., 7 карт. Гл. на аўтараў: Горцаў М. і Паслядовіч М. (№ 137).

424. Паслядовіч М. Шалёная рысь. П'еса ў 1 акце.

Дзея адбываецца на пагранічнай заставе. Школьнікі дапамагаюць пагранічнікам злавіць дыверсанта.

Дз. асоб: м. — 8; ж. — 2; маса.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1939, № 2, с. 108—118.

Кн.: Паслядовіч М. Шалёная рысь. П'еса ў 1 акце. Минск, Дзяржвыд пры СНК БССР, 1940. 18 с.

425. Пянкрат П. А я сам, а я сам.... Аднаактовая п'еса.

Аб класавай барацьбе на вёсцы ў канцы 20-х — пачатку 30-х гадоў, аб першых кроках калгаса.

Дз. асоб: м.—7; ж.—2.

Публікацыі

У кн.: Сцэнкі для сцэны. Аднаактовыя п'есы. Мінск, 1958. 56 с. з іл. (Б-ка «Вожыка» № 4 (10), с. 3—10.

426. Пятроўскі Я. На фронце. П'еса ў 3 карц.

У п'есе пказана класавая барацьба на беларускай вёсцы ў дні калектывізацыі.

Дз. асоб: м.—7; ж.—2.

Публікацыі

Кн.: Пятроўскі Я. На фронце. П'еса ў 3 карц. Мінск, Белдзяржвуд, 1931. 35 с. (Тэатральная б-ка).

427. Рамановіч Я.¹ Вір. Драма.

Гістарычная п'еса пра барацьбу беларускага народа ў XIII стагоддзі супроць літоўскіх і лівонскіх крыжакаў-заваявальнікаў.

Паст.: БДТ-1, 1926.

Крытыка

Лілін У. «Вір». (Першы беларускі дзяржаўны тэатр). [Уражанні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1926, № 248.— В-кий В. Первые постановки БГТ настоящего сезона. [Спектакль «Вір» и др.]. Газ. «Звезда», 1926, № 255.

Нефед В. Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (О пьесе «Вір» и одноимен. спектакле БГТ-1 см. на с. 153—154).

428. Рамановіч Я. Горад у полімі. Драматычны эцюд у 1 дз.

Аб зверствах белапалякаў на Беларусі. Дзея адбываецца ў 1920 г., у дзень уступлення ў горад Чырвонай Арміі.

Дз. асоб: м.—7; ж.—2; маса.

Публікацыі

Кн.: Рамановіч А. [Я.] Горад у полімі. Драм. эцюд у 1 дз. Мінск, Белдзяржвуд, 1931. 30 с. (Тэатральная б-ка).

Рамановіч Я. Дзве сяброўкі. Драма. Гл. пад назв. «Таварыш Андрэй» (гл. № 435).

429. Рамановіч Я. Капітанская дачка. Сцэнічная перапрацоўка паводле А. С. Пушкіна.

Дз. асоб: м.—21; ж.—3; маса.

¹ У газ. «Літаратура і мастацтва», 1940, 11 ліп. надрукавана п'еса Я. Рамановіча «Наста Верас». П'еса аўтара «Герой» не друкавалася, але была пастаўлена БДТ-1 у 1933 г.

У сцэнічнай перапрацоўцы аповесці А. С. Пушкіна «Капітанская дачка» скарыстаны: матэрыял самой аповесці, «Маніфест Пугачова памешчыцкім сялянам 31-га ліпеня 1774 г.», сустрэча Пугачова з графам Паніным і інш. факты з «Гісторыі Пугачова» А. С. Пушкіна.

Публікацыі

Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1937, № 4, с. 38—85.

430. Рамановіч Я. Камяні на дарозе. Драма.

Паст.: БДТ-1, 1931.

П'еса не друкавалася, рукапіс захоўваецца ў ЦДАКР.

431. Рамановіч Я. Крывая аблона. [«Чаму замоўк гармонік над Дзвіной»].

Барацьба ЧК з кантрабандыстамі. Дзея адбываецца ў першыя гады рэвалюцыі.

Паст.: БДТ-1, 1929.

Крытыка

Стары журналіст. Тэатральныя нататкі. Газ. «Савецкая Беларусь», 1929, 4 крас. — В. Г. «Крывая аблона» ў БДТ-1. Газ. «Звязда», 1929, 29 студз.—*Некрашэвіч А.* Вынікі тэатральнага сезона. Газ. «Савецкая Беларусь», 1929, 30 чэрв.

432. Рамановіч Я. Мост. П'еса ў 4 дз., 9 карц.

Праблема перавыхавання старой інтэлігенцыі і ўключэння яе ў сацыялістычнае будаўніцтва. Героі п'есы — рабочыя і інжынеры, якія ўдзельнічаюць у будаўніцтве моста. Дзея адбываецца ў канцы 20-х гадоў.

Дз. асоб: м.—13; ж.—5.

Паст.: БДТ-1, 1929.

Публікацыі

Кн.: Рамановіч Я. Мост. П'еса. Мінск, Белдзяржвяд, 1930. 76 с. (Тэатральная б-ка).

Кн.: Романович Е. Мост. [П'еса]. В 4 д., 9 карц. Авториз. пер. с белорус. И. П. Пикулева. М., «Федерация», 1931. 71 с. (Всероскодрам).

Кн.: Рамановіч Я. Мост. П'еса ў 4 дз., 9 карц. Пер. з беларус. Андрэя Дудка. Харкаў — Кіеў, «Літаратура і мистецтво», 1932. 62 с. (Тэатральная б-ка). — На укр. мове.

Крытыка

Г. Л. «Мост» [у пастаноўцы БДТ-1]. Газ. «Звязда», 1929, № 62. — *Бэндэ Л.* І-шы БДТ на пераломе. (Пра пастаноўку «Мост»). Газ. «Савецкая Беларусь», 1929, № 72. — *Бітман Б.* [Рэц. на кн.: Рамановіч Я. Мост. П'еса. Пер. А. Дудка. Харкаў — Кіеў, 1932. (На укр. мове)]. Часоп. «Масовый театр», 1932, № 7—8, с. 30.—*Луцкі.* «Мост» [у БДТ-1]. Газ. «Звязда», 1935, № 40.

Есакоў А. Уладзімір Крыловіч. Жыццёвы і творчы шлях. Мінск, Дзяржвяд БССР, 1956. (Пра п'есу «Мост» і выкананне У. Крыловічам ролі Чужакова ў аднаймен. спектаклі гл. на с. 103—108). — *Бугаков А.* Искусство жизненной правды. Театр им. Я. Ку-

палы в 20—30-х годах. Минск, Госиздат БССР, 1957. (О пьесе «Мост» и одноимен. спектакле БГТ-1 см. на с. 76—78).— *Няфед У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра п'есу і спектакль «Мост» гл. на с. 149—150.)— *Пятровіч С. В.* Народны артыст БССР Е. А. Міровіч. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963. (Пра спектакль БДТ-1 «Мост» гл. на с. 94—96).— *Нефед В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (Анализ пьесы «Мост» и одноимен. спектакля БГТ-1 см. на с. 188—192).

433. Рамановіч Я. Палешукі. Драма.

Барацьба беларускага народа супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў у час Вялікай Айчыннай вайны. Дзея адбываецца на Палессі.

Паст.: БДТ-1, 1944.

Крытыка

Нефед В. Новые пьесы Романовича [«Полешуки» и «Товарищ Андрей»] Газ. «Советская Белоруссия», 1944, 25 авг.— *Ракіцін С.* Аб выпадковасяях і схематызме. [Пра п'есу Я. Рамановіча «Палешукі»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1945, 12 ліп.— *Крапіва К.* П'есы і вобразы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1946, 10 студз.; тое ж, у кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 2. Мінск, 1956, с. 449—456. (Пра п'есу «Палешукі» гл. на с. 451).

434. Рамановіч Я. Салаўі пяюць на волі. Інсцэніроўка па матывах аповесці З. Бядулі «Салавей».

Гл. таксама п'есу З. Бядулі «Салавей» (№ 54).

Паст.: Брэсцкім т-рам імя ЛКСМБ, 1955.

Крытыка

Сабалеўскі А. Берагчы літаратурную спадчыну. [Да пастаноўкі ў Брэсцкім т-ры імя ЛКСМБ спектакля «Салаўі пяюць на волі»]. Газ. «Чырвоная змена», 1955, 3 снеж.

435. Рамановіч Я. Таварыш Андрэй. [«Дзве сяброўкі»]. Драма.

Савецкая жанчына ў Айчыннай вайне. Дзея адбываецца ў нямецка-фашысцкім тыле, на часова акупіраванай ворагам тэрыторыі.

Дз. асоб: м.—1; ж.—5.

Паст.: БДТ-1, 1944 (пад назв. «Таварыш Андрэй»); Пастаўскім нар. т-рам, 1961 (пад назв. «Дзве сяброўкі»).

Крытыка

Нефед В. Новые пьесы Романовича [«Полешуки» и «Товарищ Андрей»]. Газ. «Советская Белоруссия», 1944, 25 авг.— *Крапіва К.* П'есы і вобразы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1946, 10 студз.; тое ж, у кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 2. Мінск, 1956, с. 449—456. (Пра п'есу «Таварыш Андрэй» гл. на с. 451—452).— *Латушынскі А.* Пра славу тых дзён. [«Дзве сяброўкі»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 28 лют.

436. **Рамановіч Я.** Усё добра будзе. [«Кантракт, альбо — Усё добра будзе»]. Камедыя ў 3 дз.¹
Паст.: БДТ, 1924.

Крытыка

[Беларускі дзяржаўны тэатр. Падрыхтоўка да пастаноўкі п'есы... «Усё добра будзе» Я. Рамановіча і інш.]. Часоп. «Польмя», 1923, № 7—8 (чэрв. — лістап.), с. 135 (Хроніка беларус. культуры. Т-р і мастацтва). — «Усе добра будзе». [Паведамленні]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1924, 6 студз. — «Усё добра будзе» Я. Рамановіча. [Рэцэнзія]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1924, 8 студз.

Рамановіч Я. «Чаму замоўк гармонік над Дзвіной». Гл. пад назв. «Крываяя аб'она» (№ 431).

436а. **Рахленка Л.** Рукапіс прафесара Волжына. П'еса.

Паст.: Т-рам Я. Купалы, 1948.

Не друкавалася.

Крытыка

Калыванаў С. П'еса і спектакль. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1948, 12 чэрв.

437. **Родзевіч Л.** [Мікула Грымот]² Блуднікі.³ Драма ў 3 дз.

П'еса напісана (1912 г.) пад псеўданімам Мікула Грымот.

3 жыцця дарэвалюцыйнай беларускай вёскі і горада. Аўтар паказвае эксплуатацыйную сутнасць капіталістычнага грамадства і яго воўчую мараль.

Дз. асоб: м. — 12; ж. — 4; маса. (Дзеючыя асобы паказаны да кожнай дзеі асобна).

¹ Рукапіс захоўваецца ў ЦДАКР

² Л. Родзевіч пісаў таксама пад псеўданімамі «А. Сталевіч», «Антон», «Ігнат», «Антось Замежны», «Лявон Жыцень» (публіцыстычныя творы), «Л. Р.», «Eleg», «Лукаш Неклямажны», «Саўка Змагар», «Крайскі», «Сучасны» (мастацкія творы) і інш.

Акрамя паказаных тут драматычных твораў, п'есы Л. Родзевіча друкаваліся ў газетах «Беларусь» (Мінск), 1920, 29, 30 крас. («Калыханка») і 17, 18 чэрв. («На шляху да сонца»); «Рунь», 1920, № 4 («У кавалёвай хаце»); «Радавая рунь», 1924, № 2 («Фабрыка большавікоў»). Абразок з п'есы «Далоў паноў».

Неапублікаваная п'еса аўтара «Падласая красуня» была ў 1920—1923 гг. пастаўлена ў БДТ.

³ Л. Родзевіч напісаў яшчэ аднаактовую п'еску пад назваю «Блуднікі» (газ. «Беларусь», Мінск, 1920, 11 сак.).

Некаторыя даследчыкі беларускай літаратуры лічаць, што драму «Блуднікі» напісаў М. А. Янчук.¹ На аснове архіўных матэрыялаў нядаўна высветлена, што аўтарам драмы з'яўляецца пісьменнік Леапольд Іванавіч Родзевіч.²

П'еса да рэвалюцыі не друкавалася і не ставілася. Царскай цензурай яна была забаронена да пастаноўкі. Прадстаўляў п'есу ў Аддзел драматычнай цензуры Галоўнага ўпраўлення па справах друку ў студзені 1913 года Янка Купала.

Публікацыі

У кн.: Беларускае мастацтва. Зборнік артыкулаў і матэрыялаў. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1960, с. 99—117 (Пад псеўданімам «Мікула Грымонт»).

Крытыка

Саннікаў А. Невядомая беларуская п'еса. У кн.: Беларускае мастацтва. Зборнік артыкулаў і матэрыялаў. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1960, с. 97—98. — *Семяновіч А. А.* Беларуская драматургія. (Дарэвалюцыйны перыяд). Мінск, АН БССР, 1961. (Аналіз п'есы «Блуднікі» гл. на с. 194—204). — *Хаўрутовіч А. А.* Ён заслужыў добры ўспамін аб сабе. Часоп. «Польмя», 1965, № 9, с. 161.

438. Родзевіч Л. Досвіткі. Драматычныя сцэнкаі.

Публікацыі

Кн.: Родзевіч Л. Досвіткі. [Драматычныя сцэнкаі]. Вільня, 1922. 16 с.

439. Родзевіч Л. Збянтэжаны Саўка. Жарт у 1 дз.

Бытавая сцэнка з сялянскага жыцця. Аўтар дасціпна высмейвае мужыка і жонку, якія рашылі памяншаць работай у гаспадарцы. Саўка апынуўся ў смешным становішчы.

Дз. асоб: м. — 2; ж. — 1.

Паст.: БДТ, 1922. П'еса папулярная на самадзейнай сцэне, часта перадаецца па радыё.

Публікацыі

Часоп. «Вольны сцяг», 1921, № 1 (3), с. 7—10.

У кн.: Родзевіч Л. Сцэнічныя творы. Вільня, выд. Ул. Знамяроўскага, 1921, с. 3—13.

У кн.: Сцэнічныя творы. Кн.: 1. Мінск, Беларус. каап. выд. т-ва «Савецкая Беларусь», 1923, с. 60—68.

У кн.: Родзевіч Л. Сцэнічныя творы. Збянтэжаны Саўка. — Пасланец. — Конскі партрэт. Вільня, 1925 [1926], с. 3—13.

Кн.: Радзевіч Л. [Родзевіч Л.]. Збянтэжаны Саўка. Жарт у 1 дз. Мінск, «Беларусь», 1964. 16 с. (У рэпертуар мастацкай самадзейнасці).

Крытыка

А. А. Спектакль у летнім тэатры. [«Беларуская зорка» ў Мінску... 25 чэрв. 1922 г. «Збянтэжаны Саўка» Л. Родзевіча. Уражанні.

¹ Семяновіч А. А. Беларуская драматургія. (Дакастрычніцкі перыяд). Мінск, АН БССР, 1961, с. 194.

² Хаўрутовіч Я. Ён заслужыў добры ўспамін аб сабе. Часоп. «Польмя», 1965, № 9, с. 161.

Газ. «Савецкая Беларусь», 1922, № 136. (Т-р і мастацтва). —
П—і К. Свята дажынак. [У маёнтку Горкі і Абчак, 20 жніўня
1922 г., трупы і хор Беларус. дзярж. т-ра. П'есы «Збянтэжаны Саў-
ка» Л. Родзевіча і «Пінская шляхта» В. Дуніна-Марцінкевіча].
Газ. «Савецкая Беларусь», 1922, № 190.

440. Родзевіч Л. Кавалі. (Сцэнічны абразок).

Аўтар паказвае становішча і рэвалюцыйныя настроі працоў-
ных у былой Заходняй Беларусі.

Дз. асоб: м. — 2.

Публікацыі

У кн.: Заходняя Беларусь. Вільня, 1924, № 1,
с. 93—95.

441. Родзевіч Л. Конскі партрэт. Жарт у 1 дз.

Бытавая сцэнка з сялянскага жыцця.

Дз. асоб: м. — 2; ж. — 1.

Паст.: БДТ, 1920—1923.

Публікацыі

У кн.: Сцэнічныя творы. Кн. I. Мінск, Беларус.
каап. выд. т-ва «Савецкая Беларусь», 1923, с. 76—83.

У кн.: Родзевіч Л. Сцэнічныя творы. Вільня, выд. Ул.
Знамяроўскага, 1921, с. 23—34.

У кн.: Родзевіч Л. Сцэнічныя творы. Збянтэжаны Саўка. — Па-
сланец. — Конскі партрэт. Вільня, 1925 [1926], с. 22—32.

442. Родзевіч Л. Пакрыўджаныя. Драма ў 4 дз.

Дзея адбываецца ў прыгоннай вёсцы. Аўтар малое прыгоннага
ўмельца-разьбяра, які марыць цаной сваёй нялёгкай творчай працы
здабыць волю дачцы і сабе.

Дз. асоб: м. — 5; ж. — 1.

Публікацыі

Часоп. «Вольны сцяг», 1921, № 3 (5), с. 13—18; № 4 (6), с.
11—19.

Кн.: Родзевіч Л. Пакрыўджаныя. Драма ў 4 дз. Мінск,
Белдзяржвыд, 1921. 52 с. (Літ. камісія Акад. цэнтра Наркамсветы
БССР).

445. Родзевіч Л. Пасланец. Жарт ў 1 дз.

Сцэнка з народнага быту. Дзея адбываецца ў часы паншчыны
ў дворнай кухні.

Дз. асоб: м. — 3; ж. — 1.

Паст.: БДТ, 1922.

Публікацыі

У кн.: Сцэнічныя творы. Кн. I. Мінск, Беларус.
каап.-выд. т-ва «Савецкая Беларусь», 1923, с. 69—75.

У кн.: Родзевіч Л. Сцэнічныя творы. Вільня, выд. Ул. Знамяроў-
скага, 1921, с. 14—22.

У кн.: Родзевіч Л. Сцэнічныя творы. Збянтэжаны Саўка. —
Пасланец. — Конскі партрэт. Вільня, 1925 [1926], с. 14—21.

Розанаў С., Міцкевіч М. і Заліцкі С. Простыя сэрцы. Сучасная камедыя. Гл. на аўтараў: **Міцкевіч М., Розанаў С. і Заліцкі С.** (№ 390).

446. Рубакін Н. «Адзін з многіх». З'ява ў 1 дз.

Дзея адбываецца ў адной з вёсак Беларусі ў час наступлення белапалякаў у 1919 г.

Дз. асоб: м. — 2; ж. — 2.

Публікацыі

Часоп. «Маладняк Калініншчыны», 1925, № 2, с. 34—38.

447. Рудзько Ю.¹ Дарагі госць. Камедыя ў 3 дз. з эпілогам.

Дзея адбываецца ў калгасе ў 1947 г.

Дз. асоб: м. — 8; ж. — 6.

Камедыя адзначана Трэцяй прэміяй на рэспубліканскім конкурсе на лепшую п'есу.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1950, № 2, с. 82—112.

У кн.: Рудзько Ю. Слава дружбе.

Мінск, Дзяржвыд

БССР, 1950, с. 171—226.

Крытыка

Крапіва К. Беларуская савецкая драматургія за 1947 год. У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 4 тт. Т. 4. Мінск, 1963, с. 298—311 (пра п'есу — на с. 302—305). — *Няфёд У.* Вынікі конкурса на лепшую сучасную п'есу. Часоп. «Беларусь», 1948, № 3, с. 17. — *Осипов Г.* Белорусская драматургия послевоенных лет. Журн. «Театр», 1949, № 2, с. 35—42. — *Есакоў А.* Юрый Рудзько. У кн.: Рудзько Ю. Слава дружбе. Мінск, 1950, с. 3—12 (пра п'есу — на с. 10—11). — *Салавей Л.* «Слава дружбе». Часоп. «Полымя», 1950, № 11, с. 139—140 (пра п'есу — на с. 140—141). — Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «Дарагі госць» гл. на с. 90—91).

448. Рудзько Ю. Слава дружбе. П'еса ў 3 дз.

Тэма п'есы — перамога народаў славянскіх краін над фашызмам ў час Вялікай Айчыннай вайны.

Дз.: асоб: м. — 16; ж. — 2; маса.

Публікацыі

У кн.: Рудзько Ю. Слава дружбе.

Мінск, Дзяржвыд

БССР, 1950, с. 125—170.

Крытыка

Есакоў А. Юрый Рудзько. У кн.: Рудзько Ю. Слава дружбе. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1950, с. 3—12 (пра п'есу — на с. 10—11). — *Салавей Л.* «Слава дружбе». Часоп. «Полымя», 1950, № 11, с. 139—141. (пра п'есу — на с. 141).

¹ У газ. «Літаратура і мастацтва», 1938, № 53 друкаваўся урывак з п'есы Ю. Рудзько і В. Стэльмаха «Кравецкія».

449. **Рунец П.** Сіла ў калектыве. П'еса ў 1 дз.

З жыцця вучняў 6-га класа.

Дз. асоб: м. — 4; ж. — 4.

Публікацыі

У кн.: Школьны тэатр. Зборнік для дзіцячай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 155—161.

450. **Рунец П.** Сіні пясок. П'еса ў 1 акце.

З жыцця школьнікаў — юных геологаў і фалькларыстаў. Дзея адбываецца ў час летняга падарожжа па родным краі.

Дз. асоб: м. — 8; ж. — 4.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1953, № 8, с. 18—21.

У кн.: Для школьнай сцэны. Аднаактовыя п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, Дзіцяч. літ., 1959, с. 79—88.

451. **Рылько А.** Абноўкі. Сцэнка.

Дзея адбываецца на вакзале ў камеры захоўвання багажу.

Дз. асоб: м. — 3; ж. — 1.

Публікацыі

У кн.: Рылько А. Колькі вярочку ні віць... Камедыя ў 1 дз. і сцэнка. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958 (Рэсп. дом нар. творчасці Беларусі), с. 39—45.

452. **Рылько А.** Гора чубатае. Камедыя ў 1 дз.

З калгаснага жыцця. Ставіцца праблема выхавання ў моладзі любові і пашаны да працы.

Дз. асоб: м. — 2; ж. — 3.

Публікацыі

Часоп. «Маладосць», 1957, № 1, с. 14—19.

У кн.: Рылько А. Цвіце чаромха. Апавяданні і п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957, с. 242—261.

453. **Рылько А.** Гром з яснага неба. П'еса ў 1 акце.

Накіравана супроць уласніцкіх настройў у некаторых калгаснікаў. Дзея адбываецца ў пачатку 50-х гадоў.

Дз. асоб: м. — 2; ж. — 3.

Публікацыі

У кн.: Аднаактовыя п'есы. (Для клубнай і школьнай самадзейнасці). Мінск, Дзяржвыд БССР, 1953, с. 41—58.

У кн.: Размова па шчырасці. Зборнік гумару і сатыры. [Склаў М. Чаускі]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1954, с. 134—146.

У кн.: Рылько А. Цвіце чаромха. Апавяданні, п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957, с. 175—187.

Газ. «Сталинская молодежь», 1954, 26 янв. (В пер. Ю. Лабуна).

454. **Рылько А.** Землякі. Сцэнка.

Аб адной сустрэчы на вакзале.

Дз. асоб: м. — 3; ж. — 1.

Публікацыі

У кн.: Рылько А. Колькі вярочку ні віць... Камедыя ў 1 дз. і сцэнка. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958 (Рэсп. дом нар. творчасці), с. 28—38.

455. Рылько А. Колькі вярочку ні віць... [«Як вярочку ні віць...»]. Камедыя ў 1 дз.

Паказваецца барацьба сумленных калгаснікаў з раскрадальнікамі калгаснага добра і балбатунамі. Дзея адбываецца ў Беларусі ў другой палове 50-х гадоў.

Дз. асоб: м. — 8; ж. — 1; маса.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1958, с. 18—21. (Пад назв. «Як вярочку ні віць...»).

У кн.: Рылько А. Колькі вярочку ні віць... Камедыя ў 1 дз. і сцэнка. [Рэжысёр. заўвагі В. Пацехіна]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958. (Рэсп. дом нар. творчасці Беларусі), с. 3—27.

В кн.: Алтухов Н. Американский гость. — Рылько А. Сколько веревочку ни вить... [Пер. Е. Весенин]. М., «Искусство», 1959. (Репертуар худож. самодеятельности, 21. Одноактные пьесы), с. 15—29.

456. Рылько А. Кот у мяшку. Камедыя ў 1 акце.

Камсамольцы выкрылі хабарнікаў у райпрамкамбінаце. Дзея адбываецца ў сярэдзіне 50-х гадоў.

Дз. асоб: м. — 5; ж. — 1.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1956, № 6, с. 23—24.

У кн.: Рылько А. Цвіце чаромха. Апавяданні і п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957, с. 221—241.

Газ. «Знамя юности», 1956, 24 авг. (В пер. с белорус.).

457. Рылько А. Ой, рана на Івана. Камедыя ў 1 акце, 2 карц.

Аб жыцці калгаснай моладзі.

Дз. асоб: м. — 4; ж. — 2.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1959, № 3, с. 9—12.

У кн.: Антырэлігійныя камедыі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960 (Б-чка агітатара), с. 31—62.

458. Рылько А. Родныя бацькі. П'еса ў 1 акце.

Спрэчка паміж двума савецкімі грамадзянамі, якія ўсынавілі брата і сястру. Кожны з іх адстойвае свае правы на абодвух дзяцей.

Дз. асоб: м. — 4; ж. — 1.

Публікацыі

У кн.: Самадзейны тэатр. Зборнік аднаактовых п'ес для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Склаў Д. А. Арлоў.

Мінск, 1952 (Рэсп. дом нар. творчасці Беларус. Рэсп. метаад. кабінет культасветработы), с. 55—64.

У кн.: Рылько А. Цвіце чаромха. Апавяданні і п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957, с. 211—220.

459. **Рылько А.** Святыя кураеды. Камедыя ў 1 акце.

Паказваецца сапраўднае аблічча баптыстаў. Дзея адбываецца ў нашы дні.

Дз. асоб: м. — 3; ж. — 3.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1960, № 2, с. 16—19.

У кн.: Антырэлігійныя камедыі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. (Б-чка атэіста), с. 3—30.

460. **Рылько А.** Стопрацэнтны фечасан. П'еса ў 1 акце.

Пра жыццё сельскагаспадарчых рабочых на амерыканскай плантацыі.

Дз. асоб: м. — 5; ж. — 1.

Публікацыі

Газ. «Чырвоная змена», 1953, 19 крас.

У кн.: Сцэнка для сцэны. Аднаактовыя п'есы. Мінск, 1958 (Б-ка «Вожыка» № 4 (10), с. 44—54.

461. **Рылько А.** У ціхім кутку. Камедыя ў 1 акце.

Пра несумленныя паводзіны і ўчынкi некаторых калгаснікаў. Дзея адбываецца ў пачатку 50-х гадоў.

Дз. асоб: м. — 3; ж. — 1.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1954, № 9, с. 25—27.

У кн.: Рылько А. Цвіце чаромха. Апавяданні, п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957, с. 197—210.

Рылько А. Як вярвачку ні віць... Камедыя ў 1 дз. Гл. пад назв.: «Колькі вярвачку ні віць...» (№ 455).

462. **Рылько А.** Як пасцелеш — так і выпішся. П'еса ў 1 акце.

Аб выхваўчай ролі савецкага калектыву. Дзея адбываецца ў калгасе.

Дз. асоб: м. — 3; ж. — 1.

Публікацыі

Часоп. «Работніца і сялянка», 1953, № 2, с. 14—16.

У кн.: Самадзейны тэатр. Зборнік аднаактовых п'ес для гурткоў маст. самадзейнасці. Склаў Д. А. Арлоў. Мінск, 1952 (Рэсп. дом нар. творчасці. Беларус. Рэсп. метаад. кабінет культасветработы), с. 21—28.

У кн.: Рылько А. Цвіце чаромха. Апавяданні, п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957, с. 188—196.

А р т ы к у л ы п р а д р а м а т у р г і ю А. Р ы л ь к о

Нікіфаровіч В. Цікавае ў звычайным. [Пра кн.: Рылько А. Цвіце чаромха. Апавяданні, п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1958, 12 крас.

Кудрявцев И. Жизненность художественного образа. [Рец. на кн.: Рылько А. Цвіце чаромха. Апавяданні, п'есы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957]. Газ. «Советская Белоруссия», 1958, 21 мая.

Рэлес Р. і Мальцінскі Х. Ачуняў. Аднаактовая п'еса для школьнай самадзейнасці. Гл. на аўт.: **Мальцінскі Х. і Рэлес Р.** (№ 318).

Рэлес Р. і Мальцінскі Х. Бабуля памагла. Аднаактовая п'еса. Гл. на аўт.: **Мальцінскі Х. і Рэлес Р.** (№ 318)

463. Савіч Ганна і Яўгіня. Парсючок. Камедыя ў 1 дз.

Выкрыццё прадстаўнікоў каталіцкага духавенства. Дзея адбываецца ў сярэдзіне 20-х гадоў.

Дз. асоб: м. — 3; ж. — 3.

П у б л і к а ц ы

Часоп. «Малады араты», 1926, № 6, с. 9—12. (Подпіс: калектыўная творчасць вучняў Ганны і Яўгіні Савіч).

464. Самуйлёнак Э.¹ Пагібель воўка. П'еса ў 4 дз.

Воўк — гэта воўчая, уласніцкая мараль старога грамадства. Аўтар паказаў перамогу перадавых савецкіх людзей над людзьмі, атручанымі капіталістычнай ідэалогіяй, якіх прага да ўласнасці прывяла на шлях здрады Радзіме.

Дз. асоб: м. — 18; ж. — 4.

Паст.: БДТ-1, 1939 (у 1940 г. п'еса была паказана ў Маскве на Дэкадзе беларускага мастацтва); БДТ-2, 1939 і ў інш. т-рах.

П у б л і к а ц ы

Часоп. «Полюмя рэвалюцыі», 1939, № 1, с. 52—103.

Кн.: Самуйлёнак Э. Пагібель воўка. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1939. 55 с.

У кн.: Самуйлёнак Э. Збор твораў. У 2 тт. Т. 1. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 379—445.

Кн.: Самуйленок Э. Гибель волка. П'еса в 4 д., 7 карт. Пер. с белорус. И. П. Пикулева. М., «Искусство», 1939. 122 с. — Отпеч. множит. аппаратом.

¹ Э. Самуйлёнак пісаў яшчэ п'есу «Курачая рэспубліка», але яна засталася няскончанай.

То же. Пер. с белорус. А. Глебова. М.—Л., «Искусство», 1940, 95 с.

В кн.: Советская драматургия. 1917—1947. Т. 4. М.—Л., «Искусство», 1948, с. 193—260. (Пер. А. Глебова).

В кн.: Белорусская драматургия. Состав. П. Кобзаревский. Т. 2. Л.—М., «Искусство», 1949, с. 5—75. (Пер. П. Кобзаревского и Н. Вагнера).

Крытыка

Есакоў А. Таленавітая п'еса. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1939, 3 крас. — *Санніков К.* Гибель волка [в БГТ-1]. Газ. «Советская Белоруссия», 1939, 18 апр. — *Юр.* Нараджэнне п'есы і спектакля [у БДТ-1]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1939, 23 крас. — *Астрэйка А.* Работа над пастаноўкай «Пагібель воўка» ў Другім беларускім дзяржаўным тэатры. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1939, 23 крас. — *Вольскі В.* «Гибель волка» в Первом белорусском государственном драматическом театре. Газ. «Советская Белоруссия», 1939, 18 мая. — *Швейдель С.* «Гибель волка» [в БГТ-1]. Газ. «Сталинская молодежь», 1939, 18 мая. — *Кучар А.* «Пагібель воўка». [Прэм'ера БДТ-1]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1939, 23 мая. — *Кучар А.* «Пагібель воўка». Часоп. «Полымя рэвалюцыі», 1939, № 5—6, с. 246—258. — *Модэль М.* «Пагібель воўка» [у БДТ-2]. Газ. «Звязда», 1939, 5 чэрв. — *Березкин Г. и Кучар А.* «Гибель волка» [в БГТ-2]. Газ. «Советская Белоруссия», 1939, 5 июня. — *Сожын А.* «Пагібель воўка» [у БДТ-2]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1939, 23 ліп. — *Зуб В.* «Пагібель воўка» ў Рагачоўскім калгасна-саўгасным т-ры. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1939, 11 жніўня. — *Малчанаў П.* Спектакль аб новых людзях. [«Пагібель воўка» ў БДТ-2]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1939, 23 верас. — *Магарас Г.* «Пагібель воўка». [Пастаноўка БДТ-2]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1939, 4 кастр. — *Лясовіч Т.* «Пагібель воўка» [у БДТ-2]. Газ. «Вольная праца» (Беласток), 1940, 18 сак. — *Сеедзі А.* «Пагібель воўка». Газ. «Літаратура і мастацтва», 1940, 3 крас. — *Санніков К. Н.* Рождение пьесы [Э. Самуиленка «Гибель волка»]. Газ. «Советская Белоруссия», 1940, 11 июня. — *Глебов Г. П.* Так раскрывалась роль [лесника Харковича в пьесе «Гибель волка»]. Газ. «Советская Белоруссия», 1940, 11 июня. — Спектакль «Гибель волка» прошел с большим успехом. Газ. «Советская Белоруссия», 1940, 11 июня; «Сталинская молодежь», 1940, 12 июня. — *Галантер Б.* «Гибель волка» [в БГТ-1. К Декаде белорус. искусства в Москве]. Газ. «Правда», 1940, 12 июня. — *Живов М.* «Гибель волка» [в БГТ-1]. Газ. «Комсомольская правда», 1940, 12 июня; «Сталинская молодежь», 1940, 12 июня. — *Евгеньев Е.* «Гибель волка» [в БГТ-1]. Газ. «Известия», 1940, 14 июня. — *Галантар Б.* «Пагібель воўка» [у БДТ-1]. Газ. «Чырвоная змена», 1940, 14 чэрв. — *Альперс Б.* «Гибель волка» [в БГТ-1]. Газ. «Советское искусство», 1940, 14 июня.

Вольскі В. Эдуард Самуйлёнак. Жыццё і творчасць. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1951. (Аналіз п'есы «Пагібель воўка» гл. на с. 82—114). — *Кучар А.* Эдуард Самуйлёнак. У кн.: Кучар А. Літаратурна-крытычныя артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 452—494. (Пра п'есу «Пагібель воўка» гл. на с. 481—492). — *Нарысы па гісторыі беларускай літаратуры.* Да-

паможнік для студэнтаў ВНУ. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1956. (Аналіз п'есы «Пагібель воўка» гл. на с. 603—610). — *Бутаков А.* Искусство жизненной правды. Театр им. Я. Купалы в 20—30-х годах. Мінск, Госиздат БССР, 1957. (Анализ пьесы и спектакля «Гибель волка» см. на с. 152—175). — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР 1959. (Аналіз п'есы і спектакля «Пагібель воўка» гл. на с. 231—235). — *Хведаровіч М.* Слова пра сябра. У кн.: Слова пра сябра. Успаміны аб Э. Самуїлёнку. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962, с. 66—92. (Пра п'есу «Пагібель воўка» гл. на с. 89—90). — *Саннікаў С.* Таленавіты драматург. Там жа, с. 93—97. (Пра п'есу гл. на с. 95—97). — *Рамановіч Я.* Мацней за лёс. Там же, с. 102—117. (Пра п'есу гл. на с. 105—106, 112—117.) — *Гісторыя беларускай савецкай літаратуры.* Т. 1. 1917—1941 гг. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1964. (Аналіз п'есы «Пагібель воўка» гл. на с. 551—554). — *Нефед В.* Становление белорусского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (Анализ спектакля БГТ-1 «Гибель волка» см. на с. 300—302).

465. Самуїлёнак Э. Сержант Дроб. Драма.

Аўтар малое камуністычнае падполле, барацьбу камуністаў супроць фашысцкіх падкопаў, накіраваных супроць СССР. Дзея адбываецца ў адной фашысцкай дзяржаве ў першай палове 30-х гадоў.

П'еса (1935) з'яўляецца інсцэніроўкай па аповесці Э. Самуїленка «Тэорыя Каленбрун» (1933).

Паст.: БДТ-3, 1935.

Публікацыі

Газ. «Літаратура і мастацтва», 1935, № 52. (Урывак з п'есы).

Поўны тэкст п'есы не публікаваўся.

Крытыка

Крысько Ц. Сіла спектакля. («Сержант Дроб» Э. Самуїлёнка у БДТ-3). Газ. «Чырвоная змена», 1936, № 6.

Нарысы гісторыі беларускай літаратуры. Дапаможнік для студэнтаў ВНУ. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1956. (Ацэнку п'есы «Сержант Дроб» гл. на с. 606—607). — *Андрэеў А.* П'еса Эдуарда Самуїлёнка «Сержант Дроб». Часоп. «Маладосць», 1956, № 2, с. 95—97. — *Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Пра спектакль БДТ-3 «Сержант Дроб» гл. на с. 225—226). — *Хведаровіч М.* Слова пра сябра. У кн.: Слова пра сябра. Успаміны аб Э. Самуїлёнку. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962, с. 66—92. (Пра п'есу «Сержант Дроб» гл. на с. 77—78). — *Саннікаў К.* Таленавіты драматург. Там жа, — с. 93—97. (Пра п'есу «Сержант Дроб» гл. на с. 93—94).

Агульныя работы пра драматургію Э. Самуїлёнка

Модэль М. Драматургія бальшавіцкай страснасці. Газ. «Звязда», 1939, 22 крас.

Саннікаў К. Н. Таленавіты драматург. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1940, 23 лют.

Вольскі В. Эдуард Самуйлёнак. Жыццё і творчасць. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1951. 115 с. з партр. (Акад. навук БССР. Ін-т мовы, літаратуры і мастацтва).

Аналіз драматургіі Э. Самуйлёнка гл. на с. 82—114.

Кучар А. Эдуард Самуйлёнак. У кн.: Кучар А. Літаратурна-крытычныя артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 452—494.

Аналіз драматургічных твораў Э. Самуйлёнка гл. на с. 481—494.

Паўлюкоўскі І. Выдатны праязік і драматург. Да 20-годдзя з дня смерці Э. Самуйлёнка. Часоп. «Маладосць», 1959, № 2, с. 94—95.

Рамановіч Я. Мацней за лёс. У кн.: Слова пра сябра. Успаміны пра Эдуарда Самуйлёнка. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962, с. 102—117.

Успаміны Я. Рамановіча пра пастаноўку п'есы «Пагібель воўка» ў БДТ-3 гл. на с. 112—117. На с. 105—106 аўтар артыкула прыводзіць выказванне самога Э. Самуйлёнка пра п'есу «Пагібель воўка».

Саннікаў К. Таленавіты драматург. Там жа, с. 93—97.

Аўтар расказвае аб рабоце Э. Самуйлёнка над п'есамі «Сержант Дроб», «Курачая рэспубліка» і «Пагібель воўка».

Хведаровіч М. Слова пра сябра. Там жа, с. 66—92; тое ж, у кн.: Хведаровіч М. Памятныя сустрэчы. Выд. 2-е, дап. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1963, с. 198—218.

Пра гісторыю напісання п'ес «Сержант Дроб», «Курачая рэспубліка» і «Пагібель воўка» гл. на с. 77—81, 89—90 па кнізе «Слова пра сябра» і с. 207—210 і 216 па кнізе М. Хведаровіча «Памятныя сустрэчы», выд. 2-е.

Сабалеўскі А. Рамнай асветленае. Тэатральна-крытычныя артыкулы. Мінск, 1962.

Аб драматургічнай дзейнасці Э. Самуйлёнка і супрацоўніцтве яго з тэатрам гл. на с. 96—100.

466. **Свірыдаў С.**¹ Каля дуба. Аднаактовая п'еса ў 2 карц. для самадзейных школьных і калгасных гурткоў.

Школьнікі дапамагаюць пагранічнікам злавіць шпіёна. Дзея адбываецца ў заходняй вобласці Беларусі ў канцы 40-х або ў пачатку 50-х гадоў.

Дз. асоб: м.—6.

Публікацыі

У кн.: На сонечных сцежках. Творчасць маладых. Кн. 2. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 198—207.

467. **Свірыдаў С.** Помста. П'еса ў 1 акце.

Аб удзеле хлопчыка 13 год у барацьбе з гітлераўцамі.

Дз. асоб: м.—3; ж.—1.

¹ У «Настаўніцкай газеце», 1959, 13 лістап. надрукаваны ўрывак з п'есы аўтара «Домна Ігнатаўна змагаецца».

Публікацыі

У кн.: Школьны тэатр. Зборнік п'ес для дзіцячай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1952, с. 162—173.

468. Свірыдаў С. Тройка. П'еса ў 1 акце, 2 карц.

П'еса з п'янерскага жыцця на тэму выхавання дзяцей у сям'і і школе.

Дз. асоб: м. — 3; ж. — 3.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1954, № 10, с. 23—25.

В кн.: Сборник пьес для школьных кружков самодеятельности. Минск, Учпедгиз БССР, 1955 (Школьная б-ка), с. 63—78. (В пер. на рус. яз.).

469. Свірыдаў С. А. Цені знікаюць. Сатырычная камедыя ў 3 дз., 7 карц.

П'еса прысвечана жыццю калгаснай вёскі сярэдзіны 50-х гадоў і расказвае аб сур'ёзных недахопах у жыцці нашых калгасаў да гістарычных рашэнняў партыі па калгаснаму будаўніцтву. У творы паказана барацьба перадавых калгаснікаў з уласніцкімі настроямі другіх.

Дз. асоб: м. — 7; ж. — 5.

Паст.: Бабруйскім т-рам, 1957; Ашмянскім нар. т-рам, 1961.

Публікацыі

Газ. «Калгасная праўда», 1957, 1, 3, 5, 8, 10, 11, і 15 верас.

Кн.: Свірыдаў С. А. Цені знікаюць. Сатыр. камедыя ў 3 дз., 7 карц. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 82 с. (Для калектываў маст. самадзейнасці).

Крытыка

Папоў Г., Барысава Т. Недапрацаваная п'еса. [Да пастаноўкі «Цені знікаюць» С. Свірыдава ў Бабруйскім т-ры]. Газ. «Калгасная праўда», 1957, 10 мая. — Бародзіч Д. Спектакль аб калгасным жыцці. [«Цені знікаюць» у пастаноўцы Бабруйскага т-ра]. Газ. «Магілёўская праўда», 1957, 5 чэрв. — Саннікаў К. «Цені знікаюць». Рэжысёрскія каментары да п'есы С. Свірыдава. (У дапамогу сельск. маст. самадзейнасці). Газ. «Калгасная праўда», 1957, 12 кастр. — Колас А. «Цені знікаюць». Новы спектакль Ашмянскага нар. т-ра. Газ. «Гродзенская праўда», 1961, 27 жніўня. — Няфёд У. Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Аналіз спектакля «Цені знікаюць» у Бабруйскім т-ры гл. на с. 198—199). — Пятровіч С. А. Народны тэатр Беларусі. [Мінск, «Навука і тэхніка», 1966]. (Пра спектакль Ашмянскага нар. т-ра «Цені знікаюць» гл. на с. 147—148).

470. Сергіевіч М.¹ Што чула бяроза. П'еса ў 1 акце.

Герой п'есы — аспірант с.-г. акадэміі, які працуе над тэмай, далёкай ад жыцця. Дзея адбываецца ў пачатку 60-х гадоў у род-

¹ П'еса аўтара на тэму выхавання дзяцей у сям'і «Глядзі ў корань» друкавалася ў «Настаўніцкай газеце», 1963, 8 чэрв.

ным калгасе, дзе былыя сябры аспіранта кажуць яму, што работа яго не патрэбна людзям.

Дз. асоб: м. — 4; ж. — 2.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1963, № 1, с. 16—18.

471. **Скрыган Я.** Скажы адно слова. Драматычная аповесць у 7 кругах.

Аб сумленні ў працы і ў асабістых адносінах паміж людзьмі. Дзейнічаюць кіруючыя работнікі аднаго завода.

Дз. асоб: м. — 10; ж. — 5.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1960, № 3, с. 4—42.

472. **Скрыпка М.**¹ Землякі. Камедыя ў 1 дз.

Песа з жыцця калгаснай моладзі, якая, набыўшы спецыяльнасць у горадзе, зноў едзе ў родны калгас. Дзея адбываецца ў 1962 г., пасля сакавіцкага Пленума ЦК КПСС.

Дз. асоб: м. — 4; ж. — 2.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1962, № 9, с. 14—17.

473. **Скрыпка М.** З крыжам на галгофу. Камедыя ў 2 карц.

Пра ашуканца — кіраўніка рэлігійнай секты.

Дз. асоб: м. — 4; ж. — 4.

Публікацыі

Часоп. «Работніца і сялянка», 1965, № 8, с. 14—17.

474. **Скрыпка М.** Навагодняя сустрэча. Сцэнка.

З жыцця школьнікаў трэцяга класа.

Дз. асоб: м. — 4; ж. — 4; маса.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1961, № 12, с. 18—20.

475. **Скрыпка М.** Падарунак. Камедыя ў 1 дз., 2 карц.

Аб маральным абліччы сем'яніна. Дзея адбываецца ў калгасе ў нашы дні.

Дз. асоб: м. — 11; ж. — 3.

Публікацыі

Часоп. «Работніца і сялянка», 1963, № 6, с. 12—13.

¹ Многія п'есы М. Скрыпкі друкаваліся ў газетах — «Дадому» («Мінская праўда», 1958, 23 ліп.), «На другі дзень» («Літаратура і мастацтва», 1959, 24 лістап.), «Паядынак» («Літаратура і мастацтва», 1960, 9 верас.), «Першыя крокі самастойнасці» («Піянер Беларусі», 1963, 20 снеж.), «Тэлеграма» («Калгасная праўда», 1959, 19 снеж.), «Чорт дапамог» («Літаратура і мастацтва», 1963, 7 чэрв.)

476. **Скрыпка М.** Практыкант. Камедыя ў 1 дз.

3 жыцця калгаснай моладзі.

Дз. асоб: м. — 4; ж. — 3.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1961, № 9, с. 20—23.

477. **Скрыпка М.** Прэпарат БЦ-кулдык. Камедыя ў 2 карт.

Пра барацьбу заўкома за перавыхаванне п'яніц у калектыве.

Дз. асоб: м. — 3; ж. — 3.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1964, № 4, с. 16—19.

478. **Скрыпка М.** Врач-гадалка. Комедия-штука в 1 д., 2 карт.

О том, как колхозница, жена бригадира, надумала поехать на курорт и притворилась больной.

Д. лиц: м.—2; ж.—2.

Публікацыі

В альм: Современная драматургия. Кн. 19. М., «Искусство», 1960, с. 281—297. (В пер. А. Крона).

479. **Скрыпка М.** Чорт дапамог. Камедыя ў 1 дз.

Аўтар выкрывае баптыста-злодзея: У п'есе ўдзельнічаюць дзеці. Дзея адбываецца пад Новы год.

Дз. асоб: м. — 3; ж. — 1.

Публікацыі

Кн.: Скрыпка М. Черт помог. Комедия в 1 д. Авториз. пер. с белорус. А. Азарха и М. Браславского. М., «Искусство», 1963. 14 с.

480. **Сокал Б.**¹ Жывы прыклад. Сатырычная камедыя ў 1 дз.

Праблема выхавання дзяцей у сям'і. Герой п'есы — загадчык райана, які, павучаючы ў сваіх дакладах настаўнікаў і бацькоў, сам не сочыць за выхаваннем свайго сына.

Дз. асоб: м.—2; ж.—2.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1953, № 12, с. 25—28.

481. **Сокал Б.** Мамчын сыноч. П'еса ў 1 дз.

Аб выхаванні працоўных навываў у сям'і. Дзеючыя асобы — вучні 6-га класа.

Дз. асобы: м. — 2; ж. — 2.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1958, № 2, с. 15—18.

¹ П'еса аўтара «Чужы» друкавалася ў газ. «Чырвоная змена», 1954, 14 лістап.

Сплашноў С. і Бярозка М. Адноўчы вечарам... (Урывак з п'есы «Лёс таварыша»). Гл. на аўтараў: **Бярозка М. і Сплашноў С.** (№ 56, падрадкавыя заўвагі).

482. Сташэўскі В.¹ Архангелы з крэсаў. П'еса ў 4 дз., 5 карц. з жыцця Заходняй Беларусі.

Аўтар паказвае рэвалюцыйную барацьбу працоўных Заходняй Беларусі супроць белапольскіх акупантаў. Дзея адбываецца ў канцы 20-х гадоў.

Дз. асоб: м. — 11; ж. — 4; маса.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1929, № 5, с. 21—44; № 6, с. 45—74.

Кн.: Сташэўскі В. Архангелы з крэсаў. П'еса ў 4 дз. (5 карц.) з жыцця Заходняй Беларусі. Мінск, Белдзяржвыд, 1930. 80 с.

483. Сташэўскі В. Бацька і сын. П'еса ў 3 дз.

Дзея адбываецца ў беларускім мястэчку ў сярэдзіне 20-х гадоў. Паказана барацьба моладзі за культуру і навуку, супроць рэлігійных забабонаў бацькоў.

Дз. асоб: м. — 10; ж. — 3.

Публікацыі

У кн.: Сташэўскі В. І. Бацька і сын. — 2. У цемры. [На вокл. назва: «П'есы»]. Мінск, выд. ЦБ «Маладняк», 1927, с. 3—61.

Крытыка

Волат П. [Рэц. на кн.: Сташэўскі В. І. Бацька і сын. — 2. У цемры. (П'есы). Мінск, 1927]. Газ. «Савецкая Беларусь» 1927, № 179. — *Кожаны С.* [Рэц. на кн.: Сташэўскі В. І. Бацька і сын. — 2. У цемры. (П'есы). Мінск, 1927]. Газ. «Звязда», 1927, № 201.

484. Сташэўскі В. Беспрытульныя. П'еска ў 1 дз.

Паказваецца жыццё беспрытульных. Дзея адбываецца ў пачатку 20-х гадоў.

Публікацыі

Кн.: Сташэўскі В. Беспрытульныя. П'еса ў 1 дз. Мінск, Белдзяржвыд, 1927. 12 с. (Дзіцячы т-р).

Крытыка

Дзіцячы тэатр. [Рэц. на кн. В. Сташэўскага: Сашка-будаўнік. Мінск, 1927; На другі дзень. Мінск, 1927; Беспрытульныя. Мінск, 1927]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1927, 28 кастр.

Сташэўскі В. Віхор. П'еса ў 4 актах, 16 карц. Гл. пад назв. «Гарачы віхор» (№ 485).

485. Сташэўскі В. Гарачы віхор. [«Віхор»]. П'еса ў 4 актах, 16 карц.

¹ У газ. «Літаратура і мастацтва», 1934, № 14 друкавалася таксама п'еса ў 4 карц. «На платформу»; за 1936, № 2 — урывак з п'есы «Мікола Гоман».

Аўтар паказвае дзейнасць контррэвалюцыйных банд Балаховіча на тэрыторыі беларускага Палесся ў 1921 годзе.

Дз. асоб: м. — 23; ж. — 4; маса.

На ўсебеларускім конкурсе (люты 1930 г.) на лепшы драматургічны твор п'еса аднесена да рэпертуару вандроўных тэатраў і прэміравана першай прэміяй.

Публікацыі

Часоп. «Узвышша», 1930, № 8, с. 38—63; № 9—10, с. 121—152.

У кн.: Рытмы перамогі. З эпохі вызвалення Беларусі ад белалапякаў. [Зборнік вершаў і аповяданняў беларускіх пісьменнікаў]. Укл.: В. Шташэўскі. Мінск, Белдзяржвыд, 1931, с. 91—93 (Урывак з п'есы).

486. Шташэўскі В. Кацярына. П'еса ў 2 дз.

У першай дзеі паказана жаночая доля ў дарэвалюцыйнай беларускай вёсцы. Другая дзея адбываецца ў той жа вёсцы ў 1926—1927 гг. Дзейнічаюць тыя ж героі.

Дз. асоб: м. — 3; ж. — 5

Публікацыі

Часоп. «Беларуская работніца і сялянка», 1927, № 10, с. 11—15.

Кн.: Шташэўскі В. Кацярына. П'еса ў 2 дз. Мінск, Белдзяржвыд, 1928. 20 с. (Б-ка работніцы і сялянкі).

Крытыка

Д-кі І. [Рэц. на кн.: Шташэўскі В. Кацярына. Мінск, Белдзяржвыд, 1928]. Часоп. «Чырвоны сейбіт», 1928, № 4—5, с. 30.

487. Шташэўскі В. Маленькая Анжаліна. П'еска ў 6 сцэнах.

Аб гаротным жыцці маленькай дзяўчынкі з беднай амерыканскай сям'і. У аснову п'ескі ўзята аповяданне амерыканскага пісьменніка Майкла Голда «Жаданні, якія не спаўняюцца».

Дз. асоб: м. — 4; ж. — 3; маса:

Публікацыі

У кн.: Шташэўскі В. Тры п'ескі. 1. Сашка-будаўнік. — 2. Скарб. — 3. Маленькая Анжаліна. Мінск, Белдзяржвыд, 1930, (Дзіцячы т-р), с. 73—112.

488. Шташэўскі В. Музыка Цвілеўскі. Камедыя ў 2 дз., 3 карц.

Агітп'еса аб ролі насценнай газеты. Дзея адбываецца на вёсцы ў 20-х гадах.

Дз. асоб: м. — 7; ж. — 2.

Публікацыі

Кн.: Шташэўскі В. Музыка Цвілеўскі. Камедыя ў 2 дз., 3 карц. Мінск, Белдзяржвыд, 1928. 36 с. (Сялянскі т-р).

Крытыка

Р. [Рэц. на кн.: Шташэўскі В. Музыка Цвілеўскі. Мінск, Белдзяржвыд, 1928]. Газ. «Звязда», 1928, № 49. — Мікуліч Б. Васіль Шташэўскі. «У прошчы», «Музыка Цвілеўскі» і «Вясна». Серыя п'ес

«Сялянскі т-р», выдадзеная Бел. дзярж. выд-вам у 1928 г.]. Літаратурны дадатак да газ. «Савецкая Беларусь», 1928, № 14, с. 7.

489. Сташэўскі В. На варце. П'еса ў 4 карц.

Становішча працоўных у Заходняй Беларусі і будні савецкіх пагранічнікаў. Дзея адбываецца ў пачатку 30-х гадоў.

Дз. асоб. м. — 28; ж. — 3.

Публікацыі

Газ. «Літаратура і мастацтва», 1932, № 21.

Часоп. «Напагатове», 1933, № 2—3, с. 13—39.

490. Сташэўскі В. На другі дзень. П'еса ў 1 дз. з часоў 1920 г.

Гутарка паміж пастушкамі аб здзеках белапалякаў над сельніцтвам вёскі. Дзея адбываецца на беразе ракі Нёман, каля лесу. Другі дзень як прагналі белапалякаў.

Дз. асоб. м. — 6; ж. — 2; маса.

Публікацыі

Часоп. «Аршанскі маладняк», 1926, № 1 (3), с. 17—21.

Кн.: Сташэўскі В. На другі дзень. П'еса ў 1 дз. Мінск, Белдзяржвыд, 1927, 11 с. (Дзіцячы т-р).

Крытыка

Дзіцячы тэатр. [Рэц. на кн. В. Сташэўскага: Сашка-будаўнік. Мінск, 1927; На другі дзень. Мінск, 1927; Беспрытульныя. Мінск, 1927]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1927, 28 кастр.

491. Сташэўскі В. Прысяга ў лесе. 6 сцэн з 1919—1920 гг.

Аб барацьбе беларускіх партызан з белапольскімі акупантамі ў 1919—1920 гг.

Дз. асоб. м. — 10; ж. — 2; маса.

Публікацыі

Часоп. «Маладняк», 1930, № 6—7, с. 78—95.

Кн.: Сташэўскі В. Прысяга ў лесе. Шэсць сцэн з 1919—1920 гг. [3 заўвагамі да пастаноўкі]. Мінск, Белдзяржвыд, 1930. 36 с.

492. Сташэўскі В. Самсон і Людміла. П'еса ў 3 карц. П'еса пра калгасную моладзь. Дзея адбываецца ў сярэдзіне 30-х гадоў.

Публікацыі

Часоп. «Полымя рэвалюцыі», 1936, № 8, с. 15—40.

493. Сташэўскі В. Сашка-будаўнік. П'еса ў 2 дз.

3 жыцця вясковага піянераў. Дзея адбываецца ў 20-х гадах.

Публікацыі

Кн.: Сташэўскі В. Сашка-будаўнік. П'еса ў 2 дз. Мінск, Белдзяржвыд, 1927. 17 с. (Дзіцячы т-р).

У кн.: Сташэўскі В. Тры п'ескі. 1. Сашка-будаўнік.—2. Скарб.—3. Маленькая Анжаліна. Мінск, Белдзяржвыд, 1930. (Дзіцячы т-р), с. 2—22.

Крытыка

Дзіцячы тэатр. [Рэц. на кн. В. Сташэўскага. Сашка-будаўнік. Мінск, 1927; На другі дзень. Мінск. 1927; Беспрытульны. Мінск, 1927]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1927, 28 кастр.

494. **Сташэўскі В.** Скарб. П'еска ў 6 сцэнах.

З жыцця дапытлівых украінскіх сялянскіх дзяцей сярэдзіны 20-х гадоў. У аснову п'ескі ўзята апавяданне ўкраінскага пісьменніка І. Сенчанкі «Скарб».

Дз. асоб: м. — 12; ж. — 1; маса.

Публікацыі

У кн.: Сташэўскі В. Тры п'ескі. 1. Сашка-будаўнік.—2. Скарб.—3. Маленькая Анжаліна. Мінск, Белдзяржвыд, 1930. (Дзіцячы т-р), с. 23—71.

495. **Сташэўскі В.** Спявай, вясна! Камедыя ў 2 дз.

Аўтар паказвае рысы новага ў жыцці беларускай вёскі 20-х гадоў. Героі п'есы — вясковыя камсамольцы.

Дз. асоб: м. — 6; ж. — 2; маса.

Публікацыі

Кн.: Сташэўскі В. Спявай, вясна. Камедыя ў 2 дз. Мінск, Белдзяржвыд, 1928. 28 с. (Сялянскі т-р).

Крытыка

С. Ф. [Рэц. на кн.: Сташэўскі В. Спявай, вясна]. Літ. дадатак да «Савецкай Беларусі», 1928, № 6, с. 8.

496. **Сташэўскі В.** У прошчы. Аднаактовы абразок.

П'еска на антырэлігійную тэму. Дзея адбываецца ў беларускай вёсцы ў 20-х гадах.

Дз. асоб: м. — 7; ж. — 6.

Публікацыі

Кн.: Сташэўскі В. У прошчы. Аднаактовы абразок. Мінск, Белдзяржвыд, 1928. 32 с. (Сялянскі т-р).

Крытыка

[Рэц. на кн.: Сташэўскі В. У прошчы. Мінск, Белдзяржвыд, 1928]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1928, 20 крас. — Мікуліч Б. Васіль Сташэўскі. [Разглядаюцца п'есы «У прошчы», «Музыка Цвілеўскі» і «Вясна»]. Літаратурны дадатак да газ. «Савецкая Беларусь», 1928, № 14, с. 7. — Р. [Рэц. на кн.: Сташэўскі В. У прошчы. Мінск, Белдзяржвыд, 1928]. Газ. «Звязда», 1928, № 99.

497. **Сташэўскі В.** У цемры. Аднаактовы абразок з вясковага жыцця ў 1921 г.

П'еса антырэлігійнага зместу, паказвае двудушша прадстаўнікоў духавенства.

Дз. асоб: м. — 5; ж. — 3; маса.

Публікацыі

У кн.: Сташэўскі В. І. Бацька і сын. — 2. У цемры. [На вокл. назва: «П'есы»]. Мінск, выд. ЦБ «Маладняка», 1927, с. 65—83.

Крытыка

Волат П. [Рэц. на кн.: Сташэўскі В. І. Бацька і сын. — 2. У цемры. (П'есы). Мінск, выд. ЦБ «Маладняка», 1927]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1927, № 179. — Кожаны С. [Рэц. на тую ж кн.]. Газ. «Звязда», 1927, № 201.

498. **Стефанский Г.** Нечистая сила. Водевиль в 3 д.

П'еса антырэлігійнага зместу.

Пост.: Бобруйскім перадыж. т-ром (1958); Балашовскім драм. т-ром, 1961; Днепродзержынскім укр. перадыж. драм. т-ром ім. Л. Украінкі, 1959; Сухумскім аб'яднаным драм. т-ром, 1960 і др. (14 т-рамі).

Публікацыі

Кн.: Стефанский Г. Нечистая сила. Водевиль в 3 д. Муз. Ю. Семяныкі. Мінск, Госиздат БССР, 1960. 100 с с нот. (Б-чка атеіста).

Крытыка

Загародны Г. Тое, што шкодзіць нашай маралі. Вадэвіль «Нячыстая сіла» на сцэне Бабруйскага т-ра. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1958, 28 мая. — Няфёд У. Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Пра п'есу гл. на с. 232—233). — Парфенов В. Нечистая сила. Газ. «Известия», 1961, 26 февр.

499. **Стэльмах У.** Крушэнне рэнепатаў. П'еса ў 2 дз.

У п'есе паказана рэвалюцыйная барацьба працоўных Германіі ў 1930—1931 гадах.

Дз. асоб: м. — 11; ж. — 2; маса.

Публікацыі

Часоп. «Чырвоная Беларусь», 1931, № 16, с. 4—5; № 17—18, с. 2—19.

500. **Стэльмах У.** Тры крыжыкі. П'еса ў 3 мал.

Барацьба з непісьменнасцю.

Д. асоб: м. — 9; ж. — 2.

Публікацыі

Кн.: Стэльмах У. Тры крыжыкі. П'еса ў трох малюнках. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1932. 32 с. — Тое ж. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1933. 164 с.

501. **Стэльмах У.** Фантан. П'еса ў 5 актах.

3 жыцця заводскай моладзі. Дзея адбываецца ў самым пачатку 30-х гадоў на тэрыторыі завода і ў інтэрнаце.

Дз. асоб: м. — 20; ж. — 5; маса.

Публікацыі

Часоп. «Маладняк», 1932, № 8, с. 3—32.

502. **Стэльмах У.** Шляхі. П'еса ў 3 дз. і 5 мал.

Класавая барацьба ў час калектывізацыі беларускай вёскі.

Дз. асоб: м. — 13; ж. — 5.

Публікацыі

Кн.: Стэльмах У. Шляхі. П'еса ў 3 дз. і 5 мал. Рэжысёр. заўвагі да пастаноўкі М. Міцкевіча. Мінск, Белдзяржвыд, 1930. 63 с. з іл. (Тэатр. б-ка). — Тое ж. Мінск, выд. коштам і працаю Беларус. т-ва драм. пісьменнікаў, 1930. 56 с. (Драм. творы. Серыя А. Кн. 1).

503. Сурыкаў Ю. М. Памылка Міколы Таўрызава. П'еса ў 3 актах, 6 карц.

П'еса прысвечана тэме выхавання моладзі. Героі п'есы — навучэнцы ФЗМ.

Дз. асоб: м. — 8; ж. — 2; маса.

Публікацыі

Кн.: Сурыкаў Ю. М. Памылка Міколы Таўрызава. П'еса ў 3 актах, 6 карц. [З рэжысёр. каментарыямі А. Кістава]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1931. 48 с. (Дом нар. творчасці).

504. Тарасаў Я. Гэта было ў Магілёве.

Аб гераічнай барацьбе Магілёўскіх падпольшчыкаў з нямецка-фашысцкімі захопнікамі ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

Паст.: Магіл. т-рам; нар. т-рам Дома культуры чыгуначнікаў ст. Магілёў.

Публікацыі

Газ. «Магілёўская праўда», 1962, 12 снеж. (Першая карціна п'есы).

Крытыка

Раеўскі А. Спектакль аб героях магілёўскага падполля. [У Магілёўскім т-ры]. Газ. «Магілёўская праўда», 1964, 13 кастр. — *Гарулёў М.* Так, гэта было. [«Гэта было ў Магілёве» у Магілёўскім т-ры]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1964, 16 кастр. — *Капельчык М.* Сильные духом. [«Это было в Могилеве» в Могилевском т-ре]. Газ. «Советская Белоруссия», 1964, 23 окт. — *Атрашкевич В.* Не забудзем! [«Гэта было ў Магілёве» ў Магілёўскім т-ры]. Газ. «Магілёўская праўда», 1964, 25 кастр. — *Леонов Л.* Через года, через века — помните. [«Это было в Могилеве» в Могилевском т-ре]. Газ. «Знамя юности», 1964, 26 ноября. — *Касьянова Н.* Ажыўшыя старонкі. [«Гэта было ў Магілёве» ў Магілёўскім т-ры]. Газ. «Звезда», 1964, 26 лістап. — *Ісачанка Н.* Няскораныя. [«Гэта было ў Магілёве» у Магіл. т-ры]. Газ. «Чырвоная змена», 1965, 6 студз. — *Салеев В.* Линия фронта — сердца. [«Это было в Могилеве» в постановке нар. т-ра Дома культуры железнодорожников ст. Могилев]. Газ. «Знамя юности». 1965, 30 марта. — *Пятровіч С. А.* Народныя тэатры Беларусі. [Мінск. «Навука і тэхніка», 1966]. (Пра пастаноўку нар. т-ра Магілёўскага клуба чыгуначнікаў «Гэта было ў Магілёве» гл. на с. 141—142).

Тарасевіч Г. і Бондараў П. За двума зайцамі. П'еса-жарт ў 1 дз. Гл. на аўт.: **Бондараў П. і Тарасевіч Г.** (№ 44).

505. Траецкі А. Нашы казыры. Камедыя ў 4 мал.

П'еса з калгаснага жыцця. Дзея адбываецца ў першай палове 30-х гадоў.

Дз. асоб: м. — 6; ж. — 4; маса.

Паст.: выязной брыгадай БДТ-2.

Публікацыі

Кн.: Траецкі А. Нашы казыры. Камедыя ў 4 мал. [З заўвагамі да пастаноўкі]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1934. 71 с.

Кн.: Траецкі А. Нашы казыры. Камедыя ў 4 мал. [Аўтарыз. пер. з беларус.]. Харкаў, 1936. 40 с. (На укр. мове).

506. Тупяневіч Ю. З'ездзілі ў Крым. Дзіцячая п'еса

ў 3 дз.

П'еска з жыцця беспрытульных. Дзея адбываецца ў сярэдзіне 20-х гадоў.

Дз. асоб: м. — 12; ж. — 3; маса.

Публікацыі

Кн.: Тупяневіч Ю. З'ездзілі ў Крым. Дзіцячая п'еса ў 3 дз. Мінск, Белдзяржвыд, 1928. 28 с. (Дзіцячы т-р).

507. Уладзіміраў В. У навальніцу. П'еса ў 1 дз.

Аб школьніках, якія дапамагаюць пагранічнікам затрымаць дыверсанта.

Дз. асоб: м. — 5; ж. — 1.

Публікацыі

Часоп. «Бярозка», 1956, № 1, с. 17—21.

У кн.: Вершы. Аднаактовыя п'есы. Зборнік для школьнай маст. самадзейнасці. Мінск, Вучпедвыд БССР, 1961, с. 23—34.

508. Уліцын. Суд над трохпалёўкай. Аграв'еса ў

1 дз.

П'еса напісана аграномам, яна тлумачыць шкоднасць трохпалёўкі ў сельскай гаспадарцы. Дзея адбываецца на Беларусі ў 20-х гадах.

Дз. асоб: м. — 10; ж. — 1.

Публікацыі

Кн.: Уліцын. Суд над трохпалёўкай. Аграв'еса ў 1 дз. Мінск, Дзяржвыд Бел., 1925. 31 с. (Сялянская б-ка, № 42).

Хазанскі У. Я. і Гутковіч А. З. Юныя мсціўцы. Гераічная драма ў 4 дз., 10 карц. Гл. на аўт.: **Гутковіч А. З. і Хазанскі У. Я.** (№ 174).

509. Цікавы Я. Камсамолка Галя. Драматычны эцюд у 4 мал. з часоў белапольскай акупацыі Беларусі.

Дз. асоб: м. — 6; ж. — 3; маса.

Публікацыі

У кн.: Пачатак. Зборнік Віцебскага філіяла «Маладняка». Віцебск, Выд-ва «Зара захаду», 1926, с. 135—165.

510. **Цітава А.** Старое і новае. П'еска ў 1 дз.

Аб рысах новага ў побыце беларускай вёскі 20-х гадоў. П'еска напісана для дзяцей.

Дз. асоб: м. — 4; ж. — 10.

Публікацыі

Часоп. «Беларускі піянер», 1929, № 15, с. 16.

511. **Чавускі М.**¹ [Вірня Л.]. Дзе тонка, там і рвецца Камедыя ў 1 дз.

Сатыра аўтара накіравана супроць прыстасаванцаў і бюракраты. Дзеючыя асобы — служачыя маслапрама.

Дз. асоб: м. — 2; ж. — 2.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1953, № 9, с. 25—28. (Пад назв. «Тонкая сітуацыя», пад псеўданімам Л. Вірня).

У кн.: Чавускі М. Крытычны момант. Гумар і сатыра. [Апавяданні і п'ескі]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1954, с. 66—91.

512. **Чавускі М.** 3 перцам, але са шчырым сэрцам. Эстрадная праграма ў 2 аддзяленнях.

Падазненія ў эстраднай праграме сатырычныя сцэнка, гумарэскі, рэпрызы трэба будаваць на фактах, якія мелі месца там, дзе выступае агітбрыгада ці калектыў мастацкай самадзейнасці.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Малодосць», 1962, № 5, с. 2—27.

513. **Чавускі М.** Красуйся і ў шчасці жыві! Навагодняя праграма для самадзейнай эстрады.

Сатырычныя сцэнка з сучаснага жыцця.

Дз. асоб: 12; хор.

¹ Некаторыя п'есы М. Чавускага апублікаваны пад псеўданімам Л. Вірня (гл. №№ 72—78). Драматургам напісаны яшчэ наступныя тры п'есы: «Тайна жалезнага скарбу» [«Ад імя рабочага сумлення»]. П'еса ў 3 дз., 10 карц. (Тэма: барацьба супроць паказухі і кар'ерызму. Дзея адбываецца ў нашы дні), 1963. — «Бацька Камлюк і яго дзеці». Драм. аповець у 3 дз., 8 карц. (Тэма: наша контрпрапаганда супроць нямецка-фашысцкай прапаганды ў час Вялікай Айчыннай вайны. Месца дзеяння — нямецкі гарнізон, партызанскі атрад Бацькі Камлюка). 1964. — «Таварыш Барсік на хадулях». Літ.-муз. вадэвіль ў 3 дз., 6 карц. (Накіравана супроць дарослых шпаргалкіных, вечных утрыманцаў дзяржавы і іх высокапастаўленых апекуноў. Дзея адбываецца ў адным з раённых цэнтраў рэспублікі).

Гэтыя п'есы яшчэ не друкаваліся.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Малодосць», 1962, № 12, с. 3—20.

514. Чавускі М. Ордэр. Сцэнка.

Сатырычная сцэнка выкрывае дырэктара-бюракрата.

Дз. асоб.: м. — 1; ж. — 1.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь», 1956, № 1, с. 28—29. (Пад псеўданімам: Л. Вірня).

У кн.: Сцэнкі для сцэны. Аднаактовыя п'есы. Мінск, 1958. (Б-ка «Вожыка» № 4 (10), с. 19—27.

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Малодосць», 1964, № 12, с. 4—8.

515. Чавускі М. Паміж намі кажучы. Сцэнка.

Сатыра супроць балбатуноў.

Дз. асоб.: м. — 1; ж. — 2.

Публікацыі

У кн.: Чавускі М. Рука руку мые. Сцэнкі. Мінск, «Беларусь», 1954. (У рэпертуар мастацкай самадзейнасці), с. 9—12.

516. Чавускі М. Рука руку мые. Сцэнкі.

Сатыра супроць прыстасаванцаў.

Публікацыі

Кн.: Чавускі М. Рука руку мые. Сцэнкі. Мінск, «Беларусь», 1964. (У рэпертуар мастацкай самадзейнасці), с. 5—8.

517. Чавускі М. Слова — свята. Сцэнка-жарт.

З вытворчага жыцця савецкай моладзі.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Малодосць», 1963, № 12, с. 12—15.

518. Чавускі М. Спагадлівыя бацькі. Сцэнка-жарт.

Аб выхаванні дзяцей у сям'і.

Дз. асоб.: м. — 2; ж. — 1.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Малодосць», 1963, № 12, с. 15—16.

519. Чавускі М. Таўстун і меца-сапрапа. Сцэнка-жарт.

Высмейвае загадчыка аддзела кадрў — бюракрата.

Дз. асоб.: м. — 1; ж. — 1.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Малодосць», 1963, № 12, с. 16—17.

У кн.: Чавускі М. Рука руку мые. Сцэнкі. Мінск, «Беларусь», 1964. (У рэпертуар мастацкай самадзейнасці), с. 13—15.

520. Чавускі М. Чырвоны мак. Трагікамедыя ў 3 карц.

У п'есе паказаны забастовачны рух і барацьба простых людзей капіталістычнага свету за мір. Дзея адбываецца ў першай палове 50-х гадоў у адным з правінцыяльных амерыканскіх гарадоў штата Мічыган.

Дз.: асоб: м. — 8; ж. — 2; маса.

Публікацыі

У кн.: Чавускі М. Крытычны момант. Гумар і сатыра. [Апавяданні і п'ескі]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1954, с. 115—150.

521. Чарот М. [Кудзелька М.]. Дажынкi. П'еса ў 6 з'явах.

На антырэлігійную тэму. Дзея адбываецца ў беларускай вёсцы пачатку 20-х гадоў.

Дз. асоб: м. — 7; ж. — 2; маса.

Публікацыі

У кн.: Камсамольскі вечар. Падсобны матэрыял да дня ўраджаю. Мінск, 1924. (ЦК ЛКСМБ. Дадатак № 3 да газ. «Малады араты»), с. 7—35.

522. Чарот М. [Кудзелька М.]. Данілка і Алеська. Дзіцячая п'еса ў 2 дз. са сьпевамі.

Дз. асоб: м. — 1; ж. — 2.

П'еса гэтая — першы драматургічны вопыт М. Чарота (1919). Аўтар імкнецца ў ёй растлумачыць дзецям значэнне асветы, ведаў у жыцці чалавека.

Публікацыі

У кн.: Зборнік сцэнічных твораў дзіцячых тэатраў. Мінск, выд. Беларус. цэнтр. школьн. рады, 1920, с. 4—16. (Подпіс: М. Кудзелька).

У кн.: Чарот М. Пастушкі. — Данілка і Алеська. Дзіцячая п'ескі ў 2 актах кожная. Клімавічы, выд. Калінінскай акрпалітасветы, 1925, с. 25—38.

Крытыка

Ярош М. Р. Міхась Чарот. Нарыс жыцця і творчасці. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963. (Пра п'есу «Данілка і Алеська» гл. на с. 79—80).

Чарот М. [Кудзелька М.]. Мікітаў лапаць. Камедыя ў 2 актах.

Бытавая камедыя з сялянскага жыцця.

Дз. асоб: м. — 3; ж. — 3.

Публікацыі

У кн.: Сцэнічныя творы. Кн. 1. Мінск, Беларус. каап. выд. т-ва «Савецкая Беларусь», 1923, с. 26—41. (Подпіс: М. Кудзелька).

У кн.: Сцэнічныя творы. Кн. 1. Вільна, 1927, с. 3—16. (Подпіс: М. Кудзелька).

У кн.: Зборнік сцэнічных твораў. Беласток, 1957, с. 53—70. (Подпіс: М. Кудзелька).

У кн.: Чарот М. Збор твораў. У 2 тт. Т. 2. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958, с. 179—197.

Крытыка

Нефед В. Становленне беларускага савецкага тэатра. 1917—1941. Мінск, «Навука і тэхніка», 1965. (О пьесе см. на с. 26—27).— Ярош М. Р. Міхась Чарот. Нарыс жыцця і творчасці. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963. (Аналіз п'есы «Мікітаў лапаць» гл. на с. 80—82).— Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. 1. 1917—1941 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Ацэнку п'есы «Мікітаў лапаць» гл. на с. 334—335).

524. Чарот М. [Кудзелька М]. На Купалле. Музыкальная драма ў 3 актах.

У аснову п'есы пакладзена беларуская народная легенда пра кветку шчасця. Дзея адбываецца ў беларускай вёсцы да рэвалюцыі. У п'есе паказана прыгожае, але трагічнае каханне аднавяскоўцаў Уладзіка і Алесі.

Аўтар выкарыстаў у творы багаты беларускі фальклор, прасякнуты нянавісцю да паноў і шуканнямі лепшай долі, абрады і песні беларускага народа.

Дз. асоб: м.—8; ж.—11; маса.

Паст.: БДТ, 1921. У 1923 г. тэатр выязджаў у Маскву для ўдзелу ў паказе дасягненняў тэатр. мастацтва рэспублікі на Усерасійскай с.-г. і саматужна-прамысловай выстаўцы. Тэатр-выступаў у памяшканні Зялёнага т-ра, у рабочых клубах Масквы і ў Крамлі, дзе сярод іншых паказваў спектакль «На Купалле».

Кампазітар Туранкоў напісаў на тэкст п'есы М. Чарота «На купалле» оперу «Кветка шчасця».

П'еса не друкавалася.

Крытыка

Тэатр і мастацтва. [Падрыхтоўка да пастаноўкі драмы М. Чарота «На Купалле» ў БДТ]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1921, № 260.—«На купалле». Газ. «Звязда», 1921, 22 ноября.—Бядуля З. «На Купалле». [Уражанні ад пастаноўкі БДТ 20 лістап. 1921 г.]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1921, 23 лістап.—Журба Я. Голас крытыкі. [Рэц. на спектакль БДТ «На Купалле». 20 лістап. 1921 г.]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1921, 9 снеж.—Культурнікі. Ліст у рэдакцыю. [Падыяка артыстам БДТ за пастаноўку п'есы «На Купалле» ў Гомелі]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1922, № 109.—Херсонскі Х. Беларускі тэатр. Газ. «Савецкая Беларусь», 1923, 18 лют.—Р. У беларускім дзяржаўным тэатры. [Спектакль «На Купалле». 15 крас. 1923 г.]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1923, № 83 (Т-р і мастацтва).—Гізель А. Заслужаны поспех. [Спектакль БДТ «На Купалле»]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1923, 20 крас. (№ 86).—[Перапрацоўка музыкі Тэраўскага да п'есы «На Купалле» Маркевічам]. Часоп. «Польмя», 1923, № 7—8, с. 136 (Хроніка беларус. культуры. Музыка і песя).—Херсонскі Х. Цветок счастья. [О спектакле БГТ]. Газ. «Известия», 1923, 7 сент.—Маскоўскі друк аб БДТ. [Пра артыкул Х. Херсонскага «Кветка шчасця» ў газ. «Известия» за 7 верас. 1923 г.]. Газ. «Савец-

кая Беларусь», 1923, 12 верас.—*Маразоўскі М.* Заслуга беларускага тэатра. [Спектакль «На Купалле»]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1923, 30 верас.—*Кулеша Т.* «На Купалле» [Спектакль БДТ]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1923, 27 снеж.—*Бядуля З.* Чатырохступянёвая лесвіца. [Рэц. на спектакль БДТ «На Купалле»]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1924, 4 мая.—*Грач К.* К пытанню сучаснага тэатра. [Паміж інш.—пра п'есу М. Чарота «На Купалле»]. Часоп. «Голос революцыйнага студэнцтва» (Горы-Горкі), 1924, № 3 (май), с. 19.—*Васіль К.* Яшчэ і яшчэ раз. (Да спектакля «На Купалле». 4 сак. 1925 г. [у БДТ]). Газ. «Савецкая Беларусь», 1925, № 53.—«На Купалле». Муз. драма ў 3-х актах М. Кудзелькі. Праграма і лібрэта. Часоп. «Трыбуна і мастацтва», 1925, № 3, с. 11; «Трыбуна і мастацтва», 1925, № 7, с. 14.—*Бядуля З.* Рэжысёр і драматург [Е. Міровіч. Гл. аб падрыхтоўцы яго да пастаноўкі п'есы М. Чарота «На Купалле»]. Газ. «Савецкая Беларусь», 1928, 22 крас.—*Некрашэвіч А.* Беларускі першы дзяржаўны тэатр. 1920—1930. Да дзесяцігоддзя яго існавання. [Мінск], Белдзяржвыд, 1930. (На с. 10—11 пра пастаноўку «На Купалле»).—*Барысевіч О.* «На Купалле». (Папярэднія меркаванні пра спектакль). Газ. «Літаратура і мастацтва», 1935, № 51, с. 3.—*Рамановіч Я.* Першы тэатр. Кароткі нарыс. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1946. (Ацэнку п'есы «На Купалле» гл. на с. 10—11).—*Бутаков А.* Искусство жизненной правды. Театр им. Я. Купалы в 20—30-ых годах. Минск, Госиздат БССР, 1957. (На с. 22—23 автор рассматривает пьесу М. Чарота «На Купалле» как музыкальную мелодраму).—*Есакоў А.* Кніга пра выдатны беларускі тэатр [Рэц. на кн.: Бутаков А. Искусство жизненной правды. Минск, АН БССР, 1957]. Часоп. «Польмя», 1958, № 3, с. 186—190. (На с. 187 даецца ацэнка «народнай драмы» М. Чарота «На Купалле». Аўтар не згаджаецца з А. Бутаковым, які разглядае п'есу як музыкальную мелодраму).—*Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, АН БССР, 1959. (Пра п'есу і спектакль «На Купалле» гл. на с. 119—120).—*Ярош М. Р.* Міхась Чарот. Нарыс жыцця і творчасці. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963. (Пра п'есу «На Купалле» гл. на с. 84—85).—*Пятровіч С.* Народны артыст БССР Е. А. Міровіч. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963. (Пра спектакль «На Купалле» гл. на с. 42—46).—*Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. Т. 1. 1917—1941.* Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Ацэнку п'есы «На Купалле» гл. на с. 21).—*Нефед В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (О пьесе «На Купалье» см. на с. 76—79, 90).

525. **Чарот М.** [М. Кудзелька]. Пастушкі. Дзіцячая п'еска ў 2 актах.

Эпізод з жыцця дзяцей беларускай вёскі ў час белапольскай акупацыі. Аўтар паказвае ўзаемаадносіны паміж сялянскімі і панскімі дзецьмі, у псіхалогіі якіх па-дзіцячы праламляюцца сацыяльныя супярэчнасці.

Дз. асоб: м.—5; ж.—2.

Публікацыі

Часоп. «Зоркі», 1921, № 1, с. 27—32; № 2: с. 27—35. (Подпіс: М. Кудзелька).

У кн.: Чарот М. Пастушкі. Данілка і Алеська. Дзіцячыя п'ескі ў 2 актах кожная. Клімавічы, выд. Калінінскай акрпалітасветы, 1925, с. 3—23.

У кн.: Чарот М. Збор твораў у 2 тт. Т. 2. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958, с. 158—178.

526. Чарот М. Сон на балоце. Фантастычны абразок у 1 дз.

Алегарычная п'еса аб жыцці беларускага селяніна да рэвалюцыі. Сон мужыка на балоце адлюстроўвае мару селяніна аб волі. Дз. асоб: м.—5; ж.—2.

Публікацыі

У кн.: Сцэнічныя творы. Мінск, Беларус. каап. выд. т-ва «Савецкая Беларусь», 1924, кн. 2, с. 65—75.

Крытыка

Ярош М. Р. Міхась Чарот. Нарыс жыцця і творчасці. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1963. (Пра п'еску «Сон на балоце» гл. на с. 82—84).—Гісторыя беларускай савецкай літаратуры. У 2 тт. Т. 1. 1917—1941 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1964. (Ацэнку п'есы «Сон на балоце» гл. на с. 335—336).

527. Чарот М. Слуцкая-варона. П'еса.

Паст.: БДТ, 1920—1923.

Чаускі М. гл. Чавускі М.

528. Чорны К. [Раманоўскі М. К.] Аксеня Чадавецкая. Драма, пачатая аўтарам у 1937 г., засталася няскончанай.

Публікацыі

Газ. «Літаратура і мастацтва», 1937, № 41 (2-ая карц. з драмы пад назв. «На скрыжаванні дарог»).

529. Чорны К. Базылевічава сям'я. Драма ў 1 дз.

Аднаактовая п'еса з жыцця савецкай сям'і патрыётаў у прыгранічным калгасе. Дзея адбываецца ў 1938 годзе.

Дз. асоб: м.—6; ж.—2.

Публікацыі

Часоп. «Полымя рэвалюцыі», 1938, № 6, с. 27—35.

Кн.: Чорны К. Базылевічава сям'я. Драма ў 1 дз. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1938. 14 с.

У кн.: Чорны К. Збор твораў. У 6 тт. Т. 6. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1955, с. 138—148.

530. Чорны К. Бацькаўшчына. Драма ў 4 дз. (Напісана ў 1932 г. Другі варыянт — ў 1933; першы тэкст для выдання — ў 1934 г.; канчатковы варыянт п'есы — ў 1939 г.).

Гісторыка-рэвалюцыйная драма «Бацькаўшчына», напісана па матывах аднайменнага рамана аўтара, але з'яўляецца, па сутнасці, новым творам.

Драма прывесчана лёсу беларускага народа ў рэвалюцыі, рос-ту яго свядомасці, рэвалюцыйнай актыўнасці пад уплывам бальшавіцкіх ідэй. Аўтар паказвае жыццё беларускіх сялян ад прэдад-ня першай імперыялістычнай вайны да першых дзён Кастрычніка. Толькі сацыялістычная Бацькаўшчына ажыццявіла спрадвечную мару герояў п'есы, сялян, пра зямлю.

Дз. асоб: м.—15; ж.—3; маса.

Паст.: БДТ-1, 1932 (у першым варыянце); 1933 (у другім ва-рыянце).

Публікацыі

Газ. «Літаратура і мастацтва», 1932, № 9. (Урывак з 1-га ва-рыянту).

У альм. «На пагагове», 1933, № 2—3, с. 82—104. (Мантаж для клубных пастановак).

Кн.: Чорны К. Бацькаўшчына. Драма ў 3 актах. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1934. 96 с. (Другі варыянт п'есы падрыхтаваны да друку).

Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1939, № 10, с. 57—104. (Канчатковы варыянт п'есы).

Кн.: Чорны К. Бацькаўшчына. Драма ў 4 дз., 7 карц. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1940. 80 с. (Школьная б-ка).

У кн.: Чорны К. Збор твораў. У 6 тт. Т. 6^а. Мінск, Дзярж-выд БССР, 1955, с. 72—137.

В альм.: Театр народов СССР. Альманах пьес. № 1. М., «Худож. лит.», 1934. (Автоном. секция драматургов оргкомитета ССП), с. 71—112. (Пер. второго варианта пьесы И. П. Пикулева).

У кн.: Чорны К. Бацькаўшчына. П'еса ў 3 дз. Харкаў, 1936. 40 с. (Харкаўская абл. база самадз. мастацтва).— На укр. мове. (Пер. другога варыянту П. Нечая).

Крытыка

Чорны К. Пра сваю п'есу [«Бацькаўшчына»]. Газ. «Звязда», 1932, № 275; у кн.: Чорны К. Збор твораў. У 6 тт. Т. 6. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1955, с. 238—239.

Літвінаў Л. Слова рэжысёра [пра п'есу К. Чорнага «Бацькаўшчына»]. Газ. «Звязда», 1932, № 275.—*Рабіцаў І.* Мабілізацыя сіл. [Спектакль «Бацькаўшчына» ў БДТ-1]. Газ. «Звязда», 1932, № 275.—*Баярскі Я. О.* Буйнае палатно. Газ. «Звязда», 1932, № 275.—*Паваротны З.* Знойдзеная дарога. [Спектакль «Бацькаўшчына» ў БДТ-1]. Газ. «Звязда», 1932, № 275.—*Цікоцкі А.* Музыка ў «Бацькаўшчыне». [Да спектакля БДТ-1]. Газ. «Звязда», 1932, № 275.—*Кучар А.* Шляхі вялікай перабудовы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1932, № 14.—*Рамановіч А.* Да пастаноўкі «Бацькаўшчыны» ў БДТ-1. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1932, № 20.—*Мікуліч Б.* Дыскусійнае слова пра «Бацькаўшчыну». Газ. «Літаратура і мастацтва», 1932, № 24.—*Б. М.* «Бацькаўшчына» ў [ў БДТ-1]. Часоп. «Чырвоная Беларусь», 1933, № 1, с. 12—14.—*Вольскі В.* Некаторыя заўвагі да «Бацькаўшчыны» ў БДТ-1. Часоп. «Мастацтва і рэвалюцыя», 1933, № 1—2, с. 19—23.—*Модэль М.* Больш рэвалюцыйнай пільнасці. [«Бацькаўшчы-

на» у БДТ-1]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1933, № 5.—*Вольскі В.* За ідэява-мастацкую якасць драматургіі. [Спектакль «Бацькаўшчына» у БДТ-1]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1933, № 14.—*Кучар А.* «Бацькаўшчына». Новы варыянт пастаноўкі. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1933, № 18.—*Глебов А.* «Батьковщина». (Гастроли І Белорус. гос. театра). Газ. «Известия», 1933, № 203.—*Галубок Э.* Каштоўны ўклад у беларускую драматургію. Часоп. «Крытыка-бібліяграфічны бюлетэнь», 1934, № 6, с. 15—16.—*Бярозкін Г.* Вобраз і каментарый. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1940, 23 мая.—*Байдзей Л.* «Бацькаўшчына». Газ. «Савецкая Беларусь», 1940, 18 снеж.—*Бутаков А.* Искусство жизненной правды. Театр им. Я. Купалы в 20—30-х годах. (Анализ пьесы «Бацькаўшчына» см. на с. 93—103).—*Чарняўская Я. А.* Творчая праца К. Чорнага над п'есай «Бацькаўшчына». «Ученые записки [Брест. гос. пед. ин-та им. А. С. Пушкина]». Вып. 2. Минск, 1959, с. 153—175.—*Няфёд У.* Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1959. (Аналіз спектакля БДТ-1 «Бацькаўшчына» гл. на с. 182—185).—*Кудрайцаў І.* Кузьма Чорны. Ідэі і вобразы ў творчасці. [Выд. 2-е]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962. (Аналіз п'есы «Бацькаўшчына» гл. на с. 147—158).—*Луфераў М. П.* Проза Кузьмы Чорнага. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1961. 159 с. (Аналіз драмы «Бацькаўшчына» гл. на с. 59—62).—*Сабалеўскі А.* Жанр твора — драма. [Пра мастацкія асаблівасці драмы «Бацькаўшчына»]. У кн.: Сабалеўскі А. Рампай асветленае. Тэатр-крытыч. артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962, с. 141—172.—*Нефёд В.* Становление белорусского советского театра. 1917—1941. Минск, «Наука и техника», 1965. (Анализ спектакля «Бацькаўшчына» см. на с. 202—206).

531. **Чорны К.** Вызваленне. (Сцэны). Асноўны літаратурны тэкст да п'есы. Напісаны ў чэрвені 1930 г.

У п'есе паказана барацьба беларускага народа супроць беларускіх акупантаў. Дзея адбываецца ў 1920 годзе ў час, калі беларускі адступалі пад націскам Чырвонай Арміі і партызан. Дзеючыя асобы — афіцэры і салдаты, партызаны, беларускія сяляне. (Дарослыя і дзеці).

Дз. асоб: м.—7; ж.—2; маса.

Публікацыі

Часоп. «Узвышша», 1930, № 4—5, с. 20—28.

У кн.: Чорны К. Выбраныя апавяданні. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1932, с. 75—93.

У кн.: Чорны К. Выбраныя творы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1934, с. 64—77.

532. **Чорны К.** З драмы. (Урывак).

Бытавы малюнак з жыцця беларускай вёскі 20-х гадоў.

Дз. асоб: м.—5; ж.—2; маса.

Публікацыі

Часоп. «Узвышша», 1929, № 9, с. 13—19.

533. **Чорны К.** Ірынка. [«У апошнюю ноч»]. Драма ў 4 дз.

У п'есе «Ірынка» (1940) аўтар малюе прыгнечанае становішча працоўных мас былой Заходняй Беларусі і доўгачаканае ўз'яднанне беларускага народа ў адзінай савецкай дзяржаве ў верасні 1939 года.

Дз. асоб: м.—8; ж.—4.

Паст.: БДТ-2, 1941; БДТ-1, 1941 (Пад назв. «У апошнюю ноч»)
Брэсцкім т-рам імя ЛКСМБ, 1948.

Публікацыі

Часоп. «Полымя рэвалюцыі», 1941, № 4.

Кн.: Чорны К. Ірынка. Драма ў 4 дз. Мінск, Дзяржвыд
БССР, 1947. 52 с.

У кн.: Чорны К. Збор твораў. У 6 тт. Т. 6. Мінск, Дзярж-
выд БССР, 1955, с. 149—208.

Кн.: Чорны К. Ірынка. Драма в 4 актах. Пер. с белорус.
И. Барашко. М., Всесоюз. упр. по охране автор. прав, 1941. 108 с.—
То же. М.—Л., «Искусство», 1941. 72 с.

В кн.: Белорусская драматургия. Сборник. Сост.
П. Кобзаревский. Т. 2. Л.—М., «Искусство», 1949, с. 143—195
(пер. Л. Браусевича).

Крытыка

Чорны К. Мая «Ірынка». Газ. Літаратура і мастацтва», 1941,
15 сак: тое ж, у кн.: Чорны К. Збор твораў. У 6 тт. Т. 6. Мінск,
Дзяржвыд БССР, 1955, с. 341—342.

Брандт Л. «Ірынка». (Прэм'ера п'есы К. Чорнага у БДТ-2). Газ.
«Віцебскі рабочы», 1941, 1 сак.—Гершензон С. «Ірынка». (Новая по-
становка Витеб. драм. т-ра). Газ. «Советская Белоруссия», 1941,
4 марта.—Кучар А. Сталасць. [«Ірынка» К. Чорнага ў БДТ-2]. Газ.
«Літаратура і мастацтва», 1941, 15 сак.—Рудзько Ю. «Ірынка».
[Да спектакля БДТ-2]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1941, 15 сак.—
А. М. «Ірынка». [К гастроліям БДТ-2 в Вилпуре и Петрозаводске].
Газ. «Вилпурский большевик», 1941, 25 мая.—Гомелло В. «Ірынка».
[К гастроліям БДТ-2 в Петрозаводске]. Газ. «Ленинское знамя»
(Петрозаводск), 1941, 19 июня.

Есакоў А. Жыццёва праўдзівы спектакль [«У апошнюю ноч»
у БДТ-1]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1941, 31 мая.—Юдзле-
віч М. Аб п'есе Кузьмы Чорнага [«Ірынка»]. Газ. «Літаратура і ма-
стацтва», 1941, 31 мая.

Есакоў А. «Ірынка» Кузьмы Чорнага. Часоп. «Полымя», 1947,
№ 9, с. 122—123.—Хрысціч М. «Ірынка». (У Брэсцкім т-ры імя
ЛКСМБ). Газ. «Зара» (Брэст), 1948, 26 сак.—Нарысы па гі-
сторыі беларускай літаратуры. Дапаможнік для
студэнтаў ВДУ. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956. (Аналіз п'есы «Іры-
нка» гл. на с. 487—491).—Рудзько Ю. Прэм'ера «Ірынка» Кузьмы
Чорнага [ў БДТ-2]. У кн.: Кузьма Чорны. Зборнік матэрыялаў аб
жыцці і творчай дзейнасці пісьменніка. Склаў І. К. Жыдовіч. Мінск,
Дзяржвыд БССР, 1959, с. 98—103.—Чарняўская Я. Майстэрства
драматурга. («Ірынка» К. Чорнага). У кн.: Беларуская літаратура.
Даследаванні і публікацыі. Вып. 4. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1961,
с. 213—221.—Кудрайцаў І. Кузьма Чорны. Ідэі і вобразы ў твор-
часці. [Выд. 2-е]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962. (Аналіз драмы
«Ірынка» гл. на с. 167—173).—Луфераў М. П. Проза Кузьмы Чор-

нага. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1961. 159 с. (Аналіз драмы «Ірынка» гл. на с. 105—107).

534. Чорны К. Лета. П'еса ў 7 дз.

Напісана па матывах яго ж аповесці «Вясна». Паказвае сацыялістычную перабудову вёскі і перавыхаванне чалавека ў працэсе гэтай перабудовы. Дзея адбываецца ў пачатку 30-х гадоў.

Дз. асоб: м.—15; ж.—4; маса.

Публікацыі

Часоп. «Беларусь калгасная», 1932, № 6—7, с. 12—60.

У кн.: Чорны К. Збор твораў. У 6 тт. Т. 6. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1955, с. 7—65.

Крытыка

Кудрайцаў І. Кузьма Чорны. Ідэі і вобразы ў творчасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962. (Ацэнку п'есы «Лета» гл. на с. 61—62).

Чорны К. На скрыжаванні дарог. (Другая карціна з драмы «Аксеня Чадавецкая»). Гл. пад назв.: «Аксеня Чадавецкая (№ 528).

535. Чорны К. Не пішы чорт ведае як. Сцэна-сатыра. Сатыра накіравана супроць бюракратызму ва ўстановах.

Публікацыі

Часоп. «Маладняк», 1925, № 9, с. 65—70.

У кн.: Чорны К. Збор твораў. У 6 тт. Т. 6. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1955, с. 66—71.*

536. Чорны К. Пярэдадзень. [Урывак з драмы].

Дз. асоб: м.—3.

Напісана толькі першая дзея п'есы. Дзеянне пачынаецца ў пярэдадзень Айчыннай вайны.

Публікацыі

Газ. «Звязда», 1965, 28 лістап. (Урывак з п'есы).

Чорны К. У апошнюю ноч. Драма ў 4 дз. Гл. пад назв. «Ірынка» (№ 533).

Літаратура пра драматургію К. Чорнага

Карпаў У. Савецкі патрыятызм у драмах Кузьмы Чорнага. Часоп. «Беларусь», 1951, № 1, с. 27—28.

Чарняўская Я. А. Драматургічныя вопыты К. Чорнага. «Ученые записки [Брэст. пед. ин-та]», вып. 4. 1958, с. 131—145.

Чарняўская Я. Роздум пра лёс народа. [Аб драматургіі К. Чорнага]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1960, 28 чэрв.

Чернявская Я. А. Драматургія Кузьмы Чорнага. Автореферат диссертации на соискание учен. степени канд. филол. наук. Мінск, 1960. 19 с. (Акад. наук БССР. Ин-т лит-ры им. Я. Купалы).

537. Шаблінскі П.¹ А ўсё праз гітару. Жарт.

Эпізод з жыцця калгаснай моладзі.

Дз. асоб: м.—2; ж.—2.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Малодосць», 1963, № 8, с. 16—19.

538. Шаблінскі П. Нечаканы госць. П'еса ў 1 акце.

Дзея адбываецца ў калгасе.

Дз. асоб: м.—3; ж.—2.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Малодосць», 1963, № 2, с. 13—19.

539. Шаблінскі П. Тацянка прыехала. П'еса ў 1 акце.

Дз. асоб: м.—1; ж.—3.

Публікацыі

А гармонік грае, грае... Дадатак да часоп. «Малодосць», 1960, № 6, с. 10—15.

540. Шамякін І. Выгнанне блудніцы. Драма ў 3 актах, 6 карц.

У п'есе паказана праца, грамадскае жыццё і асабістыя справы калгаснікаў. Аўтар адстойвае чысціню маральных паводзін людзей. Дзея адбываецца на Беларусі ў пачатку 60-х гадоў.

Дз. асоб: м.—6; ж.—8; маса.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1961; Рус. т-рам БССР, 1961; Барысаўскім і Слонімскім нар. т-рамі (1961); Чарнігаўскім т-рам і інш.

Публікацыі

Часоп. «Полымя», 1961, № 3, с. 3—42.

Кн.: Шамякін І. Выгнанне блудніцы. Драма ў 3 актах, 6 карц. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962. 95 с.

Крытыка

Маўзон А. «Выгнанне блудніцы» [на сцэне Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Віцебскі рабочы», 1961, 30 крас.—Макаёнак А. «Выгнанне блудніцы» [на сцэне Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Звязда», 1961, 18 мая.—Хоміч А. Барысаўская прэм'ера. [П'еса І. Шамякіна «Выгнанне блудніцы» ў Барысаўскім нар. т-ры]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 19 мая.—Пятровіч С. Жыццёва, праўдзіва. [Спектакль Т-ра Я. Коласа «Выгнанне блудніцы». Да гастролей у Мінску]. Газ. «Мінская праўда», 1961, 14 чэрв.—Алтухоў М. Блудніца церпіць паражэнне... [«Выгнанне блудніцы» ў Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Чырвоная змена», 1961, 21 чэрв.—Нефед В. Судьбы современников. [«Изгнание блудницы» в Т-ре Я. Коласа. К гастролям в Минске]. Газ. «Советская Белоруссия», 1961, 21 июня.—Бугаёў Д. Паэзія душы чалавека. [Спектакль «Выгнанне блудніцы» ў Т-ры Я. Коласа]. Газ. «Літарату-

¹ П'ескі П. Шаблінскага друкаваліся таксама ў газетах. (Гл. аднаактовую камедыю «Жаніх з сюрпрызам» у газ. «Калгасная праўда», 1960, 31 снеж.).

ра і мастацтва», 1961, 4 ліп.— *Стэльмах У.* На сцэне — сучаснікі. [«Выгнанне блудніцы» ў Рус. т-ры БССР]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 5 снеж.— *Микашунас Г.* Вчэра на голубом экране. [О показе спектакля Рус. т-ра БССР «Изгнание блудницы» по Вильнюсскому телевидению]. Газ. «Советская Литва», 1961, 9 дек.— *Рамановіч Я.* На сцэне — нашы сучаснікі. [Пра п'есы І. Шамякіна «Выгнанне блудніцы», П. Васілеўскага «Любоў, Надзея, Вера», І. Козела «Канчане — суседзі мае»]. Часоп. «Беларусь», 1961, № 12, с. 24—25.— *Герцовіч Я.* Час і людзі. [Аналіз рамана І. Мележа «Людзі на балоце» і п'есы І. Шамякіна «Выгнанне блудніцы»]. У кн.: Герцовіч Я. Герой і сучаснасць. Літ.-крытыч. артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 3—22.— *Ярош М.* Праўда канфліктаў — у праўдзе жыцця. [Аб сучаснай беларускай драматургіі. Аўтар разглядае п'есы А. Маўзона, А. Макаёнка, П. Васілеўскага і драму І. Шамякіна «Выгнанне блудніцы»]. У кн.: Літаратура нашых дзён. Зборнік артыкулаў і рэцэнзій. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 23—44.— *Пятровіч С. А.* Народныя тэатры Беларусі. [Мінск, «Навука і тэхніка», 1966]. (Пра спектакль Слонімскага нар. т-ра «Выгнанне блудніцы» гл. на с. 148—149).— *Гісторыя беларускай савецкай літаратуры.* У 2 тт. Т. 2. 1941—1964 гг. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. (Ацэнку п'есы «Выгнанне блудніцы» гл. на с. 176—177).

541. Шамякін І. і Шчарбакоў Ю. Крыніцы. П'еса ў 3 дз. па матывах аднаймен. рамана І. Шамякіна.

П'еса прысвечана падзеям у калгаснай вёсцы пасля вераснёўскага (1953 г.) Пленума ЦК КПСС і наступных рашэнняў партыі і ўраду, накіраваных на ўздым сельскай гаспадаркі, на ліквідацыю вынікаў культуры асобы. Героі п'есы — партыйныя і савецкія работнікі раёна і вобласці, калгаснікі і сельская інтэлігенцыя (настаўнікі, доктар, работнікі раённай і абласной газеты). Дзея адбываецца на Беларусі.

Дз. асоб: м.—22; ж.—11; маса.

Паст.: Т-рам Я. Коласа, 1961; Гомельскім нар. т-рам пры клубе чыгуначнікаў.

У 1965 г. па твору І. Шамякіна «Крыніцы» створаны аднайменны кінафільм.

Публікацыі

Кн.: Шамякін І. і Шчарбаков Ю. Крыніцы. П'еса в 3 д. по мотивам. одноимен. романа. М., ВУОАП, 1962, 91 л. 70 экз.—Отпеч. множит. аппаратом.¹

Крытыка

Сімановіч Д. Крыніцы нашага жыцця. [П'еса І. Шамякіна і Ю. Шчарбакова «Крыніцы» па аднайменнаму раману І. Шамякіна на сцэне Беларус. дзярж. т-ра імя Я. Коласа]. Газ. «Віцебскі рабо-

¹ На тыт. старонцы заўвага: «П'еса отредактирована Белорус. гос. драм. театром им. Я. Коласа и направлена для распространения Отделом театров Министерства культуры СССР. Отв. ред. И. Дорский».

чы», 1961, 19 лістап. — *Колас Г.* Самастойна, па-мастацку. «Крыніцы» І. Шамякіна на сцэне Беларус. дзярж. драм. тэатра імя Я. Коласа. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 24 лістап. — *Касьянова Н.* «Крыніцы». [Спектакль Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Советская Белоруссия», 1961, 27 дек. — *Звонак А.* Аб нашым сучасніку. [Спектакль «Крыніцы» Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Мінская праўда», 1962, 19 студз. — *Соболевский А.* Ожившие страницы. [О спектакле «Крыніцы» в Т-ре Я. Коласа]. Газ. «Советская культура», 1962, 17 марта. — *Іванова А.* Творчы экзамен. [Паказ спектакляў «Лявоніха» і «Крыніцы» Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1962, 23 кастр. — *Резник И.* От романа до экрана. [Худож. фильм «Крыніцы»]. Газ. «Знамя юности», 1965, 10 марта. — *Высокі Е.* Знаёмцеся: Лемяшэвіч — дырэктар школы. [Аб кінафільме «Крыніцы»]. «Настаўніцкая газета», 1965, 6 сак.

542. Шамякін І. Не верце цішыні. Драма ў 3 актах, 5 карц.

Аб шпіёнскай дзейнасці адной з замежных дзяржаў на тэрыторыі Савецкага Саюза. Падзеі п'есы адбываюцца на тэрыторыі калгаса і лясніцтва, недалёка ад дзяржаўнай граніцы.

Дз. асоб: м.—7; ж.—3; маса.

Паст.: Беларус. т-рам юн. глядача, 1958; Ліепайскім муз.-драм. т-рам Латв. ССР, 1960.

П у б л і к а ц і я і

Часоп. «Полымя», 1958, № 5, с. 43—76.

Кн.: Шамякін І. Не верце цішыні. Драма ў 3 актах, 5 карц. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958. 68 с. (Для калектываў мастацкай самадзейнасці).

Кн.: Шамякин И. Не верьте тишине. Драма в 3 д., 5 карт. Пер. с белорус. С. Григорьевой. М., Отд. распростр. драм. произведений ВУОАП, 1959. 74 л. (Отпеч. множит. аппаратом).

То же. Под ред. П. Кобзаревского. [С краткой биогр. справкой и портр.]. Л.—М., «Искусство», 1960. 74 с.

К р ы т ы к а

Высоцкі Ф. «Не верце цішыні» [на сцэне Беларус. т-ра юн. глядача]. Газ. «Мінская праўда», 1958, 7 кастр. — *Сабалеўскі А.* Цішыня бывае ўяўнай. [Аб спектаклю Беларус. т-ра юн. глядача «Не верце цішыні»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1958, 15 кастр. — *Вішкароў Б.* П'еса і яе вырашэнне. [П'еса І. Шамякіна «Не верце цішыні» ў Беларус. т-ры юн. глядача]. Газ. «Звязда», 1958, 25 лістап. — *Гурыч С.* На шляху да майстэрства. П'еса І. Шамякіна «Не верце цішыні» на калгаснай сцэне. [Калгас «40 год Кастрычніка» Лёзнен. раёна]. — Газ. «Калгасная праўда», 1960, 6 жніўня. — *Няфёд У.* Сучасны беларускі тэатр. (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. (Пра п'есу «Не верце цішыні» і аднаймен. спектакль Беларус. т-ра юн. глядача. гл. на с. 229—231). — *Пятровіч С. А.* Народныя тэатры Беларусі. [Мінск, «Навука і тэхніка», 1966]. (Аб пастаноўках п'есы І. Шамякіна «Не верце цішыні» на самадзейнай сцэне гл. на с. 144—145).

543. **Шамякін І. і Арынянскі Ю.** Сэрца на далоні. П'еса ў 2 частках. Напісана ў 1965 г. па матывах аднайменнага рамана І. Шамякіна.

Паст.: Гомельскім, Гродненскім і Магілёўскім т-рамі, 1966.

Крытыка

Локиштанов И. Герои выходят на сцену. [«Сердце на ладони» в Гомельском т-ре]. Газ. «Советская Белоруссия», 1966, 5 янв.—*Струнин А.* Встреча с прошлым... [«Сердце на ладони» в Гродненском т-ре]. Газ. «Гродненская правда», 1966, 7 янв.—*Гильварг А.* О людях, их судьбах. [«Сердце на ладони» в Гродненском т-ре]. Газ. «Гродненская правда», 1966, 12 янв.—*Карпюк А.* Развагі пасля спектакля. [«Сэрца на далоні» ў Гродзенскім т-ры]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1966, 18 студз.

544. **Шашалевіч В.**¹ Апраметная. П'еса.

У аснову сюжета пакладзена народная казка аб спячай прыгажуні.

Паст.: БДТ-2, 1927.

Крытыка

В-ский В. «Васильковая мистика». (К открытию сезона в БДТ-2). [Спектакль «Апраметная»]. Газ. «Рабочий», 1927, № 66.—*Вольский В.* На ложном пути. [БДТ-2. Спектакли «Апраметная» і «Астап»].—Газ. «Рабочий», 1927, № 83.—*Таў., Мік.* «Апраметная». (На грамадскім праглядзе спектакля БДТ-2). Газ. «Чырвоная змена», 1927, № 117.—*Лілін У.* «Апраметная». (Адчыненне сезона БДТ-2). Газ. «Звязда», 1927, № 239.

545. **Шашалевіч В.** Воўчыя ночы. Драматычныя абразы. (Літаратурны тэкст).

Аб барацьбе з бандытызмам на Магілёўшчыне ў другой палове 20-х гадоў.

Дз. асоб: м.—20; ж.—3; маса.

Публікацыі

Часоп. «Узвышша», 1928, № 5, с. 103—111; 1929, № 1, с. 54—70; № 4, с. 25—41; № 7, с. 43—69.

546. **Шашалевіч В.** Рой. П'еса ў 4 актах.

Аўтар малое складаны шлях беларускай вёскі да калектыўнай гаспадаркі. Дзея адбываецца ў 20-я і пачатку 30-х гадоў. У п'есе паказаны лёс і настроі розных пластоў беларускіх сялян у час прышчэпаўскай хутарызацыі і ў перыяд суцэльнай калектывізацыі вёскі.

Дз. асоб: м.—17; ж.—3; маса.

Публікацыі

Часоп. «Узвышша», 1931, № 9, с. 43—79; № 10, с. 80—98; № 11—12, с. 59—88. Заўвага аўтара да тэксту: «Друкуецца літара-

¹ У 1927 г. у БДТ-1 ставілася яшчэ п'еса В. Шашалевіча «Змрок», але яна не друкавалася. Машынапісны рукапіс яе захоўваецца ў ЦДАЛМ.

турны тэкст п'есы. Адначасова распрацоўваецца сцэнічны тэкст, будзе выдадзены асобным выданнем» (№ 9, с. 43). «Сцэнічны тэкст належыць БДТ» (№ 11—12, с. 59).

547. Шашалевіч В. Сімфонія гневу. П'еса.

Лёс інтэлігенцыі ў фашыскай Германіі.

Паст.: БДТ-1, 1935.

Рукапіс п'есы захоўваецца ў ЦДАЛМ.

548. Шчарбатаў Г. і Весялоў П. Збянтэжаны жаніх. Камедыя ў 1 дз.

Пра маладога чалавека — аматара лёгкага жыцця. Заканчваючы вышэйшую навучальную ўстанову, ён стараецца так ажаніцца, каб забяспечыць сабе работу ў горадзе і камфартабельную кватэру.

Дз. асоб: м.—2; ж.—2.

Публікацыі

Часоп. «Маладосць», 1958, № 2, с. 51—56.

549. Шынклер Хв. Пачэсны рэйс. П'еса ў 3 актах, 8 карц.

Поўныя нянавісці да краіны Саветаў, да яе працоўных перамог, ворагі складаюць дыверсійныя планы, каб пашкодзіць яе росту. Дзея адбываецца на Беларусі ў 1936 годзе. Савецкія чыгуначнікі і іх дзеці выкрываюць нямецкага шпіёна. П'еса напісана для тэатра юнага глядача і разлічана на дзяцей сярэдняга школьнага ўзросту.

Дз. асоб: м.—9; ж.—2; маса.

Публікацыі

Часоп. «Польмя рэвалюцыі», 1939, № 4, с. 11—50.

У кн.: Шынклер Хв. Выбраныя творы. [Пасляслоўе М. Лобана]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960, с. 509—563.

Крытыка

Мішын Ф. П'есы для дзяцей. («Цудоўная дудка» В. Вольскага і «Пачэсны рэйс» Хв. Шыклера). Газ. «Чырвоная змена», 1939, 26 мая.—*Есакоў А.* П'еса аб новых людзях. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1939, 3 ліп.—*Арабей Л.* Хвядос Шынклер. Жыццё і творчасць. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959. (Аналіз п'есы «Пачэсны рэйс» гл. на с. 129—136).

550. Якаўлеў С. На пэўным шляху. Агітп'еса ў 4 дз.

Паказваецца беларуская вёска ў час калектывізацыі і роля камсамола ў справе перабудовы жыцця на сацыялістычны лад.

Дз. асоб: м.—23; ж.—5.

Публікацыі

Кн.: Якаўлеў С. На пэўным шляху. Агітп'еса ў 4 дз. Мінск, Белдзяржвыд, 1930. 56 с. (Тэатральная б-ка).

551. Якімовіч А. Блакада. П'еса ў 1 акце.

Дзея адбываецца ў час Вялікай Айчыннай вайны. Паказаны

зверствы фашыстаў у беларускіх вёсках і дзейнасць мужных мясцовых партызан. Партызанам дапамагае 14-гадовы хлопчык.

Дз. асоб: м.—5; ж.—1; маса.

Публікацыі

У кн. П'есы для гурткоў мастацкай самадзейнасці. Зборнік склаў А. Есакоў. • Мінск, Дзяржвыд БССР, 1945, с. 64—74.

552. **Якімовіч А.** Чалавек-невідзімка. П'еса ў 1 дз.

З жыцця школьнікаў. Дзея адбываецца ў канцы 30-х гадоў.

Дз. асоб.: м.—3; ж.—5.

П'еса прэміравана ў 1939—1940 гг. на Усебеларускім конкурсе на лепшую дзіцячую песню і п'есу.

Публікацыі

У кн.: П'есы. [Зборнік]. Для гурткоў дзіцячай самадзейнасці. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1941, с. 3—22.

КРЫТЫЧНАЯ ЛІТАРАТУРА

1. Драматургія¹

554. **Стары М.** Маладая драматургія і Інбелкульт. Часоп. «Трыбуна мастацтва», 1925, № 4, с. 5.

555. **Гурскі І.** Пра беларускую савецкую драматургію. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1932, № 21.

556. **Вольскі В.** За ідэёва-мастацкую якасць драматургіі. Часоп. «Мастацтва і рэвалюцыя», 1933, № 1—2, с. 19—23.

557. **Чорны К.** Заўвагі пра драматургію. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1933, 12 крас; тое ж, у кн.: Чорны К. Збор твораў. У 6 тт. Т. 6. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1955, с. 240—244.

558. **Рамановіч А.** Абарончая тэматыка ў нашай драматургіі. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1933, № 5.

559. **Усебеларуская нарада па драматургіі.** [Некалькі артыкулаў]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1933, № 13.

560. **Колас Я.** За драматургічную крытыку. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1934, 26 лют.; тое ж, у кн.: Драматургія. Першы дыскусійны зборнік Аўтаномнай секцыі драматургаў Аргкамітэта ССП БССР і Ін-та літаратуры і мастацтва. Мінск, 1934. (Беларус. акад. навук), с. 38—40; тое ж, у кн.: Колас Я. Публіцыстычныя і крытычныя артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР,

¹ Крытычная літаратура ў кожным раздзеле гэтага спіса паказана ў храналагічным парадку. Кнігі і артыкулы пра драматургію асобных пісьменнікаў былі змешчаны раней пасля бібліяграфіі п'ес кожнага драматурга.

с. 87—90; тое ж, у кн.: Колас Я. Збор твораў. У 12 тт. Т. 11. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1964, с. 81—84.

561. **Галубок Э.** Аб маладзёжнай драматургіі БССР. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1934, № 10.

562. **Галубок Э.** Праблемы мастацкага росту беларускай савецкай драматургіі. Часоп. «Полымя», 1934, № 9, с. 167—170.

563. **Чорны К.** Працаваць над драматургічным словам. У кн.: Драматургія. Першы дыскусійны зборнік Аўтаномнай секцыі драматургаў Аргкамітэта ССП БССР і Ін-та літаратуры і мастацтва. Мінск, 1934. (Беларус. акад. навук), с. 119—121; тое ж, у кн.: Чорны К. Збор твораў. У шасці тамах. Т. 6. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1955, с. 291—294.

564. **Клімковіч М.** Некалькі заўваг пра нашу драматургію. У кн.: Драматургія. Першы дыскусійны зборнік Аўтаномнай секцыі драматургаў Аргкамітэта ССП БССР і Ін-та літаратуры і мастацтва. Мінск, 1934. (Беларус. акад. навук), с. 57—62.

565. **Вольскі В.** Думкі наконт драматургіі. Там жа, с. 43—51.

566. **Дунец Х.** Драматургію БССР — на вышэйшую ступень. Там жа, с. 63—67.

567. **Гурскі І.** Аб драматургіі. Там жа, с. 115—118.

568. **Рамановіч А.** З жыццём у нагу. (Лірыка маёй творчасці). Там жа, с. 122—124.

569. **Галубок У.** Праца драматурга — ганаровая праца. Там жа, с. 125—128.

570. **Ржэцкая Л. У.** Жанчына ў драматургіі. Там жа, с. 137—139.

571. **Вольскі В.** Сучасныя праблемы беларускай савецкай драматургіі [на вокл.: Праблемы беларускай савецкай драматургіі]. Даклад на 1-ай Усебеларус. нарадзе па драматургіі 15 крас. 1933 г. у Белдзяржтэатры. Мінск, Выд-ва Бел. акад. навук, 1934. (Бел. АН. Ін-т літ. і мастацтва).

Агляд беларускай савецкай драматургіі да 1933 года.

Рэц.: *Фіглоўская Л.* [Рэц. на кн.: «Вольскі В. Сучасныя праблемы беларускай савецкай драматургіі. Мінск, Беларус. акад. навук. 1934. «Запіскі Беларус. акад. навук», 1935, кн. 4, с. 173—174.

572. **Модэль М.** Этапы развіцця беларускай драматургіі. (Даклад на нарадзе сакратарыята секцыі драма-

тургаў ССП СССР з беларускімі драматургамі і работнікамі тэатраў 13/II—1936 г. Газ. «Літаратура і мастацтва» 1936, № 17, с. 3.

573. **Нарада па пытаннях драматургіі.** [Хроніка]. Часоп. «Полымя рэвалюцыі», 1936, № 3, с. 180—182.

574. **Колас Я.** Пра сваю п'есу [«У пушчах Палесся»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1938, 10 студз.; тое ж, у кн.: Колас Я. Публіцыстычныя і крытычныя артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957, с. 156—157; тое ж, у кн.: Колас Я. Збор твораў. У 12 тт. Т. 12. Мінск, «Беларусь», 1964, с. 173—174.

575. **Модэль М.** Гістарычная тэма ў беларускай драматургіі. [«Кацярына Жарнасек» М. Клімковіча, «Салавей» З. Бядулі]. Газ. «Чырвоная змена», 1939, 26 крас.

576. **Гардон Г.** Тэма народнага гераізму ў беларускай драматургіі. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1938, № 38.

577. **Юдэлевіч М.** Росквіт беларускай драматургіі. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1939, 3 кастр.

578. **Чорны К.** Мае творчыя планы на 1940 год. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1940, 1 студз.

579. **Модэль М.** Агляд беларускай драматургіі. Часоп. «Полымя», 1940, № 1, с. 109—135.

580. **Бязозкі Г.** Нашы п'есы. [Крытычны агляд]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1940, 1 студз.

581. **Зуб В.** Ход конкурса на лепшую п'есу. Газ. «Літаратура і мастацтва» 1940, 3 жніўня.

582. **Няфёд У.** Беларуская драматургія ў дні Айчынай вайны. Газ. «Звязда», 1945, 26 верас.

583. **Карпаў У.** Хібы сучаснай беларускай драматургіі. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1946, 22 кастр.

584. **Вольскі В.** Буйныя памылкі некаторых твораў беларускай драматургіі. [Пра п'есы «Мілы чалавек» К. Крапівы, «Заложнікі» А. Кучара, «Адплата» і «Георгі Скарына» М. Клімковіча]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1947, 22 лют.

585. **Бертэнсон М.** За вялікую драматургію. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1947, 26 крас.

586. **Рамановіч Я.** Пытанні беларускай драматургіі. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1947, 9 жніўня.

587. **Крапіва К.** Беларуская савецкая драматургія за 1947 год. Даклад К. Крапівы на рэспубліканскім сходзе пісьменнікаў. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1948, 6 сак.; тое ж, у кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 2. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 457—469; тое ж, у кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 4 тт. Т. 4. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 298—311.

588. **Няфёд У.** У пошуках сучаснага канфлікту. [Аб сучаснай драматургіі]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1948, 9 кастр.

589. **Осипов Г.** Беларуская драматургія паслевоенных лет. Журн. «Театр», 1949, № 2, с. 35—42.

590. **Крапіва К.** Пятнаццаць плодотворных лет. [Развіццё беларус. драматургіі. К ітогам II с'езда пісатэлей Беларусіі]. Газ. «Советское искусство», 1949, 6 авг.

591. **Нефед В.** Беларуская драматургія. В кн.: Беларуская драматургія. Состав. П. Кобзаревский. Т. 1. Л.—М., «Искусство», 1949, с. 5—14.

592. **Клімковіч М.** Беларуская драматургія. Часоп. «Беларусь», 1949, № 10, с. 29—30.

593. **Няфёд У.** Што перашкаджае росту беларускай драматургіі. (Да чарговага пленума ССП БССР). Газ. «Літаратура і мастацтва», 1951, 24 сак.

596. **Преодолеть отставание белорусской драматургии.** [С 5-го пленума ССП Беларусіі]. Газ. «Советское искусство», 1952, 26 марта.

597. **Пераадолець адставанне драматургіі.** [Перадавы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1952, 24 мая.

598. **Вывучаць жыццё, авалодаць майстэрствам.** [Пра задачы драматургіі. Перадавы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1953, 31 кастр.

599. **Есакоў А.** Беларуская савецкая драматургія. Часоп. «Беларусь», 1953, № 10, с. 25—26.

600. **Крапіва К.** Аб сатырычнай камедыі. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1953, 31 кастр.; тое ж, у кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 2. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 551—556, тое ж, у кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 4 тт. Т. 4. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 397—403.

601. **Есакоў А.** Вялікая дружба. [Уплыў рускай тэатральнай і літаратурнай культуры на фарміраванне нацыянальнай драматургіі беларускага народа]. Часоп. «Полымя», 1953, № 12, с. 122—135.

602. **Макаёнак А.** Аб некаторых пытаннях беларускай драматургіі. Часоп. «Полымя», 1954, № 2, с. 136—143.

603. **Пименов В.** Заметки о белорусской драматургии. Журн. «Советская отчизна», 1954, № 2, с. 123—130.

604. **Ільінскі А.** Камедыя і камедыйнасьць. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1954, 20 сак.

605. **За дальнейшее развитие советской драматургии.** [Передовая]. Газ. «Советская Белоруссия», 1954, 25 марта.

606. **Піменаў В.** Герой нашага часу [у сучасных п'есах]. (Пісьмо з Масквы). Газ. «Літаратура і мастацтва», 1954, 29 мая.

607. **Бурьян Б.** Слово и характер. [Заметки о драматургии]. Журн. «Советская отчизна», 1954, № 5, с. 146—153.

608. **Модэль М.** Вобраз станоўчага героя ў беларускай драматургіі. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1954, 31 ліп.

609. **Романович Е.** О некоторых вопросах развития белорусской драматургии. Газ. «Советская Белоруссия», 1954, 4 авг.

610. **Піменаў У.** Аб самым дарагім. [Пра беларускую драматургію]. Газ. «Звязда», 1954, 10 верас.

611. **Юрэвіч У.** Мова і характар у п'есе. [Аб беларускай драматургіі]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1954, 30 кастр.

612. **Крапіва К.** Прамова... [На трэцім з'езде савецкіх пісьменнікаў БССР]. У кн.: Трэці з'езд савецкіх пісьменнікаў БССР. 15—18 верасня 1954 г. (Стэнаграфічная справаздача). Мінск, 1955, с. 176—189.

Аўтар разглядае пытанне канфлікту ў савецкай драматургіі, а таксама робіць заўвагі пра п'есы «Неспакойныя сэрцы» А. Кучара, «Наталля Крыўцова» А. Маўзона і «Выбачайце, калі ласка!» А. Макаёнка.

613. **Крапіва К.** Канфлікт — аснова п'есы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1954, 11 снеж.; тое ж, у кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 2. Мінск, Дзяржвыд

БССР, 1956, с. 557—569; тое ж, у кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 4 тт. Т. 4. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 404—414.

Артыкул з'яўляецца апрацоўкай прамовы К. Крапівы на Трэцім з'ездзе савецкіх пісьменнікаў БССР.

614. **Макаёнак А.** Проблемы жизни — проблемы литературы. Газ. «Советская культура», 1954, 14 дек.

615. **Пименов В.** За высокую идейность и глубокую художественную правду. [О советской драматургии]. Газ. «Советская Белоруссия», 1954; 30 дек.

617. **Есакоў А.** Аб забытых каштоўнасцях. [Аб драматургічнай спадчыне]. Часоп. «Беларусь», 1954, № 12, с. 24—25.

618. **Крапіва К.** О белорусской драматургии. Пер. с белорус. И. Барашко. В кн.: В братском единстве. Некоторые вопросы развития литературы народов СССР. Сборник статей. М., «Советский писатель», 1954, с. 235—246.

619. **Макаёнок А.** У беларускіх драматургоў. Журн. «Театр», 1955, № 3, с. 159.

620. **Вігурская Г.** Беларуская драматургія на Украіне. Часоп. «Беларусь», 1955, № 4, с. 26.

621. **Піменаў В.** Аснова п'есы — чалавек і яго характар. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1955, 15 кастр.

621а. **Губарэвіч К.** Першая п'еса. [Аб п'есах маладых драматургаў Л. Усціменкі, Г. Радзінскага, М. Алтухова і І. Раманава]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1955, 24 верас.

622. **Крапіва К.** П'есы і вобразы. У кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 3 тт. Т. 2. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956, с. 449—456; тое ж, у кн.: Крапіва К. Збор твораў. У 4 тт. Т. 4. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1963, с. 290—297.

623. **Скібнеўскі А.** Палемічныя заметкі. [Пра п'есы К. Губарэвіча «На крутым павароце», А. Маўзона «У ціхім завулку» і Я. Васілёнка «Каралеўскі гамбіт»]. Часоп. «Польмя», 1957, № 7, с. 177—187.

624. **Есакоў А.** П'есы драматургаў Беларусі. «Літаратурна газета» (Кіеў), 1957, 10 верас. (На укр. мове).

625. **Романовіч Е.** Хорошее начало. К итогам конкурса на лучшую современную пьесу. Газ. «Советская Белоруссия», 1957, 13 ноября.

626. **Атрошчанка А.** Таварыства драмы і камедыі. (Старонкі гісторыі мастацтва). Газ. «Літаратура і мастацтва», 1958, 8 студз.

627. **Рамановіч Я.** Беларуская драматургія крочыць наперад. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1958, 16 жніўня.

628. **Сабалеўскі А.** У пошуках драматычнага героя. [Пра дасягненні беларускай савецкай драматургіі]. Газ. «Літаратура і мастацтва» («Літаратура і мастацтва», Вільнюс), 1958, 16 авг. (На літоўск. мове).

629. **Шарахоўскі Я.** Некаторыя пытанні развіцця драматургіі. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1958, 18 кастр.

630. **Семяновіч А. А.** Аб вытоках беларускай драматургіі. У кн.: Беларуская літаратура. Даследаванні і публікацыі. Вып. 1. Мінск, Акад. навук БССР, 1958, с. 5—24.

631. **Нефед В.** Главная тема нашей драматургии. Газ. «Советская Белоруссия», 1959, 24 апр.

632. **Кісялёў Р.** Некаторыя пытанні развіцця [беларускай] драматургіі. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 6 мая.

633. **Маўзон А.** Больш п'ес аб сучаснасці. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 4 лют.

634. **Есакоў А.** Шляхі развіцця драматургіі [Беларус. ССР]. Газ. «Радянська культура» («Савецкая культура», Кіеў), 1959, 4 студз. (На укр. мове).

635. **Вишкарёв Б.** Пьеса должна быть долговечной. Журн. «Советская Отчизна», 1959, № 4, с. 124—131.

636. **Пименов В.** Написаны новые пьесы. [О пьесах белорусских драматургов]. Журн. «Театр», 1960, № 2, с. 100—108.

637. **Кучар А.** К нам стучатся в дверь. [Состояние современной белорус. драматургии]. Газ. «Советская культура», 1960, 10 марта.

638. **Сабалеўскі А.** Жанр твора — драма. Заўвагі пра кампазіцыю. Часоп. «Польмя», 1960, № 3, с. 183—185.

639. **Співак М.** Патрэбна не сярэдняя, а добрая п'еса. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1960, 13 крас.

640. **Семяновіч А.** Малавядомыя творы беларускай драматургіі. Часоп. «Польмя», 1960, № 9, с. 168—175.

641. **Кучар А.** Канфлікт — сэрца п'есы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1960, 27 крас.

642. **Рамановіч Я.** Сучаснасць — галоўная тэма драматургіі. Часоп. «Полымя», 1961, № 3, с. 149—152.

643. **Сямяновіч А.** Беларуская драматургія. (Дакастрычніцкі перыяд). Мінск, Выд-ва Акад. навук БССР, 1961. 242 с.

Кніга прысвечана праблеме станаўлення і развіцця драматургіі ў беларускай літаратуры XIX — пачатку XX стагоддзя.

Рэц.: *Лойка А.* Не спыняцца на паўдарозе. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 23 мая.—*Казбярук У.* Даследаванне аб драматургіі. Часоп. «Беларусь», 1961, № 9, с. 30.—*Макарэвіч А.* Ад вытокаў да сталасці. Газ. «Звязда», 1961, 1 верас.—*Усікаў Я.* Адкрытае і паўторнае. Часоп. «Полымя», 1961, № 11, с. 185—188.

644. **Саннікаў А. К.** Сатырычныя характары беларускіх камедый. Мінск, Выд-ва Акад. навук БССР, 1961. 167 с. (Акад. навук БССР. Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору).

Змест: Ад аўтара.— I. Сатырычныя характары дарэвалюцыйных беларускіх камедый. Сатыра народнай драматургіі. (Інтэрмедый школьнага тэатра і батлейка). Супроць кручковых і сабковічаў. [Камедыі В. Дуніна-Марцінкевіча «Пінская шляхта» і «Залёты». Жамчужына беларускай драматургіі [«Паўлінка» Я. Купалы].—2. Сатырычныя характары беларускіх савецкіх сатырычных камедый. Некаторыя асаблівасці савецкай сатыры і сатырычнай камедыі. «Таварыш Брызгалін кіруе і набывае». [Аналіз п'ес У. Галубка «Суд», Я. Купалы «Тутэйшыя» і Е. Міровіча «Кар'ера таварыша Брызгаліна». Дзям'ян Жлукта без маскі «мілага чалавека». [Пракамедыю К. Крапівы «Мілы чалавек». «Кіраўнік» Калібераў і інш. [Пра камедыю А. Макаёнка «Выбачайце, калі ласка!». — Заклучэнне.

Рэц.: *Сабалеўскі А.* Усур'ез пра смешнае. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 15 жніўня.—*Сямяновіч А.* Першая спроба. Часоп. «Беларусь», 1962, № 2, с. 28.

645. **Васілеўскі П.** А чаму ён станоўчы? [Аб узаемаадносінах паміж драматургамі і крытыкамі]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1962, 23 сак.

647. **Нефед В.** Героя украшае правда. [Заметка о белорусской драматургии]. Газ. «Советская культура», 1962, 11 сент.

648. **Сямяновіч А.** Ля вытокаў беларускай савецкай драматургіі. Часоп. «Полымя», 1964, № 7, с. 171—195.

649. **Усікаў Я.** Беларуская камедыя. (Ля вытокаў жанру). Мінск, Выд-ва «Вышэйшая школа», 1964, 199 с.

Змест: Сіла смеху.— Фальклорныя вытокі камедыйна-драматычнага мастацтва. Інтэрмедый. Камедыя [XVII—XVIII стст. Разглядаюцца п'есы Сімеона Полацкага, Каэгана Марашэўскага і Міхаіла Цацэрскага].

Рэц.: *Бугайў Д.* Аб гісторыі па-сучаснаму. Газ. «Звязда», 1964, 23 чэрв.—*Царанкоў Л.* Ля вытокаў беларускай камедыі. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1964, 11 жніўня.

650. **Макаёнак Э.** Аб стане сучаснай беларускай драматургіі. Садаклад на V з'езде пісьменнікаў Беларусі. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1966, 17 мая.

650а. **Разам з партыяй, разам з народамі.** [Пераказ выступленняў на V з'езде пісьменнікаў Беларусі]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1966, 20 мая.

Гл. пераказ выступленняў па пытаннях драматургіі У. Няфёда і А. Маўзона.

651. **Гісторыя беларускай савецкай літаратуры.** У 2 тт. Мінск, «Навука і тэхніка», 1964—1966. (Акад. навук БССР. Ін-т літаратуры імя Я. Купалы).

Т. 1. 1917—1941 гг. 1964. 634 с. (Аб развіцці беларускай драматургіі 20—30-х гадоў гл. на с. 67—76, 133—141).

Т. 2. 1941—1964 гг. 1966. 607 с. (Аб беларускай драматургіі часу Вялікай Айчыннай вайны, пасляваеннага перыяду і на сучасным этапе гл. на с. 44—45, 83—94, 161—179).

2. Драматургія і тэатр

652. **Літвінаў Л.** Наш рахунак драматургам. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1933, № 11, с. 2.

653. **Мікуліч Б.** Дыскусійныя нататкі. У кн.: Драматургія. Першы дыскусійны зборнік аўтаномнай секцыі драматургаў Аргкамітэта ССП БССР і ін-та літаратуры і мастацтва. Мінск, 1934, с. 129—131.

653а. **Літвінаў Л.** Тэатр і драматургія. Там жа, с. 132—136.

654. **Модэль М.** Тэатр і драматургія. Крытычныя артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1935, 138 с.

Змест: На ўздыме. На службу інтэрнацыянальнаму выхаванню. Праблемы беларускай драматургіі. Пра яўрэйскую савецкую драматургію, пра крытыку.—БДТ-1. Л. М. Літвінаў. «Жакерыя» і праблемы тэатральнага стылю. Спектакль пра інтэлігенцыю. «Канец дружбы» Кандрата Крапівы.—ЯДТ. Спектакль, які хвалюе. Акцёры яўрэйскага тэатра. «Ботвін». «Інтэрвенцыя».—БДТ-3 на шляху ідэйна-творчага росту.

Рэц.: *Юдэлевіч М.* Замест ненапісанай прадмовы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1935, № 67.

655. **Рамановіч Я.** Задачы часу. [Праблемы драматургіі і тэатра БССР]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1947, 4 кастр.

656. **Няфёд У.** Скончыць з абьякавымі адносінамі тэатраў да беларускай п'есы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1947, 18 кастр.

657. **Сушко П.** Тэатр і драматург. Газ. «Советская Белоруссия», 1950, 24 июня.

658. **Лютаровіч П.** За творчую сувязь з драматургамі. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1950, 15 ліп.

658а. **Маўзон А.** Драматург напісаў п'есу... Газ. «Літаратура і мастацтва», 1951, 7 крас.

659. **Саннікаў К.** Тэатр і аўтар. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1951, 7 крас.

659а. **Вітка В.** За сумесную працу тэатраў і драматургаў. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1951, 21 крас.

660. **Книжная драматургия.** [Об отрыве белорусских драматургов от театра]. Журн. «Театр», 1952, № 1. с. 98—99.

660а. **Мицкевіч М.** Беларуская драматургія на нашай сцэне. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1952, 12 студз.

661. **Арлоў Д.** Тэатр і драматург. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1953, 18 крас.

662. **Скібнеўскі А.** Чаго мы чакаем ад драматургаў. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1953, 19 снеж.

663. **Рамановіч Е.** Драматургія і тэатр. Газ. «Советская Белоруссия», 1954, 28 февр.

664. **Скібнеўскі А.** Тэатр і драматург. Заметкі рэжысёра. Газ. «Звязда», 1954, 26 кастр.; тое ж, у часоп. «Полымя», 1954, № 4, с. 137—142.

665. **Бирилло С.** Слово драматургам. Газ. «Сталинская молодежь», 1954, 15 сент.

666. **Малчанаў П.** Думкі акцёра. Газ. «Чырвоная змена», 1954, 15 снеж.

667. **Рахленка Л. Г.** Прамова... [на Трэцім з'езде пісьменнікаў БССР]. У кн.: Трэці з'езд савецкіх пісьменнікаў БССР. 15—18 верасня 1954 года. (Стэнаграфічная справаздача). Мінск, 1955, с. 307—310.

Прамова прысвечана ўзаемасувязі беларускай драматургіі з тэатрам і кіно.

668. **Сцёпін С. Н.** Прамова... [на Трэцім з'езде савецкіх пісьменнікаў БССР]. У кн.: Трэці з'езд савецкіх пісьменнікаў БССР. 15—18 верасня 1954 года. (Стэнаграфічная справаздача). Мінск, 1955, с. 155—164.

Прамова прысвечана ўзаема сувязі беларускай драматургіі з тэатрам і кіно.

669. **Арлоў Д.** За дзейсную ўзаема сувязь тэатра, драматурга і крытыка. Часоп. «Полымя», 1955, № 2, с. 140—145.

670. **Піменаў В.** Беларуская драматургія — аснова развіцця беларускага тэатра. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1955, 26 лют.

671. **Рахленка Л.** Тэатр і пьеса. (Проблема арыгінальнага беларускага рэпертуара). Газ. «Советская Белоруссия», 1955, 6 мая.

672. **Дорский И.** Драматург и театр. [Вопросы содружества белорусских драматургов с коллективом Т-ра Я. Коласа]. Газ. «Советская Белоруссия», 1955, 7 июня.

673. **Скібнеўскі А.** Рэжысёр, драматург, акцёр. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1955, 23 ліп.

674. **Арлоў Д.** Тэатр — дарадчык драматурга. Газ. «Мінская праўда», 1955, 11 верас.

675. **Декада белорусского искусства и литературы в Москве. 1955.** Сборник материалов. Сост. А. Кучар и В. Стельмах. [Минск], Госиздат БССР, [1955]. 404 с.

См. следующие статьи и выступления о белорусской драматургии:

Мордвинов Н. Люди великого подвига. [Пьеса А. Мовзона «Константин Заслонов» в Т-ре Я. Купалы], с. 159—164.— Гончаров А. «Константин Заслонов», с. 164—166.— Горчаков Н. Мастерство комедии. «Павлинка» [в Т-ре им. Я. Купалы], с. 166—167.— Андреев Д. «Павлинка», с. 167—168.— Захарова Б. Белорусские артисты в современной комедии. [«Поют жаворонки» К. Крапивы и «Извините, пожалуйста!» А. Макаёнка в Т-ре им. Я. Купалы], с. 168—170.— Ровенских Б. «Извините, пожалуйста!» в театре им. Янки Купалы, с. 171—173.— Зубов К. «Нестерка» [в Т-ре Я. Коласа], с. 175—178.— Жаров М. «Нестерка», с. 178—180.— Чирков Б. «Нестерка» в Москве, с. 178—180.— Афанасьев Р. «Нестерка», с. 182—184.— Туманов И. Радостная встреча. [Спектакль «Нестерка»], с. 184—185.— Полякова Е. Имени Янки Купалы и Якуба Коласа. [О спектаклях Т-ра Я. Купалы по пьесам «Павлинка» Я. Купалы, «Константин Заслонов» А. Мовзона, «Поют жаворонки» К. Крапивы и спектаклях Т-ра Я. Коласа по пьесам «Разоренное гнездо» Я. Купалы и «Нестерка» В. Вольского], с. 185—189.— Гребнев А. Во имя жизни. [О спектакле Рус. драм. театра БССР «Брестская крепость» по одноимен. пьесе К. Губаревича], с. 190—193.— Пименов В. «Брестская крепость», с. 193—195.— Водопьянов М. Волнующие страницы героической борьбы. [Спектакль «Брестская крепость»], с. 195—197.— Залесский В. Правда и условность. [О постановках «Варвары» М. Горького и «Брестская крепость» К. Губаревича в Рус. драм. театре БССР], с. 198—200.

Рэц.: *Усікаў Е.* Экзамен на сталасць. Часоп. «Беларусь», 1956, № 7, с. 31.—*Есаков А.* Сборник декадных материалов. Газ. «Советская Белоруссия», 1956, 10 мая.

676. **Тэлечан А.** Таварышы драматургі! Давайце новыя п'есы! Да вынікаў сезону ў Тэатры імя Янкі Купалы. Газ. «Мінская праўда», 1956, 25 ліп.

677. **Бутаков А.** Искусство жизненной правды. Театр имени Янки Купалы в 20—30-х годах. Минск, Госиздат БССР, 1957. 266 с. с илл.; 11 л. илл.

См. анализ следующих пьес и спектаклей Т-ра им. Я. Купалы: «Павлинка» (с. 13—17), «Разоренное гнездо» (с. 15—17) и «Тутэйшыя» (с. 51) Я. Купалы; «На Купалле» М. Чарота (с. 22—23); «Машека», «Кастусь Калиновский», «Коваль-воевода», «Победа» и «Лён» М. Мировича (с. 24—40, 52—53, 61—62, 89); «Мост» Е. Романовича (с. 76—78); «Гута» Р. Кобеца (с. 78—86); «Отечество» («Бацькаўшчына») К. Чорного (с. 93—103, 115—116).

Рэц.: *Міхайлаў М.* Кніга аб тэатры. Часоп. «Беларусь», 1957, № 10, с. 30.—*Есакоў А.* Кніга пра выдатны беларускі тэатр. Часоп. «Полымя», 1958, № 3, с. 186—190.

678. **Слова за вамі, таварышы драматургі!** [Перадавы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1957, 27 сак.

679. **Сабалеўскі А.** Традыцы вучаць, здабыткі абавязваюць. [Творы класікаў беларус. літаратуры на сцэне Т-ра Янкі Купалы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1957, 7 жніўня.

680. **Сабалеўскі А.** Рэвалюцыяй узнятыя. [П'еса беларус. пісьменнікаў аб Вялікім Кастрычніку на сцэнах т-раў рэспублікі]. Часоп. «Беларусь», 1958, № 2, стар. 26—27.

681. **Данилевич В.** Высокий накал. [К итогам совещания творческих работников театра, драматургов и театральных критиков. Минск]. Газ. «Советская культура», 1958, 7 окт.

682. **Сяргейчык Ц.** Драматург і акцёр. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 12 верас.

683. **Захаров В.** Театр, драматург, репертуар. Газ. «Советская Белоруссия», 1959, 13 дек.

684. **Няфёд У.** Беларускі тэатр. Нарыс гісторыі. Мінск, Выд-ва Акад. навук БССР, 1959. 900 с. (Акад. навук БССР. Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору).

Разглядаецца сцэнічнае ўвасабленне драматычных твораў наступных аўтараў: Купалы Я., с. 76—77, 79—81, 241—243, 282—285,

357—358; Коласа Я., с. 83—84, 215—220; Буйлы К., с. 82—83; Чарота М., с. 119—120; Гарбацэвіча В., с. 128, 129; Галубка У., с. 135—137, 167—168; Грамыкі М., с. 159; Курдзіна Д., с. 172—174; Кобецца Р., с. 174—178; Чорнага К., с. 182—185, 226—227; Крапівы К., с. 185—187, 211—212, 220—223, 236—240, 312—315, 320—322, 333—334, 339—343; Гурскага І., с. 191—193; Александровіча А., с. 193—194; Маўра Я., с. 211; Глебкі П., с. 224—225, 355—356; Самуйлёнка Э., с. 225—226, 231—235; Бядулі З., с. 244—246; Клімковіча М., с. 246—248; Вольскага В., с. 248—250, 277—282; Маўзона А., с. 302—310; Губарэвіча К., с. 310—312, 317—320, 335—336, 345—346; Дорскага І., с. 310—312, 335—336; Кучара А., с. 315—317, 333; Палескага В., с. 330—332, 336; Макаёнка А., с. 343—345; Віткі В., с. 359—360; Козела І., с. 360—362.

Рэц.: *Стэльмах У.* Кніга па гісторыі беларускага тэатра. Газ. «Звязда», 1959, 29 сак.—*Рамановіч Я.* Кніга пра беларускі тэатр. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 8 крас.—*Бутаков А.* Ценное исследование по истории национального театра. Газ. «Советская Белоруссия», 1959, 18 апр.—*Логинов Б.* Летопись белорусского народа. Журн. «Советская Отчизна», 1959, № 4, с. 134—135.—*Петрович Е.* Книга об истории белорусского театра. Газ. «Знамя юности», 1959, 13 мая.—*Барышаў Г. і Саннікаў А.* Нарыс гісторыі беларускага тэатра. Часоп. «Польмя», 1959, № 5, с. 177—188.—*Стэльмах В.* История театра Белоруссии. Журн. «Театр», 1959, № 8, с. 153—154.—*Сабалейскі А.* Шляхі тэатра. Часоп. «Беларусь», 1959, № 8, с. 30—31.

685. Няфёд У. Тэатр у вогненныя гады. Беларускае сцэнічнае мастацтва ў час Вялікай Айчыннай вайны. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959. 250 с.

Другая частка работы па гісторыі беларускага тэатра.

Гл. наступныя раздзелы: «Проба агнём» у Тэатры імя Я. Коласа (с. 122—142); «Мілы чалавек» у Тэатры імя Я. Купалы (с. 143—152); «Несцерка» ў тэатры імя Я. Коласа (с. 155—173), «Паўлінка» ў Тэатры імя Я. Купалы (с. 174—186).

У раздзеле «Спектаклі аб партызанскім руху ў Беларусі» разглядаюцца п'есы «Палешукі» (с. 109—114) і «Таварыш Андрэй» (с. 115—117) Я. Рамановіча і «Заложнікі» А. Кучара (с. 177—120).

Рэц.: *Пятровіч С.* Зброя мастацтва. [Пра кн. У. Няфёда «Тэатр у вогненыя гады»]. Газ. «Чырвоная змена», 1959, 16 снеж.—*Захарай В.* Кніга магла быць лепшай. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1960, 13 студз.—*Бурносаў В.* Беларускі тэатр у гады вайны. Часоп. «Беларусь», 1960, № 2, с. 30.—*Стэльмах У.* Беларускі тэатр у гады вайны. Часоп. «Польмя», 1960, № 2, с. 184—185.

686. Губарэвіч К. Драматург і тэатр. (Працягваем размову аб тэатры). Газ. «Літаратура і мастацтва», 1960, 6 крас.

687. Стэльмах У. Рахунак [беларускім] драматургам. Газ. «Звязда», 1960, 16 ліп.

688. **Ржецкая Л.** Наши надежды на драматургов. [О репертуаре Т-ра Я. Купалы]. Газ. «Правда», 1960, 12 сент.

688а. **Няфёд У.** Цяпло братняй рукі. [Пра творчыя сувязі беларускай тэатральнай культуры і драматургіі з рускай]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 11 жніўня.

689. **Няфёд У.** Сучасны беларускі тэатр (1946—1959). Мінск, Выд-ва М-ва вышэйш., сярэд. спец. і праф. адукацыі БССР, 1961. 343 с., 63 с іл. (Ин-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН БССР. Беларус. дзярж. тэатральна-мастацкі ін-т).

Трэцяя частка работы аўтара па гісторыі беларускага тэатра. Разглядаецца сцэнічнае ўвасабленне драматургічных твораў наступных аўтараў: Маўзона А., с. 22—35; Губарэвіча К., с. 35—39, 47—50, 105—112, 128—129, 193—196; Дорскага І., с. 35—39, 105—112, 221—223; Крапівы К., с. 39—44, 92—97, 119—128, 280—285; Макаёнка А., с. 63—65, 189—192, 196—198; Палескага В., с. 77—79, 112—114; Кучара А., с. 87—92; Рахленкі Л., с. 96—98; Вольскага В. с. 131—133, 238—243; Купалы Я., с. 133—136, 248—249; Віткі В., с. 136—138; Свірыдава С., с. 198—199; Гутковіча А. і Казоўскай Ф., с. 202—206; Мележа І., с. 207—210, 268—270; Маўзона А., с. 219—221; Шамякіна І., с. 229—231; Васілеўскага П., с. 231; Багушэвіча Ю., с. 232; Зуба В., с. 232; Вольскага А. і Макаля П., с. 243—245; Бядулі З., с. 246—248; Козела І., с. 249—252; Звонака А., с. 252—257; Глебкі П., с. 264—267; Гутковіча А. і Хазанскага В., с. 276—280.

Рэц.: *Бутакоў А.* Услед за фактам. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1962, 26 чэрв.—*Стэльмах У.* У агнях рампы. Газ. «Звязда», 1962, 18 ліп.—*Хороков П.* Книга о белорусском театре. Газ. «Советская культура», 1963, 15 янв.—*Стэльмах В.* Путь белорусского театра. Журн. «Театр», 1963, № 2, с. 95—96.

690. **Сабалеўскі А.** Рампай асветленае. Тэатральна-крытыч. артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962. 207 с.

Змест: Замест уступу.—1. Былое, незабыўнае. Наша тэатральная «Ленініяна». [Роль У. І. Леніна ў выбаранні беларускіх артыстаў]. З жыватворчай крыніцы. [Пра спектакль «Вечная крыніца» Д. Зорына ў Т-ры Я. Купалы]. Рэвалюцыяй узняты. [Тэма Кастрычніка ў беларускай драматургіі і ў тэатры. Разглядаюцца творы: «Святло з Усходу» П. Глебкі, «Галоўная стаўка» К. Губарэвіча, «У бітве вялікай» А. Маўзона, «Год здзяйснення» П. Васілеўскага]. З імем Купалы. [Пра спектакль Т-ра Я. Купалы «Шчасце паэта» па аднайменнай п'есе В. Віткі]. Дзве ролі [«Апошнія» М. Горкага і «Позняе каханне» А. Астроўскага ў Т-ры Я. Купалы]. Шэкспіраўскі вобраз [«Рамэо і Джульета» ў Т-ры Я. Купалы].—2. Аб прынцыпах драмы. Традыцы вучаць, здабыткі абавязваюць. [Аб супрацоўніцтве Т-ра Я. Купалы з беларускімі драматургамі К. Чорным, К. Крапівой, Э. Самуйленкам і інш.] Чалавечыя характары і зброяносьці герояў. [Разглядаюцца п'есы «Наталля Крыўцова»

А. Маўзона, «Хто смяецца апошнім» К. Крапівы, «У ціхім завулку» А. Маўзона, «Брэсцкая крэпасць» К. Губарэвіча, «На досвітку» А. Макаёнка, «На крутым павароце» К. Губарэвіча, «Партызаны» К. Крапівы, «Выбачайце, калі ласка!» А. Макаёнка]. Жанр твора — драма. [Пра п'есы «Бацькаўшчына» К. Чорнага, «Праўда і шчасце» А. Гутковіча і Ф. Казоўскага, «Зарука шчасця» Л. Марушкі, «Родная маці» М. Алтухова, «Папараць-кветка» І. Козела, «Людзі і д'яблы» К. Крапівы, «Аркадзь Жыгалкін» Я. Пасава, «Галоўная стаўка» К. Губарэвіча]. *Драматургія малая* — непаладкі вялікія. [Пра аднаактовыя п'есы А. Махнача, Э. Валасевіча, М. Алтухова, П. Шаблінскага, М. Пянкрата і інш.].

Рэц.: *Бур'ян Б.* Катэгарычныя заявы глядзельнай залы. [Пра кн. А. Сабалеўскага «Рампай асветленае»]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1962, 31 ліп.— *Модэль М.* Асветленае рампай. Часоп. «Малодосць», 1963, № 2, с. 142—145.

691. **Сяргейчык Ц.** З вопыту акцёра. [Успаміны нар. артыста БССР]. У кн.: *Беларускае мастацтва*. (Ин-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН БССР), вып. 3, 1962, стар. 93—100.

692. **Міско С.** Водар і гукі роднага краю. [Аб сцэнічнай мове акцёраў беларускіх тэатраў]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1963, 3 снеж.

693. **Романовіч Е.** *Драматург и театр*. Газ. «Советская Белоруссия», 1964, 29 мая.

694. **Сабалеўскі А.** Уладар дум чалавечых. Творчасць нар. артыста СССР Барыса Платонава. Мінск, «Беларусь», 1964. 233 с. (Беларус. тэатральнае аб'яднанне).

У кнізе многа звестак аб п'есах беларускіх аўтараў, якія ставіліся ў тэатры Янкі Купалы з удзелам Барыса Платонава.

Гл. пра наступныя п'есы: Крапіва К. «Хто смяецца апошнім» (с. 68—81); Купала Я. «Паўлінка» (с. 82—92); Крапіва К. «Мілы чалавек» (с. 94—96); Макаёнак А. «Лявоніха на арбіце». (с. 99—110); Міровіч Е. «Перамога» (с. 144—148); Крапіва К. «Пялюць жаваранкі» (с. 155—158); Макаёнак А. «Каб людзі не журыліся» (с. 158—161); Маўзон А. «Канстанцін Заслонаў» (с. 162—193).

695. **Нефед В.** Становление белорусского театра. (1917—1941). Минск, «Наука и техника», 1965. 351 с. (Ин-т искусствоведения, этнографии и фольклора М-ва культуры БССР).

Книга является первой частью работы по истории белорусского театра. Рассматривая работу театров Белоруссии, автор попутно анализирует отдельные драматические произведения белорусских авторов.

Рассматриваются сценическое воплощение драматических произведений следующих авторов: Голубка В., с. 17—18, 23—25, 28, 37, 115, 124—127, 183—187; Купалы Я., с. 32—33, 65—67, 154—155, 315—316; Коласа Я., с. 33, 282—287; Чарота М., с. 26, 77—79; Гор-

бацевіча В., с. 79—80; Міровіча Е., с. 80—85, 92—101, 109—113, 155—158, 175—178; Бываевскаго Н., с. 98; Рамановіча Е., с. 152—154, 188—192; Громыкі М., с. 162—163, 166—167; Курдына Д., с. 192—196, 220—221; Кобеца Р., с. 196—202; Чорнаго К., с. 202—207; Гурскаго І., с. 212—213, 227; Александровіча А., с. 213—214; Крапівы К., с. 243—248, 289—292, 305—310, 341; Самуйлёнка Э., с. 264—266, 300—302; Глебкі П., с. 287—289; Бядулі З., с. 317; Клімковіча М., с. 317—318; Вольскаго В., с. 318—319.

696. **Пятровіч С. А.** Народныя тэатры Беларусі. [Мінск], «Навука і тэхніка», 1966. 207 с.

Гл. раздзел «Увасабленне беларускай драматургіі» на с. 124—162.

Матэрыялы, характарызуючыя сцэнічнае жыццё асобных п'ес беларускіх драматургаў, можна знайсці і ў іншых (паказаных ніжэй) кнігах пра беларускі тэатр, а таксама ў манаграфіях, прысвечаных жыццю і дзейнасці беларускіх артыстаў.

697. **Рамановіч Я.** Першы тэатр. (XXV год Беларус. дзярж. драм. тэатра імя Я. Купалы). Кароткі нарыс. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1946. 79 с.

698. **Дуніна С.** Глеб Павлович Глебов. М.—Л., «Искусство», 1949. 60 с.

699. **Стэльямах У. М.** Народны артыст СССР Г. П. Глебаў. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1954. 72 с.

700. **Рамановіч Я.** Народны артыст СССР Б. В. Платонаў. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1954. 95 с.

701. **Скібнеўскі А. Б.** Народны артыст СССР А. К. Ільінскі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1954. 67 с. з іл.

702. **Няфёд У. І.** Народны артыст БССР У. І. Уладзімірскі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1954. 105 с. з іл.

703. **Белорусский государственный ордена Трудового Красного Знамени драматический театр имени Янки Купалы.** [Автор текста: Е. Романович. Ред.: П. Лютарович]. Минск, 1955. 20 с. с илл. (Декада белорус. искусства и литературы в Москве. 1955).

704. **Белорусский государственный драматический театр имени Якуба Коласа.** [Статья о работе театра и программа спектаклей декады]. Минск, 1955. 20 с. с илл. (Декада белорус. искусства и литературы в Москве. 1955).

705. **Есакоў А.** Уладзімір Крыловіч. Жыццёвы і творчы шлях. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956. 178 с. з іл.

706. **Герасимович Э.** Основные этапы творческого пути Белорусского государственного драматического театра имени Якуба Коласа (1921—1941 годы). Автореферат дисс. на соискание учен. степени кандидата искусствоведческих наук. М., 1956. 13 с. (Гос. ин-т театрального искусства им. А. В. Луначарского).

707. **Беларускі рэспубліканскі тэатр юнага глядача.** [Склад і праграмы спектакляў]. Мінск, 1957. 63 с. з іл. (М-ва культуры Беларус. ССР).

708. **Колас Г.** Тэатры Беларускай ССР у Другой прыбалтыйскай тэатральнай вяспе. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957. 79 с. з іл.

709. **Колас Г.** Спектакль юбілейнага сезона. Тэатры Беларускай ССР у Трэцяй Прыбалтыйскай тэатральнай вяспе. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958. 127 с. з іл. (Беларус. тэатральнае т-ва). 127 с. з іл.

710. **Няфёд У.** Народны артыст СССР Павел Сцяпанавіч Малчанаў. Мінск, 1958. 124 с. з іл.

711. **Дэкада беларускага мастацтва, прысвечаная 40-годдзю БССР і Камуністычнай партыі Беларусі.** [Праграма спектакляў. Мінск, 1958]. 96 с. (М-ва культуры Беларус. ССР).

712. **Майстры беларускай сцэны.** [Зборнік артыкулаў. Склаў А. Есакоў. Пад рэд. А. Звонака, Я. Рамановіча, У. Стэльмаха]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 275 с. з іл. (Беларус. тэатральнае аб'яднанне).

713. **Осташева Л. С.** Театр народных талантов. [Ошмянский нар. т-р]. Минск, Госиздат БССР, 1961. 31 с.

714. **Герасимович Э. П.** Театр в коммунистическом воспитании трудящихся. Минск, 1962. [вып. дан.: 1963]. 31 с. с илл. (О-во по распространению полит. и науч. знаний БССР, № 26).

715. **Пятровіч С. А.** Народны артыст БССР Е. А. Міровіч. [1878—1952]. Мінск, Выд-ва Акад. навук БССР, 1963. 139 с. з іл. (Ин-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору).

718. **Стэльмах В.** Шляхі беларускага тэатра. З гісторыі ўкраінска-беларускіх сувязей. Кіеў, «Мистецтво», 1964. 170 с. з іл. (На укр. мове).

719. **Сабалеўскі А. В.** Уладар дум чалавечых. Творчасць нар. артыста СССР Барыса Платонава. Мінск, «Беларусь», 1964. 234 с. з іл. (Беларус. тэатр. аб'яднанне).

720. **Пятровіч С. А.** Народныя тэатры Беларусі. Мінск, «Навука і тэхніка», 1966. 207 с. з іл. (Ін-т мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору М-ва культуры БССР).

3. Аднаактовая драматургія

721. **Ляжневіч А.** Сялянскі тэатр. Парады ў пытаннях тэатральнай тэхнікі і метады пастаноўкі п'ес сялянскімі і гарадскімі клубнымі драматургамі. Мінск, Белдзяржвыд, 1928. 176 с.

722. **Даўгапольскі Ц.** Каму прапанаваць клубную п'есу. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1937, № 39.

723. **Яцэнчук.** Чакаем п'ес для калпасна-саўпасных тэатраў. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1937, № 44.

724. **М.** П'есы да выбараў. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1938, № 34.

725. **Баранскі А.** Маленькія п'есы. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1947, 15 сак.

726. **Клімковіч М.** Да вынікаў конкурсу на аднаактную п'есу. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1948, 20 лістап.

727. **Есакоў А.** П'есы для мастацкай самадзейнасці. [Аб кн.: Зборнік аднаактовых п'ес. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1950]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1950, 29 ліп.

728. **Репертуар** для кружков художественной самодеятельности ко дню выборов в местные Советы депутатов трудящихся Белорус. ССР. (Рекоменд. список). Мінск, 1950. 12 с. (Дом нар. творчства Беларусі).

729. **Язылец Н.** Большае хороших одноактных пьес. Газ. «Сталинская молодежь», 1951, 14 ноябры.

730. **Арлоў Д.** Аднаактовая драматургія. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1952, 6 верас.

731. **Тарасевіч І.** Больш добрых п'ес для тэатральнай самадзейнасці. Газ. «Мінская праўда», 1952, 25 крас.

732. **Губарэвіч К.** Аднаактовая п'еса. [Аб п'есах для самадзейнага тэатра]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1954, 11 верас.

733. **Сабалеўскі А.** Аднаактовыя п'есы. [Аб недахопах п'ес, якія друкаваліся ў мінулым годзе ў беларускіх часопісах]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1955, 9 крас.

734. **Махнач А.** Малому жанру — шырокую дарогу. [Аб драматургіі малых форм]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 25 лют.

735. **Сцяпанав Р.** Слова пра аднаактовую п'есу. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 3 чэрв.

736. **Саннікаў А.** Жанр, сюжэт, характар. Нататкі аб аднаактовай драматургіі. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1960, 17 лют.

737. **Алтухоў М.** Зноў пра маладую [малую] драматургію. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 13 студз.

738. **Малую драматургію на вялікую сцэну.** [Перадавы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 24 сак.

739. **Алтухоў М.** Па прынцыпу: хоць разбаўлена вадой, абы большы надой. Яшчэ раз пра «малую» драматургію. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1961, 18 жніўня.

740. **Сабалеўскі А.** Драматургія малая — непаладкі вялікія. [Пытанні аднаактовай драматургіі]. Часоп. «Маладосць», 1962, № 6, с. 135—141; у кн.: Сабалеўскі А. Рампай асветленае. Тэатральна-крытычныя артыкулы. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1962, с. 173—206.

741. **Алтухоў М.** Драматург шукае крэда... Хвалюючую тэму — на сцэну народнага тэатра. Газ. «Чырвоная змена», 1964, 14 крас.

742. **Махнач А.** Вялікая праблема малага жанру. [Аб драматургіі малых форм]. Часоп. «Полымя», 1965, № 10, с. 142—145.

4. *Драматургія для дзяцей*

743. **Вольскі В.** Тэатр і драматургія для дзяцей.— У кн.: Аб дзіцячай літаратуры. Крытычны зборнік пад рэд. Я. Бранштэйна. Мінск, Дзяржвыд БССР, Юндзетсектар, 1934, с. 55—62.

744. **Галубок Э.** Аб маладзёжнай драматургіі БССР.— У кн: Драматургія. Першы дыскусійны зборнік Аўтаномнай секцыі драматургаў Аргкамітэта ССП БССР і Ін-та літаратуры і мастацтва. Мінск, АН БССР, 1934, с. 172—179.

745. **Панкевіч П. Я.** Аб п'есе для дзіцячага тэатра.— Там жа, с. 28—37.

746. **Каспяровіч В.** Самадзейны тэатр лялек. [Арганізацыя дзіцячага самадзейнага тэатра і п'еса Е. Сперажскага «Вожыкі і заяц, або незвычайны крос»]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1948. 44 с. з іл.

747. **Есакоў А.** Больш твораў драматургіі для дзяцей. Часоп. «Полымя», 1952, № 9, с. 150—152.

748. **Орлов Д.** Нужны пьесы о детях и для детей. Газ. «Сталинская молодежь», 1954, 20 июля.

749. **Есакоў А.** Адказны ўчастак дзіцячай літаратуры [беларус. дзіцячая драматургія]. Газ. «Чырвоная змена», 1954, 11 снеж.

5. Оперная драматургія

750. **Смольскі Б.** Драматургія опернага лібрэта. [Агляд]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1953, 4 ліп.

751. **Тикоцкий Е.** О белорусской оперной драматургии. Газ. «Советская Белоруссия», 1953, 6 сент.

752. **Смольскі Б.** Музычная камедыя павінна быць. [Пра развіццё жанру музычнай камедыі ў рэспубліцы]. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1958, 18 кастр.

753. **Бачыла А.** Думкі пра опернае лібрэта. Газ. «Літаратура і мастацтва», 1959, 11 крас.

754. **Смольский Б. С.** Белорусский музыкальный театр. Минск, «Наука и техника», 1963. 247 с. (Ин-т искусствоведения, этнографии и фольклора М-ва культуры БССР).

См. главу 5: «Первые шаги театра и успехи национальной драматургии», с. 99—134.

6. Кінадраматургія

755. **Бондарова Ф.** Сцэнарная праблема. Аб адставанні беларускай кінадраматургіі. Газ. «Звязда», 1954, 10 снеж.

756. **Бондарева Ф.** Произведения белорусской драматургии на экране. В кн.: Белорусское искусство. Вып. I. Минск, Изд-во АН БССР, 1957, с. 195—228.

757. **Красинский А. В., Тарасевич Г. П. и Смаль В. И.** Киноискусство советской Белоруссии. Минск, 1961. 42 с. (О-во по распространению полит. и науч. знаний Белорус. ССР).

758. **Красінскі А. В., Смаль В. І. і Тарасевіч Г. П.** Беларускае кіно. Кароткі нарыс. Мінск, Выд-ва АН БССР, 1962. 217 с.

ДАПАМОЖНЫЯ ПАКАЗАЛЬНІКІ

Імяны паказальнік

У паказальнік уключаны прозвішча драматургаў (набраны ў разрадку), рэцэнзентаў і крытыкаў (крыт.), перакладчыкаў (пер.), складальнікаў (склад.), рэдактароў (рэд.) і аўтараў рэжысёрскіх зайвага (рэжыс. камент.). Калі на п'есы драматурга ёсць крытычныя водгукі, робіцца адзнака «А б і м.» Так адзначаны і прозвішчы гістарычных асоб, якім прысвечаны асобныя драматургічныя творы.

Лічбы азначаюць парадкавыя №№ апісанняў п'ес. (Публікацыі кожнай п'есы і крытычныя водгукі пра яе змешчаны ў тэксце бібліяграфіі пасля апісання кожнай п'есы і набраны петытам. Агульная крытычная літаратура пра драматургію пісьменніка змешчана пасля апошняга (па парадку змяшчэння) твора драматурга).

А

- А.—377 (крыт.)
А. А.—110, 439 (крыт.)
А. Б.—271 (крыт.)
А. В.—140 (крыт.)
А. Г.—383 (крыт.)
А. М.—533 (крыт.)
А. Ц.—140 (крыт.)
А-віч.—288 (крыт.)
Ач Г.—288 (крыт.)
Авіч Г.—51 (крыт.)
Абрамаў А.—325 (крыт.)
Аванесаў Р.—325 (крыт.)
Агіевіч У.—288 (крыт.)
Аглоблін В.—309 (рэжыс. камент.)
Агрانوўскі А.—413 (крыт.)
Ажгірэў А., гл. Вольны А.
Аклмедаў О.—309 (крыт.)
Александровіч А.—1, 2
Крыт.: 140, 239, 284
А б і м: 1
Алёша, гл. Вольны А.
Алтухоў М.—3-26
Крыт.: 38, 85, 540, 737, 739, 741
А б і м: 5, 19, 21, 22, 24, 26
Альперс Б.—464 (крыт.)
Альшэўская Ф.—27, 28
Алябін В.—89 (крыт.)
Аляксандраў Е.—89 (крыт.)
Аляксеў К.—271 (крыт.)
Амбразевіч М.—150 (крыт.)
Андраш, Мацей.—366 (пер.)
Андрыенка В.—284, 290 (крыт.)
Андрэў А.—325, 465 (крыт.)
Андрэў В.—286 (крыт.)
Андрэў Д.—286, 675 (крыт.)
Анераўдс Я.—26, 228 (крыт.)
Антонаў А.—375, 383 (крыт.)
Анушкін Я.—29
Арабей Л.—549 (крыт.)
Ардава І.—305 (крыт.)
Арджанікідзе Серго.—135 (а б і м)
Арлова Т.—185, 252, 328 (крыт.)
Арлоў Д.—54, 81, 89, 145, 146, 267, 271, 332, 661, 669а, 674, 730, 748 (крыт.); 402, 462-404 (склад.); 399 (рэжыс. камент.)
Арынянскі Ю.—543 (крыт.)
Арэшнікаў П.—383 (крыт.)
Асіпенка А.—89 (крыт.)
Аскоцкі В.—250 (крыт.)
Асокіна Е.—67 (крыт.)
Асташава Л.—713 (крыт.)

Астроўскі А.—80, 263 (пер.);
289 (рэд.)
Астрэйка А.—30
Крыт.: 464
Атраховіч К. К., гл. Крапіва К.
Атрашкевіч В.—326, 504
(крыт.)
Атрошчанка А.—27, 108, 135,
171, 270, 310, 626 (крыт.)
Аўруцкі Г.—31
Афанасьеў Р.—89, 675 (крыт.)

Б

Б.—192 (крыт.)
Б. З. (Бядуля З.)—378 (крыт.)
Б. М.—530 (крыт.)
Б-скі Н.—293 (крыт.)
Багатыроў С.—89 (крыт.)
Багданаў М.—255 (крыт.); 258,
268 (пер.)
Багдановіч Максім—284
(крыт.); 11 (аб ім); 388
(па матывах)
Багрым, Паўлюк.—195 (аб ім)
Багушэвіч Ю.—32
Аб ім: 32
Базыленка Г.—33
Балоцін І.—38 (крыт.)
Бандарына З.—1 (крыт.)
Барабаш Ю.—89 (крыт.)
Баранскі А.—725 (крыт.)
Барашка І.—34-36
Пер.: 325, 408
Бародзіч Д.—469 (крыт.)
Барсятян С.—309 (крыт.)
Барсток М.—135 (крыт.)
Баршай Х.—328 (крыт.)
Барысава Т.—469 (крыт.)
Барысаў Д.—271 (крыт.)
Барысевіч О.—524 (крыт.)
Барысенка А.—145 (крыт.)
Барышаў Г.—684 (крыт.)
Баскіна В.—14, 15, 20-22, 24,
270, 324, 332 (пер.)
Баўг А.—309 (пер.)
Баўдзей Л.—530 (крыт.)
Бахрым, Паўлюк, гл. Багрым
Паўлюк

Бачыла А.—37, 38
Крыт.: 753
Баяджыеў І.—309 (пер.)
Баярскі Я.—530 (крыт.)
Беларус М., гл. Гарэцкі М.
Беркаў П.—90 (крыт.)
Бертэнсон М.—585 (крыт.)
Бірыла С.—665 (крыт.)
Бітман Б.—432 (крыт.)
Блісцінаў М.—39-43
Крыт.: 310
Аб ім: 39
Блок В.—325 (крыт.)
Боган У.—220 (крыт.)
Бойка У.—69 (крыт.)
Бондарава Ф.—270, 756 (крыт.)
Бондараў П.—44
Бояр І.—410 (пер.)
Брандабоўская Л. 185, 309
(крыт.)
Брандт Л.—533 (крыт.)
Браўн Н.—135, 289 (пер.)
Браўсевіч Л.—533 (пер.)
Бруштэйн А. Я.—90 (пер.)
Бугаёў Д.—270, 290, 540, 649
(крыт.)
Будараў Т.—325 (крыт.)
Будзёны С. М.—138 (аб ім)
Будзінскі С.—157 (крыт.)
Буеўскі А.—45
Аб ім: 45
Буйла К. (Калечыц К. А.)—46, 47
Аб ёй: 47
Бульба А.—284 (крыт.)
Бурдзель А.—150 (крыт.)
Бурносаў В.—298, 387, 685
(крыт.)
Бур'ян Б.—11.
Крыт.; 258, 271, 325, 607, 690
Пер.: 310
Бутакоў А.—54, 145, 240, 246,
265, 268, 270, 271, 286, 288,
375, 378, 380, 383, 387, 432,
464, 524, 530, 677, 684, 689
(крыт.)
Бушко Т.—150, 173, 187, 253,
328, 366 (крыт.)
Бываеўскі Н. (Дыла Я.;
Кулеша Т.)—51, 195

- Крыт.: 375, 378, 380, 524
 Аб ім: 51
 Быкава О.—309 (крыт.)
 Быкоўскі П. В.—52
 Бэн І.—48-50
 Аб ім: 49
 Бяганская Я.—53
 Бядуля З. (Плаўнік С. Я.; Ясакар)—54, 55.
 Крыт.: 288, 378, 383, 524
 Аб ім: 54, 55
 Па матывах: 21
 Бяздольны А. (Ляжневіч А.)—303
 Крыт. 721
 Пер.: 50
 Бялевіч А.—150 (крыт.)
 Бялоў А.—65 (пер.)
 Бяляўскі П.—187 (крыт.)
 Бярозка М.—56
 Крыт.: 69
 Бярозкін Р. (Березкин Г.)—284, 530, 580 (крыт.)
 Бястужаў А.—88, 286, 288, 414 (крыт.)
 Бярэзінскі М.—341
- В**
- В. В.—383 (крыт.)
 В. Г.—431 (крыт.)
 В-скі В.—140, 544 (крыт.)
 Вагнер А.—271, 464 (пер.)
 Вадап'янаў М.—145, 675 (крыт.)
 Вайсман Г.—305 (крыт.)
 Валасевіч Э.—57-63
 Валчэцкі Л.—145 (крыт.)
 Вараб'ёў Л.—325 (крыт.)
 Вартанян С.—145 (крыт.)
 Васілевіч А.—26 (па матывах)
 Васілеўскі М.—271 (крыт.)
 Васілеўскі П.—67-70
 Крыт.: 123, 271, 645
 Аб ім: 67-70
 Васілёнак Я.—64-66
 Аб ім: 65
 Васільева М.—136 (крыт.)
 Васільеў А.—271 (крыт.)
 Васкрасенскі Д.—147 (крыт.)
 Васс.—104 (крыт.)
 Веліхава Н.—332 (крыт.)
- Верас А.—414 (крыт.)
 Весялоў П.—548
 Вігурская Г.—620 (крыт.); 89, 255, 271, 403 (пер.)
 Відук Я., гл. Скрыган Я.
 Відэнь Д.—256 (крыт.)
 Вікса—255 (крыт.)
 Вінагура С.—174 (крыт.)
 Вір Я.—71
 Вірня Л. (Чавускі М.)—72-78, гл. таксама: Чавускі М. 511-520
 Вітка В. (Крысько Ц.)—79-81
 Крыт.: 255, 465, 659а
 Аб ім: 80, 81
 Віхроў П.—12
 Крыт.: 271
 Віцюк В.—68, 328 (крыт.)
 Вішкароў Б.—67, 89, 145, 149, 264, 271, 366, 542, 635 (крыт.)
 Владамірскі У., гл. Уладамірскі У.
 Власенка А., гл. Уласенка А.
 Войцік Г.—22, 213 (крыт.)
 Волат П.—483, 497 (крыт.)
 Волгін Б.—309 (крыт.)
 Волкава Л.—5 (крыт.)
 Волкаў Г.—87 (крыт.)
 Вольны А. (Ажгірэй А.; Алёша)—82-84
 Крыт.: 140
 Вольскі А.—85, 86
 Крыт.: 174
 Аб ім: 85
 Вольскі В.—87-90
 Крыт.: 54, 88, 89, 140, 240, 258, 265, 268, 383, 464, 465, 530, 544, 556, 565, 571, 743
 Аб ім: 87-90
 Высокі Е.—541 (крыт.)
 Высоцкі Ф.—32, 174, 542 (крыт.)
 Вярыга І.—91, 92
 Вясенін Е.—213, 455 (крыт.); 4а (пер.)
- Г**
- Г. Л.—432 (крыт.)
 Г. М.—110 (крыт.)
 Галавіна В.—21 (крыт.)

- Галіч Р.—268 (крыт.)
 Галубіцкая Р.—1, 255, 286, 287 (крыт.)
 Г а л у б о к У.—93-108
 Крыт.: 569
 Аб ім: 93, 98-100, 102-104, 106-108
 Галубок Э.—39, 265, 386, 530, 561, 562, 744 (крыт.)
 Галь А.—255 (крыт.)
 Г а м о л к а М.—109
 Крыт.: 270
 Аб ім: 109
 Ган Я.—89, 271 (крыт.)
 Ганчароў А.—325, 675 (крыт.)
 Ганчароў У.—89 (крыт.)
 Гапановіч В.—202 (крыт.)
 Гарай А.—5 (крыт.)
 Г а р б а ц э в і ч В.—110-113
 Аб ім: 110, 113
 Гардон Г.—576 (крыт.)
 Г а р о т н ы А.—114-116
 Г а р т н ы Ц. (Жылуновіч З.)—117-120
 Крыт.: 49, 383
 Аб ім: 117-120
 Г а р у л ё ў М. (Горулев Н.)—5, 121-123
 Крыт.: 504
 Пер.: 413
 Аб ім: 121-123
 Гарчакоў Н.—286 (крыт.)
 Гарэлік А.—288 (крыт.)
 Г а р э ц к і М. (Беларус М.)—124-130
 Г а т а л ь с к а я Л.—131, 132
 Гейц С. (Дубравін С.)—193
 Аб ім: 193
 Генадзьеў М.—135 (крыт.)
 Герасімовіч Э.—255, 258, 310, 706, 714 (крыт.)
 Герцовіч Я.—4а, 166, 169, 540 (крыт.)
 Гершанзон С.—89 (крыт.)
 Гізэль А.—378, 524 (крыт.)
 Гільварг А.—543 (крыт.)
 Гінзбург Е.—19 (крыт.)
 Гіра, Людас.—284 (крыт.)
 Главацкі Л.—89, 180, 309 (крыт.)
- Г л а з ы р ы н В.—133, 134
 Пер.: 154
 Глебаў.—258 (крыт.)
 Глебаў А.—339, 464 (пер.); 530 (крыт.)
 Глебаў Г.—286, 464 (крыт.)
 Г л е б к а П.—135, 136
 Крыт.: 244, 288, 290
 Пер.: 134
 Аб ім: 135, 136
 Глушкова Р.—5, 309 (крыт.)
 Глыбоцкі Т. (Дудар А.; Дайлідовіч А.)—140, 374 (крыт.)
 Гняздоўская М.—309 (крыт.)
 Гольдфельд В.—270 (рэжыс. камент.)
 Голыш А.—252 (крыт.)
 Гораў Г.—89 (крыт.)
 Горкі М.—284 (крыт.)
 Г о р ц а ў М. (Горцев Н.)—137, 138
 Аб ім: 137
 Грабнёў А.—145, 271, 675 (крыт.)
 Г р а й в е р І.—45
 Аб ім: 45
 Г р а м ы к а М.—139-142
 Аб ім: 140, 141
 Гранін Д.—170 (па матывах)
 Грахоўскі С.—5 (крыт.)
 Грач К.—524 (крыт.)
 Грачэўскі Ю.—325 (крыт.)
 Грыгор'ева А.—54, 70, 328 (крыт.)
 Грыгор'ева С.—(пер.)
 Грыгор'еў Г.—377, 383 (крыт.)
 Г р ы м о т, Мікула (Родзевіч Л.)—437
 Грынберг І.—325 (крыт.)
 Грынчык Я.—135 (крыт.)
 Г у б а р э в і ч К.—143-150
 Крыт.: 19, 332, 413, 414, 621а, 686, 732
 Пер.: 146, 402-404
 Аб ім: 144-150
 Гузарэвіч Б.—151-153
 Аб ім: 151
 Гун Жэнь-фан.—270, 271 (пер.)
 Г у р с к і І.—154-169
 Крыт.: 169, 555, 567
 Аб ім: 157, 159, 161, 163, 166, 169

Гурыч С.—145, 253, 325, 380,
542 (крыт.); 349 (рэжыс.
камент.)
Гурэвіч І.—135 (пер.)
Гутараў І.—288 (крыт.)
Гутковіч А.—170-174
Крыт.: 202, 253
Аб ім: 170, 172-174
Гушча Т., гл. Колас Я.

Д

Д-кі І. (Дорскі І.)—486
(крыт.)
Дабравольскі А.—175-
177
Дайлідовіч А., гл. Дудар А.
Данілаў П.—178-180
Крыт.: 89
Аб ім: 180
Данілаў С.—45 (крыт.)
Даніленка М.—271 (крыт.)
Даніловіч В.—681 (крыт.)
Дарафееўка Н.—270, 414
(крыт.)
Дарвішаў В.—255 (крыт.)
Даўгапольскі Ц.—722 (крыт.)
Дворкіна Ю.—271 (крыт.)
Дворнікаў С.—181
Дзем'янчук Г.—145 (крыт.)
Дзеніціс Г.—145 (крыт.)
Дзімітрыеў Е.—286 (крыт.)
Дзімітрыеў С.—305 (крыт.)
Дзічок М.—182
Дзюбайла П.—183
Дзюбінская О.—309 (крыт.)
Дзялендзік А.—184-186
Аб ім: 185
Дорскі І.—150, 187
Крыт.: 89, 255, 258, 269, 286,
287, 295, 672
Аб ім: 144, 150, 187
Доўгі Ю.—190
Дробава М.—270 (крыт.)
Дубок І.—192
Аб ім: 192
Дубравін С. (Гейц С.)—
193
Аб ім: 193
Дудар А. (Дайлідовіч А.; Глы-
боцкі Т.)—140, 374 (крыт.)

Дудо П.—194
Дудок А.—432 (пер.)
Дунаеў-Міровіч Е., гл. Міро-
віч Е.
Дунец Х.—566 (крыт.)
Дуніна С.—698 (крыт.)
Дункер О.—253 (крыт.)
Дыла Я. (Бываеўскі Н.;
Кулеша Т.)—51, 195
Крыт.: 375, 378, 380, 524
Аб ім: 51
Дымшыц А.—271 (крыт.)

Е

Емільян Э.—270 (пер.)
Ерамееў Е.—19 (крыт.)
Ермаловіч М.—270, 286 (крыт.)
Есакоў А.—31, 196
Крыт.: 54, 80, 89, 108, 151,
152, 169, 212, 217, 228, 244,
265, 266, 286, 288, 290, 293,
365, 366, 387, 410, 420, 422,
432, 447, 448, 464, 524, 533,
549, 599, 601, 617, 624, 634,
675, 705, 727, 747, 749
Уклад: 31, 243, 290, 398, 712

Ж

Ж. С.—378, 380 (крыт.)
Жараў М.—89, 675 (крыт.)
Жданаў Н.—305 (крыт.)
Жукава Л.—67, 286 (крыт.)
Жураўлёў Д.—38 (крыт.)
Журба Я. (Івашын І. Я.)—
524 (крыт.)
Жываў М.—271, 464 (крыт.)
Жыгалка З.—255 (крыт.)
Жыдовіч І.—90, 169, 290
(крыт.)
Жылуновіч З. (Гарт-
ны Ц.)—117-120
Крыт.: 49, 383
Аб ім: 117-120
Жыркевіч М.—286 (крыт.)
Жычка Х.—197
Крыт.: 312

З

- З...—98 (крыт.)
 З. Д.—157, 246 (крыт.)
 Загародні Г.—38, 498 (крыт.)
 Зайцава З.—309, 331 (крыт.)
 Залеская Л.—290 (крыт.)
 Залескі В.—268, 270, 675 (крыт.)
 Заманскі С.—271 (крыт.)
 Замоцін І.—117-120, 286, 288, 290 (крыт.)
 З а р э ц к і М. (К а с я н-коў М. Я.)—198-201
 Крыт.: 140
 З а р х і А.—286 (крыт.)
 Захарава Б.—675 (крыт.)
 Захарава С.—24 (крыт.)
 Захараў В.—683, 685 (крыт.)
 З в о н а к А.—202
 Крыт.: 108, 187, 265, 541
 Рэд.: 712
 Аб ім: 202
 Зегер К.—270 (пер.)
 Знаёмы С. (Клопаў С.)—288 (крыт.)
 Зомерфельд Я.—90, 244 (крыт.)
 Зоніна Е.—332 (крыт.)
 З о р а ў М.—203
 Крыт.: 240
 З у б В.—32, 75, 204-228
 Крыт.: 464, 580
 Аб ім: 32, 212, 213, 217, 228
 Зубаў К.—675 (крыт.)
 Зубкоў К.—89 (крыт.)
 Зямцоў А.—325 (крыт.)
 Зянкевіч П.—265 (пер.)

І

- Іафанаў А.—295 (крыт.)
 Іванова А.—180, 541 (крыт.)
 Іваноў С.—89 (крыт.)
 Івашыні І., гл. Журба Я.
 Івін І.—140 (крыт.)
 І г н а т а ў У.—229
 Ізаковіч І.—309 (пер.)
 Ільіна А.—270 (крыт.)
 Ільінскі А.—258, 604 (крыт.)
 Ільюк М.—144, 413 (крыт.)
 І с а е н к а П.—230
 Ісакоўскі М.—284 (пер.)

- І с а ч а н к а І.—231-233
 Ісачанка Н.—504 (крыт.)

К

- К. І.—383 (крыт.)
 К-а.—378 (крыт.)
 Кабзарэўскі П.—80, 89, 135, 255, 263, 268, 271, 286, 325, 464, 533 (склад.); 252, 253 (рэд.); 263, 270, 288 (пер.)
 Кавалёў Н.—263, 270 (крыт.)
 К а в а л ё ў П.—234, 235
 Крыт.: 89, 258
 Казацэнка В.—309 (пер.)
 Казей, Марат—217 (аб ім)
 Казека Я.—263-271 (крыт.)
 Казлоў І.—325 (крыт.)
 К а з о ў с к а я Ф.—170-173
 Крыт.: 109
 Аб ёй: 170, 172, 173
 Калеснік В.—305 (крыт.)
 К а л е ч ы ц К. А., гл. Б у й-ла К.
 Каліноўская Л.—253 (крыт.)
 Каліноўскі, Кастусь.—378 (аб ім)
 Каліцін Н.—270 (крыт.)
 Кальма Д.—54 (пер.); 263 (крыт.)
 Камароў О.—270 (крыт.)
 Камарніцкая В.—270 (пер.)
 Каменскі М.—270 (крыт.)
 Кандраценка О.—325 (крыт.)
 Кантаровіч А.—266 (крыт.)
 Капельчык М.—504 (крыт.)
 Каплан А.—325 (крыт.)
 Карабан С.—284-286, 288-290 (крыт.)
 Карабан У.—263-271 (крыт.)
 Караганова А.—305 (крыт.)
 Каратай А. А., гл. Лужанін М.
 Карнееў А.—270 (крыт.)
 Карпаў У. (Карпов В.)—254, 256-258, 265, 270, 271, 286, 288, 290, 536, 584 (крыт.)
 Карпачоў М.—258 (крыт.)
 Карпашэвіч Я.—1 (крыт.)
 Карпюк А.—543 (крыт.)
 Каспяровіч В.—746 (крыт.)
 Касьянава Н.—328, 504, 541 (крыт.)

- Касянкуў М. Я., гл. Зарэцкі М.
 Кацовіч Л.—236
 Аб ім: 236
 Кацэвіч Д.—270 (крыт.)
 Кашэль Т.—237
 Квочкін М.—325 (крыт.)
 Кедраў Л.—89 (крыт.)
 Кіндзул Ч.—8, 14, 17, (пер.)
 Кіркевіч А.—296 (крыт.)
 Кірылаў Я.—296 (крыт.)
 Кісялёў І.—325 (крыт.)
 Кісялёў Р.—632 (крыт.)
 Клецкаў Ф.—296 (крыт.)
 Клімковіч М.—238-244
 Крыт.: 144, 270, 564, 592, 726
 (крыт.)
 Аб ім: 238-240, 244
 Клопаў С., гл. Знаёмы С.
 Кобец Р. (Лахматы,
 Грыша)—30, 245-251
 Аб ім: 246
 Кожар І.—325 (крыт.)
 Козел І.—252, 253
 Аб ім: 252, 253
 Колас А.—469 (крыт.)
 Колас Г.—19, 21, 54, 69, 70,
 144, 146, 171, 172, 180, 185,
 202, 213, 217, 271, 325, 326,
 328, 331, 332, 541, 708, 709
 (крыт.); 412 (пер.)
 Колас Я.—(Міцке-
 віч К. М.; Гушча, Та-
 рас)—254-258
 Крыт.: 255, 258, 560, 574
 Рэд.: 288
 Аб ім: 254-258
 Корбан У.—259
 Крымскі Б.—260, 261
 Крапіва К. (Атрахо-
 віч К. К.)—262-271
 Крыт.: 80, 88, 166, 238, 244,
 266, 297, 298, 325, 327, 378,
 414, 435, 447, 587, 590, 600,
 612, 613, 618, 622
 Аб ім: 263-271
 Красінскі А.—757, 758 (крыт.)
 Краснеўскі Р.—1 (крыт.)
 Краўчанка У.—272-282
 Крыт.: 268, 334
 Кручкоў М.—286, 287 (крыт.)
 Крысько Ц. (Вітка В.)—255,
 465, 659
 Крыулін Г.—150 (крыт.)
 Крэчатава Р.—145 (крыт.)
 Кудзелька М. (Ча-
 рот М.)—521-526
 Крыт.: 383
 Аб ім: 522-524, 526
 Кудзіновіч Ф.—374 (крыт.)
 Кудраўцаў В.—5 (крыт.)
 Кудраўцаў І.—270, 462, 530,
 534 (крыт.)
 Куканаў А.—366 (крыт.)
 Кулеша Т. (Дыла Я.;
 Бываеўскі Н.)—51, 195
 Крыт.: 375, 378, 380, 524
 Аб ім: 51
 Кулік А.—283
 Культурнікі—524 (крыт.)
 Куляшоў Ф.—325 (крыт.)
 Куніцкі С.—1 (крыт.)
 Купала Я. (Луцэ-
 віч І. Д.)—284-290
 Паматывах: 142
 Аб ім: 284-290
 Купершток А.—89, 135 (пер.)
 Курганаў Б.—305 (крыт.)
 Курдзін Д.—292-295
 Крыт.: 295
 Аб ім: 293, 295
 Кучар А.—296-298
 Крыт.: 1, 135, 240, 271, 284,
 288-290, 464, 465, 530, 533,
 637, 641
 Склад.: 675
 Аб ім: 296-298
 Кушнер Я.—1 (крыт.)
 Кушнір С.—309 (крыт.)

Л

- Л.—140 (крыт.)
 Л. П.—299
 Крыт.: 286
 Л. Ул.—141 (крыт.)
 Л-ны Юр. (Лявонны Ю.)
 —320
 Крыт.: 140, 246
 Л-ург.—380 (крыт.)
 Лабовіч А.—213, 258 (крыт.)
 Ладыгіна А.—38 (крыт.)
 Лайцінен І.—270 (крыт.)
 Лакштанаў І.—543 (крыт.)

М

- Ларчанка М.—255 (крыт.)
 Ласурыя А.—305 (крыт.)
 Лахматы, Грыша, гл. Кобец Р.
 Леанёнак Ю.—202 (крыт.)
 Левенштэрн В.—269 (крыт.)
 Левін—266, 365 (крыт.)
 Левін М.—365 (крыт.)
 Ленсу А. (Ленсу Е.)—284, 285,
 288, 290 (крыт.)
 Леонаў Л.—504 (крыт.)
 Леабітэ А.—54 (крыт.)
 Лідаў П.—271 (крыт.)
 Лілін У.—383, 427, 544 (крыт.)
 Літвінаў Л.—1, 530, 652, 653а
 (крыт.)
 Літынскі Г.—271 (крыт.)
 Ліхадзіеўскі С.—1 (крыт.)
 Ліхачоў В.—387 (крыт.)
 Логінаў Б.—684 (крыт.)
 Лолша К.—305 (крыт.)
 Лужанін М. (Каратай А. А.)—
 286, 290, 305 (крыт.); 290
 (рэд.)
 Лукас Д.—54 (крыт.)
 Лумет Х.—366 (крыт.)
 Лупсякоў М.—300
 Лур'е А.—301
 Луфераў М.—290, 530, 533
 (крыт.)
 Луцкі А.—5, 432 (крыт.)
 Луцэвіч І. Д. (Купа-
 ла Я.)—284-290
 Па матывах: 142
 Аб ім: 284-290
 Луцэвіч У.—290 (склад.)
 Львоў Б.—90 (крыт.)
 Лынькоў М.—284 (крыт.)
 Люгоўскі Б.—295 (крыт.)
 Лютаровіч П.—658, 703 (крыт.)
 Лявонны Ю. (Юрке-
 віч Л. М.; Л-ны Юр.) 320
 Крыт.: 140, 246
 Ляжневiч А. (Бяздоль-
 ны А.)—303
 Крыт.: 721
 Пер.: 50
 Ляндрэс І.—288 (крыт.)
 Ляпч Р.—163, 169 (крыт.)
 Лясавіч Т.—464 (крыт.)
 Ляшэнка В.—89 (крыт.)
 М.—380, 724 (крыт.)
 Магарас Г.—135, 464 (крыт.)
 Маграчоў А.—270 (крыт.)
 Мадзвінаў Н.—325 (крыт.)
 Маззеў В.—325 (крыт.)
 Мазалькоў Е.—288 (рэд.)
 Мазанік А.—296 (аб ёй)
 Мазур Л.—19 (крыт.)
 Мазуркевіч Я.—304
 Майскі І.—255 (крыт.)
 Макаёнак А.—305-312
 Крыт.: 540, 602, 614, 619, 650
 Пер.: 307, 309,
 Аб ім: 305, 307, 309, 310, 312
 Макаль П.—85
 Аб ім: 85
 Макарава В.—89 (крыт.)
 Макаранка Н.—270, 286, 325
 (крыт.)
 Макарцаў Б.—313
 Макарэвіч А.—263, 265, 267,
 268, 270, 271, 290, 312
 (крыт.)
 Макрыеў Ю.—288 (пер.)
 Малік А.—314
 Малкін Б.—286, 287 (крыт.)
 Малчанаў П.—255, 258, 286,
 287, 464, 666 (крыт.)
 Мальцінскі Х.—315-322
 Маміліеў А.—309 (крыт.)
 Маразоўскі М.—524 (крыт.)
 Мардвінаў Н.—675 (крыт.)
 Маркава М.—270 (крыт.)
 Маркаў А.—270 (крыт.)
 Маркіянаў Б.—174 (крыт.)
 Мартаў Л.—19 (крыт.)
 Мартынаў Б.—145 (крыт.)
 Марушка Л.—323
 Марціновіч—362 (крыт.)
 Масенка Т.—284 (пер.)
 Матузьявічус Е.—286, 288 (пер.)
 Маўзон А.—324-332
 Крыт.: 26, 310, 540, 594,
 633, 650а, 658а
 Аб ім: 325-328, 331, 332
 Маўр Я. (Фёдараў І. М.)
 —333-335
 Аб ім: 334
 Маўшэнзон А. І., гл. Маў-
 зон А.

- Махнач А. 336—362
Крыт.: 734, 742
Аб ім: 362
- Мацкевіч А.—363
Крыт.: 89
- Мача Л.—145 (крыт.)
- Медзвядзенка Д.—364
- Мележ І.—365-368
Аб ім: 365, 366
- Мельнікаў Г.—286 (крыт.)
- Мельнікаў С.—309 (крыт.)
- Мехаў У. (Няхамкін У.)—170
(крыт.)
- Мікашунас Г.—540 (крыт.)
- Міклуш А.—369, 370
- Мікуліч Б.—371
Крыт.: 1, 488, 530, 653
- Міцц В.—123 (крыт.)
- Мінчонак Е.—150 (крыт.)
- Міровіч Е. (Дунаеў Е.)—
372-387
Крыт.: 387
Аб ім: 372-375, 377-380,
383-387
- Міронаў А.—81 (пер.)
- Міско С.—692 (крыт.)
- Міско Я.—253 (крыт.)
- Міхайлава І.—172 (крыт.)
- Міхайлаў Г.—296 (крыт.)
- Міхайлаў М.—19, 268, 677
(крыт.)
- Міхалап Я.—270 (крыт.)
- Міхалюта І.—290 (крыт.)
- Міцкевіч К. М., гл. Колас Я.
Міцкевіч М.—388-391
Крыт.: 595
- Міцкевіч М. [Н].—150, 660а
(крыт.)
- Мішын Ф.—90, 549 (крыт.)
- Модэль М.—19, 54, 89, 146, 151,
152, 159, 212, 228, 240, 258,
266, 271, 290, 325, 362, 365,
378, 387, 410, 464, 465, 530,
572, 575, 608, 654, 690 (крыт.);
579 (рэд.)
- Мухіна З.—109 (крыт.)
- Музыка С.—392, 393
- Мурзіч М.—150 (крыт.)
- Мядзведзеў Б.—325 (крыт.)
- Мядзёлка П.—286, 290 (крыт.)
- Мянжынская В.—170, 305
(крыт.)
- Мяснікоў А. Ф.—138, 365 (аб
ім)
- Н**
- Наваселіцкая Л.—187 (крыт.)
- Навіцкая Н.—366 (крыт.)
- Навіцкі О.—242 (пер.)
- Нагорны У. (Нагорный В.)—69,
305 (пер.); 89 (крыт.)
- Назаранка Ю.—81, 263, 270
(пер.)
- Некрашэвіч А.—293, 431, 524
(крыт.)
- Несаў Г.—(крыт.)
- Несцяроўскі П.—270 (крыт.)
- Нікалаева О.—270 (крыт.)
- Нікіфаровіч В.—462 (крыт.)
- Нікіцін М.—271 (крыт.)
- Нікулін Л.—268 (крыт.)
- Нісневіч І.—38, 290 (крыт.)
- Нічыпаровіч М.—286 (крыт.)
- Новіч М.—19 (крыт.)
- Няразік Е.—378 (крыт.)
- Няфёд У. (Нефед В.)—
394-410.
Крыт.: 1, 49, 54, 68, 81, 85,
88-90, 98, 103, 104, 106-108,
110, 113, 135, 136, 140, 141,
144, 145, 148, 150, 169, 170,
174, 187, 202, 240, 246,
253-255, 258, 263-265, 267-271,
286-288, 293, 296-298, 305, 309,
310, 325, 332, 365, 366, 374,
375, 377, 378, 380, 383, 387,
413, 414, 432, 535, 447, 464,
465, 469, 498, 523, 524, 530,
540, 542, 582, 588, 591, 593,
631, 647, 650а, 656, 684, 685,
688а, 689, 695, 702, 710.
- Няхамкін У., гл. Мехаў У.
- Нячай П.—265, 530 (пер.)
- О**
- Осіпаў Г.—271, 589 (крыт.);
270, 332 (пер.)
- Осіпаў І.—54 (пер.)

П

П. Ж.—374 (крыт.)
 П-у—286, 287 (крыт.)
 П-і К.—439 (крыт.)
 Паваротны З.—1, 530 (крыт.)
 Падневiч Р.—411
 Падольскі Б.—89 (крыт.)
 Палеес С.—290 (крыт.)
 Палескі В. (Станке-
 віч В.)—412-414
 Аб ім: 413, 414
 Палтарацкі О.—270 (крыт.)
 Пальчэўскі А.—415-418
 Палякова Е.—675 (крыт.)
 Палякоў А.—325 (крыт.)
 Палякоў С.—69, 252 (крыт.)
 Панамароў Г.—19 (крыт.)
 Панкевіч П.—745 (крыт.)
 Паноў М.—419
 Панчанка П.—270, 325
 (крыт.)
 Папоў В.—145 (крыт.)
 Папоў Г.—469 (крыт.)
 Папоў, Ювеніл.—309, 324 (пер.)
 Парак А.—89 (крыт.)
 Парашкова І.—289 (крыт.)
 Парватаў Я.—170 (крыт.)
 Парнасец—98 (крыт.)
 Парфёнаў В.—498 (крыт.)
 Пасаў Я.—420, 421
 Аб ім: 420
 Паслядовіч М.—137, 422-
 424
 Аб ім: 137, 422
 Паспалееў Л.—324 (пер.)
 Патапенка Г.—19 (крыт.)
 Паўлава В.—19 (крыт.)
 Паўлюкоўскі—465 (крыт.)
 Пацехін В.—455 (рэжыс. ка-
 мент.)
 Пашкевіч Н.—144, 145, 150,
 264, 270, 305, 325 (крыт.)
 Пепяляеў В.—185 (крыт.)
 Перкін Н.—113, 265, 271, 290
 (крыт.)
 Пестрак П.—268 (крыт.)
 Піатуховіч М.—1 (крыт.)
 Пікулеў І.—246, 268, 286-288,
 432, 464, 530 (пер.)
 Піменаў В.—145, 266, 270, 305,

309, 365, 603, 606, 610, 615,
 621, 636, 670, 675 (крыт.)
 Піятухоўская Р.—145 (крыт.)
 Платон Б.—325 (крыт.)
 Плаўнік С. Я., гл. Бяду-
 ля З.
 Плятнёў А.—19 (крыт.)
 Папова В.—309 (крыт.)
 Поташ М.—157 (крыт.)
 Пракопчык Г.—296 (крыт.)
 Пракоф'еў А.—87-90, 135, 285,
 287 (пер.)
 Прышчэпчык В.—270 (крыт.)
 Пуцінцаў Н.—202 (крыт.)
 Пчолкін Л.—309 (крыт.)
 Пшыркоў Ю. С.—258, 271, 305
 (крыт.)
 Пюнкель А.—264 (пер.)
 Пянкрат П.—425
 Пяткевіч З.—284 (крыт.)
 Пятрова Н.—89 (крыт.)
 Пятровіч С.—32, 85, 89, 109,
 110, 145, 252, 253, 286, 305,
 309, 325, 328, 372, 373-375,
 377-380, 383-387, 469, 504,
 524, 540, 542, 684, 685, 696,
 715, 720 (крыт.)
 Пятроўскі Я.—426
 Пятушкоў В.—270 (пер.)

Р

Р.—488, 496 (крыт.)
 Р. А.—278 (крыт.)
 Р-н І.—387 (крыт.)
 Р-н Ц.—49 (крыт.)
 Рабiнянц Н.—270 (крыт.)
 Рабiчаў І.—530 (крыт.)
 Равенскіх Б.—305, 675 (крыт.)
 Рагавер А.—270 (крыт.)
 Радзевіч Л., гл. Родзевіч Л.
 Раеўскі А.—504 (крыт.)
 Раждзевенскі В.—239, 288
 (пер.)
 Ражкоў Н.—258 (крыт.)
 Радзiнскі Г.—286 (крыт.)
 Ракоўскі Л.—255, 286 (пер.)
 Рамановіч Я. (Рамано-
 віч А.; Романович Е.)—
 427-436
 Крыт.: 69, 81, 136, 145, 148,
 149, 159, 252, 270, 271, 286, 288,

- 290, 293, 305, 309, 328, 332,
366, 414, 464, 465, 524, 530,
540, 558, 568, 586, 609, 625,
627, 642, 655, 663, 667, 684,
693, 697, 700, 703
Рэд.: 712
Аб ім: 427, 431-436
Раманоўскі М. К., гл. Чорны К.
Раскін С.—295 (крыт.)
Рахленка Л.—436а
Крыт.: 265, 268, 325, 671
Аб ім: 436а
Ржэцкая Л.—570, 688 (крыт.)
Рогава А.—414 (крыт.)
Родаў С.—285 (пер.)
Родзевіч Л. (Мікула
Грымот)—437-445
Аб ім: 437, 439
Розанаў І.—87 (склад.)
Ром Л.—161 (крыт.)
Рубакін Н.—446
Рубашоў М.—14 (пер.)
Рубіс Л.—89, 144 (крыт.)
Рубцоў А.—268, 271 (крыт.)
Рудзько Ю.—447, 448
Крыт.: 533
Аб ім: 447, 448
Руднеўскі Б.—286 (крыт.)
Рудніцкі К.—325 (крыт.)
Рузаў Р.—145, 413 (крыт.)
Рунец П.—449, 450
Рутштэйн К.—247 (рэжыс. ка-
мент.)
Рыбакоў Н.—185, 202, 327
(крыт.)
Рыжова В.—180 (крыт.)
Рыклін Г.—271 (пер.)
Рылько А.—451-462
Аб ім: 462
Рыўкін Я.—270 (крыт.)
Рэзнік І.—541 (крыт.)
Рэлес Р.—318-322
- С**
- Сабаленка Р.—255, 270, 271
(крыт.)
Сабалеўскі А.—26, 69, 70, 88,
89, 113, 148, 150, 228, 266,
267, 270, 271, 286, 307, 309,
325, 383, 434, 465, 530, 541,
542, 628, 638, 644, 679, 680,
684, 690, 694, 719, 733, 740
(крыт.)
Савіч Г.—463
Савіч Я.—463
Садоўскі Я. (Садовский Е.)—
271 (крыт.)
Сакалова І.—328 (крыт.)
Сакалова Н.—21 (крыт.)
Саковіч І.—172 (крыт.)
Сакольскі І.—268 (крыт.)
Салавей Л.—447, 448 (крыт.)
Саладоўнікаў А.—286 (крыт.)
Салаўеў В.—109, 504 (крыт.)
Самойла В.—284 (крыт.)
Самуйлёнак Э.—464, 465
Аб ім: 464, 465
Саннікаў А. (Санников О.)—
102, 107, 267, 271, 286, 290,
377, 387, 437, 644, 684, 736
(крыт.)
Саннікаў К.—67, 140, 268, 325,
464, 465, 469, 659 (крыт.)
Сапак В.—305 (крыт.)
Сапун А.—270 (крыт.)
Сачун.—47, 100
Сая К.—309 (крыт.)
Свірыдаў С.—446-469
Аб ім: 469
Святляк Я.—286 (крыт.)
Сегедзі А.—90, 135, 174, 253,
268, 271, 464 (крыт.)
Семяновіч А.—47; 55, 69, 254,
257, 258, 271, 286, 287, 437,
630, 640, 643, 644, 648
(крыт.)
Семяняка Ю.—38 (кампазіт.)
Сергіевіч М.—470
Сімановіч Д.—541 (крыт.)
Сімукоў А.—309 (крыт.)
Сіўцоў І.—402 (пер.)
Скарына, Георгі (Скарына,
Францішак) — 239 (аб ім)
Скібнеўскі А.—65, 288, 290, 623,
662, 664, 673, 701
(крыт.)
Скрыган Я. (Відук Я.)
—471
Скрыпка М.—472-479
Скульскі Г.—145 (крыт.)
Слепян С.—290 (крыт.)
Слесарэнка А.—286 (крыт.)

Сляпян С.—288, 290 (крыт.)
 Смаль В.—286, 757, 758 (крыт.)
 Смільгіс Э.—145 (крыт.)
 Смолкін М.—239 (крыт.)
 Смольскі Б.—38, 54, 290, 750,
 752, 754 (крыт.)

Сожын А.—464 (крыт.)
 Сокал Б.—480, 481
 Сокал В.—157 (крыт.)
 Соцаў П.—288 (крыт.)
 Співак М.—331, 639 (крыт.)
 Спірыдонава А.—271 (крыт.)
 Станкевіч В., гл. Палескі В.
 Старобінскі С., гл. Хведаро-
 віч М.

Стары М.—554 (крыт.)
 Стары журналіст—431 (крыт.)
 Сташэўскі В.—482-497
 Аб ім: 483, 484, 486, 488, 490,
 493, 495-497

Стракапытаў—39, 331 (аб ім)
 Стральцоў Б.—180, 252, 309
 (крыт.)

Стральцоў М.—321 (пер.)
 Струнін А.—543 (крыт.)
 Стэльмах У. (Стель-
 мах В.)—499-502
 Крыт.: 81, 270, 305, 327, 387,
 540, 684, 685, 687, 689, 699,
 718 (крыт.)
 Склад.: 675
 Рэд.: 712

Стэфанскі Г.—498
 Аб ім: 498

Сурскі А.—68, 171 (крыт.)
 Сурыкаў Ю. М.—503
 Сухадольскі В.—271, 305
 (крыт.)

Сухарукаў І.—173 (крыт.)
 Сухарэвіч В.—271 (крыт.)
 Сучкоў І.—270 (крыт.)
 Сушко П.—270, 413, 675
 (крыт.)

Сушыньскі Я.—286 (крыт.)
 Сцепанюк Б.—366 (пер.)
 Сцёпін С. М.—668 (крыт.)
 Сцяпанавя Р.—735 (крыт.)
 Сямёнава І.—325 (крыт.)
 Сямёнаў Б.—135 (крыт.)
 Сяргейчык Ц. (Сергейчик Т.)
 —135, 682, 691 (крыт.)

Т

Т...—98, 103 (крыт.)
 Табайнік Б.—140 (крыт.)
 Таніна—21 (крыт.)
 Таран Ю.—148 (крыт.)
 Тарасаў Я.—504
 Крыт.: 68, 121, 258, 270, 361
 Аб ім: 504
 Тарасевіч Г.—44
 Крыт.: 109, 731, 757, 758
 Татур М.—235 (пер.)
 Таў., Мік.—544 (крыт.)
 Таўбе М.—140 (крыт.)
 Тох.—104 (крыт.)
 Траецкі А.—505
 Туманаў І.—675 (крыт.)
 Тупяневіч Ю.—506
 Тычына П.—286 (пер.); 286
 (рэд.)
 Тэлечан А.—676 (крыт.)

У

Уладамірскі У. (Владамірскі
 У.) 264 (рэд.)
 Уладзіміраў В.—507
 Уладзіміраў Ул.—89, 268, 271
 (пер.)
 Уласенка А.—239 (крыт.)
 Уліцын—508
 Усеволжскі І. (Всевожский-
 И.)—293 (перапрац.)
 Усікаў Я.—150, 263, 265, 268-
 271, 286, 290, 649, 675
 (крыт.)
 Ушакоў А.—271 (крыт.)

Ф

Фадзееў А.—89, 284 (крыт.)
 Файнберг Р.—290 (крыт.)
 Фальковіч Б.—90 (крыт.)
 Фельдман З.—325 (крыт.)
 Фёдараў В.—271 (крыт.)
 Фёдараў І. М., гл. Маўр Я.
 Філатаў Б.—89 (крыт.)
 Фралоў В.—170, 271 (крыт.)
 Фрунзе М. В. (Міхайлаў
 М. В.)—67, 138 (аб ім)
 Фрэнкель Г.—38 (крыт.)

Х

- Хадзееў К. — 148 (крыт.)
 Хазанскі У. (Хазанскі В.) — 174
 Крыт.: 144, 252, 253
 Аб ім: 174
 Хазееў І. — 148 (крыт.)
 Халацян Л. — 332 (крыт.)
 Ханюцін Ю. — 145 (крыт.)
 Харкевіч В. — 19 (крыт.)
 Харкоў П. — 122, 689 (крыт.)
 Харунжая О. — 329 (пер.)
 Хаўрутовіч А. — 437 (крыт.)
 Хведаровіч М. (Чарнушэвіч М. Ф., Старобінскі С.) — 202, 464, 465 (крыт.)
 Херсонскі Х. — 380, 524 (крыт.)
 Хоміч А. — 540 (крыт.)
 Хрысціч М. — 533 (крыт.)

Ц

- Царанкоў Л. — 264, 270, 649 (крыт.)
 Цікавы Я. — 509
 Цікоцкі М. — 270 (крыт.)
 Цікоцкі Я. (Цікоцкі А.; Тікоцкый Е.) — 38, 530, 751 (крыт.)
 Цімошак М. — 328 (крыт.)
 Цімскі В. — 271 (крыт.)
 Цітава А. — 510

Ч

- Чавускі М. (Вірня Л.) — 511-520
 Чанін В. — 5, 21 (крыт.)
 Чар.-Бэн.—51, 141, 377 (крыт.)
 Чарнушэвіч М. Ф., гл. Хведаровіч М.
 Чарняўскі Я.—530, 533, 535 (крыт.)
 Чарот М. (Кудзелька М.) — 521-526
 Крыт.: 383
 Аб ім: 522-524, 526
 Чарэмны А. С. — 284 (ліст да яго)
 Чаўскі М., гл. Чавускі М.

- Чорны К. (Раманоўскі М. К.) — 528—535
 Крыт.: 90, 533, 557, 563, 578 (крыт.)
 Аб ім: 530, 533-535
 Чыаўрэлі М. — 270 (крыт.)
 Чыркоў Б.—89, 675 (крыт.)
 Чэк. Ф. — 305 (пер.)
 Чэкалі А. — 270 (пер.)

Ш

- Шаблінскі П. — 537-539
 Крыт.: 148, 264
 Шавялёва Н. — 8 (пер.)
 Шалгуноўскі В. — 270 (крыт.)
 Шалуташвілі Н. — 270 (крыт.)
 Шамякін І. — 540-543
 Аб ім.: 540, 541, 543
 Шапіра — 145 (крыт.)
 Шарapaў А. — 135 (пер.)
 Шарахоўскі Я. — 266, 629 (крыт.)
 Шатаран М. — 325 (крыт.)
 Шатаў П. — 264 (крыт.)
 Шаўно А. — 70, 89, 244, 253, 324 (крыт.)
 Шаўчэнка, Тарас — 242 (аб ім)
 Шашалевіч В. — 544-547
 Аб ім: 544
 Шварц Е. — 271 (пер.)
 Швейдэль С.—135, 464 (крыт.)
 Шмыроў М. Ф. (Бацька Мінай) — 297 (аб ім)
 Шнэй-Красікаў — 68 (крыт.)
 Шнэйдар.—258 (крыт.)
 Штайн Г. — 305, 325 (пер.)
 Шульман М. — 383 (крыт.)
 Шумаў М. — 328 (крыт.)
 Шуткоў Ф. — 270 (крыт.)
 Шчарбатаў Г. — 548
 Крыт.: 286, 310
 Шчарбакоў Ю. — 541
 Аб ім: 541
 Шылава Е. — 185 (крыт.)
 Шыловіч Г. — 270 (крыт.)
 Шынклер Хв. (Явар) — 549
 Аб ім: 549
 Шыпаркоў А. — 217 (крыт.)

Шыцік У. — 305 (крыт.)
Шыці В. — 270 (крыт.)
Шыян А. — 34 (пер.)
Шэвіч — 378 (крыт.)

Э

Эльянаў В. — 252 (крыт.)

Ю

Юдэлевіч М. — 107, 236, 268,
295, 533, 577 (крыт.); 168
(пер.)
Юр. — 464 (крыт.)
Юрандот, Ежы. — 271 (пер.)
Юркевіч Л. М., гл. Лявон-
ны Ю.
Юрэвіч У. — 150, 290, 611
(крыт.)

Я

Я. Д. (Дыла Я.) — 378 (крыт.)
Явар, гл. Шынклер Хв.
Язылец Н. — 729 (крыт.)
Якаўлеў Б. — 54, 55, 89 (пер.)
Якаўлеў С. — 550
Крыт.: 325
Якімовіч А. — 551, 552
Крыт.: 89
Якубоўскі Э. — 89 (крыт.)
Ярок М. — 290 (крыт.)
Ярош М. — 70, 284-290, 332,
522-524, 526, 540 (крыт.)
Ясакар, гл. Бядуля З.
Яўгеньеў Е. — 464 (крыт.)
Яўменаў Ф. — 325 (крыт.)
Яфрэмаў Л. — 270 (пер.)
Яценчук — 723 (крыт.)

Паказальнік назваў п'ес

(Лічбы паказваюць парадкавыя №№ запісаў у бібліяграфіі)

А

- «А вербы шумелі» Я. Купалы — 286 (у заўвагах)
«А куды ж нам падзецца» К. Губарэвіча — 143
«А ўсё ж, распяваю...» Р. Қобца — 245
«А ўсё праз гітару» П. Шаблінскага — 537
«А хлопчык мог патануць...» («Прабач, пляменнічак») А. Махнача — 336
«А я сам, а я сам...» П. Пянкраты — 425
«Абноўкі» А. Рылька — 451
«Абы ціха» А. Дзялендзіка — 184
«Агні Палесся» М. Блісцінава — 39
«Адвечная песня» Я. Купалы — 284
«Адзін з многіх» Н. Рубакіна — 446
«Адзіная дачка» А. Куліка — 283
«Адзінота» Я. Васілёнка — 64
«Аднойчы вечарам» М. Бярозкі і С. Сплашнова — 56 (у падрадк. заўвагах)
«Аднойчы ў паходзе» А. Махнача — 337
«Адплата» М. Қлімковіча — 238
«Адплата» («Родная маці») М. Алтухова — 19
«Адэлін цуд» М. Панова — 419 (у заўвагах)
«Акрываўлены падатак» («Белы вянок») У. Галубка — 95
«Аксеня Чадавецкая» К. Чорнага — 528
«Актывіст» П. А. Ісаенкі — 230
«Акцыі» Л. Вірні (М. Чавускага) — 72 (у падрадк. заўвагах)
«Алазанская даліна» К. Губарэвіча і І. Дорскага — 144
«Алёша прыехаў» Г. Ісачанкі — 231
«Амерыканскі госць» М. Алтухова — 3
«Андрэй Лабанаў» А. Гутковіча і Ф. Қазоўскай — 170
«Антон» М. Гарэцкага — 124
«Антось Лата» Я. Коласа — 254
«Анюта» Л. Гатальскай — 131
«Апошняя спатканне» У. Галубка — 93
«Апошняя варажба» У. Краўчанкі — 272
«Апраметная» В. Шашалевіча — 544
«Архангелы з крэсаў» В. Сташэўскага — 482

- «Асобнае даручэнне» С. Дворнікава — 181
 «Атрута» М. Гарэцкага — 125
 «Ачуняў» Х. Мальцінскага і Р. Рэlesa — 318

Б

- «Бабуля памагла» Х. Мальцінскага і Р. Рэlesa — 319
 «Бабы-ліхадзейкі» («Ліхадзеі») У. Галубка — 93 (у заўвагах)
 «Базылевічава сям'я» К. Чорнага — 529
 «Балбатун» Я. Маўра — 333
 «Бальшавіцкая вясна» І. Гурскага — 154
 «Бацька і сын» В. Сташэўскага — 483
 «Бацька Камлюк і яго дзеці» М. Чавускага (Л. Вірні) — 511 (у заўвагах)
 «Бацькаў наказ» А. Махнача — 338
 «Бацькаўшчына» К. Чорнага — 530
 «Бегуны» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
 «Без п'едэстала» М. Алтухова — 4а
 «Безвыходнае становішча» М. Алтухова — 4
 «Белае і чорнае» П. Данілава — 178
 «Белая зброя» У. Галубка — 94
 «Белы вянок» У. Галубка — 95
 «Белыя галубы» У. Краўчанкі — 273
 «Белыя ружы» М. Зарэцкага — 198
 «Беспрытульныя» В. Сташэўскага — 484
 «Бітва ў космасе» М. Гамолкі — 109
 «Блакада» А. Якімовіча — 551
 «Блуд» («Пан Сурынта») У. Галубка — 103
 «Блуднікі» Л. Родзевіча (Мікулы Грымота) — 437

- «Баярышняя Маня і Сенька-разбойнік» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
 «Браты ва Хрысце» У. Няфёда — 394
 «Брэсцкая крэпасць» («Цытадэль славы») К. Губарэвіча — 145
 «Бунт душы» У. Галубка — (у заўвагах)
 «Бывайце здаровы!» Э. Валасевіча — 57
 «Былое» У. Галубка — 93 (у заўвагах)
 «Бязвінная кроў» У. Галубка — 96

В

- «В лесном поселке» А. Куліка — 283
 «В ночь под Новый год» Л. Вірні (М. Чавускага) — 72 (у падрадк. заўвагах)
 «Вайна вайне» («Вайна да пабеднага канца», «Пламя в окопах») Я. Коласа — 255
 «Вайна да пабеднага канца» («Вайна вайне»; «Пламя в окопах») Я. Коласа — 255
 «Валодзеў гальштук» К. Крапівы — 262
 «Валодзя Вярбіцкі» І. Гурскага — 155
 «Васіль Хмель» («Фанарык») У. Галубка — 108
 «Вельзевул» У. Корбана — 259
 «Вернасць» А. Бачылы — 37
 «Ветрагоны» («Хціўцы»; «Дваяжонцы») У. Галубка — 97
 «Віно бушуе» М. Грамыкі — 139
 «Вір» Я. Рамановіча — 427
 «Віхор на балоце» М. Зарэцкага — 199
 «Вова в отпуске» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
 «Вова прысposобілся» Е. Міровіча — 372

- «Вова-рэвалюціонер» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
 «Воўк» М. Грамыкі — 139 (у заўвагах)
 «Воўчыя ночы» В. Шашалевіча — 545
 «Врач-гадалка» М. Скрыпкі — 478
 «Второе знакомства» М. Гарулёва — 121
 «Вы нас не разлучыце» В. Зуба — 204
 «Выбачайце, калі ласка!» («Камні в печени») А. Макаёнка — 305
 «Выбух» М. Алтухова і М. Гарулёва — 5
 «Выгнанне блудніцы» І. Шамякіна — 540
 «Вызваленне» К. Чорнага — 531
 «Выздараўленне» В. Зуба — 205
 «Выклік багам» («Чатыры крыжы на сонцы») А. Дзялендзіка — 185
 «Выздоровел» Х. Мальцінскага і Р. Рэlesa — 315 (у заўвагах)
 «Выпрабаванне» (1956) В. Зуба — 206
 «Выпрабаванне» (1959) В. Зуба — 207
 «Выпраўленаму верыць» М. Алтухова — 6
 «Выратаванае шчасце» М. Панова — 419 (у заўвагах)
 «Вышыня 88» В. Зуба — 208
 «Вяселле» В. Гарбацэвіча — 110
 «Вячыстая слава» П. Ісаенкі — 230 (у заўвагах)

Г

- «Галоўная стаўка» К. Губарэвіча — 146
 «Ганка» («Ні тая, ні другая»), У. Галубка — 98
 «Гапон і Любачка» М. Гарэцкага — 126

- «Гарачае сэрца» М. Паслядовіча — 422
 «Гарачы віхор» В. Сташэўскага — 485
 «Гарачыя галовы» У. Краўчанкі — 274
 «Гарачыя пірагі» В. Палескага — 412
 «Георгі Скарына» М. Клімковіча — 239
 «Герой» Я. Рамановіча — 427 (у заўвагах)
 «Глядзі ў корань» М. Сергіевіча — 470 (у заўвагах)
 «Год дзевяцьсот семнаццаты...» («Год здзяйснення») П. Васілеўскага — 67
 «Год здзяйснення» («Год дзевяцьсот семнаццаты...») П. Васілеўскага — 67
 «Голос сэрца» («Змацаваны крывёй») У. Няфёда — 395
 «Гонар» М. Паслядовіча — 423
 «Гора чубатае» А. Рылька — 452
 «Горад у полімі» Я. Рамановіча — 428
 «Госць з таго свету» М. Алтухова — 3 (у заўвагах)
 «Графіня Эльвіра» Е. Міровіча — 373.
 «Гром з яснага неба» А. Рылька — 453
 «Гронка вінаграду» Х. Мальцінскага і Р. Рэlesa — 320
 «Груганы» У. Галубка — 93 (у заўвагах)
 «Гусі-лебеді» («Добро всегда побеждает») І. Барашкі — 34
 «Гута» Р. Кобеца — 246
 «Гэта было ў Магілёве» Я. Тарасава — 504
 «Гэта было ў Мінску» А. Кучара — 296

Д

- «Да новага жыцця» Л. П. — 299

- «Да пары збан ваду носіць...» («Пампушка») А. Махнача — 339
- «Дадому» М. Скрыпкі — 472 (у заўвагах)
- «Даеш Волгу» Б. Макарацава — 313
- «Дажынкi» М. Чарота (М. Кудзелькі) — 521
- «Далёкая песня» К. Губарэвіча — 147
- «Далоў паноў» Л. Родзевіча — 437 (у заўвагах)
- «Данілка і Алеська» М. Чарота (М. Кудзелькі) — 522
- «Дарагі госьць» У. Краўчанкі — 275
- «Дарагі госьць» Ю. Рудзька — 447
- «Дарагія госьці» У. Галубка — 93 (у заўвагах)
- «Дарэмны перапалох» М. Алтухова — 7
- «Два жаніхі» А. Гаротнага — 114
- «Два капітаны» М. Алтухова — 8
- «Два капітаны» В. Зуба — 209
- «Дваяжонцы» («Ветрагоны»; «Хціўцы») У. Галубка — 97
- «Джюконда найдзена» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
- «Дзве сілы» Ц. Гартнага — 117
- «Дзве сяброўкі» («Таварыш Андрэй») Я. Рамановіча — 435
- «Дзе тонка, там і рвецца» М. Чавускага (Л. Вірні) — 76, 511
- «Дзе чорт умяшаецца» А. Махнача і М. Бярэзінскага — 341
- «Дзед і жораў» В. Вольскага — 87
- «Дзед Мароз-разгадчык» Х. Мальцінскага — 315
- «Дзень ураджая» і Барашкі — 35
- «Дзесці на Алтаі» А. Махнача — 340
- «Дзеці розных народаў» В. Зуба — 210
- «Дзівосы на калёсах» П. Данилава — 179
- «Дзірка» Р. Падневіча — 411
- «Дзіўны дом» П. Васілеўскага — 68
- «Дзіця вуліцы» У. Галубка — 93 (у заўвагах)
- «Дзяўчына з камвольнага» А. Дзялёндзіка — 186
- «Дні нашага нараджэння» І. Мележа — 365
- «Добро всегда побеждает» («Гуси-лебеди») І. Барашкі — 34
- «Добры вечар» У. Ігнатава — 229
- «Добры вечар» У. Краўчанкі — 276
- «Доля мужыка» У. Галубка — 93 (у заўвагах)
- «Домна Ігнатаўна змагаецца» С. Свірыдава — 466 (у заўвагах)
- «Досвіткі» Л. Родзевіча — 438
- «Другая абарона» В. Зуба — 211
- «Дружная сям'я» В. Зуба — 212
- «Дрыгва» І. Гурскага — 156
- «Душагубы» («Чорная душа») У. Галубка — 99
- «Д'яблы капыты» М. Алтухова — 9

Ж

- «Жаніх з сюрпрызам» П. Шаблінскага — 537 (у заўвагах)
- «Жаніхі» («Марцовыя кавалеры») У. Галубка — 93 (у заўвагах)
- «Жартаўлівы Пісарэвіч» М. Гарэцкага — 127
- «Женатый мэфистофель» («Мэфистофель в интересном положении») Е. Міровіча — 381.

- «Жывы прыклад» Б. Сокала — 480
- «Жыццё патрабуе» («Будні сакратара райкома») А. Макаёнка — 306
- «Жыць на гэтым свеце» У. Няфёда — 396
- 3
- «3 драмы» К. Чорнага — 532
- «3 дымам-пажарам» А. Ляжневіча (А. Бяздольнага) — 303
- «3 крыжам на галгофу» М. Скрыпкі — 473
- «3 народам» К. Крапівы — 263
- «3 носам» Э. Валасевіча — 58
- «3 пад ярма прыгону» («Панскі гайдук») Н. Бываеўскага — 51
- «3 перцам, але са шчырым сэрцам» М. Чавускага (Л. Вірні) — 512
- «3 хворай галавы на здаровую» Э. Валасевіча — 59
- «3 чырвоным сцягам» А. Пальчэўскага — 415
- «За ваша здароўе...» А. Махнача — 342
- «За вітрынай» П. Ісаенкі — 230 (у заўвагах)
- «За вушка іх ды на сонейка!» А. Махнача — 343
- «За двума зайцамі» П. Бондарава і Г. Тарасевіча — 44
- «За калгас» Я. Мазуркевіча — 304
- «За лясамі дрымучымі» А. Вольскага і П. Макаля — 85
- «За мураванай сцяной» У. Галубка — 93 (у заўвагах)
- «За шчасце, за волю...» («Перад бурай») А. Махнача — 353
- «Забастоўшчыкі» Я. Коласа — 256—
- «Забуйся падперазацца» У. Галубка — 93 (у заўвагах)
- «Завочнік» М. Алтухова — 10
- «Завяўшыя кветкі» У. Галубка — 93 (у заўвагах)
- «Загробная дысцыпліна» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
- «Задача» Х. Мальцінскага і Р. Рэlesa — 315 (у заўвагах)
- «Законны повод» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
- «Залатая рыбка» У. Галубка — 93 (у заўвагах)
- «Залаты бог» У. Галубка — 93 (у заўвагах)
- «Залёты дзяка» У. Галубка — 105
- «Заложнікі» А. Кучара — 297
- «Замок падвёў» А. Махнача — 344
- «Запрашэнне» П. Ісаенкі — 230 (у заўвагах)
- «Запяюць верацёны» Е. Міровіча — 374
- «Зарука шчасця» Л. Марушкі — 323
- «Засеўная» Б. Крамскага — 260
- «Зацікаўленая асоба» К. Крапівы — 264
- «Збянтэжаны жаніх» Г. Шчарбатава і П. Весялова — 548
- «Збянтэжаны Саўка» Л. Родзевіча — 439
- «Згублены сын» («Лявоніха») П. Данілава — 180
- «З'ездзілі ў Крым» Ю. Тупаневіча — 506
- «Землякі» А. Рылька — 454
- «Землякі» М. Скрыпкі — 472
- «Злавацца не трэба» В. Зуба — 213
- «Зламаная іголка» А. Пальчэўскага — 416
- «Змацаваны крывёй» («Голос сэрца»). У. Няфёда — 395
- «Змітрок з высокай буды» М. Грамыкі — 139 (у заўвагах)
- «Змрок» В. Шашалевіча — 544 (у заўвагах)
- «Знайшоў выйсце» В. Зуба — 214

- «Знойдзены кут» У. Краўчанкі — 277
 «Зорка Венера» М. Алтухова і Б. Бур'яна — 11
 «Зямляк» М. Алтухова і П. Віхрова — 12

I

- «Грынка» («У апошнюю ноч») К. Чорнага — 533
 «Искры былога кахання» У. Галубка — 93 (у заўвагах)

K

- «Каб людзі не журыліся» («Самі з вусамі») А. Макаёнка — 307
 «Кавалі» Л. Родзевіча — 440
 «Каваль-ваявода» Е. Міровіча — 375
 «Какой нахал!» Е. Міровіча — 376
 «Калі дзядзька гаворыць праўду» А. Вольнага — 82
 «Калі зацвітаюць сады» В. Палескага — 413
 «Калі любіш» («Прызнанне») М. Гарулёва — 122
 «Калі ты чалавек» («Твой светлы шлях») А. Маўзона — 324
 «Калі ўсё не так» М. Алтухова — 13
 «Калыханка» Л. Родзевіча — 437 (у заўвагах)
 «Калючая ружа» А. Бачылы — 38
 «Каля дуба» С. Свірыдава — 466
 «Каля лісяй нары» Ф. Альшэўскай — 27
 «Каля тэрасы» М. Грамыкі — 140
 «Камні в печени» («Выбачайце, калі ласка») А. Макаёнка — 305
 «Камсамолка Галя» Я. Цікавага — 509
 «Камяні на дарозе» Я. Рамановіча — 430
 «Камяніца» М. Міцкевіча — 389
 «Канстанцін Заслонаў» А. Маўзона — 325
 «Канец дружбы» К. Крапівы — 265
 «Кансіліум» Б. Гузарэвіча — 151
 «Кантракт, альбо усё добра будзе» Я. Рамановіча — 436
 «Канчане—суседзі мае» («Над хвалямі Серабранкі») І. Козела — 252
 «Капітанская дачка» Я. Рамановіча — 429
 «Кара» («Лёгкая перамога») В. Зуба — 215
 «Каралеўскі гамбіт» Я. Васілёнка — 65
 «Кар'ера таварыша Брызгаліна» Е. Міровіча — 377
 «Кастрычнік» М. Бліцінава — 40
 «Кастусь Каліноўскі» А. Міровіча — 378
 «Катавасія брата Гарвасія» А. Астрэйкі і Р. Кобеца — 30
 «Кацярына» В. Сташэўскага — 486
 «Кацярына Жарнасек» М. Клімковіча — 240
 «Качагары» І. Гурскага — 157
 «Каштоўны скрутак» М. Лупскава — 300
 «Кветка папараці» К. Буйлы — 46
 «Кветка Цянь-Шаня» М. Горцава і М. Паслядовіча — 137
 «Квяцісты паркаль» М. Алтухова — 14
 «Кемліваць правівлі» А. Махнача — 345
 «Кінс-мінс-фош-о граф» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
 «Клад» І. Гурскага — 158
 «Ключы» А. Міклуша — 369
 «Князь Качаргін» У. Галубка — 93 (у заўвагах)
 «Колькі вярвачку ні віць...» («Як вярвачку ні віць...») А. Рылька — 455

- «Колькі вярвачы ні віцца...»
Э. Валасевіча — 57 (у падрад. заўвагах).
- «Конскі партрэт» Л. Родзевіча — 441
- «Контратака» Д. Курдзіна — 292
- «Король воздуха» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
- «Кот у мяшку» А. Рылька — 456
- «Краб» У. Галубка — 101
- «Кравецкія» Ю. Рудзька і В. Стэльмаха — 447 (у заўвагах)
- «Красуйся і ў шчасці жыві!» М. Чавускага (Л. Вірні) — 513
- «Крутоверстов и сын» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
- «Крушэнне рэнегатаў» У. Стэльмаха — 499
- «Крывая аблона» («Чаму замоўк гармонік над Дзвіной») Я. Рамановіча — 431
- «Крымінальная справа» А. Макаёнка — 308
- «Крыніцы» І. Шамякіна і Ю. Шчарбакова — 541
- «Кто виноват» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
- «Куды ідзеш, Сяргей?» А. Маўзона — 326
- «Куда, куда вы удалились...» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
- «Кулацкае сіло» А. Дабравольскага — 175
- «Кулінарыя жыцця» Э. Валасевіча — 60
- «Культурная цёшча» У. Галубка — 93 (у заўвагах)
- «Кума кумцы па сакрэту» Л. Вірні (М. Чавускага) — 72 (у заўвагах)
- «Купалле» С. Музыкі — 392
- «Курачая рэспубліка» Э. Самуйлёнка — 464 (у заўвагах)

Л

- «Лекары і лекі» А. Гаротнага — 115
- «Ленінцы» М. Блісцінава — 41
- «Лета» К. Чорнага — 534
- «Лёгкая перамога» («Кара») В. Зуба — 215
- «Лёгкі заробтак» А. Махнача — 336 (у заўвагах)
- «Лёс таварыша» М. Бязозкі і С. Сплашнова — 56 (у заўвагах)
- «Линия жизни» («Моя дочь») М. Гарулёва — 123
- «Ліпавічок» У. Галубка — 102
- «Ліхадзеі» («Бабы-ліхадзейкі») У. Галубка — 93 (у заўвагах)
- «Любоў, Надзея, Вера...» П. Васілеўскага — 69
- «Людзі» У. Галубка — 93 (у заўвагах)
- «Людзі і д'яблы» К. Крапівы — 266
- «Ля вогнішча» А. Махнача — 346
- «Ля кастра» В. Зуба — 216
- «Ля птушніка» Х. Мальцінскага і Р. Рэса — 321
- «Ля разбітага карыта» У. Няфёда — 397
- «Лявоніха» («Згублены сын») П. Данілава — 180
- «Лявоніха на арбіце» А. Макаёнка — 309
- «Лясун» М. Алтухова — 15

М

- «Мадам Іёнаўна» А. Махнача — 347
- «Маленькая Анжаліна» В. Сташэўскага — 487
- «Маленькая хмарка» М. Клімковіча — 241
- «Мамаша лучше знает» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
- «Мамчын сын» Б. Сокала — 481
- «Марат Казей» В. Зуба — 217

Н

- «Марцовыя кавалеры» («Жаніхі») — 93 (у заўвагах)
«Маці» І. Гурскага — 159
«Маці» А. Міклуша — 370
«Машэка» В. Вольскага — 88
«Машэка» Е. Міровіча — 380
«Мая жонка, я і карова» («Лявоніха на арбіце») А. Макаёнка — 309
«Мая хата з краю» У. Няфёда — 398
«Междубурье» Д. Курдзіна — 293
«Мефистофель в интересном положении, или Женатый мефистофель» Е. Міровіча — 381
«Мигрень» Р. Қобеца — 245 (у заўвагах)
«Мікітаў лапаць» М. Чарота (М. Кудзелькі) — 523
«Мікола Гоман» В. Сташэўскага — 482 (у заўвагах)
«Міколка» А. Вольнага — 83
«1.000.000 рублей» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
«Мілы чалавек» К. Крапівы — 267
«Мост» У. Краўчанкі — 278
«Мост» Я. Рамановіча — 432
«Мох» М. Блісцінава — 42
«Моя дочь» («Линия жизни») М. Гарулёва — 123
«Мужычае шчасце» У. Галубка — 93 (у заўвагах)
«Музыка Цвілеўскі» В. Сташэўскага — 488
«Мурын бор» П. Ісаенкі — 230 (у заўвагах)
«Мугэрка» М. Гарэцкага — 128
«Мушка-Зелянушка і камарык-насаты тварык» М. Міцкевіча — 388
«Мы будзем жыць» А. Махнача — 348
«Мяне забілі фашысты...» («Товарищ партизан») А. Махнача — 349
- «На варце» І. Гурскага — 160
«На варце» В. Сташэўскага — 489
«На Віленскім шляху» М. Клімковіча — 242
«На вялікай хвалі» («Прамень будучыні») В. Віткі (Ц. Крысько) — 80
«На дарозе жыцця» Я. Колаца — 257
«На досвітку» А. Макаёнка — 310
«На другі дзень» М. Скрыпкі — 472 (у заўвагах)
«На другі дзень» В. Сташэўскага — 490
«На заставе» Р. Қобеца — 247
«На крутым павароце» К. Губарэвіча — 148
«На крэсах усходніх» І. Гурскага — 161
«На Купалле» М. Чарота (М. Кудзелькі) — 524
«На курорце» У. Галубка — 93 (у заўвагах)
«На небоскребе» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
«На папасе» Я. Купалы — 285
«На парозе жыцця» У. Няфёда — 399
«На платформу» В. Сташэўскага — 482 (у заўвагах)
«На пэўным шляху» С. Якаўлева — 550
«На скрыжаванні дарог» М. Клімковіча — 243
«На стыку» Ц. Гартнага — 118
«На ўскраіне сяла» М. Алтухова — 16
«На ўсход!» С. Музыкі — 393
«На фронце» Я. Пятроўскага — 426
«На чым баку» Ф. Альшэўскай — 28
«На чыстую ваду» М. Панова — 419

- «На шляхах» А. Буеўскага і І. Грайвера — 45
- «На шляху да сонца» Л. Родзевіча — 437 (у заўвагах)
- «Навагодняя сустрэча» М. Скрыпкі — 474
- «Навальніца будзе» А. Званка — 202
- «Наваселле» І. Гурскага — 162
- «Над Бярозай-ракой» П. Глебкі — 135
- «Над Нёманам» М. Грамыкі — 141
- «Над светлай Шчарай» У. Краўчанкі — 279
- «Над хвалямі Серабранкі» («Канчане — суседзі мае») І. Козела — 252
- «Нажыўся» І. Бэна — 48
- «Напор» А. Александровіча — 1
- «Насолили» У. Няфёда — 400
- «Наста Верас» Я. Рамановіча. — 427 (у заўвагах)
- «Наталля Крыўцова» А. Маўзона — 327
- «Начны бой» П. В. Быкоўскага — 52
- «Наш добры друг» У. Краўчанкі — 280
- «Наш квартэт» Х. Мальцінскага і Р. Рэлеска — 322
- «Наша любоў» Л. Кацовіча — 236
- «Нашы казыры» А. Траецкага — 505
- «Ная» М. Зарэцкага — 200
- «Не верце цішыні» І. Шамякіна — 542
- «Не забудзем» («Плата за ненависть») У. Няфёда — 401
- «Не на тым коніку» В. Зуба — 218
- «Не пераскочыўшы не кажы — гол» П. Кавалёва — 234 (у заўвагах)
- «Не пішы чорт ведае як» К. Чорнага — 535
- «Не по-товарищески» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
- «Не прапусцім» В. Зуба — 219
- «Не ревнуй!» Е. Міровіча — 382
- «Не спадзяваўся» І. Ісачанкі — 232
- «Не спяшайся, доктар, — спаткнешся» Б. Гузарэвіча — 152
- «Не ўдалося» І. Вярыгі — 91
- «Небяспечная спадарожніца» М. Алтухова — 3 (у заўвагах)
- «Недапісаны ліст» А. Махнача — 350
- «Незвычайная сустрэча» В. Зуба — 220
- «Ненадзейная апора» В. Зуба — 221
- «Неспакойныя сэрцы» А. Кучара — 298
- «Несцерка» В. Вольскага — 89
- «Нечаканае» Ю. Лявоннага — 302
- «Нечаканае знаёмства» В. Зуба — 222
- «Нечаканы госць» П. Шаблінскага — 538
- «Нечыстая сіла» Г. Сцяфанскага — 498
- «Ни к селу, ни к городу» («Пралічыўся»; «У пачатку лета») У. Няфёда — 402
- «Ні тая, ні другая» («Ганка») У. Галубка — 98
- «Нішто сабе жарты» Р. Кобеца — 248
- «Новы горад» І. Гурскага — 163
- «Новым шляхам» І. Гурскага — 164
- «Ночь миллионера» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
- «Негр-злодзей» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
- «Няхай прыходзяць» А. Махнача — 351

О

- «Огонь» В. Глазырына — 133
- «Одна семья» У. Няфёда — 403

- «Ой рана на Івана» А. Рылька—457
 «Опекуны» Е. Міровіча—372
 (у заўвагах)
 «Ордэр» М. Чавускага (Л. Вірні)—72, 514
 «Остановитесь!» («Фабрика талантов») Е. Міровіча—387
 «Осторожно: Мякишевы!» («Пад адным небам») А. Маўзона—328
 «Ошибка» А. Маліка—314
 «Ошибка Веры Игнатьевны» У. Няфёда—404

П

- «Па закліку сэрца» Э. Валасевіча—61
 «Пагібель воўка» Э. Самуілёнка—464
 «Пад адным небам» («Осторожно: Мякишевы!») А. Маўзона—328
 «Пад Барысавам» М. Клімовіча—238 (у заўвагах)
 «Пад вішнёвымі садкамі» В. Гарбацэвіча—111
 «Пад зорамі Балканскімі» М. Блісцінава—39 (у заўвагах)
 «Падарунак» М. Скрыпкі—475
 «Падкідыш» У. Галубка—93 (у заўвагах)
 «Падласая красуня» Л. Родзевіча—442
 «Пакрыўджаныя» Л. Родзевіча—443
 «Пакуль вы маладыя» І. Мележа—366
 «Палешукі» Я. Рамановіча—433
 «Палёт чмяля» В. Віткі (Ц. Крысько)—79
 «Паміж намі кажучы» М. Чавускага (Л. Вірні)—515
 «Пампушка» («Да пары збан ваду носіць...») А. Махнача—339
 «Памылка» Б. Гузарэвіча—153
 «Памылка» Я. Маўра—334
 «Памылка Кастуся» П. Кавалёва—234 (у заўвагах)
 «Памылка Міколы Таўрызава» Ю. Сурыкава—503
 «Пан Сурынта» («Блуд») У. Галубка—103
 «Панскае права» Я. Віра—71
 «Панскі гайдук» («З-пад ярма прыгону») Н. Бываеўскага—51
 «Папараць-кветка» І. Козела—253
 «Пардон» А. Махнача—352
 «Парсючок» Г. і Я. Савіч—463
 «Партрэт» Л. Вірні (М. Чавускага)—73
 «Партызаны» К. Крапівы—268
 «Пасланец» Л. Родзевіча—445
 «Пасля разлукі» А. Мацкевіча—363
 «Пастушкі» М. Чарота (М. Кудзелькі)—525
 «Патрыёты» І. Гурскага—165
 «Патэнтаваны кум» У. Галубка—93 (у заўвагах)
 «Паўлінка» Я. Купалы—286
 «Паўстанцы» А. Александровіча—2
 «Пачэсны рэйс» Хв. Шынклера—549
 «Пашанцавала» Т. Қашэля—237
 «Паядынак» В. Зуба—223
 «Паядынак» М. Скрыпкі—472 (у заўвагах)
 «Перад бурай» («За шчасце, за волю...») А. Махнача—353
 «Перад світаннем» М. Зорва—203
 «Перад сустрэчай» А. Макаёнка—311
 «Пераліцавалі» Ю. Доўгага—188
 «Перамога» А. Гаротнага—116
 «Перамога» («Хроніка нашых дзён») Е. Міровіча—383
 «Перапынак» М. Алтухова—3 (у заўвагах)
 «Перастараліся» В. Зуба—224
 «Первая победа» Е. Міровіча—372 (у заўвагах)

- «Перед восходом солнца»
М. Горцава —138
- «Першае пытанне» А. Макаёнка —312
- «Першая палучка» Х. Мальцінскага —317
- «Першая пяцёрка» Х. Мальцінскага —316
- «Першыя крокі самастойнасці»
М. Скрыпкі —472 (у заўвагах)
- «Песні наших дзён» В. Гарбачэвіча —112
- «Песня наших сэрцаў» («Што пасееш, тое і пажнеш»)
В. Палескага —414
- «Пецева сіла» А. Махнача —354
- «Пінская мадонна» У. Галубка —104
- «Піражкі з чырвонцамі» Р. Кобеца —249
- «Пісаравы імяніны» У. Галубка —105
- «Пламя в окопах» («Вайна вайне»; «Вайна да пабеднага канца») Я. Коласа —255
- «Плата за ненависть» («Не забудзем») У. Няфёда —401
- «Плытагоны» У. Галубка —106
- «Повторный визит» С. Дубравіна (С. Б. Гейца) —193
- «Подзвіг» П. Кавалёва —234
- «Помста» С. Свірыдава —467
- «Помста кулацкая» Б. Крамскага —261
- «Пошхронный или возвращенный миллион» Е. Міровіча —372 (у заўвагах)
- «Прабач, пляменнічак» («А хлопчык мог патануць»)
А. Махнача —336
- «Права на шчасце» («Шчасце»)
І. Дорскага —187
- «Праветрылі» У. Няфёда —405
- «Практыкант» М. Скрыпкі —476
- «Пралескі» М. Алтухова —17
- «Праічыўся» («Ни к селу, ни к городу»; «У пачатку лета»)
У. Няфёда —402
- «Праменчык шчасця» У. Галубка —93 (у заўвагах)
- «Прамень будучыні» («На вялікай дарозе») В. Віткі (Ц. Крысько) —80
- «Праўда і шчасце» А. Гутковіча і Ф. Казоўскай —171
- «Преступный мир» Е. Міровіча —372 (у заўвагах)
- «Проба агнём» К. Крапівы —269
- «Простая дзяўчына» К. Губарэвіча —149
- «Простыя рабочы» А. Махнача —355
- «Простыя сэрцы» М. Міцкевіча, С. Розанава і С. Заліцкага —390
- «Прымакі» Я. Купалы —287
- «Прысяга ў лесе» В. Сташэўскага —491
- «Прэпарат БЦ — кулдык»
М. Скрыпкі —477
- «Пярэдадзень» К. Чорнага —536
- «Пяюць жаваранкі» К. Крапівы —270

Р

- «Рагатка» А. Вольскага —86
- «Радзімая пляма» М. Алтухова —18
- «Разам лягчэй» Х. Жычкі —197
- «Разбітая надзея» У. Галубка —93 (у заўвагах)
- «Ранняя жамчужына» П. Глебкі —135 (у заўвагах)
- «Раскіданае гняздо» Я. Купалы —288
- «Рашаючы крок» М. Бярозкі —56
- «Рвачы» У. Галубка —93 (у заўвагах)
- «Родная кроў» П. Кавалёва —235
- «Родная маці» («Адплата»)
М. Алтухова —19

- «Родны калгас» А. Махнача — 356
 «Родныя бацькі» А. Рылька — 458
 «Рой» В. Шашалевіча — 546
 «Романы Зоры» І. Барашкі — 36
 «Rot Front» Б. Мікуліча — 371
 «Ружовы канверт» Л. Вірні (М. Чавускага) — 74
 «Рука руку мые» М. Чавускага (Л. Вірні) — 516
 «Рукапіс прафесара Волжына...» Л. Рахленкі — 436а
 «Рускія сябры» А. Лур'е — 301
 «Рыкашэт» У. Галубка — 93 (у заўвагах)
 «Рыцарь дон-Фернандо» Е. Міровіча — 384

С

- «Сакрэт перамогі» Я. Анушкіна — 29
 «Салавей» З. Бядулі — 54
 «Салаўі пяюць на волі» Я. Рамановіча — 434
 «Самі з усамі» («Каб людзі не журыліся») А. Макаёнка — 307
 «Самсон і Людміла» В. Сташэўскага — 492
 «Сапраўдны сябар» В. Зуба — 225
 «Сацыялістка» Ц. Гартнага — 119
 «Сашка-будаўнік» В. Сташэўскага — 493
 «Свавольныя зайчаняты» А. Махнача — 357
 «Свае людзі» І. Гурскага — 166
 «Сварка» І. Гурскага — 167
 «Сваты» І. Гурскага — 168
 «Сверчок» Д. Курдзіна — 294
 «Свет клінам не сышоўся» Э. Валасевіча — 62
 «Свободная любовь» Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
 «Святая тайна» Р. Кобеца — 250
 «Святло з усходу» П. Глебкі — 136
 «Святыя кураеды» А. Рылька — 459
 «Сержант Дроб» Э. Самуйлёнка — 465
 «Сигнал» У. Няфёда — 406
 «Сіла ў калектыве» П. Рунца — 449
 «Сімфонія гневу» В. Шашалевіча — 547
 «Сіні пясок» П. Рунца — 450
 «Сінія сняжынкi» М. Алтухова — 20
 «Скажы адно слова» Я. Скрыгана — 471
 «Скарб» В. Сташэўскага — 494
 «Скарына — сын з Полацка» М. Грамыкі — 139 (у заўвагах)
 «Слава дружбе» Ю. Рудзька — 448
 «Слова — свята» М. Чавускага (Л. Вірні) — 517
 «Слуга народа» У. Няфёда — 407
 «Слуцкая варона» М. Чарота (М. Кудзелькі) — 527
 «Смерць пастушка» З. Бядулі — 55
 «Смык і Шпунцік» («Смык і Капуста») А. Махнача — 358
 «Современный вампир» («Ужас времени») Е. Міровіча — 372 (у заўвагах)
 «Сон в руку» («Сон спраўдзіўся») У. Няфёда — 408
 «Сон на балоце» М. Чарота (М. Кудзелькі) — 526
 «Сон на кургане» Я. Купалы — 289
 «Сон спраўдзіўся» («Сон в руку») У. Няфёда — 408
 «Спагадлівыя бацькі» М. Чавускага — 518
 «Спаткнуўся» П. Дзюбайлы — 183
 «Спосаб нумар адзін» А. Маўзона — 329
 «Справа яе жыцця» А. Гутковіча і Ф. Казоўскай — 172
 «Спявай, вясна!» В. Сташэўскага — 495

- «Старое і новае» А. Цікавага — 510
 «Сопрацэнтны фечасан» А. Рылька—460
 «Суд» У. Галубка—107
 «Суд над трохпалёўкай» Уліцына—508
 «Суседка» А. Пальчэўскага—417
 «Сустрэча» Л. Вірні (М. Чавускага) і В. Зуба—75
 «Сустрэча» А. Пальчэўскага—418
 «Сустрэчы» А. Есакова—196
 «Сымон Карызна» М. Зарэцкага—201
 «Сымон Кудзеля» Ю. Доўгага—189
 «Сэрца на далоні» І. Шамякіна і Ю. Арынянскага—543
 «Сябры» Ю. Багушэвіча і В. Зуба—32
 «Сябры» А. Міклуша—369 (у заўвагах)
 «Сягонняшнія і даўнейшыя» К. Буйлы—47
 «Сям'я Баравых» У. Галубка—93 (у заўвагах)
 «Сярэбраная табакерка» М. Алтухова—21
 «Сярэбранікі Курта Бекера» У. Няфёда—409

Т

- «Таварыш Андрэй» («Дзве сяброўкі») Я. Рамановіча—435
 «Таварыш Барсік на хадулях» М. Чавускага (Л. Вірні)—511 (у заўвагах)
 «Тайна жалезнага скарба» М. Чавускага (Л. Вірні)—511 (у заўвагах)
 «Таўстун і меца-сапрана» М. Чавускага (Л. Вірні)—519
 «Тацянка прыехала» П. Шаблінскага—539
 «Твой светлы шлях» («Калі ты чалавек») А. Маўзона—324

- «Театр купца Епишкина» Е. Міровіча—385
 «Товарищ партизан» («Мяне забілі фашысты...») А. Махнача—349
 «Толькі так» В. Зуба—226
 «Тонкая сітуацыя» («Дзе тонка, там і рвецца»). Л. Вірні (М. Чавускага)—76
 «Торныя дарогі» У. Краўчанкі—281
 «Трактар» М. Блісцінава—43
 «Трое з аднаго каледжа» А. Маўзона—330
 «Тройка» С. Свірыдава—468
 «Тры Анны» У. Галубка—93 (у заўвагах)
 «Тры крыжыкі» У. Стэльмаха—500
 «Трэці лішні» М. Алтухова—22
 «Тутэйшыя» Я. Купалы—290
 «Тэлеграма» М. Скрыпкі—472 (у заўвагах)

У

- «У агранома» А. Вольнага—84
 «У адным клубе» У. Няфёда—410
 «У апошнюю ноч» («Грынка») К. Чорнага—533
 «У бітве вялікай» А. Маўзона—331
 «У веснавую ноч» Е. Міровіча—386
 «У даўнейшыя часы» («Машэка») Е. Міровіча—380
 «У кавалёвай хаце» Л. Родзевіча—437 (у заўвагах)
 «У калгасную галерэю» І. Ісачанкі—233
 «У купальскую ноч» М. Грамыкі—142
 «У мінулы час» І. Бэна—49
 «У навагодні вечар» («У ноч пад Новы год») В. Зуба—227
 «У навальніцу» В. Уладзімірава—507
 «У новым доме» І. Мележа—367

- «У пачатку лета» («Ни к селу,
ни к городу»; «Пралічыўся»)
У Няфёда — 402
«У прошчы» В. Сташэўскага —
496
«У пушчах Палесся» Я. Кола-
са — 258
«У тья дні» І. Дубка — 192
«У цемры» В. Сташэўскага —
497
«У ціхім завулку» А. Маўзо-
на — 332
«У ціхім кутку» А. Рылька —
461
«Ужас времени» («Современ-
ный вампир») Е. Міровіча —
372 (у заўвагах)
«Уласнасць» А. Гутковіча і
Ф. Казоўскай — 173
«Усе ідуць у нагу» А. Махна-
ча — 359
«Усё добра будзе...» Я. Рама-
новіча — 436
«Уся ўлада Саветам!» М. Клім-
ковіча — 244

Ф

- «Фабрыка бальшавікоў» Л. Ро-
дзевіча — 437 (у заўвагах)
«Фабрика талантов» («Оста-
новитесь!») Е. Міровіча —
387
«Фанатык» («Васіль Хмель»)
У. Галубка — 108
«Фантан» У. Стэльмаха — 501
«Фронт» В. Глазырына — 134

Х

- «Хата з краю» Я. Маўра — 335
«Хвалі жыцця» Ц. Гартнага —
120
«Хвароба ў добрым здароўі»
У. Галубка — 105
«Хвароба Грышы Карыткі»
І. Вярыгі — 92
«Хведзька камсомолец» А. Да-
бравольскага — 177
«Хітрасць Андрэя» Ю. Доўга-
га — 190
«Хлеб» І. Гурскага — 169

- «Хораша ў Забродзі» М. Ал-
тухова — 23
«Хроніка нашых дзён» («Пера-
мога») Е. Міровіча — 383
«Хто дужэйшы» А. Махнача —
360
«Хто ж паклёпнік?» Л. Вірні
(М. Чавускага) — 77
«Хто не працуе, той не есць»
М. Дзічка — 182
«Хто прышоў уночы» І. Меле-
жа — 368
«Хто смяецца апошнім»
К. Крапівы — 271
«Хціўцы» («Ветрагоны»; «Двая-
жонцы») У. Галубка — 97

Ц

- «Цвёрды арэшак» М. Алтухо-
ва — 24
«Цені знікаюць» С. А. Свіры-
дава — 469
«Цуд» Э. Валасевіча — 63
«Цудадзей» І. Бэна — 50
«Цудоўная дудка» В. Воль-
скага — 90
«Цытадэль славы» («Брэсцкая
крэпасць») К. Губарэвіча —
145
«Цэнтральны ход» К. Губа-
рэвіча і І. Дорскага — 150
«Цяжкі выпадак» Р. Кобеца —
251
«Цяжкае становішча» Г. Аў-
руцкага і А. Есакова — 31
«Цярністы шлях» У. Галубка —
93 (у заўвагах)

Ч

- «ЧВА» В. Зуба — 228
«Чалавек вырашае» Д. Курдзі-
на — 295
«Чалавек вярнуўся» П. Васи-
леўскага — 70
«Чалавек-невідзімка» А. Якімо-
віча — 552
«Чаму замоўк гармонік над
Дзвіной» («Крывая аблона»)
Я. Рамановіча — 431

- «Чаму Янка ў камуну пайшоў»
М. Міцкевіча — 391
«Чарка ўсё на свеце робіць»
(«Антось Лата») Я. Кола-
са — 254 (у заўвагах)
«Час любові і нянавісці» Я. Па-
сава — 420
«Чатыры крыжы на сонцы»
(«Выклік багам») А. Дзя-
лендзіка — 185
«Человек за бортом» Я. Паса-
ва — 421
«Чорная душа» («Душагубы»)
У. Галубка — 99
«Чорт дапамог» М. Скрыпкі —
472 (у заўвагах)
«Чортаў тузін» П. Дудо — 194
«Чужы» Б. Сокала — 480 (у
заўвагах)
«Чырвоная касынка» Г. Базы-
ленкі — 33
«Чырвоны мак» М. Чавускага
(Лі. Вірні) — 78, 520
«Чырвоныя кветкі Беларусі»
В. Гарбацэвіча — 113
«Чырвоныя ружы» М. Гарэцка-
га — 130
«Чыстыя рукі» М. Алтухова —
25

Ш

- «Шалёная рысь» М. Паслядо-
віча — 424
«Шляхі» У. Стэльмаха — 502
«Шпачок» А. Махнача — 361
«Што пасееш, тое і пажнеш»
(«Песня наших сэрцаў») —
414

- «Што чула бяроза» С. Сергіе-
віча — 470
«Шчаслівая разведка» П. Іса-
енкі — 230 (у заўвагах)
«Шчасце» («Права на шчасце»)
І. Дорскага — 187
«Шчасце паэта» («Янка Купа-
ла») В. Віткі (Ц. Крысько) —
81
«Шчасце пераступае парог»
Л. Гатальскай — 132
«Шыла ў мяшку не схаваеш»
У. Краўчанкі — 282

Ю

- «ЮСП» А. Махнача — 362
«Юнак з Крошына» Я. Дылы
(Н. Бываеўскага; Т. Куле-
шы) — 195
«Юныя мсціўцы» А. Гутковіча
і У. Хазанскага — 174
«Юры Рэзлер» В. Глазыры-
на — 133 (у заўвагах)

Я

- «Яго бацька» Я. Васілёнка —
66
«Яго чакалі» П. Ісаенкі — 230
(у заўвагах)
«Як Антось у паход збіраўся»
Я. Бяганскай — 53
«Як вярвачку ні віць...»
(«Колькі вярвачку ні
віць...») А. Рылька — 455
«Як пасцелеш — так і выпіш-
ся» А. Рылька — 462
«Як я быў доктарам» М. Ал-
тухова — 26

Спіс скарачэнняў

- абл.— абласны
авториз.— авторизованны
аднайм.— аднайменны
альм.— альманах
АН — Акадэмія навук
аўтарыз.— аўтарызаваны
Бабруйскі т-р— Бабруйскі перасоўны тэатр
БГТ — Белорусский государственный театр (1920, 14 сент.)
БГТ-1 — Первый Белорусский государственный театр (г. Минск. 1926. Назв. с 1945 г.: Белорусский государственный театр им. Янки Купалы)
БГТ-2 — Второй Белорусский государственный театр (г. Витебск. 1926. Назв. с 1945 г.: Белорусский государственный театр имени Якуба Коласа).
БГТ-3 — Третий Белорусский государственный театр. (Назв.: в 1920-21 гг. Труппа Голубка; в 1921—1923 гг.— Вторая белорусская труппа; в 1926-1931 гг.— Белорусский передвижной театр; с 1932 г.— Третий Белорусский государственный театр с базой в Гомеле)
БДТ — Беларускі дзяржаўны тэатр (1920, 14 верас.)
БДТ-1 — Першы Беларускі дзяржаўны тэатр (г. Минск. 1926. Назв. з 1945 г.: Беларускі дзяржаўны тэатр імя Янки Купалы)
БДТ-2 — Другі Беларускі дзяржаўны тэатр (г. Віцебск. 1926. Назв. з 1945 г.: Беларускі дзяржаўны тэатр імя Якуба Коласа)
БДТ-3 — Трэці беларускі дзяржаўны тэатр. (Назв.: у 1920-1921 гг.— Труппа Галубка; у 1921-1923 гг.— Другая беларуская труппа; у 1926-1931 гг.— Беларускі перасоўны тэатр; з 1932 г.— Трэці беларускі дзяржаўны тэатр, з базай у Гомелі)
Беларус. рэсп. т-р юн. глядача — Беларускі рэспубліканскі тэатр юнага глядача (г. Минск, 1931)
БСТ — Беларускі савецкі тэатр (г. Минск, 1918, 10 снеж.).
б-ка — бібліятэка
в кн.— в книге
вандр.— вандроўны
ВУОАП — Всесоюзное управление охраны авторских прав (Москва, В-17, Лаврушинский пер. 17/19)
Вучпедвыд — Вучэбна-педагагічнае выдавецтва.
г.— горад
гл.— глядзі
Гомельскі т-р — Гомельскі абласны драматычны тэатр.
гос.— государственный,

Гродзенскі т-р — Гродзенскі абласны драматычны тэатр
д. лиц — действующих лиц
дз. асоб — дзеючых асоб
дзіцяч. — дзіцячы, дзіцячая
дзярж. — дзяржаўны
драм. — драматычны
евр. — еўрейскі
ж. — жанчын
журн. — журнал
заўв. — заўвагі
Іл. — ілюстрацыі
илл. — ілюстрацыі
кампазіт. — кампазітар
карт. — картина
карц. — карціна
кн. — кніга
крас. — красавік
крыт. — крытычны
латыш. — латышскі, латышская
ленінгр. — леныградскі
ліп. — ліпень
лістап. — лістапад
літ. — літаратурны
літ.-крытыч. — літаратурна-крытычны
м. — мужчын
М. — Масква
М-ва — міністэрства
М-во — министерство.
Магілёўскі т-р — Магілёўскі абласны драматычны тэатр
мал. — малюнак
маст. — мастацкі
метад. — метадычны
муз. — музыка, музыкальны
назв. — названне
нар. — народны
обл. — абласной
отпеч. — отпечатано
Пб. — Пецербург
пер. — пераклад (перевод)
Першае т-ва драмы і камедыі — Першае таварыства драмы і камедыі (г. Мінск. 1917).
Пінскі т-р — Пінск тэатр імя Янкі Купалы
польск. — польскі
праф. — прафесійны
примеч. — примечания

рус. — рускі
Рус. т-р БССР — Рускі дзярж. тэатр БССР імя М. Горкага (г. Мінск)
рэжыс. — рэжысёрскі
рэсп. — рэспубліканскі
рэц. — рэцэнзія.
с. — старонка (страница)
сав. — савецкі
сент. — сентябрь
славац. — славацкі
см. — смотры
снеж. — снежань
спец. — спецыяльны
сред. — средний
студз. — студзень
сярэд. — сярэдні
т. — том
тт. — тамы, тамоў
т-ва — таварыства
т-р — тэатр
т-рам — тэатрам
Т-р У. Галубка — Вандроўны беларускі тэатр У. Галубка (назва: У 1920-1921 гг. — Трупа Галубка; у 1921-1923 гг. — Другая беларуская трупа; у 1926-1931 гг. — Беларускі вандроўны тэатр У. Галубка; з 1932 г. — Трэці беларускі дзяржаўны тэатр з з базай у Гомелі)
Т-р Я. Коласа — Беларускі дзяржаўны тэатр імя Якуба Коласа (г. Віцебск. Назв. у 1926—1945 гг.: Другі беларускі дзяржаўны тэатр).
Т-р Я. Купалы — Беларускі дзяржаўны акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы (г. Мінск. Назва: у 1920-1925 гг. — Беларускі дзяржаўны тэатр; у 1926—1944 гг. — Першы беларускі дзяржаўны тэатр)
у. кн. — у кнізе
укр. — украінскі
упр. — упраўленне
фев. — февраль.
ЦБ — Цэнтральнае бюро
ЦДАКР (ЦГАОР) — Цэнтральны дзяржаўны архіў Кастрычніцкай рэвалюцыі (Цен-

тральны́й го́сударстве́нный архив Октябрьской революции), Масква, Пірагоўская вул., 17.
ЦДАЛМ (ЦГАЛИ) — Цэнтральны дзяржаўны архіў літаратуры і мастацтва СССР (Цэнтральны го́сударстве́нный архив литературы и искусства СССР), Масква, Ленінградскае шасэ, 50, корпус Б.

ЦДК — Цэнтральны дом культуры.
ЦДКЖ — Цэнтральны дом культуры железнодорожников
цэнтр. — цэнтральны
ч. — частка
часоп. — часопіс
чэрв. — чэрвень
юн. — юны
янів. — январь
яўр. — яўрэйскі.

З М Е С Т

	Стар
Прадмова	5.
Творы беларускіх драматургаў	9
Крытычная літаратура	
1. Драматургія	223
2. Драматургія і тэатр	231
3. Аднаактовая драматургія	240
4. Драматургія для дзяцей	241
5. Опера драматургія	242
6. Кінадраматургія	242
Дапаможныя паказальнікі	
1. Імяны паказальнік	244
2. Паказальнік назваў п'ес	258
Спіс скарачэнняў	273

Ніна Барісовна Ватаці
Белорусская советская драматургия
На белорусском языке

Тэхнічны рэдактар *М. К. Тумас*

Здадзена ў набор 22/XII 1966 г. Падпісана да друку 14/VI 1967 г.
 Папера 84×108¹/₃₂. Друк. арк. 8,625(14,49). Ул.-выд. арк. 18,3.
 Заказ 6763. Тыраж 4330 экз. Цана 73 кап.
 Выданне Кніжнай палаты БССР.

Друк. дробнадрукаваных выданняў. Мінск, Свядлова, 28.

Ба 97101

803

Бел. р. 1623

1623

Цана 73 к.